

Cena 1.— liro

Pozivamo vas, da zberete vse
sile za borbo, ki bi mogla oži-
veti kulturno življenje, ljubezen
do domovine in svobode na osno-

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto I. - Štev. 1

TRST, nedelja 13. maja 1945

Cena 1.— liro

TRST, nedelja

3. julija 1955

Leto XI. - Št. 156 (3085)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir

Polnina plačana v gotovini

Tel. 94 638, 93 808, 37 338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI 6, 6. ST. 100. — TELEFON 5144 IN 9444 — POKLIKI PRIDAJ 509 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA 11, 28 — TEL. 51 3138 — OGLASE: od 8-12.30 in od 15-18. — Tiskanje 31-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm vrstne v dnevni 1. stopnja: trgovski 60, tiskarstvo 50, obrtništvo 40, restavracije 30, za vsa druga 20. — Za tiskanje 1. stopnje za vsa vrsta oglaševanja po 25 dni — Poročila: GORICA, UL. S. PETROVE 2-10, TEL. 33-42

NAROČNINA: mesečna 300, šestmesečna 900, polna 1700, celoletna 3200 lit. — Federalna ljudska republika Jugoslavije: Brzd 10, mesečno 210 din. — POKLIKI: tedenski račun Založništva tiskarskega tiska Trst 11-5318 — ZA FLRP: Agencija demokratskega inženirstva TRSKA, Državna zbirnica Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-838, tedenski račun pri Komunalni banki v Ljubljani 69-KB, Ljubljana 2-2-205 — Izdava: Založništvo tiskarskega tiska Trst 2002-TRSK

n e d e l j s k i

Primorski dnevnik

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 24. marca 1963

Leto XIX. - Št. 71 (5446)

PRIMORSKI DNEVNIK

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

- Cena 35 lir

Leto XIX. Št. 2 (5377)

TRST, četrtek 3. januarja 1963

primorski dnevnik

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodoša« v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST
UL. MONTECCHI 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tlx 460270
GORICA
Dnevnik 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEČAD
Strada De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 650 lir - Leto XLI. št. 245 (12.277)

Trst, petek, 1. novembra 1985

D N E V N I K

št. 103 (17.666) leto LIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodoša« v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST - UL. MONTECCHI 6 - TEL. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - UL. GARIBOLDI 9 - TEL. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEČAD - UL. RISTORI 28 - TEL. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.si/> e-mail: redakcija@primorski.si

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI
Speditions in abbonamento postale 40% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

0,90 €

CENA V SLOVENIJI 150 SIT

ČETRTEK, 1. MAJA 2003

TOREK, 5. MAJA 2009

št. 105 (19.504) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodoša« v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST - UL. MONTECCHI 6 - TEL. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - UL. GARIBOLDI 9 - TEL. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEČAD - UL. RISTORI 28 - TEL. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.si/> e-mail: redakcija@primorski.si

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI
Speditions in abbonamento postale 40% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Ponosni na preteklost, verjamemo v prihodnost

DUŠAN UDOVIČ

Mineva sedemdeset let, odkar je v tedaj pravkar osvobojenem Trstu začel izhajati Primorski dnevnik, naš časopis. Te dni sem malo povsod, kjer se je pač dalo, iskal sledove tistih dni, ki bi bili kakorkoli povezani z izhajanjem prvih številčk časopisa. Zgodovinski arhivi in orumenele strani povedo marsikaj. Predvsem odražajo zanos zmagovalcev boja proti fašizmu, ki je na Primorskem trajal četrto stoletje. Temu primerni so bili občutki ljudi, osvobojenih tlačenja, uničevanja, ustrahovanja in zatiranja slovenske besede. Vse to je bilo v tistih dneh pospravljeno v zgodovino. Začelo se je novo poglavje, ne lahko in niti enostavno, pa vendar.

Več kot umestna je trditev, da je Primorski dnevnik vstal iz pepela kot mitični ptič Feniks, podobno kot so na novo zaživele druge ustanove Slovencev. Toda dnevnik je bil prvi med vsemi, saj se je tedanje vodstvo Osvobodilne fronte za slovensko Primorje, ki mu je predsedoval pisatelj France Bevk, povsem zavedalo temeljnega pomena informacije. Primorski dnevnik je imel tudi sijajno izhodiščno točko, saj mu je pot utrl njegov predhodnik Partizanski dnevnik, ki je med pokanjem pušk izhajal kot edini dnevnik v okupirani Evropi. Za tem edinstvenim dejanjem je stala nepremagljiva volja primorskih ljudi, da si vrnejo pravico do lastnega jezika in obstoja.

Primorski dnevnik je nastal v kaotičnih razmerah, ko je bilo treba postaviti na noge praktično vse, od novinarske redakcije do tiskarne in distribucije.

Nadaljevanje na 5. strani

70-LETNICA KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE - Milan Kučan na slovesnosti v Ljubljani

Spravo s preteklostjo smo dolžni mladim

LJUBLJANA - Zaradi mladih se je treba spravi s preteklostjo, je na slovesnosti ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v Ljubljani včeraj poudaril bivši predsednik republike Milan Kučan. Opozoril je na pomen takratne odločitve za oborožen odpor, ki je prepričljivo zanikal usodo majhnosti in nemoči slovenstva. Slovesnost na Trgu republike je v sodelovanju z ljubljansko mestno občino pripravila zveza združenj borcev za vrednote NOB. Med več kot 5000 udeleženci so bili tudi predsednik republike Borut Pahor, predsednik DZ Milan Brglez in drugi predstavniki političnega življenja. »Upor je bil zgodovinsko, politično daljnovidno in državotvorno dejanje. Za vselej nam je določil mesto med narodi, ki so s svojo medvojno opredelitvijo ustvarili temelje sodobnega sveta,« je poudaril Kučan.

Na 20. strani

FOLJAN - Medved lomasti po Goriškem

Najedel se je medu, odpravlja se na Kras

26

BRIŠČIKI Proslava 70-letnice osvoboditve

BRIŠČIKI - Dan osvoboditve je praznik ustavnih pravic in vrednot. Tako je na sinočnji osrednji občinski proslavi ob 70-letnici osvoboditve in ob 20-letnici odprtja doma-spomenika pri Briščkih poudaril bivši zgoiški župan in sedanjí odbornik Mirko Sardoč.

Slovesnost se je začela s polaganjem vencev ob občinski spomenik padlim v NOB v Zgoniku, zatem so se udeleženci podali v pohodu do Briščikov.

Na 12. strani

Gibanje Svobodni Trst na občinskih volitvah

Na 13. strani

Nagrade natečaja Ota Hrovatin

Na 14. strani

Dolina: na Majenci ponoči dvignili maj

Na 18. strani

V Gorici pokrajinski kongres SSK

Na 27. strani

Svoboda

je ptica,
je večna resnica,
daleč leti.
Svoboda je v zraku,
na vsakem koraku,
v meni živi.
Svoboda je moja,
svoboda je tvoja,
vsak jo ima.
Svoboden je človek,
ki svobode ne da.

Drago Mislej - MEF

Skgz₆₀

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

ob 70. obletnici osvoboditve

Vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem se je dobro zavedalo mobilizacijske moči tiskane besede, zato ji je namenjal izjemno pozornost. Kar je veljalo za osrednjo Slovenijo je veljalo še toliko bolj za Primorsko, kjer je fašizem prepovedal ne le tiskano, marveč celo govorjeno slovensko besedo.

Za razmnoževanje narodnoosvobodilnega tiska so že v prvih mesecih okupacije delovale ilegalne tiskarne - ciklostilne tehnike. Sredi poletja 1944 jih je samo na Primorskem delovalo petnajst. Po kapitulaciji Italije so se »civilnim« tehnikam pridružile še premične tehnike pri propagandnih odsekih brigad, divizij in štaba IX. Korpusa.

Spričo naraščajočih potreb po tiskani slovenski osvobodilni besedi so se že na začetku leta 1944 pojavile zamisli o ustanovitvi prve prave partizanske tiskarne na Primorskem. Prva primorska partizanska tiskarna je z imenom »Ančka 222«, začela delovati januarja 1944 na Vogrskem pri Gorici. maja istega leta ji je sledila korpusna vojaška tiskarna »Julij 63« v Govcu v trebuških grapah (pozneje se je preimenovala v »Doberdob«), septembra 1944 pa je začela delovati znamenita tiskarna »Slovenija« pod Ogalki na Vojskarski planoti. Zaradi delovanja tiskarn se je poleti in na jasnem 1944 številko ciklostilnih tehnik zmanjšalo, a so mnoge kljub temu delovale do konca vojne.

Med primorskim partizanskim tiskom pritiče prvo in izjemno mesto Partizanskemu dnevniku, edinemu dnevniku oboroženega boja proti nacifašističnim okupatorjem v Evropi. Njegov začetek je povezan s premičnimi vojaškimi tehnikami, konkretno s propagandnim odsekom takratne Triglavske, pozneje 31. divizije IX. korpusa. V drugi polovici novembra 1943 se je Triglavska divizija s svojimi brigadami in odseki zadržala na Cerkljanskem, njen propagandni odsek pa v vasi Zakriž. V odseku so bili propagandisti Edvard Kokolj - Martin, France Vreg - Mile in inž. Marjan Tepina.

Omenjeni trije partizanski propagandisti so prvo številko natisnili na ciklostil čez dan 25. novembra in v noči na 26. november, ki je tudi rojstni datum Partizanskega dnevnika. Natisnili so ga v 400 izvodih, kolikor je zmogla matrica.

Do konca leta 1943 je izšlo 34 števil, kar pomeni, da je dnevnik izhajal praktično vsak dan.

Nadaljnji razvoj Partizanskega dnevnika je bil skokovit. 14. februarja 1944 je iz divizijskega postal korpusno glasilo, kar je ostal do konca maja 1944. Tiskanje je prevzela stalna korpusna vojaška tehnika »Drago« nad Cerknem. Naklada je narasla na 1000 izvodov, za novega urednika je bil imenovan Jurij Štante-Juš. Do 31. maja 1944 je izšlo nadaljnjih 99 števil, s 1. junijem 1944 pa je postal glasilo Osvobodilne fronte za Primorsko in Gorenjsko in je s tem podnaslovom izhajal do konca vojne. Za novo urednico je bila imenovana pisateljica Milena Mahorič, ostali uredniki pa so bili: Jurij Štante-Juš za vojaške zadeve, France Vreg-Mile za gradivo iz vojske in s terena, Edvard Kokolj-Martin pomožni urednik pri štabu IX. korpusa in France Štiglic-Tugo za Gorenjsko. Naklada je nihala od 4000 do 5000 izvodov.

In spet so potrebe začele preraščati zmogljivosti tehnike »Draga«. Štab korpasa je že sredi poletja 1944 razmišljal o tem, da bi tiskanje Partizanskega dnevnika prevzela mala tiskarna »Julij 63« pod Govcem, ki pa ni imela dovolj črkovnega gradiva. Medtem so pod Ogalki na Vojskarskem začeli postavljati novo tiskarno »Slovenija«. Dela je vodil vodja gradbenega oddelka pokrajinske tehnike KPS, gradbeni tehnik Boris Race-Žarko. Vodja pokrajinske tehnike Ciril Lukman-Anjo je računal, da bo ta tiskarna usposobljena za tiskanje že na začetku septembra, vendar so se dela zavlekla. Tako je prvo tiskano številko Partizanskega dnevnika z velikimi napori vendarle natisnila tiskarna »Julij 63«, zdaj že imenovana »Doberdob«. Prva tiskana številka je iz-

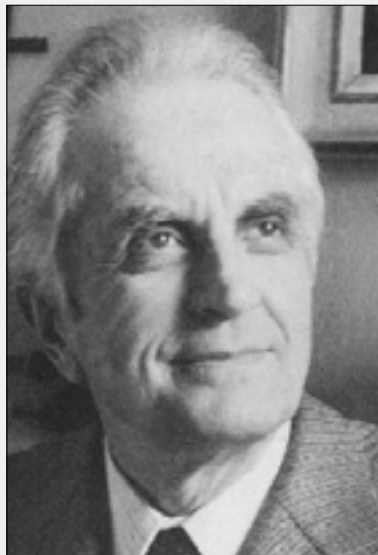
BORIS RACE - ŽARKO

Hvaležen spomin

Konec aprila je minilo dvajset let od smrti Borisa Race-Žarka, enega najvidnejših javnih delavcev in voditeljev manjšine v povojnih letih. Skoraj tri desetletja je bil na čelu Slovenske kulturno gospodarske zveze, od samega začetka pa je zavzeto sledil razvoju Primorskega dnevnika.

Žarkova navezanost na časopis je izhajala iz vojnega časa, ko se je že v maju leta 1941 vključil v delovanje Osvobodilne fronte v Ljubljani. Dodeljen je bil tiskanju ilegalnega tiska, dokler ga italijanska okupacijska policija ni aretirala in ga skupaj z drugimi soborci odpeljala v zapor v Parmi, pozneje pa v Benetke, kjer je dočkal kapitulacijo Italije. Odšel je v partizane in se znova vključil v ilegalne tehnike, dokler ni bil kot gradbeni tehnik leta 1944 zadolžen za postavitev tiskarne Slovenija na Vojskem, kjer se je potem tiskal Partizanski dnevnik.

Tako je bilo nekako logično, da so ga maja 1945 v osvobojenem Trstu zadolžili za tiskano besedo in je v tistih burlih dneh skrbel za redno izhajanje Primorskega dnevnika. Zanimiv je podatek, ki ga navaja v svojih spominih, kako je dnevnik kar štiri mesece izhajal brez pravega lastnika, kar sicer ni bilo v tistih prvih povojnih mesecih nič neobičajnega. Izkazalo se je, da je bilo treba lastno pravno urediti, kar so naredili družabniki Dušan Hreščak, Boštjan Žagar, Boris Race, Boris Puc, Julij Beltram, Mirko Domenis in Angel Kukanja, ki so 1. septembra 1945 ustanovili »Založništvo

Primorskega dnevnika d.z o.z.«. Kot še navaja Žarko v spominih, se je z usodo dnevnika še bolj zblizal ob resoluciji kominforma, ko se je voditelj KPI Vittorio Vidali s tožbo hotel polastiti dnevnika. Takrat je bil Žarko imenovan za podravnatelja založništva.

Potem je bil Boris Race-Žarko tudi kot dolgoletni predsednik SKGZ tesno povezan z dnevnikom. Takrat je dnevnik spadal pod okrilje krovne organizacije in Žarko se je v njem kar pogosto oglašal z uvodniki in političnimi ocenami. Veliko mu je bilo do tega, da edini dnevni časopis Slovencev v Italiji ne postane plen strankarskih apetitov in

pritisikov, čemur je bil v strankarsko pluralno organizirani skupnosti nekoč veliko bolj izpostavljen, kot je danes.

Obenem je bila Žarkova stalna skrb materialna osnova, ki jo je časopis potreboval za redno izhajanje, ko državnega zakona o založništvu še ni bilo niti na obzorju. Dobro je spomniti, da so novinarji in drugi uslužbenci na Primorskem dnevniku vrsto let delali praktično za polovične dohodke in Žarko je imel veliko zaslug, da se je status osebja nazadnje uredil.

Vrsto let je bil tudi predsednik uprave založniške hiše in imel pri tem odločilno besedo, tudi zaradi velikega ugleda, ki ga je užival v pomembnih političnih krogih naše dežele, Slovenije in tedanje Jugoslavije. Z gospodarsko dejavnostjo z jugoslovanskimi republikami je založniško podjetje v tistem času zagotavljalo velik del sredstev za izdajanje dnevnika. Žarko je slutil nevarnost razpada Jugoslavije in bil v skrbeh, kaj se lahko zgodi z dnevnikom. To sem najbolj otipljivo občutil, ko sem ga sredi osemdesetih spremljal na obisku v Beogradu in Zagrebu. Tako srbski kot hrvaški tedanji voditelji so, kot da bi se dogovorili, izrekli o Primorskem dnevniku podobne cinične komentarje: »A šta vama u Italiji treba slovenačke novine?«

Če je dnevnik še danes tu, smo v veliki meri lahko hvaležni Borisu Race-Žarku. Zanj je naredil toliko, kot malo drug.

Dušan Udovič

EDINSTVENI PREDHODNIK PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Partizanski dnevnik epopeja svojega časa

šla v noči od 4. na 5. september z zaporedno številko 235 v 4000 izvodih. Že v avgustu je glavno uredništvo prevzel kapetan Lev Modic.

Tiskarna »Slovenija« je bila končno usposobljena za tiskanje in tako je 18. septembra lahko natisnila Partizanski dnevnik z zaporedno številko na štirih straneh.

Po Modicevem odhodu je uredništvo 19.10.1944 prevzel predsednik PNOO za Slovensko Primorje, pisatelj France Bevk. Na tem mestu ga je zamenjal 24.11.1944 dr. Danilo Milič in ostal do konca vojne.

Zaradi težav z oskrbovanjem s papirjem je dnevnik izhajal s spreminja-

jočo se naklado. Decembra 1944 je dosegla okrog 6000 izvodov, novoletna številka pa absolutno največjo naklado 7160 izvodov. Zaradi izredno težkih vojaških razmer se je naklada v januarju 1945 znižala najprej na 5000 izvodov, v marcu na nekaj več kot 2000 izvodov in v prvih dneh aprila na 1170 izvodov. Sicer pa sta obe tiskarni, ki sta tiskali Partizanski dnevnik (Julij 63 oz. Doberdob in Slovenija) natisnili skoraj milijon izvodov (brez začetnega ciklostilnega dela), kar je glede na vse okoliščine naravnost fantastična številka.

Zadnja nemška ofenziva na Cerkljanskem in Vojskarskem je boleče udarila tudi v samo uredništvo Parti-

zanskega dnevnika. V bojih okrog tiskarne so padli član prve uredniške trojke Edvard Kokolj-Martin, vodja prop. odseka štaba IX. korpusa Saša Štempihar in dnevnikov sodelavec ter tajnik PNOO za Gorenjsko Jaka Štucin-Cvetko.

V prvih dneh maja 1945 se je uredništvo Partizanskega dnevnika preselilo v Trst in v bivši tiskarni »Il Piccolo« z delom svojih tiskarjev in nekaterih slovenskih in italijanskih tržaških poklicnih tiskarjev, usposobilo tiskarno za tiskanje dnevnika v slovenskem jeziku. V Trstu sta tako izšli še dve redni številki partizanskega dnevnika 6. in 7. maja in ena izredna številka (3. ma-

ja) v nakladi 20.000 izvodov. Zadnji glavni urednik v Trstu je bil Lado Pohar-Damjan, ker je dr. Milič odšel na novo delovno zadolžitev. 13. maja 1945 je s sklepom Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora in KPS izšla prva številka Primorskega dnevnika. Uredništvo so sestavljali delno prejšnji uredniki in sodelavci Partizanskega dnevnika s Poharjem vred, delno pa uredniki iz drugih listov. Prvi odgovorni urednik je bil Jože Koren iz uredništva »Naše vojske«, glasila Glavnega štaba NOV Slovenije.

Partizanski dnevnik je bil veličastno dejanje primorskega rodoljuba, politične in narodnostne osveščenosti, požrtvovalnosti, iznajdljivosti ter organizacijskih sposobnosti, pa seveda vizije godstva gibanja in odpora.

Njegovi ustvarjalci so morali premagati na videz nepremostljive težave sredi pohodov in bojov, če pomislimo samo na organizacijo ilegalnega prevoza velikega tiskarskega stroja iz Milana do Gorice in potem na njegov prenos po kosih z vozovi in na ramah nosačev iz Gorice na osvobodeno ozemlje do same grape pod Ogalki. Prav tako je treba pomisliti na zagotavljanje redne dobave tiskarskega papirja s pomočjo terenskih gospodarskih komisij po skrivnih kanalih iz Trsta in Gorice, pa celo iz Benetk in Padove in še dlje. Pomisliti je treba na organizacijo kolportaže po kurirskih relejnih postajah vsak dan in v vsakem vremenu skozi sovražne zasede do poslednjih primorskih in gorenjskih vasi v sam Trst in Gorico. In ne nazadnje je treba pomisliti še na čuječnost in konspirativnost tako tistih, ki so imeli neposredne stike s tiskarno kot okoličanov. Po njihovi zaslugi se sovražnik nikoli ni mogel prebiti do tiskarne.

Partizanski dnevnik je bil dejansko pravo glasilo bojujočega se primorskega ljudstva. Vanj so pisali uvodne in druge članke politične, idejne in upravne vsebine najvišji voditelji gibanja na Primorskem od dr. Jože Vilfana in Franceta Bevka, od Janeza Stanovnika do dr. Mihe Potočnika, od Bogdana Osolnika do Štucina z Gorenjske. Prinašal je članke vodilnih ljudi iz Osrednje Slovenije od Edvarda Kardelja do dr. Marjana Breclja, od akademika Josipa Vidmarja, do pisatelja Toneta Seliškara, od Borisa Zihlerla do Stanka Canjkarja in mnogih drugih. Med primorskimi pisci so se oglašali odgovorni za posamezne sektorje ljudskih oblasti, od šolskih do gospodarskih. Velik narodnostni naboj je Partizanskemu dnevniku dajalo objavljjanje Gregorčičevih, Prešernovih, Kajuhovih poezij, odlomkov iz Canjkarja, Prežih in drugih.

Posebna dragocenost Partizanskega dnevnika so bili dopisi borcev in aktivistov iz vojske in s terena, znanih in, žal, tudi neznanih, pisani s skromnim obvladanjem knjižne slovensčine, zato pa polni skrajne predanosti boju za svobodo.

Zgodovinsko je Partizanski dnevnik predstavljal most med tržaško Edinostjo, ki jo je zadel fašizem in med njegovim neposrednim naslednikom Primorskim dnevnikom. Skozi vse tri se v različnih zgodovinskih danostih vleče rdeča nit boja za nacionalno združitve slovenskega etničnega prostora, za narodnostne pravice primorskih Slovencev, za narodnostno neodvisnost in za sožitje na tem tržišču narodov in kultur.

Posebnost in izjemnost Partizanskega dnevnika pa je seveda v tem, da ga je rodila in hranila enotnost primorskih ljudi v narodnoosvobodilnem boju pod vodstvom osvobodilne fronte slovenskega naroda. Primorci smo zato nanj upravičeno ponosni.

Viri: Xerografina izdaja tiskanih števil Partizanskega dnevnika in v njej objavljena dokumentacija Marjete Čampa, bibliotekarke Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani; monografije Jožeta Kralla o primorskih partizanskih tehnikah in tiskarnah, razni spominski zapisi v Primorskem dnevniku; osebne izkušnje in spomini.

Jože Koren

STANISLAV RENKO

Urednik s pokončno držo

»Samo tisti ima pravico do življenja, ki se zaveda te pravice in ki jo terja, če mu jo kratijo.« Te Cankarjeve besede, ki jih je v svojih zapisih večkrat ponovil, so bile njegov idejni in moralni kompas, ki veliko pove tudi o osebnosti in delu Stanislava Renka, odgovornega urednika, ki je bil kar sedemindvajset let za krmilom Primorskega dnevnika in ki je v svojih člankih stalno terjal pravice, ki so jih kratili manjšini.

Renko se je, kot je sam povedal, lotil novinarskega poklica skoraj po naključju. Ko je bil leta 1947 premeščen v Trst, bi moral po oceni takratne OF za tržaško ozemlje kot gozdarski inženir prevzeti odgovorno nalogo v bodoči upravi Svobodnega tržaškega ozemlja. Zato naj bi šel za nekaj mesecev na prakso h kakšnemu lesnemu podjetju. Vendar ga trgovina ni zanimala, zato je takratnega voditelja Agitpropa dr. Danila Miliča prepričal, da ga je za tri mesece poslal na Primorski dnevnik, ker je hotel spoznati, kako nastaja časopis.

Marca 1947 je začel delati v uredništvu, trimesečnočasno obdobje pa je postalo dolgo sedemindvajset let. Renko se je izkazal za dobrega novinarja, saj je že slabo leto po svojem prihodu 17. februarja 1948 prevzel krmilo časopisa v zelo zahtevnem obdobju (o tem priča triindvajset procesov, na

katerih se je moral zagovarjati zaradi pisanja časopisa), saj je bil skupaj s Primorskim dnevnikom trn v peti italijanskega nacionalističnega tabora (njegova najvidnejša predstavnika sta bila škof Antonio Santin in župan Gianni Bartoli), ker je bil v očeh nacionalistov simbol slovenstva in Jugoslavije, skratka vsega, čemur je tisti tabor dajal negativni predznak. Po letu 1948 in po sporu med Titom in Stalinom pa je bil tudi pod stalnim udarom idejnih nasprotnikov.

S svojo borbena prodornostjo je Renko spretno vodil časopis po tem vihnem morju. Pri svojem delu je bil nedvomno vezan na politični okvir, katerega sestavni del je bil tudi sam, ker ga je pomagal graditi, vendar je znal v tem okviru ohraniti avtonomijo časopisa. Stalnica njegovega nastopanja je bila obramba dnevnika in novinarjev navzven, v redakciji in v stiku s kolegi pa ni skoparil s kritikami, ko so bile po njegovem mnenju potrebne. »Grmel je kot moj oče,« je v spomin-skem članku ob njegovi smrti zapisala Dorica Makuc.

Kot izkušen novinar, pozoren do celotne krajevnosti, se je Renko zavzemal, da bi o delu, stališčih in zahtevah Slovencev bila obveščena tudi italijanska javnost. Na njegovo pobudo je nastal bilten Bollettino degli Sloveni in Italia, ki je objavljala stališča manjšine in poročila o njenem delu in so ga pošiljali mnogim institucijam, predstavnikom oblasti, krajevnim upravam, deželnim svetnikom in parlamentarcem iz Furlanije - Julijske krajine.

V kritikah je bil Renko včasih grobo iskren, vendar so bile njegove ostre besede vselej dobronamerne. Tudi zaradi tega je ostal v spominu vseh, ki so delali z njim, kot vzor pokončnega in poštenega novinarja, pravzaprav Novinarja z veliko začetnico.

Vojmir Tavčar

MARIO MAGAJNA

Ne samo izjemen fotoreporter, tudi izredno priljubljen

»Njegovi fotografski dokumenti in reporterski zapisi so za tedanji čas izredno moderni, po kakovosti in izvirnosti pristopa bi jih bilo mogoče brez zadrege uvrstiti v arhive velikih mednarodnih fotografskih agencij.« Tako med drugim piše v 3. snopcu obsežnega pregleda 150 let fotografije na Slovenskem, posvečenem fotografom, ki so živeli in delali od leta 1945 dalje.

S svojimi fotografijami je Mario Magajna desetletja sooblikoval Primorski dnevnik. Pravzaprav je v splošni zavesti posebljal dnevnik: skorajda ni bilo dogodka, da ga Mario ne bi ujel v svoj objektiv. Veliko njegovih posnetkov je potem našlo prostor na straneh našega dnevnika. Veliko jih je darežljivi Mario daroval organizatorjem najrazličnejših prireditev. Dajal jih je prijateljem, kot je sam pravil. In imel je ogromno prijateljev. Vsi negativci pa so postopoma začeli sestavljati njegovo bogato arhivsko zapuščino.

Mario Magajna, točneje Maganja, se je rodil 12. oktobra 1916 v Križu, kjer je preživel otroška leta, potem pa se je z družino preselil v Trst. Pravi se, da je zanimanje za fotografijo pokazal že pri šestnajstih letih, ko si je kupil star fotografski aparat znamke Kodak. Njegov prvi učitelj je bil njegov

delovni kolega Majovski, s katerim sta delala v fotografskem laboratoriju Fotora-diottica. Svojestveno solo je Mario med drugo svetovno vojno opravil v tržaški glavni bolnišnici, kjer je slikal glavne operacije in razvijal rentgenske plošče. Po kapitulaciji Italije, leta 1943, je kot fotograf deloval v celici Osvobodilne fronte v bolnišnici. Kot fotograf je opozoril nase leta 1944 s posnetki zavezniškega bombardiranja Trsta, maja 1945 je dokumentiral prihod jugoslovanske vojske v Trst. Takoj je začel sodelovati z dnevnikom, kot fotoreporter je pri PD delal od leta 1946 do leta 1977, ko se je upokojil, vendar je s Primorskim dnevnikom sodeloval do leta 1993. Umril je v Trstu 22. oktobra 2007.

Za njim ostaja lep spomin. Za njim ostajajo dragoceni posnetki. Nanj trajno spominjajo publikacije z izbranimi fotografijami (pretežno v črno beli tehniki). Na njegov pomen in delo, ki ga je opravil med Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v Videmski pokrajini, opozarja tudi natečaj, ki ga redno razpisuje sklad, poimenovan po njem in novinarju Bubniču. Njegovo bogato fotografsko zapuščino, dokumentacijo je začel zavestno ustvarjati po letu 1948 in jo sestavlja okrog tristo tisoč posnetkov, hrani Narodna in študijska knjižnica v Trstu. Izbrane fotografije Maria Magajne so izšle tudi v lepih publikacijah. Med najbolj znanimi je nedvomno Trst v črno-belem: fotokronika 1945-1980 (1983, ZTT, izšlo v slovenščini in italijanščini). In še Barve otroštva: v črno-belem (2003, ZTT, prav tako v slovenščini in italijanščini). Omeniti velja tudi kataloga k razstavam: S strani Matajurja (1948-1956), za slovensko-italijansko izdajo je poskrbelo KD Ivan Trinko iz Čedad (2000), in pa Mario Magajna: fotoreporter = photojournalist = fotoreporter: dela = works = lavori: 1944-1955 (Ljubljana, Arhitekturni muzej, 1996). In še poseben poklon fotografskemu mojstru: 10 reprodukcij fotografij Maria Magajne v 50 oštevilčenih izvodih (2012).

Mario Magajna je prejel številna odlikovanja in nagrade. Ponosen je bil nanje, še posebno pa je bil vesel »naslova«, ki so mu ga z anketo dodelili mladi oblikovalci mladinske strani na Primorskem dnevniku: najbolj znan zamejski Slovenec. Nedvomno so ga poznali vsi, Slovenci in tudi Italijani. Zasluga gre njegovi fotografski spretnosti, v veliki meri pa njegovi neposrednosti. Z vsakim je znal priti v stik, ni se obremenjeval s predsodki, pripadnostjo, barvo kože ... Dokler mu je zdravje dopuščalo, je v njem prevladovala radoživa radovednost, ki ga je vseskozi spodbujala pri delu in ga tudi gnala v odkrivanje daljnih držav. In prav na potovanjih se je v njem razživel radostni otrok, ki je odrtega duha doživljal to, kar je bilo zanj novo in drugačno. Bil je izredno zabaven in prijeten sopotnik. Ob fotografu ostaja v mojem spominu deško sprošeni Mario.

Breda Pahor

ALBIN BUBNIČ

Poklic kot poslanstvo

Bubnič je bil tiste vrste novinar, ki je novinarski poklic videl kot pomembno orodje za razkrivanje resnice, za iskanje pravic in za obsojanje krivic.

Vidim ga, kako nekam zamaknjenega pogleda in nagubanega čela počasi, kot z neakšno muko, strga z nalivnim preresom po belem listu. In se sprašujem, kako bi se danes znašel z novo računalniško tehnologijo, če mu je bil nekoč celo pisalni stroj bolj v napoto kot v korist. Najbrž bi se še naprej mučil s peresom, kar pa bi seveda prav nič ne zmanjšalo vrednosti in dragocenosti njegovega pisanja, ki je bilo vedno tehtno, skrbno preučeno in preverjeno, zanimivo in privlačno, pa naj je šlo za družbeno in politična vprašanja ali za reportažne zapise, za razmišljanja o usodi zamejskega šolstva, slovenske kulture in jezika ali za probleme kmetijstva in razlašanja slovenske zemlje.

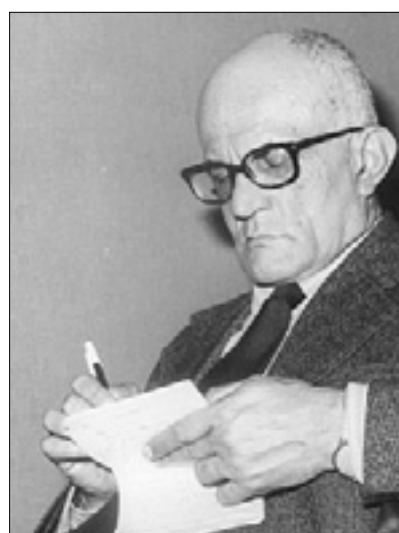
Vidim ga tudi, kako pred svojo pisalno mizo, posejano s fotografijami, pričevanji, sezname in raznimi drugimi dokumenti, ki jih je leta in leta zbiral, pripoveduje s tistim svojim nekoliko hripavim in zamolklim glasom o Rižarni, o grozotah, ki so se v njej dogajale, o ljudeh, ki so v njej trpeli ali umrli.

Albin Bubnič je bil tiste vrste novinar, ki je svoj poklic jemal kot poslanstvo in v njem videl pomembno orodje za razkrivanje resnice, za iskanje pravic in za obsojanje krivic. Izhajal je iz generacije, ki je na lastni koži okusila preganjanje, zapore, mučenja, in ki se je vsemu temu prepričano in krčevito uprla. Generacija, ki je na trdnih temeljih vrednot osvobodilnega boja gradila pravičnejše in bolj človeške odnose na vseh področjih javnega življenja.

Rodil se je 7. septembra 1915 na Pregarjah v Brkinih v preprosti družini pismonoše Viktorja in Ivanke Tomazič. Osnovno šolo je obiskoval v rodni vasi, nakar je odšel na študij v koprsko semenišče, ki pa ga je pri dvajsetem letu starosti zapustil, delno zaradi bolezni, predvsem pa zaradi krivic in protislovenskega vzdušja, ki

je v njem vladalo. Tedaj je začel obiskovati skrivne tečaje slovenskega jezika v Trstu in se kot privatist vpisal na učiteljsko, kjer je maturiral leta 1940. Že kot dijak in nato kot mlad učitelj v brkinskih vaseh se je vključil v aktivistično protifašistično dejavnost, zaradi katere so ga februarja 1943 aretirali in zaprli v Koronejski zapor. Od tu so ga deportirali v taborišče v Cairo Montenotte pri Savoni, septembra istega leta pa odpeljali v zloglasno nacistično taborišče Mauthausen. Okusil je tudi grozote drugih taborišč, kot sta bila Gusen in Wells, in se kljub načetemu zdravju živ vrnil v rodne kraje, kjer je po osvoboditvi pomagal organizirati slovensko šolstvo.

V Kopru so ga imenovali za prvega upravitelja tamkajšnje osnovne šole, v kateri je poučeval dve leti, vendar se je raje odločil za novinarski poklic. Že med poučevanju je dopisoval v razne časopise, leta 1947

pa se je kot časnikar zaposlil pri Kmečko-delavski enotnosti. Že konec naslednjega leta je prešel k Primorskemu dnevniku, kjer je delal do upokojitve, vmes pa še naprej dopisoval

v razne časopise in revije. Bil je tudi član komisije za muzej v Rižarni in član vsedržavnega sveta Združenja deportirancev. Za neprecenljivo delo pri odkrivanju grozot Rižarne mu je čestital sam Simon Wiesenthal, najbolj znani lovec na nacistične zločince.

Tomšičeva nagrada za življenjsko delo, odlikovanje Italijanskega združenja kronistov in Občine Senigallia, srebrni pečat mesta Trst iz 14. stoletja, poimenovanje kulturnega doma v Repnu, slovenske osnovne šole v Miljah in sklada po njem so bili zasluženo priznanje za njegovo raziskovalno in novinarsko delo, katerega zapuščina je izjemne vrednosti. Kot sindikalni zastopnik Primorskega dnevnika je bil tudi član vsedržavnega častnega razsodišča italijanskega novinarskega sindikata. Umril je 23. junija 1978 in je pokopan v rojstni vasi.

Dušan Kalc

Nadaljevanje uvodnika

Primorski dnevnik je kmalu postal več kot pomemben dejavnik našega vsakdana. Krenil je na dolgo pot in zavzeto spremljal vsa povelja dogajanja v naših krajih in širše po Evropi in svetu. Skozi desetletja je dnevniki oblikovali svojo podobo in dograjeval vsebino, vedno s pozornostjo do bralcev, ki jim je bil in jim je tudi danes namenjen. Utrdil je svojo prisotnost na tem prostoru, ki so ga še dolgo v povojna leta ločevale napetosti in nasprotja. Kot edini slovenski dnevni časopis je imel nevrvalgično vlogo in se je pogosto znašel v središču polemičnih osti, ki so bile značilne za prve dve desetletji obstoja.

Potem so se razmere vse bolj normalizirale, z njimi vstric pa je rasel in se posodabljal tudi Primorski dnevnik. Znal se je spreminjati, prilagajati ton, obliko in vsebino, tako kot je narekoval čas. Danes si upamo trditi, da imamo sodoben dnevnik, ki tudi po odzivih bralcev v glavnem odraža hotenja Slovencev v Italiji. Kljub okrnjenemu obsegu, ki ga narekujejo finančne težave, ostaja časopis v papirnati in spletni izdaji za našo skupnost referenčni medij in nosilni steber našega življenja, za katerega ni pretirana trditev, da je praktično nezamenljiv.

Tega se globoko zavedamo vsi, ki vsakodnevno ustvarjamo časopis, poleg novinarjev tudi tiskarji, upravno in dru-

go osebe, vse do raznašalcev, ki vestno skrbijo za dostavo dnevnika na domove bralcev. Kriza je razredčila naše vrste, a je hkrati okrepila naše energije in teh za Primorski dnevnik ne bo nikoli škoda.

Časopis danes ustvarja že tretja povojna generacija. Pomaga nam sodobna tehnologija, ki nam omogoča, da ostajamo v koraku s časom. A pomaga nam tudi občutek, da je za nami veliko premoženje znanja, kompetenc in izkušenj, ki smo ga dobili v nasledstvo od vseh, ki so v sedemdesetih letih šli skozi našo časopisno hišo. Vsem tistim stotinam in tisočem dolgujemo veliko zahvalo.

Želimo, da bi bila ta svetla obletnica, na katero smo upravičeno ponosni, tudi kreпка spodbuda vsem, predvsem pristojnim javnim ustanovam, ki imajo v dobršni meri v rokah tudi našo prihodnjo usodo, da se Primorskemu dnevniku zagotovijo možnosti za nadaljnjo rast in razvoj. Dnevnik si s svojo preteklostjo in sedanjostjo zasluži zaupanje v prihodnost. Ostajamo zvesti svojim izvornim načelom in vrednotam boja za svobodo, za mir in proti vsakršnemu nasilju, za pravice narodov in manjšin, za sožitje in ustvarjalno prepletanje kultur v tem in širšem prostoru.

Na mnoga leta, Primorski dnevnik!

Dušan Udovič

V POROČILU POLICIJSKEGA FUNKCIONARJA

Novinarji PD »goreči titoisti« in »protiitalijanski elementi«

Pred časom mi je znanec prinesel vezan tipkopis z naslovom »Stampa quotidiana e periodica edita nel Territorio di Trieste«, sestavila pa ga je tržaška kvestura v poznih petdesetih letih, najbrž leta 1958. Tipkopis je našel nekje med drugimi starimi knjigami, ki so končale na nekem zaprašenem podstrešju poslopja, v katerem je najbrž stanoval policijski funkcionar, ki ga je sestavil. V njem so časopisi pikolovsko razdeljeni na dnevnik, tednik, petnajstdnevnik, mesečnik, dvomesečnik, tromesečnik, šestmesečnik, letnik, navedeni pa so tudi tisti, ki so izhajali le občasno. Bili smo v obdobju hladne vojne, italijanska policija je prišla v Trst komaj leta 1954, svoje niti pa je imela razporedene po vsem ozemlju in je imela pod kontrolo ne samo tisk, temveč tudi športna in kulturna društva, še zlasti slovenska.

Sam se spominjam, kako sem bil kot bruc v prvih šestdesetih letih izvoljen v odbor Akademskega kluba Jadran. Le nekaj dni po izvolitvi so me poklicali na politični urad tržaške kvesture in marešalo, ki me je spraševal, je hotel vedeti, kaj je to društvo, s čim se ukvarja, katere cilje ima in tako dalje. Bil je najbrž nekoliko razočaran, ko je zvedel, da ima klub predvsem vlogo povezovanja slovenskih univerzitetnih študentov.

A vrnilo se k brošuri tržaške kvesture. Poročilo govori najprej o Piccolu, časopisu, ki da se dosledno bori za italijanstvo Trsta in objavlja članke, s katerimi izpodbija lažne vesti, ki da jih objavlja protiitalijanski tisk. Il Piccolo, pravi sestavljalec, se je vedno boril za povratak Trsta k »Madre Patrii« in je bil na okopih v letih 1952 in 1953 kot zastavonoša italijanstva.

Potem obravnava poročilo posamezne novinarje, začenši z direktorjem Chinom Alessijem, »človekom visokih nacionalnih čustev«, politično na strani vladnih sil. O Alessijevi fašistični preteklosti v tem poročilu ni sledi. Govor je nato tudi o drugih novinarjih, redno zaposlenih, a tudi zunanjih sodelavcih, ki po večini živijo v zadovoljivih gmotnih razmerah in imajo vsi zanesljiva nacionalna čustva, je napisano. Če Alessijeve fašistične preteklosti ne omenja, pa je v dosjeju nekaterih drugih novinarjev (Itala Soncinija in Brunetta Piazze) izrečno je poudarjena njuna partizanska preteklost. Ko piše o preteklosti novinarjev italijanskih medijev, razen redkih izjem, pisec poročila ne omenja njihove politične ali vojaške preteklosti, zanj je pomembno, da so naklonjeni političnim silam, ki so bile v tistih povojnih letih na vladni strani »zanesljivih italijanskih čustev«.

Nato je na vrsti Primorski dnevnik, pisec ga opisuje kot glasilo titovske OF, čeprav to leta 1958 ni bil več. Prost prevod se glasi takole: »Njegova propaganda je, za sedaj, (kaj naj bi bila potem, ni rečeno, op. ur.) usmerjena v poenotenje raznih slovenskih (slave) struj na Tržaškem, za namenom, da bi ustvarili enotno fronto.«

Najprej omenja seveda takratnega direktorja Stanka Renka, ki mu sicer priznava moralno neoporečnost, navaja pa, da je bil leta 1932 obsojen zaradi ilegalnega pobega v tujino, da bi se izognil vpoklicu pod orožje. Omenja nato njegove obsodbe s strani anglo-ameriške uprave: 24. 6. 1948 zaradi objave do ZVU nesposljljivih člankov (2.800.000 lir globe) in leta 1949 na 150.000 lir globe zaradi obrekovanja. Dejstva, da so ga zavezniški obsodili tudi na zaporno kazen, policist ne omenja, označuje pa ga kot gorečega »slavo-komunista«, protiitalijanskih čustev in zagovornika priključitve Julijske Benečije k Jugoslaviji.

Novinarjem Primorskega dnevnika se pisec posveča s posebno vnmemo. Še zlasti je vzel na muho Dušana Hreščaka, Dušana Furlana, Slavka Štoko, Franca Štoko, Egona Krausa, nekoliko bolj prizanesljiv pa je do Jožeta Korena, Rada Rauberja, Marjana Dolgana in Franca Kavsa, za katerega sicer omenja, da so ga fašisti leta 1941 obsodili na smrt, vendar ne pove, da je skušal izvesti atentat na Mussolinija. Vsi po vrsti pa so označeni kot goreči »titoisti« in protiitalijanski elementi.

Glede upravnika Staneta Oblaka pravi brošura, da najbrž ni bil v partizanih, da pa je vnet pristaš projugoslovanske politike. Vpisan je tudi v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in ga je treba pozorno nadzorovati.

Dušanu Hreščaku in Dušanu Furlanu sta posvečeni celi dve gosti tipkani strani. Za prvega navaja marešalo vse njegove obsodbe, od tiste, ki jo je izreko posebno fašistično sodišče leta 1929, do onih sedmih v prvih letih, ko je bil direktor Primorskega dnevnika. »Gre za trdovratnega protiitalijana,« pravi poročilo, »ki ima, kaže, navado objavljati neosnovane vesti, katerih edini cilj je blatiti Italijo.« Tako on kot Egon Kraus sta vpisana v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in je treba nanju »pozorno paziti«.

O Furlanu pravi, da je šel takoj v partizane in da je bil zaradi svojega političnega prepričanja in kulturne podkovanosti imenovan za politkomisarja. Bil je tudi težko ranjen v borbi z Nemci (ne navaja, da se je to zgodilo ob nemškem napadu na partizansko partijsko šolo v Cerkljem) in je zaradi tega izgubil nogo. »Pod pretvezo profesionalnih obveznosti potuje pogosto v Koper, kjer posreduje tamkajšnjim oblastem podatke v našo škodo.« Egon Krausa opisuje kot slovenskega nacionalista, titovca, ki na straneh Primorskega dnevnika objavlja propagandistične članke. Kraus da ni nevaren kot kolovodja in organizator demonstracij zoper javni red, je pa nevaren zaradi svojih člankov, v katerih kritizira delo italijanske vlade, vladnega komisarja in policije. V javnosti govori tako slovensko kot italijansko (kot vsi slovenski prebivalci Julijske krajine op. ur.).

Med novinarji časopisa Corriere di Trieste namenja posebno pozornost direktorju Eugeniju Laurentiju, za katerega navaja, da je bil poveljnik partizanske brigade Garibaldi. Za časa jugoslovanske »okupacije« je v Trstu opravljal več civilnih funkcij, »a je ostal prebivalstvu v slabem spominu zaradi preganjanja Italijanov«. Tudi on je vpisan v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in ga je treba pozorno nadzorovati.

Zanimivi sta dve strani posvečeni tržaški redakciji komunističnega glasila Unità in še zlasti novinarju Mariu Pahorju. V začetku svoje politične poti je bil škvadrist, nakar je kot častnik pristopil v MVSN (Milizia volontaria di sicurezza nazionale) (fašistična policija). Po izbruhu vojne je šel kot prostovoljec v italijansko vojsko, vendar poročilo ne pove, na kateri fronti je bil, pravi samo, da je bil kasneje odgovoren za fašistično propagando pri tržaškem vojaškem poveljstvu in da je nato služboval pri komandi za obrambo tržaškega pristanišča. Ta položaj mu je baje omogočil prodajo nekaterih informacij slovenskim partizanom. Vojaška obveščevalna služba ga je aprila 1943 odkrila in postavila pred vojaško sodišče, ki ga je obsodilo na smrt, vendar obsodbe niso nikoli izvršili, ker iz Rima niso dobili dovoljenja. Po padcu fašizma je zbežal iz zapora, prišel do Ljubljane in pristopil k partizanom. Tam naj bi bil kot major sodelavec Borisa Kraigherja. Po re-

soluciji Kominforma se je izrekel za kominformizem in delal na časopisih Lavoratore in L'Unità.

A pod drobnogledom prizadevnega policijskega funkcionarja se niso znašli samo dnevniki in njihovi novinarji. Kvestura je budno spremljala tudi dogajanje v drugih tiskanih medijih. Odgovornemu uredniku kominformističnega Dela Rodolfu Biagiju očita aretacijo iz leta 1940 zaradi prevratniške dejavnosti: tudi on je vpisan v osrednjo kazensko kartoteko, medtem ko je Stanko Bidovec novinar »slavo-komunističnih kominformističnih čustev«, katerega kaže skrbno nadzorovati.

Lastnika glasila Slovenske demokratske zveze »Demokracija« Giuseppa Agneletta označuje za protiitalijanskega elementa, upravnika časopisa, Franc Srebotnjak pa da je »skrivnostni element, zadržan, slovanskih in protiitalijanskih čustev, torej nevaren za naše demokratske ustanove«.

Novi List naj bi bil sicer krščansko socialno usmerjen, vendar je njegov resnični cilj »uveljaviti med slovenskimi katoličani titovsko nacionalkomunistično politiko.« Njegov urednik Drago Legiša naj bi bil sicer antikomunist, vendar sledi zadnje čase titovski struji.

Na vrsti je še Mladika »protikomunistični in katoliški« mesečnik, ki ga ureja don Dušan Jakomin, ki da je slovenski nacionalist in uživa v slovenskem elementu velik ugled.

Naj omenim še, da je marešalo pokukal tudi v srednješolski mladini namenjen dijaški list Literarne vaje, »titovske nagnjenosti«, urejata pa ga Jože Tavčar in Nada Abrami, ki oba uživata dokajšen ugled in jima s političnega vidika ni kaj očitati. Zakaj so potem Literarne vaje titovsko usmerjene, ve samo vestni marešalo ...

Kot zanimivost naj navedem samo še primer radikalnega glasila Germinal in urednika Giordana Brucha, sicer urarja, za katerega marešalo navaja reci in piši tri najst aretacij in obsodb med letoma 1926 in 1952 v raznih evropskih državah.

Ivan Fischer

Fotografiji Mario Magajna

POGLED UREDNIKA TRŽAŠKE REDAKCIJE

Primorsko okno v svet naj vedno gleda daleč

Utrinki vsakdanjega življenja iz tržaške in goriške redakcije Primorskega dnevnika

FOTODAMJ@N, SCLAUZERO

Ko sem na začetku osemdesetih let minulega stoletja prvič stopil v tržaško redakcijo, je bil Primorski dnevnik čvrsto v rokah druge in delno že tretje generacije časnikarjev, ki so se pri njem zvrstile. Odgovorni urednik je malo prej postal Bogo Samsa, ki je bil ob koncu 2. svetovne vojne še najstnik, kroniko, pri kateri sem začel svojo službeno pot, pa sta tedaj vodila Tom Marc in Dušan Kalc. Bil je to čas prenehanja hladne vojne tudi v malem svetu Slovencev v Italiji, kar se je izražalo v pomembni vlogi, ki jo je v tistem obdobju pridobila t. i. Enotna delegacija, in je doseglo enega svojih vrhuncov leta 1984 v skupni demonstraciji na goriškem Travniku za zakonsko zaščito pravic naše narodne skupnosti.

Sicer pa je bil Primorski dnevnik tedaj glasilo Slovenske kulturno-gospodarske zveze in je v glavnem živel od podpore t. i. družbenega gospodarstva Slovencev v Italiji oz. posredno SFR Jugoslavije. Spominjam se, kako je tedanji predsednik omenjene kovne organizacije Boris Race periodično obiskoval redakcijo ter pojasnjeval linijo, ki naj bi jo časnik zasledoval. Razmere so se s političnega vidika tudi v naši redakciji pomembno spremenile ob demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije, še dodatno pa leta 1997, ko je Primorski dnevnik postal last zadruga, v katero se sme vključiti vsak pripadnik slovenske narodne skupnosti. Tudi sam sem aktivno sodeloval pri tem prehodu, bodisi kot član uredništva bodisi kot deželni tajnik Slovenske skupnosti. S tem smo naredili ključni korak v smeri pluralizacije tega edinega slovenskega tiskanega dnevnika v Italiji, kar je sicer še nedokončan proces.

Seveda pa je Primorski dnevnik vseskozi delil usodo skupnosti, katere občilo je. Z naklonjenostjo je beležil otoplete odnosov z večinskim narodom in sploh izboljšanje sožitja v obmejnem prostoru, k čemur je tudi sam prispeval. Prav tako je z zadovoljstvom doživel načelno zakonsko priznanje narodnostnih pravic Slovencev v Italiji na državni in deželni ravni. Kritično pa je opozarjal na njihovo neizvajanje ter dokaj pogosto tudi na lastni koži boleče občutil finančne krize, kot se, žal, znova dogaja v današnjih dneh. Upravitelji Družbe za založniške pobude sta ta čas zavzemajo za ponovno ureditev italijanskih javnih podpor, ki so že poldrugo desetletje bistvenega pomena za redno izhajanje časopisa.

Ob mojem prihodu pred več kot tridesetimi leti je notranja ureditev prostorov v Montecchiavei ul. odražala še strukturo Ciril-Metodove šole. Uredništvo je bilo kakor danes v drugem nadstropju, razdeljeno pa je bilo po nekdanjih razredih: v enem je bila kronika, v drugem šport, v nadaljnjih dveh so delali kolegi, ki so sledili dogajanju v Italiji, Jugoslaviji in svetu, itd. Vse to se je korenito spremenilo leta 1987, ko so odgovorni dali podreti notranje stene, tako da se je celotna tržaška redakcija znašla v enem samem, dasi razčlenjenem prostoru. Tedaj smo doživeli tudi epohalno revolucijo, ki jo je prinesla in-

formacijsko-komunikacijska tehnologija. Pisalne stroje in linotype so zamenjali računalniki. Najprej smo se opremili z računalniškim sistemom Solstice francoskega podjetja Cerci, a že leta 1992 smo prešli na računalniški sistem Macintosh, ki je bil potem še nekajkrat posodobljen pa je danes znova dotrajan.

Leta 1992 se je med drugim rodila Republika, mlajša sestra Primorskega dnev-

nika, ki naj bi se uveljavila v osrednjem slovenskem medijskem prostoru. Republika je živela le borih pet let in dodatno pogreznila svojega starejšega brata v finančne težave. Bil je namreč to čas poloma Tržaške kreditne banke, ki bi skorajda pokopal tudi Primorski dnevnik.

Tehnološke prenove in periodične finančne krize so v teku let zdesetkale številno zaposlenih. Tik pred tehnološko revo-

lucijo iz leta 1987 je redakcija štela več kot 30 članov, pri Založništvu tržaškega tiska, pod katerega je spadal Primorski dnevnik, pa je bilo skupno okrog 200 zaposlenih, tako da je bila mogočna stavba v Montecchiavei ul. pretesna. Današnja redakcija šteje borih 17 časnikarjev, Podjetje za založniške pobude zaposluje skupno 27 ljudi, če bi k njim dodali še uslužbence povezanih podjetij (Edigraf, Fotodamj@n, Vital in Tmedia), pa bi s težavo dosegli število 50. Temu krčenju povrh še ni videti konca.

To se seveda močno odraža v organizaciji dela. Primorski dnevnik je v zadnjih desetletjih med drugim izgubil arhivsko službo, dopisnika v Rimu in v Ljubljani, pa tudi ločena uredništva oz. poduredništva za zanimivosti (zadnjo stran), kulturo in gospodarstvo ter z mojim sedanjim odhodom mogoče še zadnje ostanke nekdanjega ločenega poduredništva za Italijo in svet. Če izvzamemo goriški prostor in šport, za vse ostalo ob elastični delitvi dela zdaj skrbi preostalo tržaško uredništvo, ki povrh bistveno prispeva k ustvarjanju spletnih strani.

Spričo dejstva, da je Primorski dnevnik ohranil svoj tradicionalni obseg, ni čud-

no, da se je delovna obremenitev časnikarjev s časom strmo dvignila. Če je posamezen urednik nekdanj urejal po en resor, jih mora danes po dva ali več. Tudi pri pisanju se je proizvodna norma odločno dvignila. Če je na začetku moje službene poti posamezen časnikar dnevno povprečno prispeval po en daljši in nekaj krajših člankov, pa mora danes tudi po več daljših kosov, da ne govorimo o krajših, ali celo po celo stran.

Res je, da so nekateri dejavniki olajšali delo na Primorskem dnevniku in v časnikarstvu nasploh. Če smo nekoč razpolagali le s storitvami tiskovnih agencij AN-SA (Agenzia nazionale stampa associata) v italijanski in Tanjug (Telegrafske agencije nove Jugoslavije) v tedanji srbohrvaščini, pa naš dnevnik vse od njene ustanovitve leta 1991 pridno izkorišča ponudbo STA (Slovenske tiskovne agencije) v slovenščini, zlasti za pokrivanje dogajanja v Sloveniji in v mednarodnem okolju. Poleg tega moramo upoštevati prednosti, ki so jih posebno za zbiranje novic in podatkov prinesli mobilni telefoni, svetovni splet ipd. A vse to večkrat ne more nadomestiti neposredne prisotnosti na prizorišču dogajanja. Tudi zaradi tega in zaradi količinsko previsokih proizvodnih standardov večkrat trpi kakovost izdelkov.

Ob kronični tiski z osebjem se postavlja vprašanje, ali ne bi bilo bolje, da bi se Primorski dnevnik osredotočil na krajevno kroniko nekako po modelu Primorskih novic. Za zdaj tega ni storil. Saj, v globaliziranem svetu se je težko omejiti zgolj na lokalno raven. Če bi se Primorski dnevnik za to odločil, bi tudi kulturno in jezikovno obubožal, kar bi osiromašilo celotno slovensko narodno skupnost v Italiji. Naj zato ta naše primorsko okno v svet še naprej gleda kolikor daleč in široko more!

Martin Breclj

PRIMORSKI DNEVNIK NA GORIŠKEM

Prvi izbrisali mejo

Moj prvi spomin na Primorski dnevnik sega v otroška leta, tja v zgodnja 60. leta prejšnjega stoletja. Pred sabo imam očeta Iva, ki se po večerji poda do pisalne mize in začne vrteti telefonske številke: gasilci, kvestura, prometna policija, karabinjerske postaje in bolnišnice, takrat so na Goriškem še bile štiri. To je bil večerni »giron« črne kronike. Največkrat se ni zgodilo nič takega, kar bi bilo vredno spreminjanja strani, ko pa se je, je oče zbral podatke, na hitro napisal nekaj deset vrstic in poklical operaterja telefonske centrale, da mu je dal »rovesciato« (klic v breme prejemnika) z uredništvom v Trstu. Članek je narekoval števničar in se potem dogovoril še s stavnicno, kaj je treba rezati, da se v stran vključi še ta zadnja vest. Takrat sem se najbrž okužil z virusom novinarstva, tako da sem po očetovi prerani smrti še sam ubral to poklicno pot.

Primorski dnevnik je uredništvo v Gorici odprl že junija 1946. V šestdesetih letih sta goriško kroniko (pa tudi nekaj kulture in športa za druge časopisne strani) krila Gorazd Vesel in Ivo Marinič. Oba sta prišla v Gorico »začasno« nadomeščat bolne kolege, Vesel na PD in Marinič na tednik Soča, potem pa ostala v Gorici do konca svojih dni. Po ukinitvi Soče leta 1960 sta se znašla skupaj na Primorskem dnevniku. Vesel je bil v letih 1971-1983 odgovorni urednik časopisa. V Gorici ga je takrat na-

domestil Marko Waltritsch, ki je kasneje vodil goriško uredništvo in bil v letih 1988-1990 tudi sam odgovorni urednik časopisa.

Primorski dnevnik je bil z uredništvom v mestnem središču dolga leta eden redkih dejavnikov prepoznavne slovenske prisotnosti v Gorici. V medijsko živahnem prostoru (ob močnih uredništvih Piccola in Messaggera Veneta je imel v 70. letih v Gorici svoje uredništvo tudi Gazzettino iz Benetk, glasilo KPI L'Unita pa stalno dopisništvo), si je slovenski dnevnik izbral svoj prostor. V prvih povojnih letih ga sploh niso vabili na tiskovne konference, kaj še da bi od javnih organov prejeli informacije, na primer za področje črne kronike. Enakopravnost je prišla s časom in vztrajnostjo. Še ob koncu 70. let, ko so bile razmere že bolj normalne, se je včasih našel karabinjer, ki ti je na telefonski klic odgovoril s presenečenim: »Primoschi... chi?«.

Zbiranje informacij je takrat potekalo »na terenu«. Dragoceni so bili ljudje, ki so nas obveščali o novostih in dogajanjih, zlasti po slovenskih vaseh. Goriško uredništvo je vselej pokrivalo precej obširen teritorij ob meji od Laškega preko Brd in tja do Benečije. V času, ko še ni bilo faks, da o mobilnikih in računalnikih sploh ne govorim, so bili dragocen vir informacij raznašalci, ki so se večkrat oglašali s svežimi novica-

mi iz domačega kraja. Zdi se, kot da govorimo o drugi geološki dobi, četudi je minilo le nekaj desetletij.

Računalniki so bili prava revolucija. Prej se je delo v Gorici vrtelo okrog »fuorisacca«. To je bila debela ovojnica s tipkanimki listi in fotografskimi filmi - gradivom za goriško stran naslednjega dne. Pozno popoldne smo jo oddajali nekoč strojevodji vlaka, potem pa dolga leta vozniku avtobusa za Trst, kjer je vse prevzel kurir osrednjega uredništva. Danes ko smo on-line povezani s celim svetom, si težko predstavljamo, da je bila ta debela in z lepilnim trakom prepleljena kuverta poleg telefona edina porokovina med tržaško centralo in goriškim uredništvom. Seveda se je včasih kaj zataknilo: zamuda, okvara, prometna nesreča. »Fuorisacca« je kje običaj, pa je bilo treba improvizirati in celo stran narekovati po telefonu. Le fotografij ni bilo mogoče nadomestiti drugače kot z dodatnimi članki. K sreči so bile take nezgode redkost.

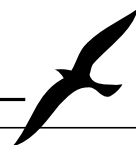
Ob prehodu iz 80. v 90. leta je nova tehnologija začela trkati tudi na vrata goriškega uredništva PD najprej s prvimi starodobniki, s časom pa vse popolnejši računalniki. Končno smo bili on-line s Trstom. Karkoli si napisal, je bilo v hipu »v sistemu« in v časopisni strani. To je spremenilo delo novinarjev, ki smo z računalniškim oblikovanjem strani, vnašanjem fotografij in prevze-

mom drugih nalog tiskarjev postajali vse bolj »prikljenjeni« na uredništvo in odhajali vedno manj »na teren«.

Pridobivanje informacij najprej s telefaksom, potem z elektronsko pošto in spletom, ki sta tudi v krajevni kroniki postala vse pomembnejša vira novic, je omogočilo občutno povečanje količine objavljenih člankov. Goriška stran časopisa, ki v 70. letih niti ni bila cela stran, saj je obsegala pet od osmih stolpcev (sicer na straneh velikega formata) je narasla na zdajšnje štiri strani. Kadrovska zasedba v Gorici ni bila nikoli ohlapna. Najtežje je najbrž bilo v 90. letih, ko sva z Vladom Klemšetom goriško kroniko ustvarjala sama, bistveno boljše pa ni niti danes, ko je strani več in so novinarji trije - urednik Igor Devetak, Aleksija Ambrosi in Danjel Radetič - s pomočjo Katje Munihi, ki krije novogoriško območje. Prav ta čezmejna dimenzija je v Gorici najizrazitejša, saj smo na Primorskem dnevniku že pred drugimi izbrisali mejo in začeli pokrivati dogajanje v celotnem goriškem prostoru.

V to smer naj bi šli tudi bodoči izvi. Če je Gorica po geografski legi in zgodovinski tradiciji naravno stičišče kultur in torišče čezmejne povezovanja, si nadgradnjo teh odnosov težko predstavljamo brez vloge, ki jo odigra va Primorski dnevnik.

Marko Marinič

PRIMORSKI DNEVNIK IN SLOVENCİ VIDEMSKE POKRAJINE

Članek za dnevnik »corpus delicti«

Razmerje med slovenskim dnevnikom v FJK in slovensko skupnostjo na Videnskem bi bilo vredno temeljitejše obravnave in ocene, saj verno odslkava odnos manjšinske skupnosti in same Slovenije do problematike Slovencev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini od povojnega časa do današnjih dni. Obenem pa seveda Primorski dnevnik bolj ali manj natančno dokumentira trnovo pot in postopno, a vztrajno narodno, kulturno in politično zorenje najbolj zahodne veje slovenske manjšine v Italiji.

Če sežemo nazaj v povojni čas, verjetno le malokdo, še zlasti med mlajšimi, ve, da je bil članek napisan za Primorski dnevnik »corpus delicti«, zaradi katerega je bil oktobra 1953 – le nekaj časa po velikem partizanskem mitingu in govoru Tita na Okroglici – aretiran dopisnik iz Benečije, aktivist Demokratične fronte Slovencev in kasneje dolgoletni odgovorni urednik Novega Matajurja Izidor Predan. Obtožen je bil vohunjenja in zbiranja vesti vojaškega značaja, za to je odsedel več kot šest mesecev preventivnega pripora v pričakovanju procesa in to preprosto zato, ker je napisal članek za Primorski. Če bi ga časopis objavil, bi se verjetno vsa zadeva drugače razpletla, saj je šlo za vesti, ki so bile splošno znane in jih je ves krajevni in vsedržavni tisk podrobno objavljali. (Glej Pavel Petričič, Pod senco trikolore, 1997). Dorič, ki

je bil takrat star 22 let, je bil očitno žrtev hladne vojne, dejstvo pa je, da sta tisti dogodek in seveda politična propaganda, ki ga je spremljala, vrgla nanj neizbrisen črn madež in na celotno manjšinsko gibanje v Benečiji črno senco.

Svinčeno ozračje se je v Benečiji nadaljevalo še kakih dvajset let in skozi to prizmo je tudi PD obravnaval slovensko problematiko na Videnskem in Beneške Slovence kot žrtve italijanskega nacionalizma in obsojene na dokončen potop v italijanskem jezikovnem in kulturnem okolju. Vsaj do leta 1976, ko je katastro-

Na levi Izidor Predan voditelj Slovencev videmske pokrajine in nekdanji odgovorni urednik Novega Matajurja, desno razdejanje v Benečiji ob potresu maja 1976

MAGAJNA

falen potres uničil Rezijo in Terske doline ter hudo prizadel Nadiške doline. To pa je bil tudi čas, ko je dobivala vse jasnejše oblike in vsebine tako ime-

novana beneška pomlad. Šele takrat je, pod močjo potresnih sunkov, tako v slovenski manjšini v FJK kot v osrednji Sloveniji privrela na površje zavest,

da je na Videnskem sicer šibka, a živa in vitalna manjšinska skupnost.

Primorski dnevnik in manjšinske organizacije so se šele ob solidarnostni popotresni pomoči začeli redno pojavljati na potresnem območju, spoznavati in spremljati dogajanje v manjšinskih sredinah ter opuščati 'romantični' in obenem pomilovalni odnos do Slovencev v videnski pokrajini. Kulturno vrenje je v kratkem obdobju (1984) rodilo dvojezični šolski center v Špetru in tudi na straneh Primorskega dnevnika so se začeli bolj redno pojavljati, čeprav še vedno v skromni meri, prispevki o delovanju in načrtih z našega območja. Manjšinsko gibanje na Videnskem pa je bilo obravnavano enakopravno v primerjavi z goriškimi in tržaškimi Slovenci in torej kot del ene same manjšinske skupnosti, ki ima sicer v sebi velike notranje diferenciacije.

Zadnje obdobje, zlasti na podlagi sodelovanja z Novim Matajurjem in dopisovanja iz Čedad, zaznamuje dejstvo, da Slovenci na Videnskem nismo več le predmet poročanja Primorskega dnevnika, pač pa protagonisti tudi v tem procesu in dejavnik v oblikovanju manjšinskega javnega mnenja. Kako to prisotnost v dnevniku nadgraditi, s kakšnim pristopom in s kakšnimi instrumenti, je pa vprašanje in izziv za danes in za naslednjih 70 let.

Iole Namor

TEHNOLOŠKI RAZVOJ DNEVNIKA VSE HITREJŠI

Od svinca do elektronike in dalje ...

Še v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja se delo urednikov in tiskarjev na Primorskem dnevniku ni bistveno razlikovalo od dela, na podlagi katerega so nastajali prvi dnevniki v drugi polovici osemnajstega stoletja. Le pero smo nadomestili s pisalnim strojem, velika pridobitev je bil za naše predhodnike pri Edinosti že stacionarni telefon. Tega smo tudi mi imeli še dolgo po tem, ko smo v uredništvu dobili prve računalnike. Zdaj se nam prvi macintoshi, ki jih je nabavila uprava leta 1991, že po obliki zdijo smešno zastareli, prvi sistem, francoski Cerci iz leta 1985, pa že pripada arheologiji digitalnega sveta. Da o njihovi zmogljivosti niti ne govorimo. Še predšolski otrok bi danes ne vedel kaj z njimi. Vsak nizko cenovni pametni telefon je bolj uporaben. Pa vendar se nam je tedaj zazdelo, da smo prestopili prag novega tehnološkega sveta. In smo ga res. A to je bil šele začetek. Sledili so internet, digitalni fotoaparati, mobilni telefoni, maili. In svet se ni le spremenil, prav sesul se je in na novo sestavil. Zlasti za tiste, ki smo prej dolge noči preživljali med svinčeni hlapci v nekdanji tiskarni fordovskega tipa. A vse to smo nekako preživeli. Pa smo dobili novo zaušnico. V obliki socialnih omrežij in novodobnih elektronskih medijev, ki so podrli še zadnje (romantično) upanje v nenadomestljivost tiskanih medijev. Ne bomo še izginili, a imamo mlajše brate in sestre. Polni so otroških boleznih, a so hitri, brezobzirni in ambiciozni. Nismo imeli druge poti, kot da jim kljubujemo. In smo pravzaprav začeli dovolj zgodaj. Mnogi zmotno mislijo, da so spletna stran, elektronska verzija časopisa in Facebook stran za Primorski dnevnik sveže pridobitve. A to je res le za zadnji dve. Spletno stran smo namreč

uvredli že daljnega leta 1998. Bili smo torej med prvimi v zamejstvu. Vendar je bila ta stran statična. Objavljali smo izbor člankov iz tiskane izdaje. Šele potem, ko je ta zagledala dan. Z zamudo torej. Nov zagon je splet doživel leta 2009, ko smo stran grafično popolnoma spremenili in posodobili. Postala je dinamična. V njej lahko zdaj od jutra do večera dobite sveže novice s področja tržaške in goriške kronike, kulture, športa, gospodarstva in širšega obmejnega prostora, fotogalerije naših fotografov in bralcev, dosjeje in priloge, povezave, ankete, izbor novic Slovenske tiskovne agencije in druge koristne informacije. Bolj poredkoma tudi kakšno reklamo. Novice lahko uporabniki tudi komentirajo. Če pri tem niso žaljivi, kar, žal, velikokrat so! Obiski rasejo iz meseca v mesec. Elektronska verzija časopisa je naročnikom dostopna vsako jutro. Ima tudi zelo uporaben arhiv novic.

Imamo za spletno stran posebej določene urednike? Ne, ne premoremo jih. Spletno stran urejamo isti novinarji, ki pišemo tudi za tiskano izdajo. Zato je mnogo idej in možnosti, ki jih ponuja tehnologija, samo še v naših glavah. Ker nas je preprosto premalo, da bi jih lahko uresničili. Prav pred koncem lanskega leta smo uvedli tudi svojo interesno stran na socialnem omrežju Facebook (športno uredništvo je že prej imelo svojo). Na ta način bralcem potrkamo na vrata. Mnogi so nam v svoj virtualni dom že dovolili vstopiti. »Čivkamo« tudi po Twitterju.

Prihodnost Primorskega dnevnika vidimo uredniki v čim večji integraciji med tiskano izdajo in spletno stranjo. Morali bi se dopolnjevati. Splet naj bo prostor za hitro posredovanje informacij. Preko Twitterja in Facebooka si želimo poveza-

Na fotografiji desno ekipa v naši stavnic, levo spodaj aplikacija na prenosnem telefonu desno sodobnost in zgodovina

FOTODAMI@N

ve z bralci. Tiskana izdaja bo vse bolj prostor poglobljanja novic, reportaž, mnenj. Če ne bo tehnološki razvoj spet vsega postavil na glavo.

O tem kaj več v publikaciji ob naši 100-letnici ...

Aleksander Koren

Ko smo leta 2014 na Vojskem proslavljali 70-letnico Partizanskega dnevnika, smo ob poudarjanju neprecenljivega pomena pisane besede za narodnoosvobodilno borbo in ob poudarjanju nenadomestljive vloge vseh, ki so v takratnih neverjetnih razmerah in v skrajno nevarnih pogojih ustvarjali časopis, posebej ugotavljali, da bi bil ves napor urednikov in tiskarjev zaman, če ne bi bilo tudi široko razporejene in izjemno učinkovite raznašalske mreže, če bi ne bilo vseh tistih mlajših in starejših ljudi, ki so v stalni nevarnosti za svoje življenje in v vseh vremenskih pogojih prehodili vsak dan nešteto kilometrov nadvse napornih in komaj prehodnih poti, da je časopis lahko prišel v roke ljudi po vsej Primorski in jih bodril in spodbujal v boju proti okupatorju.

Nekaj podobnega, čeprav s tem neprimerljivega, bi lahko rekli tudi o njegovem nasledniku Primorskem dnevniku. Od samega začetka, od osvoboditve pred sedemdesetimi leti dalje, do današnjih dni, sloni distribucija časopisa na raznašalcih. Od tistih, ki navsezgodaj, še preden petelini odpojejo svojo budnico, prepeljejo izvode časopisa v vse kraje zamejstva, do onih, ki te izvode odnesejo na domove, med naročnike. Primorski se ni nikoli zanašal le na prodajo v časopisnih kioskih, ki jih v mnogih vaseh sicer tudi ni bilo. Izbral je pot neposredne dostave na dom. Tako so lahko naročniki, še preden se je zdanilo, pri jutranji kavici prelistavali časopis, ne da bi jim bilo treba od doma. Tako je tudi danes, čeprav so se razmere v marsičem korenito spremenile. Tudi za same raznašalce so se spremenile. Mnogi se poslužujejo avtomobilov ali motorjev, ki so bili včasih redkost. Niso se pa spremenile nekatere težave vremenskega značaja, ki so vedno spremljale in še spremljajo delo raznašalcev Primorskega dnevnika. Naj bo lepo ali grdo, naj bo ploha ali snežni metež, naj brije burja ali pritiska žled, je treba vsak dan, vključno z nedeljami in zapovedanimi prazniki, zgodaj zjutraj na pot s svežnjem časopisov od hiše do hiše.

Kakorkoli že, brez raznašalcev, ki opravljajo nadvse hvaljevredno delo, bi prišlo med ljudi prav gotovo veliko manj izvodov časopisa in bi ne bilo tistega neposrednega stika časopisa s širokim bralstvom.

»Dokler bodo raznašalci, bo tudi Primorski dnevnik med nami«, je imela navado reči nekdanja dolgoletna raznašalka Slavica Milič iz Nabrežine Postaja, ki je dnevnik raznašala še, ko ji je bilo več kot osemdeset let.

»Vedno sem jemala raznašanje Primorskega dnevnika kot neko poslanstvo«, pravi Ljuba Mijot iz Doline, ki je skoraj trideset let (od leta 1982 do 2011) raznašala časopis v Dolini, Kroglijah in v Obrtni coni. Od sto do sto dvajset izvodov vsak dan (kar je z avtomobilom zahtevalo poldrugo uro dela), ob nedeljah še kakšnega več, in to seveda ob vsakem vremenu. Kljub temu pa se je v treh desetletjih zgodilo samo enkrat, da časopisa ni dostavila. Kriv je bil nenavaden žled, da se človek enostavno ni mogel premikati po cesti. »Časopisa nisem raznašala zaradi denarja ali slave, pač pa ker sem to čutila za nekakšno dolžnost,« je še dodala Ljuba. »Delala sem s srcem in ljubeznijo, ker sem zaznala, kako pomembno je, da pride časopis med ljudi, da dobijo informacije, pa tudi mnenja in poglede, ki jim pomagajo pri kulturni rasti.«

Tako kot Mijotova je s srcem opravljalo in še opravlja koristno in hvaljevredno raznašalsko delo veliko ljudi. Vojko Slavec, ki je med letoma 1979 in 1995 skrbel za raznašalsko službo (za njim je za to nekaj let skrbel Radivoj Čač – sin postrtovalnega raznašalca iz Bazovice, zadnja leta pa je to nalogo v novih razmerah prevzel Robert Pescatori) in ki je globoko prepričan, da brez raznašalcev ni dnevnika, se rad spominja nekaterih raznašalskih figur, ki so s svojo predanostjo in postrtovalnostjo, pa tudi s kakšnim prijetnim anekdotičnim pridihom stakale nepozabno

TISK IN RAZNAŠALCI, TEMELJ USPEHA DNEVNIKA

Vsak dan, ko je še tema in ob vsakem vremenu

Na fotografijah nočno delo tiskarjev pri tiskanju Primorskega dnevnika, natovarjanje na dostavna vozila in dostava naročnikom (ob vsakem vremenu, kot zgovorno priča fotografija raznašalca na Kontovelu)

FOTODAMJ@N

raznašalsko epopejo. Nadvse zgovorna je na primer zgodba kriškega železničarja Košute, ki je po odhodu v pokoj prevzel nalogo raznašanja dnevnika in jo zgledno opravljal kakih dvajset let. Vsak dan, od petih do pol devetih zjutraj, naokrog po vasi s kakimi sto osemdesetimi izvodi! Lepega dne, ko je začutil, da ga leta, ki jih že ima na plečih, preveč bremenijo in da z vse večjo težavo opravlja svoje delo, je odgovoril vsakodnevni stik z vaško stvarnostjo: v tej hiši so mu ponudili kavo, v oni je pozajtrkoval, tu je izvedel eno novico, tam neko drugo in vse to je napolnjevalo njegovo življenje s prijetnimi občutki in vedno novimi, četudi drobnimi doživetji. Tako je še nekaj let podaljšal svojo raznašalsko izkušnjo in s tem najbrž tudi svoje življenje.

Prav tako doživeta je zgodba Zore Svetlič iz Prečnika. S težavo se je prebijala skozi vsakdanje težave. Skrbeti je morala tudi za moža, ki je bil na inva-

lidskem vozičku, ker ni imel nog. Ko je zjutraj opravila svoj raznašalski posel, se je do mraka mučila na skromni nji-vi in skrbela za kravo, ki je bila njeno edino imetje. Ko jo je nekega dne obiskal Slavec, da bi opravila obračun svojega dela, mu je rekla: »Kravica mi je umrla.« In ko so v upravi malo kasneje sklenili povišati raznašalski honorar s štirinajst na petnajst tisoč lir in ji je Slavec prišel to povedati, je odvrnila, da pravzaprav ne raznaša zaradi denarja, temveč iz prepričanja, da je tako prav in potrebno, hkrati pa ga je začudeno vprašala, če bo Primorski zmoغل ta povišek. »Sicer pa, ko boste še potrebovali obračun, pridite kar sem na njivo,« je še dodala.

Nekateri raznašalci so prva leta delali celo brez honorarja. Skupno je v sedemdesetih letih izhajanja Primorskega dnevnika šlo skozi raznašalsko izkušnjo krepko čez tisoč ljudi. Kdo bi jih vse preštel! V sedemdesetih in osemdesetih letih jih je včasih delalo na Tržaškem in Goriškem tudi po petinpetdeset naenkrat. Eni so delali več časa, drugi manj. Eni so bili mlajšega rodu in nekaterim je ob šolanju nemara dobro del skromni honorar, drugi so bili starejši

in večinoma narodno in družbeno prekaljeni ljudje, ki so se dobro zavedali pomena razmnoževanja časopisa. Večina je bila vsekakor žensk. Nekateri so poleg raznašanja skrbeli tudi za obveščanje časopisa o dogajanju v njihovi vasi, kar je bila dodatna vrednost tega dela in je pomenilo avtentičen stik med časopisom in bralci.

Povedati je treba, da je za časa Jugoslavije krožilo po slovenskih družinah poleg Primorskega dnevnika tudi veliko (več kot tisoč izvodov) drugih slovenskih časopisov in revij. Tako so raznašalci Primorskega dnevnika raznašali tudi Tedensko tribuno, Tovariša, Našo ženo, Jano in na koncu leta Jadranski koledar. Preko Založništva tržaškega tiska so prihajale tudi otroške in mladinske revije, kot Ciciban in Pionir, ki so jih delili po šolah. Z osamosvojitvijo Slovenije so se stvari na tem področju bistveno spremenile. Cene knjig in dnevnega ter revialnega tiska so se naenkrat potrojile in v nekaj mesecih je zaradi tega dotok revij v zamejstvo splahnel. Matična domovina v tistih trenutkih izključnega uvajanja tržnega, za kulturne potrebe neobčutljivega gospo-

darstva, res ni pokazala velikega posluha za potrebe več tisoč bralcev na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji.

Raznašanje Primorskega dnevnika, ki se mu je zadnja leta pridružil Novi Matajur, se je vsekakor nadaljevalo. Razmere so se medtem spremenile. Nastala je zadruga Vital, ki je skrbela za dostavo časopisov raznašalcem.

Z leti so se zakoni spremenili in stroški za distribucijo so se znatno zvišali. V zadnjem razdobju so raznašanje v nekaterih vaseh prevzeli raznašalci, ki so člani socialne zadruge Coala. Skupno jih je dvanajst, in sicer pet na Goriškem in sedem na Tržaškem. Po mestu in v nekaterih vaseh raznašajo časopis člani zadruge Vital. Podjetje DZP – PRAE pa ima dvanajst ljudi, ki časopis raznašajo po raznih vaseh.

Časi so se torej v marsičem bistveno spremenili, nekaj pa se v sedemdesetih letih izhajanja časopisa ni spremenilo, in sicer dejstvo, da zelo veliko slovenskih družin na Tržaškem in Goriškem še vedno vsako jutro navsezgodaj lahko potegne iz svojega poštnega nabiralnika izvod Primorskega dnevnika.

Dušan Kalc

Mladi gor, mladi dol, mladi levo, mladi desno ... »Mladi morate tudi kaj napisat za nedeljo, 10. maja, ko bomo praznovali 70-letnico Primorskega dnevnika!« In tako smo sprejeli naročilo našega odgovornega urednika Duškota in se takoj navdušili nad zamisljo o ekskluzivnem dvojnem Šumu na dan sedemdesetega rojstnega dne Primorskega dnevnika. In komu naj posvetimo to izredno številko, če ne prav mladim in samemu dnevniku? Opremil smo se, si zavihali rokave in šli v boj: našli smo 20 mladih žrtev, ki nam je zaupalo svoje misli, pohvale, zahvale in prehvale ... o Primorskem dnevniku! No, seveda: naj v uvodu povemo še to, da nam Primorski dnevnik pomeni ogromno. Da smo prepričani, da je Primorski dnevnik res temelj, na katerem že 70 let trdno sloni naša zavedna slovenska skupnost v Italiji. In verjamemo, da lahko na tem trdnem temelju gradimo nove gradove, ki bodo segali visoko v svetlo in polno prihodnost, v kateri bodo vnuki naših vnukov še vedno ob jutranji kavi vsak dan prebirali Primorski dnevnik. Verjemi-mo, da to niso prazne besede: verjemimo, da je Primorski dnevnik bistvo našega vsakdana, ob tem pa poslušajmo konstruktivne kritike in delajmo v smeri, da bo naš dnevnik čim bolj to, kar si vsi želimo, da bi bil. Spet nas je zaneslo ... dovolj s patosom: preberite, kaj mislijo o Primorskem dnevniku naši mladi!

»Primorski dnevnik mi pomeni veliko. Doraščal sem v družini, v kateri je edini časopis, ki ga dobivamo in redno prebiramo,« nam je povedal **Sandi Paulina**, študent mednarodnih odnosov na Univerzi v Ljubljani. »Zavedam se tudi velikega pomena, ki ga ima kot osrednje glasilo naše manjšine. Na žalost se ljudje velikokrat tega ne zavedamo in ga podcenjujemo.« Primorski dnevnik bere oz. je bral od trikrat do šestkrat na teden predvsem doma in do pred kratkim na iPad-u. Najraje ima tržaško stran. »Zelo zelo rad berem novice ter zanimivosti na zadnji strani,« je še dodal. Želel bi si, da bi se ga lahko ponovno bralo na iPad-u. Pohvalil pa je velik tehnološki napredek, ki ga je naredilo uredništvo v zadnjih letih. »Če bi bil novinar, bi verjetno najraje pisal o politiki,« nam je od-

govoril. Rad bi torej prebral intervju s finskim diplomatom Marttijem Ahtisaarijem. Njegovo voščilo ob 70-letnici se glasi: »Trdno naprej kot glavno glasilo manjšine.«

Valentina Cibic, študentka komunikologije na Tržaški univerzi, bere Primorski dnevnik vsak dan doma: »Največ ga sicer ob petkih in sobotah, da poizvem, kateri kulturni, glasbeni, športni ali družabni dogodki so v programu ob koncu tedna. Drugače pa prebiram zlasti športno stran, kulturo, pregled prireditev in Šum.« Časopisu pripisuje velik pomen, ker pripomore k temu, da se Slovenci v Italiji čutijo del neke skupnosti. Po njenem mnenju torej predstavlja referenčno točko. »Pohvalila bi, da je Primorski dnevnik, dosegljiv tudi na spletu, kjer imamo bralci tudi možnost, da izrazimo svoje mnenje. Lepo bi bilo, če bi na spletu objavljali določene sveže novice, kot na primer napovedi avtobusnih stavk.

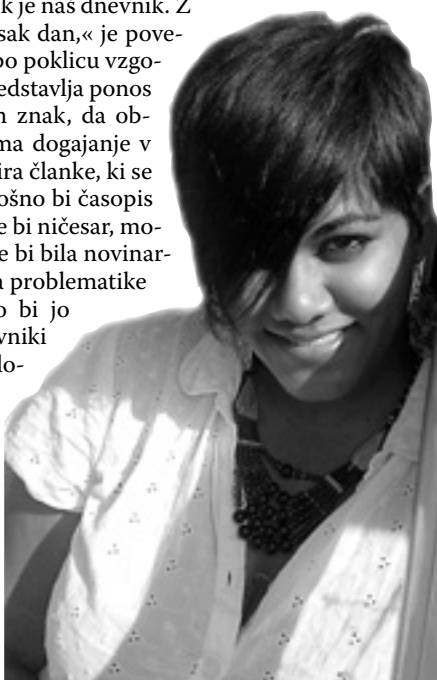

Matija Vidoni, ki študira management na Univerzi na Primorskem v Kopru, bere Primorski dnevnik dvakrat ali trikrat tedensko, ker je zelo malo doma. Po njem pa seže tudi v kavarni, ko gre na kavo. »Najbolj pogosto berem športno prilogo ob torkih in novice, ki me zanimajo.« Če bi bil novinar, bi pisal o športnih dogodkih in še posebno o nogometu. O intervjujih je dejal, da nima posebnih preferenc, če bi pa moral zbrati, bi bral intervjuje z njegovimi prijatelji. Dnevnik Slovencev v Italiji mu pomeni časopis, kjer lahko dobi vesti iz naših krajev, saj »veliko novic, ki so objavljene v Primorskem dnevniku, ne dobim drugod.« Meni, da je po-

memben za manjšino, ker je v slovenskem jeziku in jo neposredno zadeva. Želi si torej, da bi še naprej tako ali še boljše deloval naprej.

»Primorski dnevnik je naš dnevnik. Z veseljem ga prebiram vsak dan,« je povedala **Radha Nadlišek** (po poklicu vzgojiteljica). »Mislim, da predstavlja ponos celotne manjšine, viden znak, da obstajamo.« Zelo jo zanima dogajanje v Trstu, tako najraje prebira članke, ki se navezujejo nanj. Na splošno bi časopis pohvalila, spremenila ne bi ničesar, mogoče bi še kaj dodala. Če bi bila novinar-ka, bi se osredotočila na problematiko naše manjšine. Veselilo bi jo brati intervju s predstavniki italijanske manjšine v Sloveniji in slišati njihovo mnenje o pomanjkljivem izvajanju manjšinske zaščite na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. »Nasvetov ne bi dajala. Izkoristim raje priložnost, da čestitam Primorskemu dnevniku ob njegovi 70-letnici. Kar tako naprej!«

Andrej Zerjal, študent prava v Trstu, bere Primorski dnevnik skoraj vsak dan, najraje doma ali pri babici, ponavadi zgodaj zjutraj ali pozno zvečer. »Idealno bi bilo, da bi ga lahko prebiral tudi na univerzi,« pravi Andrej. Najraje bere članke o aktualnih dogodkih, največ o italijanski politiki. Zanimajo ga tudi kulturne in športne novice, najmanj pa prebira goriško stran. »Primorski dnevnik mi pomeni ogromno. Daje možnost vsem, da redno berejo novice v slovenskem jeziku. Na tak način lahko obogatimo in ohranjamo besedni zaklad. Mislim, da bi ga morali kupovati in brati vsi slovenski zamejci, čeprav nekateri menijo, da ni dovolj kakovosten oziroma kvaliteten. Če ne bi bilo več Primorskega dnevnika, bi se kakovost slovenščine med zamejci gotovo zmanjšala.« Andrej bi si želel prebrati intervju z Raoulom Pupom, profesorjem zgodovine na Tržaški univerzi in Gorazdom Bajcem, profesorjem zgodovine na univerzi v Mariboru, da pojasnijo nekatere zgodovinske dogodke prve polovice prejšnjega stoletja. »Zagotovo bi pohvalil trud vseh novinarjev pri pisanju člankov. Težko primerjam Primorski dnevnik z ostalimi časopisi npr. dnevnikom Il Piccolo, saj predstavlja manjšino, razpolaga z manjšo količino ekonomskih sredstev in pri njem sodeluje manj novinarjev.« Andrej pa ne bi pohvalil jezika: »Večkrat zasledim tujke. Priznam, da je moj besedni zaklad precej reven, a slovenščina v Primorskem dnevniku bi morala biti zgled za vse.« Če bi bil novinar, bi največ pozornosti posvečal kulturi in kroniki. Želi pa si tudi, da bi ob 70-letnici dnevnik začel pisati kaj več o čezmejnih dogodkih, predvsem kulturnih, v Kopru in drugod ob meji.

Ivana Sarazin iz Trsta obiskuje klasično smer na liceju France

Ob 70-letnici Primorskega dnevnika se je Šumu zdelo zelo pomembno, da stopi do italijanskih someščanov in jih vpraša, kakšno predstavo imajo o skupnosti. Včasih, kar je za neko manjšino verjetno neizbežno, prevlada skrb za samohranitev in posledično zapiranje v lasten krog. V pogovoru s tistimi, ki si aktivno prizadevajo za kulturno rast našega mesta oz. širšega območja, pa bomo dobili dodatno potrditev, da je med dvema skupnostima treba naprej in še bolj vztrajno gojiti stike. Drug od drugega se lahko veliko naučimo in se medsebojno bogatimo.

Eugenia Fenzi, odgovorna za stike z javnostmi v kabinetu tržaškega župana

Kako si zvedela za obstoj Primorskega dnevnika?

Kot otrok sem živela v Repnu. Komaj sem razumela, kaj so časopisi, sem zvedela tudi za obstoj Primorskega dnevnika. Dejstvo, da lahko greš zjutraj v trafiko in lahko dobiš več lokalnih dnevnikov, še posebno v različnih jezikih, pomeni za mesto in za celotno skupnost veliko bogastvo.

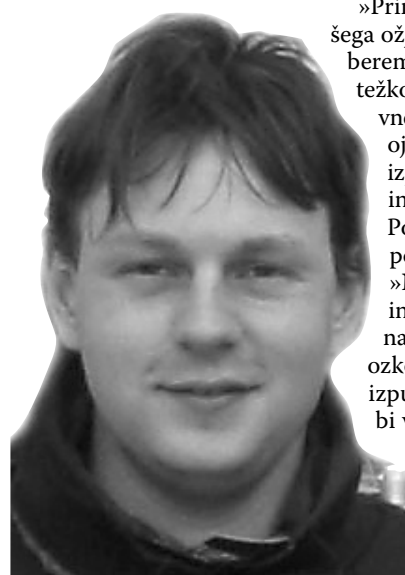
Če bi prevajali nekatere članke v italijanščino, bi se to obrestovalo?

Mislim, da bi se, in to ne samo zaradi seznama odprtih osmic. Šalo na stran: vaš časopis pokriva nekatere krajevne dogodke (pa tudi dogodke vezane na obalno območje in na regijo Alpe Jadran), ki jih drugi mediji ne obravnavajo. Ob novicah, ki zadevajo našo

Kaj mladim p Primo

Prešeren. Primorski dnevnik bere petkrat ali šestkrat na teden, v šoli. Največkrat bere kulturne strani, včasih pa tudi kroniko, je povedala. Primorski dnevnik ji pomeni kratkočasje med odmori, Ivana pa meni, da ima za slovensko manjšino v Italiji velik pomen za povezovanje ljudi, saj potrjuje občutek skupnosti. »Morda bi dodala več vsebin glede svetovnega dogajanja. Pohvalila bi, da skuša dnevnik vedno prisostvovati vsem važnejšim dogajanjem in prireditvam v našem prostoru.« Če bi bila novinar-ka, bi se najbolj posvečala kulturi in novostim na znanstvenem področju, Primorskemu dnevniku od njegovi 70-letnici pa svetuje, naj bodo naslovi učinkovitejši: »večkrat sem prezrla zanimive članke, ker me naslov ni pritegnil«, pravi Ivana.

»Primorski dnevnik je glasilo našega ožjega območja. V njem večkrat berem informacije, ki bi jih drugače težko dobil. Poleg čiste informativne funkcije, po mojem deluje kot ojačevalec čuta pripadnosti,« je izpostavil **Ludvik Zobec**, študent inženjerije Univerze v Trstu. Povedal je, da doma prelista povprečno štiri izvode na teden: »Najbolj berem lokalno kroniko in tržaško stran ter zanimivosti na hrbtni strani. Spadam v tisto ozko skupino ljudi, ki popolnoma izpusti poglavje o športu.« Kaj pa bi v Primorskem dnevniku spremenil? Dodatno bi povečal del časopisa, ki je posvečen našemu zamejskemu dogajanju. Po drugi strani pa se zaveda, da je naš prostor omejen in da verjetno ni take ogromne proizvodnje novic na njem. Podčrtal je, kako je v teh časih pojmovano kot zelo napredno preskočiti iz tiskanega papirja na nematerialno elektronsko podlago. »Četudi osebno zelo podpiram elektroniko nasploh, sem trdno prepričan, da je občutek, ki ga človek dobi, ko lista po papirju, nezamenljiv. Zelo so mi všeč multimedijski dodatki na spletni strani, vendar mora jedro po mojem ostati papirnatot.«

ke ogromne proizvodnje novic na njem. Podčrtal je, kako je v teh časih pojmovano kot zelo napredno preskočiti iz tiskanega papirja na nematerialno elektronsko podlago. »Četudi osebno zelo podpiram elektroniko nasploh, sem trdno prepričan, da je občutek, ki ga človek dobi, ko lista po papirju, nezamenljiv. Zelo so mi všeč multimedijski dodatki na spletni strani, vendar mora jedro po mojem ostati papirnatot.«

»Ne bojte se tist ki ne govorij

pokrajino in razne društvene prireditve, Primorski nudi vsakodnevni vpogled v dogajanje v Sloveniji in na Koroškem. Gre torej za čezmejno sceno, a s pogledom krajana, Tržačana. Mislim, da bi bilo ravno zaradi tega zanimivo prevajati nekatere članke.

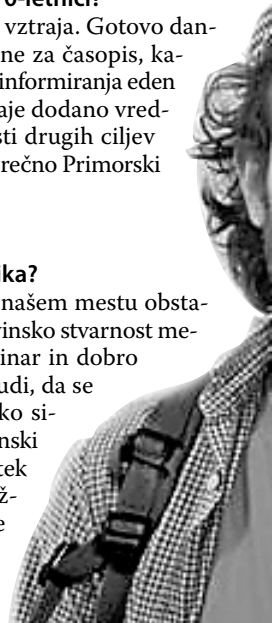
Kakšen nasvet bi dala dnevniku ob njegovi 70-letnici?

Moj nasvet je, naj ne izgubi upanja in naj vztraja. Gotovo danes niso lahki časi za medije, predvsem pa ne za časopis, kakršen je vaš. Vedeti pa moramo, da je pluralnost informiranja eden izmed temeljev demokracije, ki temu pojmu daje dodano vrednost. Želim torej, da bi časopis dosegel še dosti drugih ciljev oz. jubilejev, kot je tisti, ki ga letos praznujemo. Srečno Primorski dnevnik!

Nicolò Giraldi, svobodni novinar

Kako si zvedel za obstoj Primorskega dnevnika?

Vedno se mi je zdelo samoumevno, da v našem mestu obstaja časopis v slovenskem jeziku, ker zrcali zgodovinsko stvarnost mesta. Izredno ga spoštujem. Tudi sam sem novinar in dobro vem, koliko dela je za vsakim izvidom. Vem tudi, da se Primorski dnevnik trenutno spopada z nelahko situacijo. Pomembno je, da še naprej obstaja slovenski časopis v Trstu. Istočasno pa bi lahko ta trenutek predstavljal priložnost, da se zamislimo o možnih novih smereh novinarstva. Na žalost ne znam brati slovenščine, ampak trenutno obiskujem tečaj v Krožku Pečar, z namenom da bi zapolnil to vrzel.

Šepetajo: Barbara, Daniel,
Denis, Luka, Martina, Mateja,
Nika, Tjaša in Vesna.

sum@primorski.eu

šepet
ulice
Montecchi

omeni rski dnevnik?

Lorenza Jez obiskuje znanstveno smer na liceju France Prešeren in Primorski dnevnik prebere štirikrat ali petkrat na teden, v šoli. Najbolj jo zanimata športna stran in zadnja stran, ki ji je všeč, ker je na zadnji strani vedno veliko zanimivosti iz sveta. V razredu se s sošolci večkrat prepirajo, kdo si bo pri izboril dnevnik, je povedala. »V Primorskem dnevniku najdemo novice, ki so nam blizu, novice iz naših krajev. Dnevnik ima pomembno vlogo, saj je glavni dnevni časopis Slovencev v Italiji.« V prihodnje bi si želela prebrati intervju s športnikom, ki prehaja v državno reprezentanco ali s pomembno osebnostjo na kulturnem ali drugem področju, pravi Lorenza. Ali se ji bo želja izpolnila, bodo odločili naši uredniki!

»Primorski dnevnik mi pomeni veliko, ker je nekako simbol naše manjšine. Če ga redno prebiramo, lahko izvemo mnogo stvari o celotnem goriškem in tržaškem področju. Berem ga skoraj vsak dan, doma. Najbolj prebiram goriško in tržaško stran ter stran o kulturi in obvestila o prireditvah,« pravi **Valentina Nanut** iz Sovodenj, ki se posveča glasbi na konservatoriju G. Tartini v Trstu. Valentina je mnenja, da je Primorski dnevnik zelo pomemben, ker nam vsem nudi možnost, da preberemo novice v slovenščini, poleg tega pa podrobno poroča o dogajanju v naših slovenskih vaseh in postavlja v ospredje zamejske kulturne in športne

novice, o katerih drugače nikjer ne bi pisalo. Če bi bila novinarka, bi največ prostora posvetila kulturnim dogodkom. »Naj ob 70-letnici Primorski dnevnik vztraja in naj se še naprej bori za pravice vseh nas!«, želi Valentina dnevniku.

Alen Kermac, višješolski profesor, je povedal, da na Primorskem dnevniku lahko dobi informacije o ožjem okolju, osebah, ki jih ki pozna, njihovem delovanju, uspehu ipd. »Berem ga skoraj vsak dan v šoli, na obisku pri noni ali v društvenem baru. Prelistam vse...preberem, če me kakšna novica posebno pritegne. Spletne novice preberem, samo če mi kaj uide v časopisu.« Po njegovem mnenju bi moral Primorski dnevnik vzpostaviti tesnejšo vez s Primorskimi novicami: uvesti neke vrste dopolnilnega bionoma in s tem upajati novice slovenske Istre oz. celotne Primorske, poleg možnosti raznašanja/dobivanja obeh časopisov. Če bi bil novinar bi nudil alternativne informacije, drugačen pogled na politiko in svetovne novice. Izpostavil bi stike z alternativnimi pričevalci, ljudem bi dajal neodvisne informacije, ki vzgajajo k raznolikosti mišljenja, ne pa k poneumljanju mase (glej pričevanja Uda Ulfkotteja). »Ljudem bi nudil pozitivne novice, ki bi jim ulivale novo upanje v prihodnost, izogibal bi se črne kronike.«

David Sanzin iz Gorice študira pravo na Videmski fakulteti. »Šola in mediji so dejansko stebri, na katerih sloni identiteta manjšine in identiteto krepijo. Primorski dnevnik povezuje manjšino, od Tržaškega do Videmskega, informira in promovira dejavnost manjšine. Drznil bi si reči, da je šola temelj manjšine, Primorski dnevnik pa njena hrbenica,« pravi David, ki vsak dan bere Primorski dnevnik doma, najbolj pa se posveti goriški strani in športu. »Primorski dnevnik je zame pomemben, ker v njem najdem informacije, ki jih v drugih dnevnikih ni. Tudi ko sem v tujini in je na voljo internetna povezava, pobrskam po spletni strani.« Če bi bil na mestu novinarjev ali urednikov, bi svetoval, naj se bolje izkoristi potencial spletne strani in bi največ pisal o športu, ceni pa veliko odprtost, ki jo ima dnevnik, saj lahko vsak v pisnih uredništvu vsak pove svoje mnenje. David bi na šport-

da bi prišlo do pretirane asimilacije in da bi izgubili svojo specifičnost. Jaz pa mislim, da je napočil čas, da se še bolj pomešamo med sabo.

Francesca Romanini, zaposlena pri založniški hiši **Kako si zvedela za obstoj Primorskega dnevnika?**

Ob drugih meni znanih imen časopisov sem pred nekaterimi kioskami opazila napis Primorski dnevnik. V Trst sem prišla, da bi študirala na tukajšnji univerzi. Ta napis je v meni vzbujal veliko radovednost. Sošolec mi je razložil, da gre za slovenski časopis. Šele veliko let kasneje sem razumela pravi pomen Primorskega dnevnika. V Vidmu, od koder prihajam, študenti ponavadi vedo, da na tem ozemlju obstaja slovenska skupnost. Zelo malo pa je takih, ki bi znali povedati kaj več. Tudi zame, kot za mnoge druge, je šlo torej za postopno, a lepo odkritje.

Kakšno mnenje si si o njem ustvarila?

Za preživetje neke jezikovne oz. kulturne skupnosti je bistveno, da razpolaga z lastnimi informacijskimi organi, ravno tako kot je pomembno, da obstajajo šole z jezikom manjšine. Zaposlena sem na področju kulture in vem, da ko naklade niso visoke in ko je število bralcev omejeno, sam ne moreš več kot toliko spremeniti danih možnosti. Zdi se mi torej ključnega pomena, da se tovrstne pobude finansira z javnimi sredstvi.

Ob 70-letnici dnevnika ...

Nasvet: odpirajte se in približujte se tudi tistim, ki ne govorijo vašega jezika. Nikdar se ne bojte tega. Pa še čestitke: dobro delo vsem vam!

Borba za Primorski v šolskih klopeh

»V četrtem in petem razredu smo po drugih razredih »kradli« dnevnik mlajšim dijakom, tako da je vsak imel svojega in ni bilo nobenega problema!«

»V razredu smo se večkrat kregali, kdo bo prvi prebral Primorski dnevnik. Najbolj so nas zanimale športne novice. Kdor je prisel prvi v razred je takoj »pobral« časopis.«

»Seveda smo se kregali za Primorski! Borili smo se predvsem, kdo bo lahko reševal križanko med poukom!«

nem področju rad bral intervju z uspešnim slovenskim športnikom, recimo Goranom Dragičem, na kulturnem pa bi ga zanimal pogovor s Cirilom Zlobcem. »Tako naprej, upam, da bova lahko skupaj praznovala 100-letnico!«, je Davidovo voščilo.

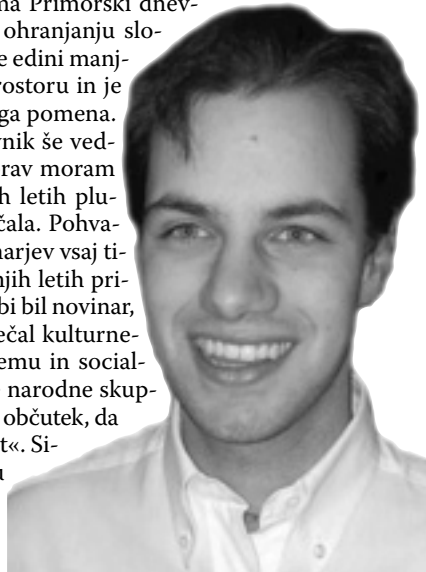
Mara Ghersinich, ki študira matematiko na Tržaški univerzi nam je povedala, da zadnje čase bere dnevnik zelo malo, enkrat na teden pri starših, pri noni ali kjerkoli ga dobi. Prelista cel časopis in nato prebere članke, ki jo najbolj zanimajo. V glavnem bere novice o svetu, Italiji in Trstu. Vedno pa prebere čestitke, da izve kakšno zamejsko novost. Primorski dnevnik je zanjo občilo, v katerem lahko izve bodisi novice o svetu kot novice, ki se tičejo našega mesta in posebej manjšine. »Rada ga berem, ker menim, da sem tako popolno informirana in ni mi treba iskati drugih virov informacij. Za manjšino igra Primorski dnevnik pomembno vlogo, ker poudarja »težo«, ki jo ima naša skupnost na tem teritoriju in priča torej o globokih koreninah ter o številčnosti slovenske manjšine v Italiji. Torej korajžno naprej!«

»Dnevnik prelistam vsak dan v šoli, med odmorom ali med katero prosto uro. Ob nedeljah, ko sem doma, pa se vanj bolj poglobim, saj imam na razpolago več časa,« pravi **Vesna Gruden** iz Vižovelj, ki obiskuje jezikovno smer na liceju Franceta Prešerna. »Med tednom prebiram večinoma naslove ter obvestila, ko pa imam več časa, najraje prebiram novice na zadnji strani ter članke, ki zadevajo naše kraje.« Vesni pomeni Primorski dnevnik pomemben vir informacij, s pomočjo katerega lahko spremlja dogajanje v okolju, v katerem živi. »Je tudi eden redkih zamejskih časopisov, ki ga lahko berem v materinem jeziku. Mislim, da je Primorski

dnevnik zelo pomemben za našo manjšino, saj tako ohranjamo slovenščino tudi v italijansko govorečem območju. Na tak način skrbimo za enakovrednost slovenščine z italijanščino.« Če bi bila novinarka, bi se posvetila pretežno takim kulturnim vsebinam, ki bi pritegnile tudi mlade bralce. Pohvaliti želi rubriko, v kateri so objavljena pisma bralcev, saj je mnenja, da pride na ta način do izmenjave mnenj, kar je zelo pomembno. »Izboljšala bi tudi grafiko, da bi bila privlačnejša ... Ob 70-letnici svetujem Primorskemu dnevniku, da bi organiziral tečaj pisanja člankov z nadaljnjim natečajem, pri katerem bi sodelovale slovenske šole in bi nato najboljše izdelke objavili. Mislim, da bi na tak način Primorski dnevnik približal mlade novinarstvu in spodbudil zanimanje za aktualnost.« (Šumovci odgovarjamo Vesni, da so pri Šumu odprta vrata za vse mlade radovedneže, ki bi z nami radi šepetali!)

Simon Peter Leban iz Gorice študira fiziko na Tržaški univerzi. »Primorski dnevnik prelistam občasno, približno trikrat tedensko, predvsem doma ali pri noni, vsak dan pa obiščem spletno stran. Najraje prebiram jezikovno rubriko Lelje Rehar Sancin in Žarišče, drugače pa strani krajevnega dogajanja na Tržaškem in Goriškem in ŠUM.« Simon meni, da ima Primorski dnevnik pomembno vlogo pri ohranjanju slovenske besede v Italiji, saj je edini manjšinski dnevnik v našem prostoru in je zato za manjšino temeljnega pomena. »Včasih je Primorski dnevnik še vedno nekoliko ideološki, čeprav moram priznati, da se je v zadnjih letih pluralnost stalish vidno povečala. Pohvalil bi profesionalnost novinarjev vsaj tistih, s katerimi sem v zadnjih letih prišel neposredno v stik.« Če bi bil novinar, bi največ pozornosti posvečal kulturnemu, političnemu, duhovnemu in socialnemu dogajanju slovenske narodne skupnosti v Italiji: »včasih imam občutek, da se pretirano poudarja šport«. Simon želi Primorskemu dnevniku ob 70-letnici, naj še naprej skrbno goji slovensko pisano besedo!

ih, o vašega jezika«

Bi prevajanje nekaterih člankov v italijanščino po tvojem bila uspešna poteza?

Bil bi dokaz odprtosti in daljnovidnosti. Na drugi strani pa je tudi res, da bi se morali italijansko govoreči prebivalci Trsta bolj potruditi na področju učenja slovenskega jezika... Glavni problem pa je, da je danes na spletu takoj objavljena katerakoli novica in vsaka novica takoj zastari. Nesmiselno je, jo naslednji dan spet dobiti v papirnatih izdaji. Izzval bi torej ne samo Primorski dnevnik, ampak celoten novinarski svet: naj časopis izide tedensko en dan manj in posvečajmo več prostora poglobitvam. Reportaže naj bodo daljše in bolj poglobljene, zamenjale bi lahko običajne krajše članke kronike. Morda bi bralci tako raje kupili časopis, kot pa, da bi ga brali v baru.

Aktiven si na številnih področjih, sodeluješ tudi s časopisom italijanske manjšine v Istri in na Kvarneru La voce del popolo: kako gledaš na morebitno povezavo med obema časopisoma?

Po mojem bi to bilo nekaj zanimivega in širopoteznega. Tehnično sicer ne bi vedel, kako to izpeljati, ampak to bi nedvomno bilo zelo privlačno, ker imata ti dve skupnosti veliko skupnih točk. Obe se npr. bojita,

BRIŠČIKI - Osrednja občinska proslava 70-letnice osvoboditve in 20-letnice odprtja doma-spomenika

Dan osvoboditve, praznik ustavnih pravic in vrednot

Dan osvoboditve je praznik vrednot, ki so zapisane v italijansko ustavo, kot so zajamčena pravica do dela, suverenost ljudstva, človekove pravice posameznika in skupnosti, politična, gospodarska in socialna solidarnost, enako družbeno dostojanstvo, zaščita jezikovnih manjšin, kulturni razvoj ter znanstveno in tehnično raziskovanje in odklanjanje vojne. Tako ga doživlja bivši zgoniški župan in sedanjí odbornik Mirko Sardoč, kar je med drugim poudaril v slavnostnem govoru na sinočnji osrednji občinski proslavi ob 70-letnici osvoboditve, ki je potekala na dvorišču KRD Dom v Briščikih. Obletnica osvoboditve namreč sovpadla z 20-letnico odprtja doma-spomenika, za katerega so se, kot je dejala predsednica KRD Dom Nadja Škabar, domačini odločili na referendumu, za gradnjo pa so porabili preko 10.300 ur prostovoljnega dela, osrednjo vlogo pa je tu imel dolgoletni predsednik Mario Briščik, dom pa je prostor za druženje v kulturne in rekreacijske namene tako za domačine kot tudi za ljudi od drugod.

Uvod v sinočnjo proslavo je predstavljalo polaganje vencev k občinskemu spomeniku padlim v Zgoniku, od koder so krenili pohodniki, ki so v večernih urah dospeli do Briščikov in se udeležili proslave, ki so jo ob povezovalki Nastji Foraus oblikovali Godbeno društvo Prosek, MePZ Rdeča zvezda iz Saleža in učenci osnovnih šol Lojzeta Kokoravca-Gorazda in 1. maj 1945 iz Zgonika. Zbrane je nagovorila zgoniška županja Monica Hrovatin, ki je med drugim poudarila, da je predvsem v današnjih časih, ko kaže, da se vrednote

Levo Mirko Sardoč; desno zgoraj (od leve) Vojka Milič, Miro Žigon, županja Monica Hrovatin in Alma Bresciani; desno spodaj udeleženci proslave pri Briščikih

FOTODAMJ@N

strpnosti in solidarnosti majejo, pomembno, da se s spominom povrnemo nazaj in počastimo prednike, ki so posadili seme, ki je zraslo v korenino, korenina pa v zdravo rastlino, ki jo moramo s spominom hraniti in negovati, je poudarila Hrovatinova.

Ob poudarjanju vrednot in načel, ki bodo tudi bodočim rodovom omogočale svobodno, mirno in človeka vredno življenje, je slavnostni govornik Mirko Sardoč poudaril, da mora biti jasno, »kdo je omogočil zmago teh načel. Mešanje, posploševanje, poenostavljanje in sprevrčanje zgodovinskih dejstev je nedopustno. Ustvarjanje zmede in enačenje žrtev in krvnikov je prikrivanje pravih odgovornosti,« je dejal Sardoč, ki je tudi omenil domačine – Emila Miliča, Emila Briščaka, Albina Miliča in Cirila Ostrouško - ki so darovali svoje življenje, da bi se lahko svobodno pisala ustava. Zaustavil se je tudi ob pomenu

briškega doma-spomenika, kjer se prepleta kulturno udejstvovanje in naj bo prostor, kjer se razmišlja in budno preverja, da se vsakdanjost ne oddaljuje od načel in vrednot, za katere so se naši predniki borili: »Pomislite, je dandanes zajamčena pravica do dela? Volilni zakoni, reforme le-teh in reforme javnih uprav odražajo in upoštevajo načelo, da suverenost pripada ljudstvu in tako dalje in tako dalje ... Jaz osebno dvomim!«, je dejal Sardoč, ki je pozval k čuvanju in ponosu nad dediščino naše preteklosti, da bo taka tudi naša bodočnost.

Slovesnost, ki se je v imenu tržaške pokrajine udeležila tudi svetnica Majda Canziani, pa je bila tudi priložnost za podelitev občinskih priznanj trem še živečim občanom, ki so sodelovali v NOB: to so Ladislao Bresciani (priznanje je dvignila žena Alma), Daniele Milič (priznanje je dvignila hči Vojka) in Miroslavo Žigon. (iž)

TRG OBERDAN - Svečanost Odbora Dolci pred nekdanjim sedežem SS-ovskega poveljstva

Proti brezbržnosti in pozabi

Na Trgu Oberdan, čisto blizu postaje avtobusov št. 42 in 44, v palači, kjer danes domuje banka, se je med letoma 1943 in 1945 nahajal sedež SS-ovskega poveljstva. V kletnih prostorih so bile celice, kjer so bili zaprti in mučeni številni antifašisti, aktivisti, osumljenci protinacističnega delovanja. Mnogi so svojo življenjsko pot zaključili v Rižarni, nekatere so prepeljali v nemška taborišča, veliko pa jih je bilo takih, ki jih je pod posledicami mučenja tu umrlo. Njim v spomin in zahvalo, da lahko danes živimo svobodno, je ravno pred to palačo Odbor za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci priredil svečanost ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne.

Zgodovinar Franco Cecotti je povedal, kako sta naše mesto in širša okolica polna takih tragičnih spominskih krajev, kot je ta. Pomislimo naj npr. na Villo Triste v Ul. Bellosguardo. Kar se je v teh krajih dogajalo, je treba v spomin in opomin nujno predati mlajšim generacijam. Boriti se moramo proti brezbržnosti, enemu izmed najhujših pojavov naše dobe. »Vsem tistim, ki si prizadevajo, da na te dogodke ne pozabimo, gre velika zahvala,« je poudaril predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič.

Profesor Claudio Venza, zgodovinarica Claudia Cernigoi, predsednica združenja Kavarna žensk Ester Pacor in pokrajinski tajnik Cgil Adriano Sinco-

Levo govorniki na spominski slovesnosti; desno udeleženci

FOTODAMJ@N

vich so dogodke tragične polpretekle zgodovine vpeli v razmislek o nestrpnosti današnjih dni. Obenem so se spomnili likov nekaterih, ki so tu pretrpeli večkrat težko izrekljive grozote. V mučilnici na trgu Oberdan sta umrla znani tržaški komunist Luigi Frausin in partizanka Darinka Piščanc, v teh prostorih so mučili duhovnika Placida Corteseja preden je zgorel v Rižarni. Tu so bili zaprti in mučeni tudi Ondina Peteani, Riccardo Goruppi, Boris Pahor in Ljubomir Susič, ki je prisotnim podal svoje pričevanje. Od tu so ga s tran-

sportom odpeljali v taborišče Buchenwald. »Še danes, ko hodim po Ulici Carducci, se mi zdi, da vidim črne SS-ovske zastave,« je povedal.

Kot je izpostavil Luciano Ferluga, predsednik Odbora Danilo Dolci, fašizem ni izginil, prisoten je v različnih podtalnih oblikah, ki so ravno zato posebno nevarne. Iskanje nekega glavnega zunanjega sovražnika, kot so za nacistične bili Judje, danes doživlja zaskrbljujoče izgredo. Vsi tisti, ki so drugačni, naj bodo to Romi ali homoseksualci ali pa priseljenci, so deležni preziranj in margina-

lizacije, kar neizbežno pelje do nasilja.

Za govorniško mizo se je zvrstila cela kopica govornikov. Nekatere je sicer nekoliko zavedlo in so svečanost zamenjali za politično tribuno, na kateri je vsak poudarjal vrline lastnega delovanja oz. aktivnosti lastne stranke, institucije. So pa (morda tudi zato) še dodatno izstopali odlomki iz gledališke igre o Rižarni, ki so jih dijaki Liceja Petrarca prebrali na svečanosti. Delo Stabilimento so sami napisali in sestavili na podlagi osebnih pričevanj in dokumentov s procesa o Rižarni. (vpa)

SALEŽ Akcija Primorci beremo

Jutri ob 18. uri bodo v Občinski knjižnici v Saležu predstavili pobudo Primorci beremo 2015. Občinska knjižnica v Saležu sodeluje pri pobudi tretjič. V prejšnjih letih je pobuda naletela na več kot zadovoljiv odziv in pričakovati je, da bo tudi letos tako. Projekta se lahko udeležijo vsi člani knjižnice oz. tisti, ki se včlanijo, in so dopolnili 15. leto starosti. Za predstavitev prirejajo letos srečanje s prijateljem v knjižnico. Obiskovalce vabijo, da v knjižnico povabijo oz. pridejo s prijateljem / prijateljico, da spoznajo še eno veliko prijateljico - knjigo in predvsem pobudo Primorci beremo in 63 proznih del in 9 pesniških zbirk iz letošnjega seznama. Projekt se bo zaključil 11. novembra 2015.

Obiskovalec si lahko izbere katerokoli knjigo s seznama Primorci beremo. Ob izposoji dobi bralno znamenje, na katerega bo vpisal svoje misli in ocenil prebrano knjigo. Bralci, ki bodo prebrali pet proznih del in eno pesniško zbirko, bodo na zaključni prireditvi prejeli priznanje Primorci beremo.

Občinska knjižnica v Saležu vabi svoje zveste obiskovalce pa tudi radovedne bralce, naj stopijo na novo pot odkrivanja svetov slovenske književnosti.

TRŽAŠKA PREFEKTURA - Razpoložljiva mesta skoraj vsa zasedena

Priseljenci: novi prihodi, a kam jih bodo namestili?

Kakšna zmeda! Potem ko je v petek kazalo, da se bo - vsaj za ta konec tedna - število prihodov priseljencev iz Juga Italije zaustavilo, je v noči na soboto privozil iz Agrigenta na Prosek nov avtobus in pripeljal 25 prebežnikov. Vsi so iz Nigerije. Tam divja vojna, zato je - sodeč po dosedanjih izkušnjah - zelo verjetno, da bodo zaprosili za politično zatočišče, kar pomeni, da se bodo - do odobritve ali zavrnitve prošnje - ustavili na Tržaškem.

Z njihovim prihodom je število priseljencev v tržaški pokrajini poskočilo na 576. S tem so bila zapolnjena skoraj vsa razpoložljiva mesta, ki so jih organizacije in zasebniki ponudili za namestitev prebežnikov. Oziroma: vse kaže, da se bo število mest zmanjšalo, saj so začeli nekateri hoteli in penzionari, v katerih so dobili začasno bivališče številni priseljenci, odrekati svojo razpoložljivost, češ da morajo najprej zadostiti zahtevam poletne turistične sezone.

Nastali položaj spravlja v težave tržaško prefekturo, saj ne ve, kam naj bi namestila nove prebežnike. Sploh so italijanski prefekti zelo kritični do italijanskega notranjega ministrstva. Ministra Alfano obtožujejo, da jih ne obvešča pravočasno o novih prihodih, tako si morajo v sili pomagati kot pač znajo in zmorejo. Zato ni čudno, da je organizacija sprejemanja novih prebežnikov v številnih primerih pomanjkljiva, vse pa sloni na ramenih sil javnega reda, organizacij, ki skrbijo za priseljence, in zasebnih lastnikov, ki dajejo svoja stanovanja za sprejem prišlekov.

Italijanski prefekti so zelo kritični tudi do posameznih občin, češ da ne sodelujejo pri sprejemanju priseljencev tako, kot bi bilo treba. Ob tem so po sredovali zgovorno številko: od skupno 8

tisoč večjih italijanskih občin jih je le kakih 80 - to je pičel 1 odstotek! - pripravilo program za sprejem prebežnikov.

Množični prihodi priseljencev z italijanskega Juga so v preteklih dneh razkurili predstavnike Severne lige. Tako je vodja ligaške poslanske skupine Massimiliano Fedriga pozval Italijane k množičnemu protestu pred prefekturami. Sam se je včeraj popoldne udeležil protesta pred tržaško prefekturo na Velikem trgu; ko je ogovoril prisotne, pa mu je prisluhnilo le nekaj desetih oseb.

Na prefekturi tudi včeraj niso mirovali. Kaže, da so z italijanskega ministrstva prejeli sporočilo o skorajšnjem prihodu dveh novih avtobusov, polnih priseljencev.

Kam jih bodo namestili, ni znano. **M.K.**

Pred tržaško prefekturo je demonstriralo nekaj desetih ljudi

FOTODAMJ@N

Lalovich: Noči v pričakovanju priseljencev

Edi Lalovich, lastnik poslopij na Proseku in na Kontovelu, v katerih so te dni nameščeni priseljenci, je včeraj popoldne sam poklical v uredništvo in se skoraj opravičil, ker ni v petek kasno ponoči sporočil novice o prihodu novih prebežnikov. »Tudi mene so obvestili le kako uro pred prihodom,« je pojasnil. Sprva mu je bilo rečeno, da bo avtobus iz Agrigenta pripeljal nove priseljence v Furlanijo-Julijsko krajino, nato so mu sporočili, da je bil prihod preložen na poznejši datum, naposled, kasno ponoči, pa je moral na vrat na nos zapustiti službeno obveznost in se popeljati na Prosek.

»Tretjo noč zapored sem tako "dežural" v pričakovanju priseljen-

EDI LALOVICH

MK

cev,« je povedal. Avtobus je najprej prepeljal 25 prebežnikov v Videm, prav toliko pa se jih je nato ponoči izkrcalo na Proseku. Med njimi sta dva mladoletna. Ob prihodu jih je sprejel zdravnik in jih pregledal; dva pri-

seljenca so po zdravniškem pregledu odpeljali v bolnišnico na opazovanje.

Zadnji priseljenci prihajajo iz Afrike. Z večino se je mogoče sporazumevati, saj razumejo angleščino.

V poslopju ob Kulturnem domu na Proseku in v poslopih na Mejduhah na Kontovelu je - po prihodu zadnjih priseljencev - na razpolago še kakih petnajst mest. Lalovich je bil tudi sinoči v »pripravnem stanju«, saj ni vedel, ali bo iz Juga Italije pripeljal nov avtobus. Namestitev po stanovanjih predstavlja zanj »rešitev v sili«, ki pa je vsekakor boljša od milanske. V mestu Expa so namestili priseljence v velikem šotorišču ...

M.K.

POLITIKA - Gibanje Svobodno ozemlje s svojo listo na občinskih volitvah prihodnje leto

Župan za Tržaško osvoboditev

Kandidata morajo še določiti - Zagovorniki STO pravijo, da bodo kot politični subjekt tudi bolj učinkoviti na mednarodni ravni

»Napočil je čas, da se o Trstu in njegovih problemih govori na višjih nivojih. S tem da postanemo politično gibanje in se predstavimo na volitvah za izvolitev tržaškega župana leta 2016, bomo lahko zastopali Trst in zahteve naših članov v svetu, saj bomo imeli več stikov z mednarodnimi subjekti in vlagatelji. Navadno društvo na-

mreč tega ne more storiti, politični subjekt pa lahko.«

Podpredsednik gibanja Svobodno ozemlje Andrej Rupel je ob robu predstavitve občanske liste včeraj s temi besedami razložil, zakaj se je gibanje odločilo, da se bo prihodnje leto s svojim kandidatom potegovalo za župansko mesto na tržaških občinskih volitvah. Rupel je temu dodal, da upoštevajo večkulturnost. Trst je »vsaj« dvojjezično mesto z dvema enakopravnima in uradnima jezikoma, je dejal. Občanom je treba torej zagotoviti, da lahko vselej uporabljajo materni jezik v odnosu z javno upravo, v javnih skupščinah, uradih itd.

Komaj ustanovljeno občansko listo Liberazione Triestina-Tržaška osvoboditev so predstavili včeraj dopoldne v kavarni San Marco, o glavnih točkah pa je govoril predsednik Vito Potenza. Na srečanju so predstavili tudi simbol, ki pa je bil samo v italijanskem jeziku (zaenkrat, je povedal Rupel in zagotovil, da bo v prihodnosti dvojjezičen). Potenza je predstavil program pod geslom Osvobodimo Trst, da zgradimo naš jutri, ki je razdeljen na več poglavij, od samostojne uprave do vprašanja brezposelnosti, pravice do stanovanja, zdravstva, sociale, pristanišča, prostocarinskih območij, okolja in zvez z zaledjem. Županskega kandidata oz. kandidatne liste za zdaj še niso določili, saj bo to predmet naknadnega dogovarjanja.

Občansko listo so predstavili v kavarni San Marco

FOTODAMJ@N

Liberazione Triestina

Gibanje Svobodno ozemlje je včeraj predstavilo simbol, s katerim bo sodelovalo na občinskih volitvah prihodnje leto. Simbol je bil samo v italijanščini, čeprav zagotavljajo, da bo v prihodnosti dvojjezičen. Na njem je polovična helebarda, ki prikazuje neizkoriščen potencial mesta.

Serracchiani: Posebnost dežel ni privilegij

»Posebnost Dežele Furlanije-Juliske krajine in sploh dežel s posebnim statutom ni privilegij. Nasprotno, posebnost nalaga dodatno odgovornost, pri tem pa morajo biti javni upravitelji dinamični in se prilagajati potrebam, ki se stalno spreminjajo.« To je povedala deželna predsednica FJK Debora Serracchiani na posvetu o prihodnosti dežel s posebnim statutom, ki se ga je udeležil tudi predsednik Dežele Sardinija Francesco Pigliaru. Predsednica Serracchiani je dodala, da pomeni posebnost tudi sposobnost samostojnega upravljanja pomembnih sektorjev, kot so zdravstvo, javni prevoz in lokalne uprave.

V deželnem svetu peticija proti škedenjski železarni

Deželni svetnik Gibanja 5 zvezd Andrea Ussai bo jutri dopoldne posredoval predsedniku deželnega sveta Francu Iacopu peticijo o škedenjski železarni, katere prvi podpisnik je predsednik krožka Miani Maurizio Fogar. Peticijo z naslovom Ustavimo onesnaževanje za naše zdravje in za naše življenje je podpisalo 10.117 ljudi. Dokument bodo vročili predsedniku Iacopu v njegovem uradu na sedežu deželnega sveta.

Patuanelli (G5Z) bo prijavil tržaškega župana Cosolinija

Tržaški občinski svetnik Gibanja 5 zvezd Stefano Patuanelli bo jutri prijavil na računsko sodišče tržaškega župana Roberta Cosolinija in druge člane občinskega odbora zaradi zavlčevanja z novim prometnim načrtom. Patuanelli je ugotovil, da je občinski svet sprva sprejel ustrezen sklep (in za to je bilo potrošenih 40 tisoč evrov), občinska uprava pa v naslednjih dveh letih ni storila nič. Nasprotno, nazadnje je bila mnenja, da za prometni načrt ni več pristojen občinski svet. Občinski odbor je nato sprejel odločitev v nasprotju s sklepom, ki ga je izglasovala mestna skupščina, pravi Patuanelli: prometni načrt je predvideval, da bo v Ul. Mazzini in Ul. Imbriani v prihodnosti območje za pešce. Toda v Ul. Imbriani ne bo več sprememb, v Ul. Mazzini pa bo območje za taksije, je še ugotovil Patuanelli.

Proseška godba na Trgu Verdi

Ta konec tedna na tržaških ulicah in trgih donijo melodije godb v okviru pomladnih sprehodov, ki jih prireja pokrajinsko združenje godb ANBI-MA. Medtem ko je včerajšnji spored predvideval nastop godbe Amici della musica iz Milj in Bande Berimbau, bodo danes nastopile štiri skupine: na Trgu Cavana bo tako ob 10.15 nastopila godba Ongia iz Milj, ob 11. uri pa združenje Serenade Ensemble. Sočasno bosta na Verdijevem trgu nastopila ob 10.30 Godbeno društvo Prosek, ob 11.15 pa tržaška mestna godba Giuseppe Verdi.

Kradel je v supermarketu

Policija je v četrtek popoldne zaradi kraje ovadila 52-letnega romunskega državljana C.C.. Moški se je malo prej mudil v nekem supermarketu na Trgu Stare mitnice, kjer ga je varnostnik opazil, kako se sumljivo giblje med policajmi, s katerih je vzel nekaj hrane in jo spravil v torbo, ki jo je imel s seboj. Ko je prišel k blagajni, blaga ni plačal in je hotel pustiti trgovini, vendar ga je osebe ustavilo in poklicalo policijo, ki je dogodek rekonstruirala in moškega ovadila. Vrednost hrane, ki jo je hotel odnesti s seboj, je znašala vsega skupaj 43 evrov.

A.G.

OPČINE - V petek v dvorani ZKB sklepna prireditev natečaja Ota Hrovatin

Veliko dobrih izdelkov in nelahka naloga žirije

Nagradili igrane in animirane filme šol ter igrane in dokumentarne filme ter slikovne predstavitve odraslih

Bera dobrih filmov in fotografij je zaznamovala letošnji foto-video natečaj Ota Hrovatin, ki ga je že petnajstič priredil krožek Fotovideo Trst 80 pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev ter v sodelovanju s slovenskim programskim oddelkom deželnega sedeža radiotelevizije RAI (na nagrajevanju ga je zastopala Deva Pincin) in ob pomoči Zadrugne kraške banke, v katere konferenčni dvorani na Opčinah je v petek zvečer potekala tudi zaključna prireditev z ogledom in nagrajevanjem najboljših del. Kot je uvodoma spomnila Mairim Cheber, ki je prireditev tudi povezovala, prireja krožek natečaj v spomin na snemalca in videoreporterja Sašo Oto in Mirana Hrovatina (v dvorani so bili tudi svojci), ki sta nas pred več kot dvajsetimi leti v tragičnih vojnih razmerah zapustila v Mostarju oz. Mogađišu, zaključni večer z nagrajevanjem pa je tudi dober način, da se ju spomnimo kot profesionalcev, prijateljev, kolegov, očetov in svojcev v najširšem pomenu besede.

Po besedah predsednika krožka Fotovideo Trst 80 Marka Civardija je v okviru natečaja prispelo 26 filmov oz. slikovnih predstavitev, katerih avtorji prihajajo iz Italije, Slovenije in Avstrije. Veliko število, torej, poleg tega so bili po Civardijevih besedah to dobri izdelki, tako da žirija, ki so jo poleg Civardija sestavljali še Biagio Ingenito, David Čok, Tiziano Neppi, Oskar Volpi, Aljoša Žerjal in Deva Pincin, ni imela lahkega dela, a je na posled le določila zmagovalce. V kategoriji igranih filmov, ki so jih prispevale šole, je zmagal film *Veržica*, ki so ga proizvedli na Osnovni šoli Brezovica pri Ljubljani, medtem ko je drugo mesto zasedel film *Panika na šoli*, delo dijakov Nižje srednje šole Ivana Cankarja od Sv. Jakoba v Trstu, tretji pa je bil film *En, dva*, delo KUD Marnie Film iz Ljubljane. Šolam je bila posvečena tudi kategorija animiranih filmov, kjer je prvo mesto zasedlo delo *Zgodba življenja* OŠ Brezovica, druga je bila animacija *Poskočna*

Na koncu so se pobudniki natečaja in nagrajenci skupaj nastavili fotografskemu objektivu

FOTODAMJ@N

zelenjava OŠ Nove Jarše, tretje pa delo *Indijanka* OŠ Ig.

Med odraslimi ustvarjalci pa je v kategoriji slikovnih predstavitev slavilo delo *Stalag 339* Claudia Urizija, na drugo mesto sta se uvrstila Jožica in Rudi Jakl z delom *Jo, koliko or-*

hidej imam, na tretje pa delo *Ladakh, mali Tibet* Olge Micol. V kategoriji igranih filmov je prvo mesto zasedel film *1914-1918 Kaj ti je deklica* avtorja Claudia Sepina, drugi je bil film *Maske* režiserka Susanne Peissl, tretje pa delo Federica Manne *Domišlj-*

ska stvarnost. V kategoriji dokumentarnih filmov si je prvo nagrado prislužilo delo Tinčka Ivanuše *V vetru poje stari mlin*, drugi je bil film Silva Jelinčiča-Panča *Kraljestvo medveda*, tretji pa film Claudia Sepina *Slovensko ribištvo skozi stoletja*. (iž)

KMEČKA ZVEZA Izlet na razstavo Dobrote slovenskih kmetij

Kmečka zveza prireja v petek, 22. maja enodnevni izlet na ogled 26. državne razstave Dobrote slovenskih kmetij, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v AGRASLOMAK v koordinaciji MKGP.

Razstava bo na prireditvenem prostoru v mestu spremljal bogat kulturni program in pester sejamski del. Na dan izleta bodo na prireditvenem prostoru potekale tudi delavnice domače obrti s predstavitvijo pletarstva, filcanja volne, vezenja in kvačkanja. Obiskovalci bodo lahko domače dobrote tudi poskusili in kupili.

Odhod avtobusa bo iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00 uri. Cena izleta je 55 evrov in vsebuje: prevoz, ogled razstave, kosilo ter ogled Ptujске kleti s pokušnjo tipičnih domačih vin. Vpis v uradih KZ v TS tel. 040-362941; GO tel. 0481-82570 ter Čedad tel. 0432-703119 do 20. maja.

GLASBA - V petek Luca Giacomelli Ferrarini prejel nagrado Massimini

LUCA GIACOMELLI FERRARINI

Letošnji prejemnik mednarodne nagrade Sandro Massimini je italijanski pevec, igralec in plesalec Luca Giacomelli Ferrarini. Nagrado, ki je poimenovana po nepozabnem interpretu operet Sandru Massiminiju, je tržaško Mednarodno združenje za opereto podelilo v petek zvečer v dvorani Bartoli ob prisotnosti Daniele Mazzucato, Maxa Reneja Cosottija ter prijateljev in kolegov nagrajenčeve družine. Ob tej priložnosti so se prisotni spomnili nedavno umrlega ustanovitelja in častnega predsednika združenja za opereto Danila Solija ter prav tako nedavno umrlih staršev Luce Giacomellija Ferrarinija, ki je nagrado posvetil prav njima.

OPČINE - Začenja se deveta pobuda Opčine v cvetju 2015

Prikaz kraških navad

Predstavitve ob 15. uri na sedežu Združenja za zaščito Opčin - Letos posebna pozornost do avtohtonih kraških rastlin

Danes se na Opčinah začenja že deveta pobuda Opčine v cvetju 2015, ki bo potekala do 28. junija. Ob 15. uri bo na sedežu Združenja za zaščito Opčin, ki je tudi organizator pobude, v Proseški ulici 12, predstavitev pobude z blagoslovom domačega župnika ter prikazom kraških navad in običajev v izvedbi raznih društev in organizacij, kot sta npr. zadruga Naš Kras iz Repna in Visokošolsko središče Sežana, ki je pobudnik projekta Kamen je zabaven ter drugih aktivnosti o spoznavanju kamna. Na današnji prireditvi bodo zbirali vpise na letošnji natečaj, prisotni pa bodo predsednik Združenja za zaščito Opčin Darjo Vremec, koordinatorka Monika Milič, člani ocenje-

valne komisije, predstavniki društev in Partnerstva za ohranitev in popularizacijo kraške suhozidne gradnje ter predsednica organizacije Skupaj na Opčinah Nadia Belina. Prireditve se bo zaključila z nastopom mladinske skupine Vesela pomlad.

Kot že rečeno, je to že deveta izvedba natečaja cvetličnih aranžmajev ter s cvetjem okrašenih vrtov, balkonov in teras, pri čemer bodo letos posebno pozornost posvetili avtohtonim kraškim rastlinam. V okviru letošnje pobude bodo na sporedu tudi številna predavanja in delavnice, natečaj pa se bo kot že rečeno zaključil 28. junija, ko bo nagrajevanje.

LICEJ DANTE - Tekmovanje mladih glasbenikov

Vse nagrade učencem Glasbene matice

Oba pokala sta odnesli harfistki Martina Carecci in Paola Gregoric, ki je za las prekosila pianista Maxa Zulianija ter prejela pokal kot absolutna zmagovalka

Licej Dante Alighieri že enaindvajset let prireja tekmovanje mladih glasbenikov, ki se ga vsako leto udeleži lepo število slovenskih dijakov, letos pa so naše šole pozele enkratni uspeh: v finale je bila pripuščena ena sama italijanska skupina, vse nagrade pa so si prislužili učenci Glasbene matice. Umetniški vodja tekmovanja je profesor Silvio Quarantotto, ki se je zahvalil vsem svojim kolegom in neučnemu osebju za pomoč pri nelahkem delu, saj se je letos tekmovanja udeležilo kar dvaindevetdeset mladih glasbenikov. Zahvalil se je tudi predstavnikom dveh sponzorjev, firme Prodigys in Nuova ottica Peditto, ki sta med finalnim nastopom podeljevala kolajne in priznanja. Profesorici Margherita Crisetti in Alessia Cominato sta s Quarantottom sestavljali žirijo, ki res ni imela lahke naloge, saj je bila bitka za prvo mesto zelo izenačena.

Nastop je odprla edina italijanska skupina, v kateri so igrali Luca Benedetti, Sofia Chicco, Giulia Gasperini, Ivan Rongione in Marimawit Sfregola, prvouvrščeni

Levo: harfistki sta odnesli oba pokala; desno udeleženci tekmovanja na liceju Dante

FOTODAMJ@N

v kategoriji C za skupine. Marimba, ksilofon in trije tolkalci so živahno izvedli Nobody knows ter Boogie Woogie. Sledila je skupina harmonikarjev, ki jih na šoli Sv. Cirila in Metoda pripravlja Maurizio Marchesich (zaradi obolevnosti enega člana je prof. igral z učenci). Imad Saletović, Nina Imperia, Martin Carli, Emilio Micalli in Manuel Fontana so ubrano zaigrali Ro-

tovo glasbo iz filma Boter; nato je harfistka Paola Gregoric, prvouvrščena v kategoriji A za soliste, iz razreda prof. Tatjane Donis na GM dovršeno in rahločutno zaigrala Fantazijo op. 95 Camilla Saint-Saensa. Komaj osemletna in zelo nadarjena violinistka Alida Igbaria iz razreda prof. Jagode Kjuder na GM je zaigrala Bacewitez Poljski capriccio, sledil je pianist Max Zulia-

ni, prvouvrščen v kategoriji B, iz razreda prof. Tamare Ražem (GM), ki je kljub slabemu klavirju pokazal svoj talent v dveh Moments musicaux Sergeja Rahmaninova. Harmonikar Mitja Tull, učenec prof. Fulvija Jurinčiča na GM, je muzikalno podal Semjonovo Nostalgijo, harfistka Martina Carecci iz razreda prof. Donisove (GM) pa je bistro zaigrala dve Chertoho-

vi skladbi iz zbirke Around the Clock. Prvo mesto v kategoriji D sta si prislužila brata Vanja (učenec prof. Armina Seška na GM) in Max Zuliani, ki sta svoja sodelovanje briljantno začela z Dvoržakovim Sonatino op. 100. Harfistki Paola Gregoric in Martina Carecci sta sklenili nastope finalistov s Salzedovo Rumbo, po kratkem premoru pa je žirija razglasila absolutne zmagovalce. Še pred tem je žreb osrečil dva učenca, ki sta od firme Nuova ottica Peditto prejela par sončnih očal (Mitja Tull in Marimawit Sfregola), vsi pa so dobili kupon za popuste pri nakupovanju.

Oba pokala sta odnesli harfistki: Martina Carecci za nagrado '900, ki je veljala najbolj zanimivi skladbi minulega stoletja, Paola Gregoric pa je za las prekosila pianista Maxa Zulianija ter prejela največji pokal kot absolutna zmagovalka. Veliko aplavzov in zadovoljnih obrazov je spremljalo mlade talente, priznanja pa so dobili tudi drugouvrščeni v posameznih kategorijah.

Katja Kralj

MIRAMAR - V centru ICTP še danes Mini Maker Faire

Droni, 3D tiskalniki in še marsikaj

Več kot pet tisoč ljudi si je včeraj ogledalo prvi dan sejma Mini Maker Faire, ki bo odprt še danes v prostorih mednarodnega centra za teoretsko fiziko Abdus Salam v Miramaru (ICTP). To je pravi sejem izumiteljev, ki so izdelali razne nove bolj ali manj (vsaj zaenkrat) koristne naprave, ki slonijo večinoma na računalniški opremi. Na ogled so tudi naprave, ki si bile osnova za sodobne računalnike.

Hacker&makerji - to je ime teh izumiteljev - so v Miramaru pokazali, kaj in kako je mogoče storiti, ko se razpolaga z dovoljšnjo mero domišljije in seveda spretnosti. Obiskovalci so si tako navdušeno ogledovali 3D tiskalnike, robote, drone in razne naprave, ki lahko dobijo s pomočjo posebnih aplikacij drugačno podobo in smisel. Veliko zanimanje je bilo za odprtokodno mikrokontrolno platformo Arduino, ki je sicer že dalj časa na razpolago. To je v bistvu eden najbolj popularnih razvojnih sistemov v zadnjih letih, ki lahko deluje samostojno ali ga lahko povežemo na računalnik in je bistveno poenostavil programiranje.

Sejem bo odprt še danes od 10. do 17. ure; vstop je prost.

več fotografij na naši facebook strani

primorskiD

Zgoraj: dron med letenjem; desno: 3D tiskalnik je izdelal nekaj src; spodaj: robotova dobrodošlica

FOTODAMJ@N

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 10. maja 2015

IZIDOR

Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.22 - Dolžina dneva 14.42 - Luna vzide ob 1.04 in zatone ob 11.20.

Jutri, PONEDELJEK, 11. maja 2015

ŽIGA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26 stopinj C, zračni tlak 1018 mb ustaljen, vlaga 55-odstotna, veter 5 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

OKLICI: Alessandro Momi in Aglaia Pirani, Gianfranco Carollo in Catia Trombetti, Silvio Mejak in Ileana Somma, Antonio Ravidà in Ivory Angelica Wiley, Luis Donoli Macchi in Maria Chiara Dessardo, Teo Sebastiano Talozzi in Erica Stoccoro, Luigi Maria Incarnato in Annarita Celenzano, Enrico Milanese in Eleonora De Martino, Carlo Baffi in Silvia Stern, Manuel Marussich in Ambra Gobet, Franco Bioti in Maria Terracciano, Vasileios Vasileiadis in Katarzyna Rajkowska, Danilo Eliseo in Elisabetta Marin, Mattia Rotta in Elisabetta Cappella, Federico De Martis in Francesca Iacaroni, Massimo Scarscia in Amina Dudine, Zoran Prebenda in Mariangela Presicci, Massimiliano Fachin in Silvia Macor, Paolo Jugoć in Erica Carta, Christian Ferlati in Marinela Momic, Stefano Pentassuglia in Francesca Selis, Walter Cucarich in Barbara Burla, Luca Graziosi in Flora Maria Murru.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NABREŽINA prireja predavanje o zlorabah in pasteh interneta, 14. 5., ob 17. uri v OŠ Virgila Ščeka, namenjeno starejšim učencem 4. in 5. razredov osnovnih šol ter staršem učencev nižje srednje šole. **OBČINA DEVIN NABREŽINA** obvešča, da so v teku vpisovanja v občinske otroške jasli K. Štrekelj v Sesljanu za š.l. 2015-16. Obrazci so na razpolago v Uradu za šolstvo v Občinski knjižnici, Nabrežina 102. Prošnje najkasneje do 15. maja v uradu, Nabrežina Kamnolomi 25. Info na tel. 040-2017375.

Odbor SKD Igo Gruden
čestita

*DPZ Kraški
slavček - Krasje
in dirigentki
Petri Grassi*

za izreden uspeh na tekmovanju
'Venezia in musica'

Čestitke

Danes praznuje 14. rojstni dan **GABRIEL MILIČ** iz Zgonika. Da bi bil vedno tako priden v šoli in doma in v ponos vsem, mu želijo vse najboljše mama, nona in David.

Dragi **GABRIEL**, danes boš ugasnil svečke na torti. Voščimo ti vse najboljše in najlepše v življenju. Užij mladost, ki je lepa. Teta Marina z družino.

Hip hip hura! moj bratranec **GABRIEL** rojstni dan ima. Na »feštin« hitim, mu darilo podarim in zapojem: »Ti si moj sonček zlat!« Juli-ja.

ARON! Na torti 1. svečka žari. Ti skušal jo boš ugasniti, če pa tako ne bo šlo, bratec Ruben pomagal ti bo.

1. rojstni dan praznuje naš mali **ARON**. Zdravja, veselja in, da bi srečno korakal po poti življenja mu želimo vsi, ki ga imamo radi.

Iz Milana v Dolino je novica prišla, da sta Eva in Alessandro **LEONARDO** dobila. Veliko skupnega zadovoljstva in sreče. Tudi novopečenima nonotoma Mileni in Oskarju vse najboljše želijo vsi sosede s Sorhorij.

Prvorojenka **MAYA** je osrečila Vasilija in Martino. Ob tem posebnem dogodku smo veseli tudi mi, zato kličemo vsi skupaj: mnogo sreče za vse tri! **ŠKD Cerovlje Mavhinje**.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.45, 21.00 »The Gunman«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Forza maggiore«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.00 »Figlio di nessuno«; 20.00 »Love is strange«; 21.30 »The fighters«.

FELLINI - 17.00, 19.15, 21.30 »Adaline - L'eterna giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mia madre«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Cake«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.50, 17.50, 20.00, 22.10 »Ritorno al Marigold Hotel«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.00, 21.15 »Brezčasna Adaline«; 15.45 »Cena slave«; 13.50 »Domov«; 18.00, 20.45 »Hitri in drzni 7«; 17.15, 20.00 »Maščevalci: Ultronova doba«; 15.30, 18.15, 21.00 »Maščevalci: Ultronova doba 3D«; 20.30 »Odklikana«; 13.30, 15.15, 17.10 »Spuži na suhem«; 14.15, 16.15, 18.15 »Spuži na suhem 3D«; 18.40, 20.10 »Vroči pregon«; 14.45, 15.30, 16.45 »Zvončica in legenda o Nikolizveri«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 20.00, 21.30 »Avengers: Age of Ultron«; 18.10, 22.00 »Se Dio vuole«; Dvorana 2: 18.10, 20.10, 22.10 »Sarà il mio tipo?«; 16.00, 18.00, 20.00 »Samba«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.00 »Doraemon il film«; 20.00, 22.15 »Le streghe son tornate«; Dvorana 4: 16.40 »I 7 nani«; 16.30, 18.45, 20.00, 21.30 »L'attacco dei giganti«.

SUPER - 16.30, 18.45, 21.00 »L'ultimo lupo«.

THE SPACE CINEMA - 15.25, 18.15, 19.00, 21.05, 21.50 »Avengers: Age of Ultron«; 16.20 »Avengers: Age of Ultron 3D«; 15.10, 17.30, 19.50, 22.10 »The Gunman«; 15.05, 17.20, 19.35

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3

na

ISTRSKI VEČER

z glasbenikom
in etnomuzikologom
Emilom Zonto

Pogovor z gostom bo vodil
Milan Gregorič

Začetek ob 20.30

»Doraemon il film«; 19.15, 21.40 »Run All Night«; 16.10, 18.55, 21.40 »Child 44 - Il bambino n. 44«; 15.10, 17.05 »I 7 nani«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 21.45 »Ritorno al Marigold Hotel«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00 »The Gunman«; 17.00, 19.40, 22.15 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.15 »The Gunman«; 16.20 »I 7 nani«; Dvorana 3: 15.30, 17.30, 20.00 »Doraemon il film«; 22.00 »Run All Night«; Dvorana 4: 15.00, 17.20 »Ritorno al Marigold Hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«; Dvorana 5: 15.30, 17.40, 20.00, 22.10 »Forza maggiore«.

Lekarne

Nedelja, 10. maja 2015

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ul. 33, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Fernetiči.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 - 040 635264, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ul. 33, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ul. 33 - 040 638454.

Od ponedeljka, 11. maja, do nedelje, 17. maja 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Oširek Piave 2 - 040 361655, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 - 040 309114.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržajskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV

Jutri istrski večer z Emilom Zonto

Društvo slovenskih izobražencev napoveduje za jutri iskriv istrski večer, saj bo v goste prišel pristni Istran, glasbenik, muzikolog in pripovednik Emil Zonta, ki ga bo predstavil prav tako Istran Milan Gregorič.

Emil Zonta je letnik 1935, doma je bil v Sv. Duhu pri Buzetu. Po končni osnovni šoli je absolviral Visoko pedagoško glasbeno šolo v Zagrebu. Sredi 50. let prejšnjega stoletja so povojne travne pripeljale avtorstvo družino v Koper, kjer se je Zonta, zaljubljen v glasbo, takoj vključil v koprski pihalni orkester in se zaposlil na Radiu. Tam se je ukvarjal z glasbo, od klasične prek zborovske pa vse do rockovske, saj mu nobena zvrst ni bila tuja. Da bi na koncu namenil največ nergij svoji izvoljenki, istrski ljudski glasbi, ki jo je raziskoval in zapisoval ter jo predvajal na mnogih glasbenih srečanjih po Istri in drugod, tudi v tujini. Ustanavljal je številne glasbene skupine in sodeloval z njimi, kot npr.: Pridvorski kvartet, Tri muzikanti iz Buzeta, Duo piščici, Musicanti istriani, Lazonta, Kantadore, Istrijski muzikanti, Ste lepe, smo pridni, La porporela. Obvlada in uporablja vse tradicionalne istrske instrumente, kot so vela in mala sopela, šurle, meh, dvojnice, razne piščli, cindra, bajs, diatonika harmonika idr. Z navedenimi skupinami je imel mnogo nastopov v Istri, Sloveniji, Hrvaški, Italiji, Av-

striji, na Madžarskem in Češkem. Kot glasbeni gost je obiskal tudi Kanado in Brazilijo. Leta 2004 je izdal dvojezično slovensko-italijansko knjigo Triestina, posvečeno tržaški harmoniki.

Zonta se že poldrugo desetletje ukvarja tudi s pisano besedo. Napisal je dve knjigi, ki zvenita kot dokument istrske zemlje in njenih ljudi: Od Svetega duha in nazaj (2009) in Močletve in močlitate (2011), ki opisujeta življenje v domačem kraju v polpreteklem času, to je od zadnjega obdobja Avstro-Ogrske naprej, prek fašizma, vojnega in povojnega časa pa vse do sredine 50. let. Knjigi podrobno razgrinjata življenje Buzeščine z vsakodnevnimi navadami, običaji in duhovno podobo ljudi ter ponujata bralcem slikovito narečje kraja, kjer so trčili skupaj slovenščina, kajkavščina, čakavščina in italijanščina. V njih izstopa lik očeta Zvaneta, ki je odraščajočemu Zonti predstavljal velikega vzornika. Poseben poudarek je dan dogodkom iz avtorjevih ranih let življenja, ki jih je doživljal z vso otroško senzibilnostjo. Kot so bili sprehodi različnih vojska skozi Istro (italijanske, nemške, jugoslovanske), vsakršna spremljanja, fizična, duhovna, politična in jezikovna, sodni procesi in ustrahovanja. Tako tista pod fašizmom, kot tudi tista po vojni, z nasilno hrvatizacijo istrskega, tudi slovenskega življa.

Obvestila

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega Rezervata doline Glinščice, prireja danes, 10. maja, tretji brezplačni vodeni izlet ciklusa Pomlad v dolini Glinščice: »Od Doline do razgledišča v Krogeljah«. Začne se v Dolini pri vodnjaku Zgurenc, do razgledišča v Krogeljah ter do vrha Malega Krasa (457 m). Za odrasle in družine (otroci od 10. leta). Odhod ob 10.00 pri pokopališču v Dolini. Za info na tel. 040-8329237 ali info@riservavalrosandra-glinscica.it.

PREŠERNO SKUPAJ, ob 70-letnici osvoboditve, Kulturna društva Vzhodnega Krasa vabijo na Izlet po naših vaseh, od Repna do Gročane v nedeljo, 17. maja. Zbirališče ob 8.30 v Repnu. Info in prijave pri odbornikih posameznih društev do danes, 10. maja.

SKD GRAD OD BANOV vabi člane v društvene prostore na redni občni zbor, ki bo danes, 10. maja, ob 10.00 v prvem in ob 10.30 v drugem sklicu. Ob priliki bodo člani lahko poravnali letno članarino.

TABORNIKI RMV obveščajo člane, da je zbirališče za izlet na Matajur danes, 10. maja, na Opčinah na parkirišču pri krožnem križišču (smer Bani) ob 8.15, v Nabrežini na trgu ob 8.30 in v Gabrjah pri gostilni ob 8.45. Predviden povrtek bo ob 18.15 v Gabrje, 18.30 v Nabrežino in 18.45 na Opčinah. Člani naj s seboj imajo rutko, primerno obleko in obutev, malico in kosilo iz nahrbtnika ter pelerino.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 11. maja, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na istrski večer z glasbenikom in etnomuzikologom Emilom Zonto. Pogovor z gostom bo vodil Milan Gregorič. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri v či-

talnici NŠK, Ul. S. Francesco 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel. 040-360072. **SK DEVIN** vabi na izredni občni zbor, ki bo potekal na društvenem sedežu v Slivnem v torek, 12. maja, ob 16.00 v prvem in v sredo, 13. maja, ob 20.30 v drugem sklicanju.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 12. maja, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevka vaja. V soboto, 16. maja, ob 6.00 odhod avtobusa iz Padrič za nastop na Koroškem (Prevalje).

FOTONATEČAJ ALBERT PEČAR (Berto Tromba): SKD Valentin Vodnik in Majenca prirejata v sklopu letošnje Majence fotonatečaj, ki bo potekal do 13. maja. Lahko sodelujejo ljubiteljski kot poklicni fotografi z digitalnim ali tradicionalnim fotoaparatom. Pravilnik na www.majenca.com. Vabljeni k sodelovanju!

MALA GLEDALIŠKA ŠOLA MATEJKE PETERLIN (gledališki teden za otroke od 7. do 13. leta) v organizaciji Radijskega odra in Slovenske prosvete bo potekal na Opčinah v prostorih Marijanišča od 15. do 19. junija, vsak dan od 9. do 16. ure. Vpisovanje otrok in vplačilo predujma bo v sredo, 13. maja, na sedežu Slovenske prosvete, Ul. Donizetti 3, (I. nadstropje) od 9. do 16. ure. Za ostale info po tel. 040-370846 (vsak dan od 9. do 17. ure).

KMEČKA ZVEZA, v sodelovanju z Občino Dolina, ZKB, Tržaško kmetijsko zadrujo, Zadrujo Dolga krona in Soškim konzorcijem za bonifikacijo, prireja v četrtek, 14. maja, ob 20. uri v dvorani Občinskega sveta v Dolini srečanje na temo »Kakšne možnosti razvoj za naše kmetijstvo v novem Programu razvoja podeželja (PRP) 2014/2020«. Spregovorili bodo: agr. Stefano Predan - Kmečka zveza, arh. Maurizio Trevisan - strokovnjak in izvedenec ZKB - BCC. Toplo vabljeni člani in ostali interesenti.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija sklicuje redni občni zbor, ki bo

v petek, 15. maja, ob 18.30 v prvem in ob 19.00 v drugem sklicanju, na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija vabi na predstavitev poletnega centra Harmonija 2015 v petek, 15. maja, ob 18.00 na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15. Poletni center bo letos potekal julija in avgusta v Grljanu in je namenjen otrokom od 3 do 14 let starosti. Toplo vabljeni!

ZDRUŽENJE TERRA SOPHIA prireja delavnice za otroke med 3 in 12 letom v igralnici in knjižnici pri gledališču F. Prešeren v Boljuncu. V petek, 15. maja, ob 16.30 dalje delavnica z recikliranim materialom. V soboto, 16. maja, ob 16.30 dalje delavnica z glino. Med dejavnostmi bo prikazan program Poletni čas 2015 z možnostjo vpisnin. Info po tel. 333-6030887, ter-rasophia@tiscali.it.

DELAVNICA SOMATSKIH GIBOV - Vabimo vas na 4 urno srečanje, ki bo potekalo v soboto, 16. maja, v Kulturnem domu v Nabrežini, od 15. do 19. ure. Učenje in osvajanje somatskih gibov bo vodil fizioterapevt Aleš Ernst. Prosimo za predhodno najavo, omejeno št. mest. Info in vpis na tel.: 349-6483822 (Mileva).

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA obvešča cenjene člane, da bo redni občni zbor v drugem sklicanju v nedeljo, 17. maja, ob 10.00 na sedežu SISSA (bivša bolnica Santorio) v Ul. Bonomea 265 na Opčinah. Članom je na voljo brezplačno parkirišče ali brezplačni transfer s kombijem do zavoda SISSA in nazaj. Odhod izpred sedeža banke ob 9.15 dalje.

ONAV (vsedržno združenje poskušalcev vina) vabi na večer posvečen Valpolicelli. Pokušnjo bomo izpeljali v torek, 19. maja, ob 20.00 v restavraciji v Miljah. Info in vpisnina po tel. 333-9857776 ali trieste@onav.it.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOV vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v torek, 19. maja, ob

14.00 v prvem in v sredo, 20. maja, ob 18.30 v drugem sklicu na sedežu v Trstu, Ul. Ginnastica 72.

KMEČKA ZVEZA obvešča člane in ostale davčne zavezanke, da v svojih uradih CAF izpolnjuje obrazce 730 tudi v slovenskem jeziku, kot običajno po predhodnem znenku.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca prireja nov tečaj za začetnike pod vodstvom Lore dane Kralj. Tri srečanja bodo potekala na kolesarski stezi (zbirališče nad Ricmanji) v soboto, 23. maja, ob 14.30 do 16.30. V nedeljo, 24. maja, ob 9.00 do 11.00 ter v soboto, 30. maja, ob 14.30 do 16.30. Info in prijave na tel. 333-3616411 (Sonja) od 14.00 do 15.00.

JASLI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrte in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prireja ASD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtnih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 13 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtnih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvo- nec že zvoni« v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrjevanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

PRIMORCI BEREMO 2015 - Vabljeni k branju slovenskih avtorjev do 11. novembra. Informacije pri sodelujočih knjižnicah: Narodna in študijska knjižnica, Trst (ponedeljek-petek, 10.00-18.00), Občinska knjižnica, Salež (ponedeljek in sredo, 15.00-19.00), Knjižnica P. Tomažiča in tovarišev, Opčine (ponedeljek-petek, 16.00-19.00), Knjižnica B. Pahorja, Prosek (ponedeljek 19.30-21.00).

Poslovni oglasi

OSTROŽNO BRDO, BRKINI
PRODAMO DOMAČIJO - hišo in objekte za opravljanje kmetijske dejavnosti.

Kontakt: 041-780105

PRODAM STANOVANJE ulica Papaveri, Opčine.
Tel. 3400503429

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM stanovanje v Ul. Setefontane 4: šesto nadstropje z dvigalom, kuhinja, kopalnica, dve sobi, dnevna soba z balkonom in shramba. Tel. št.: 339-5840600.

IŠČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb. Tel. št. 00386-31354244.

PODARIMO zelo simpatične mucke. Tel. št.: 040-200865.

PRODAM AVTO VW polo 1200, letnik 2004, v zelo dobrem stanju. Tel. št.: 340-9331778.

VNAJEM oddam dvosobno stanovanje v Štivanu. Tel. 348-4462664.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS je na Kolonkovcu odprt do 10.05. Zaprto ob sredah.

Tel. 040-391790

BIODINAMIČNA IZLETNIŠKA KMETIJA PRI KAMNARJEVIH v Volčjem Gradu je odprta vsako soboto in nedeljo.

Tel. 00386/40/644121
ali 00386/5/7668245

IGOR JE ODPRL OSMICO v Ricmanjih.

366-5304154, 333-8979612

KMEČKI TURIZEM ŠKERLJ, SALEŽ 44, je odprt ob sobotah in nedeljah.

Tel.: 040-229253

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IGOR CACOVICH ima odprto osmico v društvenih prostorih v Lonjerju. Toplo vabljeni.

KOMARJEVI imajo v Logu odprto osmico. Poleg vina nudijo domač prašičji prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.

V PRAPROTU ŠT. 15 ima odprto osmico Ivan Gabrovec. Toplo vabljeni! Tel. št.: 349-3857943.

V ZGONIKU je odprl osmico Milič Stanko. Tel. 040-229164.

Loterija 9. maja 2015

Bari	90	80	38	88	30
Cagliari	9	28	46	70	45
Firenze	14	69	38	78	16
Genova	16	80	35	25	32
Milan	51	15	82	27	5
Neapelj	74	61	82	18	80
Palermo	36	57	76	30	20
Rim	12	11	73	77	49
Turin	81	20	37	83	75
Benetke	33	48	8	26	46
Nazionale	45	71	54	24	25

Super Enalotto Št. 56

31	40	52	55	62	76	jolly 17
Nagradni sklad						12.260.372,93 €
Brez dobitnika s 6 točkami						– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
3 dobitniki s 5 točkami						78.825,98 €
479 dobitnikov s 4 točkami						501,20 €
19.253 dobitnikov s 3 točkami						24,75 €

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
3 dobitniki s 4 točkami	50.120,00 €
81 dobitnikov s 3 točkami	2.475,00 €
1.602 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.543 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
28.591 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

prej do novice

www.primorski.eu

Dolina Glinščice: na prehodu med dvema svetovoma

Petek 15. maja 2015

18.00 Odprtje razstave: Stano Žerjal - Slike (Agriturizem Zobec, Boljunec 244, Trst, Italy)

19.00 Odprtje razstave: Kamniti izdelki/skulpture (Osmica Starec, Boljunec 623, Trst, Italy)

20.00 Odprtje razstave: VSŠ Sežana - kamniti izdelki (Klet Parovel, Boljunec 624, Trst, Italy)

Sobota 16. maja 2015

Večnamenski center "France Prešeren", Klet Parovel, Osmica Starec, Agriturizem Zobec, trg - Boljunec, Trst (Italy)

9.00 - 9.30 Registracija

9.30 - 10.30 Odprtje dogodka, predstavitev projekta RoofOfRock in njegovih rezultatov, predstavitev tematskih delavnic

10.45 - 12.45 Tematske delavnice:

→ 1: Valorizacija naravnega kamna: smernice za pravilno gradnjo in obnovo - PREKO PRIJAVE

→ 2: Dolina Glinščice in njene geološke zanimivosti: postavitev novih poti/itinerarijev - PREKO PRIJAVE

14.00 - 14.45 Zaključek del

14.00 - 18.00 Delavnica obdelovanja kamna za odrasle in otroke - PREKO PRIJAVE

15.00 - 18.00 Voden ogled v dolino Glinščice: dva svetova v enem - PREKO PRIJAVE

ODPRTE AKTIVNOSTI:

09.00 - 18.00 Tržnica kamnitih izdelkov in tipičnih lokalnih proizvodov

9.00 - 18.00 Projekcija mini dokumentarnih filmov - VSŠ Sežana, projekt Kamen-Most

10.30 - 8.00 Male interaktivne delavnice za otroke

10.00 - 23.00 Razstava: Kamniti izdelki/skulpture (Osmica Starec)

10.00 - 22.00 Razstava: VSŠ Sežana - kamniti izdelki (Klet Parovel)

17.30 - 23.00 Razstava: Stano Žerjal - slike (Agriturizem Zobec)

18.00 - 19.00 Dokumentarni film: "Živeti kamen" - režiser Jurij Gruden

V primeru slabega vremena nekatere aktivnosti lahko odpadejo.

Informacije in prijave na aktivnosti: roofofrock.eu@gmail.com ali 334 7961593 (od 09.30 do 12.30 ure)

Dogodek sofinanciran s strani Jadranskega čezmejnega programa IPA 2007-2013

Izleti

PUSTNI ODBOR BORŠT-ZA-BREŽEC organizira 16.5.2015 izlet po kantinah po Istri.

Odhod iz Boršta ob 8.30, vpisovanje na telefonski št. 040-228494 ali 334-8228994.

ODBOR ZA SPOMENIK v Gabrovcu organizira danes, 10. maja, v sklopu 70. letnice osvoboditve, izlet v prenovljeno Bolnico Franjo. Obenem bomo počastili tudi Gabrovčane, ki so padli v okolici Komna in Cerknega. Informacije in vpisovanje na tel. št. 340-2741920 (Mirela).

SSO, v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave EXPO 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta. Informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu SSO.

ZSKD obvešča prijavljene na izlet 15. maja za Expo Milan, da bodo trije avtobusi iz treh pokrajin sledili sledečim urnikom: odhod od Domja (pred banko Antonveneta) ob 5.00; iz Trsta (trg Oberdan) ob 5.20; iz Sesslana (avtobusna postaja nasproti bencinske črpalke) ob 5.45. Za povratek je odhod od Expo-ja predviden ob 18.00; odhod iz Gorice (parkirišče pred pokopališčem) ob 5.30. Za povratek je odhod od Expoja predviden ob 22.30. Odhod iz Čedad (trg Resistenza) ob 8.00. Odhod od Expo-ja pa ob 22.30.

KMEČKA ZVEZA prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave »Dobrote slovenskih kmetij«, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslomak v koordinaciji MKGP. Odhod avtobusa iz Boljuna ob 6.30 in z Opčin ob 7.00. Vpis do 20. maja v uradih KZ na tel.: 040-362941 (TS); 0481-82570 (GO); 0432-703119 (Čedad).

KRU.T vabi v petek, 29. maja, na zaključno srečanje pred poletjem z obiskom Rogaške Slatine in kulturnih ter drugih znamenitosti v Olimjah pri Podčetrtku. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v Zagreb v torek, 2. junija. Ogle-

dali si bomo, poleg katedrale z ožjo okolico in zagrebškim kosilom, tudi stari del mestnega jedra. Prijave in ostale informacije čim prej po tel. 347-9322123 (sestra Angelina) ali 340-139507 (gospa Erika).

PODPORNO DRUŠTVO ROJAN IN KRU.T vabita v nedeljo, 7. junija, na izlet »Lepote Nediških dolin«. Pot bo vodila na Staro Goro, v Špeter Slovenov do Sv. Ivana v Čele, na povratku še postanek v Rožaški opatiji. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it ali tel. 040-826661 (Darko Kobal), 040-417025 (Anton Bolet).

Prireditve

TPK SIRENA vabi na zanimivo in pestro razstavo ročnih del ženskih ustvarjalok, ki bo na društvenem seдеžu v Barkovljah po sledečem urniku: danes, 10. maja, 10.00-18.00; 11. 12. in 13. maja 14.00-18.00.

V DOMU v Briščikih bo na ogled razstava čipkarskih del, ki so jih ustvarile klekljarice v okviru šole »Fondazione Scuola Merletti di Gorizia«, odsek Briščiki Zgonik, do torka, 12. maja. Urnik: vsak dan od 17. do 20. ure, danes, 10. maja, tudi od 10. do 12. ure; v torek od 15. do 17. ure.

MEDNARODNA OPERNA AKADEMIJA KRIŽ prireja v sklopu projekta »Mladi... na Oder! - Ragazzi... all'Opera!« operno predstavo »Rigoletto« (G. Verdi) v Kulturnem domu v Trstu, v ponedeljek, 11. maja, ob 20. uri. Sodelujejo otroci in pevci iz Samare in Moskve (Rusija), pevci iz Malte, Ukrajine, Slovenije in Italije. Toplo vabljeni!

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu prireja v ponedeljek, 11. maja, ob 18.00 v sklopu pobude Primorci beremo 2015 srečanje s prijateljem v knjižnico. Vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

PRAVLJIČNA GOSTJA - Oddelek za mlade bralce NŠK bo v četrtek, 14. maja, obiskala petošolka in sestra Chiara Pauli, ki bo predšolskim otrokom in osnovnošolcem podala pravljico z naslovom Prijatelj kot si ti. Ob 16.45 bodo za glasbeni uvod poskrbeli dijaki NSS Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana. Vabljeni!

SKD BARKOVLE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi v četrtek, 14. maja, na zaključni nastop Glasbene kambrce. Sodelujejo: Glasbena kambrca, vodi Tina Renar, klavirska spremljava Valentina Cibic, solistke mladinke in mladinci Glasbene kambrce, mentor Aleksandra Pertot. Začetek ob 20.00.

V NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20, je do 15. maja na ogled razstava akvarelov Sophie Vinci »Navdih«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure. »**LJUDSKA PESEM NA BORJAČU**« v soboto, 16. maja, bodo mladi oblikovali večer »u Kutu«, Prosek 82. Vrata na borjač se bodo odprla ob 18.30. Prepletanje barv, dišav, ljubezni do zemlje in ljudskega melosa bodo oblikovali: Skupina pevk s programom »Borjaške rozamunde« pod vodstvom dirigentke Mire Fabjan, harmonikaš Egon Taučer, oblikovalec kamnitega nakita Saško Ferluga ter mladi vinarji gradniki Miloš Škabar in Žarko Bukavec. Večer bo povezovala Veronika Carli.

SKD I. GRBEC, SKD Barkovlje in SKD S. Škamperle vabijo na premiero gledaliških predstav »Alica v čudežni deželi« v izvedbi osnovnošolske skupine in »Zaledenelo kraljestvo - Frozen« v izvedbi srednješolske skupine, v soboto 16. maja, ob 16.30 v dvorani Kulturnega doma, Ul. Petronio 4. Režija Boža Hrvatič, Elena Husu, Maruška Guštin in Barbara Gropajc.

4. FESTIVAL MLADINSKIH ORKESTROV Slavko Luxa bo v nedeljo, 17. maja, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku. Koncert, ki ga prireja Godbeno Društvo Prosek, letos sooblikujejo Šolski pihalni orkester Mavrica iz Divače, Simfonični orkester Glasbene šole Sežana in Otroški orkester GDP. Toplo vabljeni!

SKD F. PREŠEREN in SKD Slovenec vabita v nedeljo, 17. maja, ob 18. uri v občinsko gledališče F. Prešeren v Boljuncu na premiero otroške igre »Naša pravljica«, v izvedbi otroške dramske skupine Breg in baletne skupine SKD Prešeren. Režija Boža Hrvatič, koreografija Marjetke Kosovac.

SPOMINI IZ FRONTE 1914-1918: razstava bo odprta ob sobotah, od 9. do 14. ure in ob nedeljah, od 15. do 18. ure. Vodenji ogledi in izredni obiski na info@mitteleuropa-institute.org.

† V sončnem maju tiho si odšla, zdaj angeli naj spremljajo te do neba

Bruna Persič por. Pavletič

Za njo žalujejo

mož Mario, sinovi Marino, Paolo in Aleksander, vnuki Peter, Nikolaj in Nazareno ter ostalo sorodstvo

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 14. maja, od 12.30 do 13.30 v ulici Costalunga in od 13.45 do 14.20 v cerkvi v Bazovici. Sledila bosta sveta maša v bazoviški cerkvi in pokop na pokopališču v Borštu.

Boršt, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Ciao, nona
tvoj Nikolaj

Ostala boš vedno v naših srcih
Marina, Edvin, Marija, Renato
in Suzana z družinami

Ob smrti drage Brune izreka
AŠD Breg
iskreno sožalje možu Mariu,
sinu Paulu in svojcem

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografske razstave Pavla Morelja v prostorih Občine Divača, od 9. do 14. ure. Sobota in nedelja zaprto.

KDO PA SO TI MLADI FANTJE? V društvenem baru n'G'rici v Boljuncu je na ogled fotografska razstava, posvečena 70-letnici osvoboditve, ki so jo pripravile članice Skupine 35-55 SKD F. Prešeren.

† Za vekomaj je zatisnila oči naša predraga mama in sestra

Lidia Calzi vd. Laurica

Z globoko žalostjo v srcu naznanjajo vest

hčerki Elena z Aleksandrom
in Tatiana z Davidom ter sestri
Elvira in Olga z družinama

Pokojnica bo ležala v cerkvi sv. Martina v Dolini v sredo, 13. maja, od 11.30 do 12.30. Sledil bo pogrebni obred in pokop na domačem pokopališču.

Dolina, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Zadnji poljubček ljubljene noni
Veronika in Erik

Ob izgubi mame Lidije izrekajo
iskreno sožalje kolegici Tatiani

Bogdana, Breda, Cristina, Darja,
Dunja, Irene, Karin, Katja, Lorena,
Maddalena, Martina, Milena,
Nadia B., Nadia F., Nadia G.,
Neva, Nevenka, Sandra,
Wilma C. in Wilma T.

Ob nenadomestljivi izgubi
drage mame
izrekamo Eleni in družini
iskreno sožalje

Kolegi Programskega oddelka
RAI za FJK

Ob prerani izgubi drage Lidie
izreka hčerki Eleni in družini
iskreno sožalje

SKD Vigred

† Mirno sta skupaj odšla

Olga Milcovich in Ludvik Gregori

Za njima žalujeta

sin Sergio z ženo Lauro
in vnukinja Martina

Za zadnji pozdrav bosta pokojnika ležala v sredo, 13. maja, od 9.30 do 11.30 v ulici Costalunga. Žarni pogreb bo v sredo, 27. maja, ob 14.15 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah.

Opčine, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Ob izgubi drage none
Alojzije Legiša
izrekamo Jani, Katji in ostalim
sorodnikom iskreno sožalje.

Sonja, Katja in Anamarija
z družinami

ZAHVALA

Armando Corbatti

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili ob strani v tem težkem trenutku.

Svojci

Log, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Marija Slama vd. Čepar

Zahvaljujemo se tistim, ki so pokojnico pospremili na zadnji poti in vsem, ki so nam izkazali bližino in toplino v tem težkem trenutku.

Svojci

Prebeneg, 10.5.2015
Pogrebno podjetje Alabarda

12.5.1985

12.5.2015

Boris Kralj

Vedno z nami

Tvoji najdražji

Trebče, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

14.5.2014

14.5.2015

Boris Legiša

Že leto mineva odkar te več ni,
a v srcih naših skeleča rana tiči!

Svojci

Cerovlje, 10. maja 2015

10.5.2008

10.5.2015

Vse te besede bi morale biti
dehteče ko borova morja,
jutranje zvezde, ki ugašajo
ob zarji iznad pogorja...

Srečko Kosovel

Matej Lachi - Lah

Mama, tata, Ivo in vsi,
ki smo te imeli radi

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Lipa

V trenutku

žalosti...

v ljubeznost

...in tradicija

OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a

TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020

Na razpolago za prevoze pokojnikov
iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA 800 833 233

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dedovanju in pokojninah
PRIDEMO TUDI NA DOM!

Majenca v Dolini

danes, 10. maja

17.00 – odprtje kioskov
17.30 – koncert Pihalnega orkestra iz Loč
18.30 – nastop srbske folklorne skupine
SKUD Pontes-Mostovi iz Trsta
19.30 – slovesni prihod parterjev in
parterc na Gorico in odprtje plesa
20.00 – narodno-zabavna glasba z
ansamblom Kraški muzikanti

jutri, 11. maja

18.00 – odprtje kioskov
19.00 – nastop otroške baletne skupine
in skupine jazz baleta SKD France
Prešeren iz Boljunca
21.00 – ples s skupino Alter Ego

v torek, 12. maja

18.00 – odprtje kioskov
18.00 – podiranje Drevesa otrokovih
pravic Unicef
18.00 – nastop Pihalnega orkestra Breg
19.00 – slovesno podiranje maja

www.majenca.com
59. Občinska razstava vin
18. Občinska razstava ekstra-deviškega oljčnega olja

Bogata fotogalerija
o letošnji Majenci na
www.primorski.eu

DOLINA - Nagradili so najboljša vina in ektradeviška olja

Majenca 2015: vina, olje in maj

Udeleženci nagrajevanja najboljših vin in olj

FOTODAMJ@N

Nagrajenci občinske razstave vin

FOTODAMJ@N

S parado starodobnih vozil ter nagrajevanjem 59. občinske razstave vin in 18. občinske razstave ektradeviškega oljčnega olja je letošnja dolinska Majenca včeraj popoldne prešla v živo. Najboljša vina sta

ocenili strokovna in ljudska komisija, ki sta bili glede najboljšega rdečega in najboljšega belega vina v soglasju. Pri ektradeviških oljih je komisija odločala med amaterji in proizvajalci. Nagrajevanju so sledile pri-

prave na postavljanje maja, ki naj bi ga po napovedih dvignili opolnoči, večer pa so popestrili godci iz Milj Sobri per caso. Majenca se bo nadaljevala danes, vrhunec bo prihod parterjev in parterjev na Gorico.

Martina
trafika - tapisi - galanterija

**VSE PO
ZNIŽANIH
CENAH
DO PORABE
ZALOG**

Dolina 463
Tel. 040 8327121

59. občinska razstava vin:

Bela vina:

Vinogradnik:

1. mesto: Devan Santi
2. mesto: Kmetija Zahar
3. mesto: Rado Kocjančič
4. mesto: Martin Merlak
5. mesto: Kmetija Laurica
6. mesto: Boris Kocjančič

Rdeča vina:

Vinogradnik:

1. mesto: Martin Merlak
2. mesto: Devan Santi
3. mesto: Boris Kocjančič
4. mesto: Rado Kocjančič
5. mesto: Kmetija Zahar
6. mesto: Kmetija Laurica

18. občinska razstava ektradeviškega oljčnega olja:

Amaterji:

1. mesto: Carmen Cherin (17,950 točke)
2. mesto: Boris Rapotec (17,375)
3. mesto: Paolo Jez (16,925)
4. mesto: Mario Boneta (15,900)
5. mesto: Dino Lovriha (15,400)
6. mesto: Fabio Crosilla (12,025)
7. mesto: Sergio Ferluga (10,850)
8. mesto: Emilio Cherin (8,975)

Proizvajalci:

1. mesto: Boris Pangerc (17,225)
2. mesto: Kmetija Fior Rosso - Adriana Zerul (16,000)
3. mesto: Branko Slavec (14,300)
4. mesto: Kmetija Silvestro Coren (14,025)
5. mesto: Kmetija Mitja Zahar (12,450)
6. mesto: Albino Giorgi (10,975)
7. mesto: Antonio Deponte (10,300)

Ste pripravljeni na svežo sezono?

- ogrevanje in klimatizacija
- sončni sistemi in toplotne črpalke
- klasične peči in sodobna tehnologija
- vzdrževanje

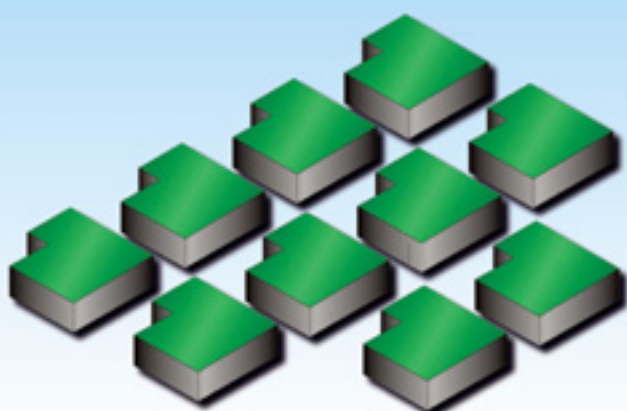
termoideale
Geom. GIANCARLO FORAUS

Brezplačna številka
800 913 420

Obrtna cona Dolina 547/1 (TS)

info@termoideale.it

www.termoideale.it

ZONA ARTIGIANALE - OBRITNA CONA

DOLINA

A VOSTRA DISPOSIZIONE - NA VAŠO RAZPOLAGO

»Pada!« sta zakričala gozdarja, ko sta dovolj globoko zarezala v deblo visoke smreke, da se je začela počasi nagibati in nato s truščem zgrmela na tla. Prikaz dela v gozdu po starem je vsakoletni uvod v oživiljeno furengo, letos že trinajsto vožnjo mlaja s konjsko vprego iz Trnovskega gozda v Novo Gorico.

Začetek: podiranje drevesa po starem

Od običajnega zbirališča Pri belem kamnu, ki je kak streljaj od zaselka Nemci, se stara gozdna pot vije med številnimi vrtačami v vse bolj temno hosto. Na robu manjše jase so trnovski domačini in domačinke postavili kolibo, katere stene in streha so kar iz smrekovega lubja. Pult je dovolj velik, da lahko nanj namestijo dva sodčka: v enem je belo vino, v drugem malinovec, mešanici, ki jo pripravlja in toči Rosana, pravijo furmanski špricer. V dveh kotličih se nad ognjem že greje voda za polento; za kuhanje sta zadolžena Stojan in Franc. Tam zadaj Emica in Milena pražita čebulo za gozdarski golaž. Ob strani gorita dva lesena štedilnika, kot pravijo kosom debela, zarezanim na križ, sredi katerih z večjo ali manjšo vne-mo gori ogenj. Ta navada ni naša, se je pa v naših krajih hitro prijel, pojasni eden od domačinov, ki si v mrzlem jutru greje roke nad plamen. Ko voda v kotličih zavre in ko je polenta zamešana, da eden od Trnovcev znak za odhod v bližnjo vrtačo, kjer je logar odkazal smreko, ki naj pade v poduk. Ni najbolj vitka, zato se Valterju in Pepitu, ki se je lotita z žago in sekirama, napoveduje kar obilo dela. Prva zarez je narejena na tisti strani, kamor naj deblo pade. Ročna žaga, bojda amerikanka, ki je v naše gozdove prišla v paketu pomoči iz ZDA po drugi svetovni vojni, ubogljivo gloda les. Mojemu laičnemu očesu se zdi še najbolj podobna črnim tipkam na klavirski tipkovnici, saj so zobje razporejeni neenakomerno, pa čeprav v ponavljajočem vzorcu. Presledki so zato, da odnašajo iz zarez žagovino, mi povedo. Ko je zarez dovolj globoka, zapojeta sekiri. Občasno se eden ali drugi postavi s hrbtom ob deblo, se s prsti dotakne zarez in roki nato stegne predse: tako ugotovi, kam bo deblo padlo. Po dveh ali treh popravkih je vse nared, da možaka zarezeta v deblo z druge strani.

Na pomoč priskočita še dva, tako da delo hitreje steče. Potem, ko z lesenimi klini poskrbijo, da les ne pritiska več na žago, le ta zapoje kot venecijanka, pripomni eden izmed tistih, ki pomagajo gledati. Še nekaj večjih potegov levo-desno in mogočno deblo se začne nagibati. Počasi, nato vse hitreje, dokler ne zgrmi na tla. Vrh, ki je bil sicer že enkrat v preteklosti poškodovan, se odlomi. »Nič ne de, saj ta ni namenjena mlaju, tisto smo podrl že včeraj,« nas potolažijo gozdarji. Zberemo se ob štoru in začnemo šteti letnice. Devetdeset let je imela, ta naša smreka, in nekdo pripomni, da sodi v čas, ko so Trnovski gozd upravljali Italijani. Dobri poznavalci zgodovine gozdarjenja v naših krajih vedo povedati, da so največ gozdnih cest zgradili Francozi v tistih nekaj letih Ilirskih provinc, nato pa prav Italijani. »Vendar s sečnjo niso nikoli pretiravali,« pove Alfred, ki Trnovski gozd pozna kot lastni žep. Mogoče še bolj ...

Malica je čas za obujanje spominov

Medtem, ko je smreka padala, je polenta že začela delati skorjo na steni bakrenih kotličev. Vonj sveže kuhane polente se je priključil. Vojnu vrste pršuta in ocvirkov, tako da se nihče ni pustil prositi, ko so marljive domačinke začele streči gozdarsko malico, h kateri je sodil še kozarec kislega mleka. Medtem so člani lokavškega društva Doli, ki skrbijo za ohranjanje furmanske tradicije na Primorskem, pripeljali poseben voz, prirejen za vožnjo dolgih tovorov. »Najdaljši jambor, ki so ga kdajkoli peljali iz našega gozda v dolino, je meril čez 60 metrov,« začno domačini obujati spomine. »Ameriška povojna pomoč niso bile samo ročne žage, ampak tudi živina za delo v gozdu. Italijani so dobili traktorje, mi pa konje in mu-le,« se muza Pepi. Še dobro tako, pripomnim, saj so se konji zadovoljili s senom in ovsom, za traktorje pa bi potrebovali naf-to, ki je nismo imeli.

Mlaj končno stoji

Dvigovanje

Nameščanje mlaja na voz

Matej preveri prednji zavori, narejeni iz kosa bukovega lesa, ki se oprime kovinskega oboda kolesa, in začne pripravljati zadnjo zavoro, ki ni nič drugega kot kos debela. Na poti s planote v dolino so pogosto morali do trikrat menjati to zavoro, narejeno iz mehkega lesa, običajno kar smreke, saj bi se zavore iz trdega lesa pregrele in ne bi več prijemale, obrazložijo starejši mlajšim, Alfred pa mi pove, da so imeli na desnem ovinku »pri kmetu«, ki je med gostiščem Oddih in solkansko apnenico, na levi strani iztek v hrib, kamor so furmani zapeljali, če so videli, da zavore ne prijemljejo.

Danes najbolj prometna cesta, ki vodi iz doline v Trnovki gozd, je bila zgrajena sorazmerno pozno, šele leta 1860. Njen ponudnik je bil cesarsko kraljevi gozdni nadzornik Josip Koller, na kar nas spominja spominska plošča ob začetku ceste v Solkanu. Pred tem sta bili glavni cesti za pravilo lesa v dolino iz Predmeje v Lokavec in s Trnovca mimo Pri Peči skozi Vrata v Ajševico. Toda tudi ta cesta je bila zgrajena šele leta 1766, pred tem so les spuščali po drčah; ena izmed njih je šla s Trpinovšča v Šmihel.

Priprava mlaja za pot v dolino

Hitri in Drzni, kot je bilo ime paru konj, ki naj bi vlekel voz z mlajem, sta se že nestrpno prestopala. Šele pred kratkim sta prišla z Unca in to je bila njuna prva zadolžitev. Konjička, kakih pet let stara, sta se izkazala za uigran par. »Poglej kako vlečeta skupaj. Ko prvi potegne, ne zbežlja, ampak počaka, da poprime tudi drugi. To je tem konjem prirojeno,« modruje Pepi, ki istočasno izrazi svoj dvom, da sta čistokrvna posavca. Eden da je, drugi pa da ima v rodovniku kakega bosanca, je njegovo izvedensko mnenje. Kar ni nič slabo, saj sta obe pasmi člani v furmanskih krogih.

OŽIVLJENA TRADICIJA

Furenga z mlajem tako kot nekoč

TONI GOMIŠČEK (foto MARJETKA PLESNIČAR in TONI GOMIŠČEK)

Ena, dva, tri ...

Ko zapojejo sekire

Hitri, drzni, neučakani

Kuhanje polente

Povorka voz, parada običajev

Sredi jutra sta Hitri in Brzi potegnili prvi voz z mlajem; na drugem sta bila venca in sodčki vina za prvo pomoč, na tretjem so se peljali gospodje in gospe, dekleta in fantje. Furmane, ki so bili zadolženi za voz z mlajem, so čakale najtežje preizkušnje med vožnjo skozi ovinke, saj bi se brez dobre koordinacije vodičev konj in krmarjev zadnje osi hitro kje zagozdili. V tem primeru bi si morali pomagati z vinto, dvigalko, s katero bi dvigali in prestavljali zadnjo os. Po postanku v Ravnici je čakala vlečni konjski par tudi težja preizkušnja vožnje navkreber. Kljub podkvam, ki imajo grife in štole prirejene za asfalt, sta s težavo prišla do pravega oprijema in zvelkala voz iz vasi ponovno na glavno cesto. »Sem kar videl, kako iščeta makadam,« je pripomnil eden od spremljevalcev.

Naslednji postanek v gostilni na Prevalu je zato prišel vsem prav, pa tudi čas za kosilo je bil. In kaj jedo furmani? Tisto, kar ponujajo v furmanskih gostilnah, se je iznajdljivo odrezal eden izmed tistih, ki je v mladih letih doživljal čare in težave teh šoferjev zdaj že skoraj povsem pretekle dobe. No ja, golaž in vampi so bili pogostejši na mizi kot zrezki in pečenke, štefan vina in bokal piva pa je bil boljši tovarš od vode. Te so imeli dovolj, ko je deževalo ...

Gostilna Oddih že z imenom spominja, da so si tu oddahnili nekdaj tako konji kot furmani, pa tudi postanek na solkanskem placu je bil od nekdaj obvezna postojanka. »Izrabljen les zavor smo tu zamenjali za kvartin vina,« slišim pripomniti furmanskega veterana, tokrat pa je turistično društvo Solkan poskrbelo za manjšo razstavo gozdarskega orodja: žag, sekir, cepinov, oglarske lopate ...

Po še dveh postankih je mlaj končno prišel do travnika pred občinsko stavbo, kjer je bilo že vse nared za njegovo postavitve. Seveda je bilo potrebno še prej namestiti okrasne vence, bršljan in zastavo, toda ob spremljavi harmonike in še svežih pomočnikov je delo hitro šlo. Vseh okov rešen deblo, nekoliko usločeno ves čas prevoza, se je strumno zravnilo in zastava je v večernem vetrcu ponosno zaplapolala.

Furmani so ob pospravljanju voz in orodij ugotavljali, da je Nova Gorica verjetno edini kraj daleč naokrog, kjer mlaj pripeljejo na furmanskem vozu naravnost iz gozda. »Namesto, da bi to znali tržiti, nam mečejo polena pod noge,« bolj žalostno kot jezno pripomni eden od udeležencev. Trnovske fante nekoliko tolaži misel, da bodo z lesom letošnjega in še kakega prihodnjih mlajev sestavili zlojživ plesni oder, brjar, narejen prav po starem, brez žebeljev.

Simbolika mlaja

Dvigovanje mlaja (ali kar maja) je star običaj, ki izhaja iz keltskih ali še starejših časov. V svetem koledarskem letu, ki je sledilo astrološkim opazovanjem, je bilo umeščeno med pomladansko enakonočje in poletni sončev obrat. Predstavljalo je prebujanje narave, spremljala so ga čaščenja plodnosti, ki so vodila v razbrzdano obnašanje cele skupnosti. Krščanstvo naj bi to pogansko obredje omililo s preobrazbo mlaja v drevo obilja (albero della cuccagna), s francosko revolucijo leta 1789 je dobil mlaj politični pomen. V dokaz zmage naroda nad fevdalno gospodo in Cerkvijo so na vrh »vstajniških mlajev« (mais insurrectionnaires) obešali francosko trikoloro in v njegovi senci (Francozi so namreč takrat radi uporabljali za mlaje košata drevesa) krepili občutek svobode, bratstva in enakosti. Namesto pršutov, vina in drugih dobrot pa so na veje obešali zaplenjene simbole prejšnje oblasti, od plemiških praporov do vatlov in drugih merskih enot, ki so služile za odmerjanje davka.

Z vstajniškimi gibanji v letu pomladi narodov (1848) se razširi uporaba topole, katere latinsko ime je Populus (=ljudstvo). Že 21. februarja istega leta sta Marx in Engels napisala komunistični manifest in nad vse več mlaji je že takrat zavihrala zastava rdeče barve! Iz Skandinavije se začne širiti misel o prvem maju kot proletarski Veliki noči. In, mimogrede, podiranje je enako pomembno kot dvigovanje mlaja, saj dejansko s tem odpremo možnost, da ritual čez eno leto ponovimo, da obnovimo našo zavezo in zvezo z vesoljem, z narodom, s »proletarci vseh dežel«, kot je zapisano na zastavi, ki v teh dneh krasijo marsikateri mlaj po naših vaseh.

70. OBLETNICA KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE - Proslava Pod svobodnim soncem na Trgu republike v Ljubljani

Kučan: Upor je bil daljnovidno politično in državotvorno dejanje

LJUBLJANA - Zaradi mladih se je treba spravi s preteklostjo, je na slovesnosti ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v Ljubljani včeraj poudaril bivši predsednik republike Milan Kučan. Opozoril je na pomen takratne odločitve za oborožen odpor, ki je prepričljivo zanikal usodo majhnosti in nemoči slovenstva. Slovesnost na Trgu republike je v sodelovanju z ljubljansko mestno občino pripravila zveza združenj borcev za vrednote NOB. Med več kot 5000 udeleženci so bili tudi predsednik republike Borut Pahor, predsednik DZ Milan Brglez in drugi predstavniki političnega življenja.

»Ne moremo si privoščiti, da bi nas delitve iz minulih časov delile še za danes in jutri. Pieteta do žrtev zahteva, da ne bijemo političnih in ideoloških bitk prek njihovih grobov. Nasprotno. Terja voljo in sposobnost za preudarne in odgovorne besede in dejanja,« je v nagovoru izpostavil Kučan. Dejal je, da si moramo svojo preteklost priznati v vsej njeni celoti, s svetlimi in temnimi platmi: »Dokažimo, da je Slovenija domovina vseh nas, da pripada nam vsem in da vsi nosimo odgovornost za njo in njeno prihodnost.«

»Upor je bil zgodovinski, politično daljnovidno in državotvorno dejanje. Za vselej nam je določil mesto med narodi, ki so svojo medvojno opredelivajo ustvarili temelje sodobnega sveta,« je opozoril. Dodal je, da odločitev za boj proti barbarstvu v Evropi danes ni le sestavina demokracije, je tudi temelj suverenosti.

Odpor je po njegovih besedah temeljil na globokem prepričanju, da je za narodovo osvoboditev potrebno skupno delovanje političnih in narodovih silnic, zato so se politične skupine znotraj OF tudi uspele zediniti o sodelovanju za osvoboditev. »Programska točka, da se vprašanja, ki presegajo okvir osvoboditve, rešujejo po vojni, ko naj bi bila vpeljana demokracija, pa ni bila uresničena. To je ena usodnih napak takratne slovenske politike, ki so vodile do mnogih nesrečnih dejanj med vojno in po njej,« je spomnil. Po Kučanovih besedah pa je imelo tragične posledice tudi dejstvo, da del takratne slovenske politike ni zmogel moči za odpor okupatorjem in je sprejel njegovo oblast in orožje. Dodal je, da so zločin povojnega nasilja izrecno in večkrat obsodili predstavniki države, obsodili so ga nekdanji partizani. »Zato ne zdaj in ne pred prihodnostjo z ničemer ni mogoče opravičiti novega netenja sovraštva. Toliko manj z zamolčevanjem ali opravičevanjem zločinov, povzročenih v sodelovanju z okupatorji, ali s poskusi, da bi zgodovinske spore dedov postavili za cilje mladih rodov Slovencev,« je opomnil.

Kučan se je na kratko dotaknil tudi aktualnega političnega dogajanja. Po njegovih

Levo udeleženci proslave na Trgu republike, desno pohodniki na Poti ob žici okupirane Ljubljane

RTV SLOVENIJA

besedah je zaupanje v politiko majhno in se samo po sebi ne bo okrepilo: »Politična elita si ga mora zaslužiti in se zanj boriti. Zlasti vlada.« Kot je dejal, mora vlada pokazati, da si želi razumevanja in podpore ljudi ter mora preveriti svoje načrte skozi javni dialog.

Zbranim na Trgu republike je pozdravne besede namenil tudi ljubljanski žu-

pan Zoran Janković. Organizatorji so slovesnost naslovili Pod svobodnim soncem. Režiser kulturnega programa Iztok Tory je v zgodovinski pregled vojne umestil partizanske in zavezniške pesmi, ki so jih izvedli številni pevci in glasbeniki. Nastopili so TPPZ Pinko Tomažič, moški zbori Valentin Polanšek, Foltej Hartman in Slava Kla-

vora ter mladinski pevski zbor OŠ Jurija Dalmatina ob spremljavi Rudarske godbe Hrastnik, policijskega orkestra in orkestra Slovenske vojske. Program je popestril nastop garde Slovenske vojske. Sodelovali so tudi zastavonoše veteranskih organizacij in nosilci bojnih zastav.

Slovesnost je sovpadla z zadnjim

dnevom pohoda po Poti ob žici. Skoraj 35 kilometrov dolgo pot okoli Ljubljane, kjer je med vojno stala žičnata ograja italijanskih in pozneje nemških okupatorjev, so napolnili ljubitelji pohodništva in tekači Tekal trojk. Predsednik republike Pahor je včeraj tudi položil venec pred grobnico narodnih herojev v Ljubljani. (STA)

DRŽAVNA PROSLAVA V KRIŽANKAH - Predsednik državnega zbora Milan Brglez

Svoboda je spoštovanje različnosti

V raznolikem kulturnem programu z naslovom *Objemi me, svoboda*, je sodeloval tudi Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič

LJUBLJANA - Kot bi naš narod ne trpel dovolj pod okupatorjem, smo si s povojnimi poboji globoko rano zadali še sami, je v slavnostnem govoru na predsinocni državni proslavi ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v ljubljanskih Križankah poudaril predsednik državnega zbora Milan Brglez. Izpostavil je tudi pomen upora zoper okupatorje.

»Sedemdeset let pozneje je zadnji čas, da pokopljemo naše mrtve. To od nas ne zahteva le naša zgodovina in civilizacija, katere del smo, temveč tudi dejstvo, da smo ljudje,« je dejal Brglez. Pri tem je opozoril na nujnost zavedanja, kaj svoboda sploh je: »Svoboda je to, da zmoremo spoštovati različnost, predvsem pa je svoboda to, da smo odgovorni za svoja dejanja.«

Proslave ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne so se udeležili tudi predsednik republike Borut Pahor, premier Miro Cerar, predsednik državnega

sveta Mitja Bervar ter nekateri ministri, poslanci, državni svetniki in predstavniki političnih strank.

Proslava v Križankah - njen začetek so naznanile salve z ljubljanskega gradu -

je ponudila raznolik kulturni program z naslovom *Objemi me, svoboda*, ki ga je režirala Katja Pegan. S pesmimi upora, popularno glasbo ter narodno glasbo Evrope in ZDA so nastopajoči »obudili čas za-

nosa, zmage, čutnosti in svobode«. Glasbo v prepletu Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, Orkestra Slovenske vojske, Policijskega orkestra, Facke Orchestra, pevcev Tinkare Kovač, Omarja Naberja, Ane Vipotnik, Sandre Feketijske, Karin Zemljič in Katje Sever so v svoje gibe ujeli plesalci v koreografiji Mihe Krušiča. V ozadju so filmi Maje Weiss, Dena Baruce in drugih pripovedovali zgodbe dokumentarnih posnetkov osvoboditve evropskih in slovenskih mest ter vojnih dejavnosti. Slavnostni večer sta sklenila otroška pevska zbor Osnovne šole Koper in Radiotelevizije Slovenija.

Sodelovali tudi zastavonoše veteranskih organizacij in nosilci bojnih zastav. Pred proslavo je predsednik republike Pahor sprejel predstavnike Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije. Na ljubljanskih Žalah je tudi položil venec na Spomenik padlim in umrlim v boju proti okupatorjem Slovenije 1941-1945.

HVALA ZA VAŠ DOPRINOS K OHRANITVI SLOVENSKE IDENTITETE IN BESEDE.
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA ŽELI PRIMORSKEMU DNEVNIKU ŠE DOLGA LETA SLUŽENJA SVOJEMU POSLANSTVU!

www.zkb.it

TRST - V Stalnem gledališču FJK delo povzeto po Shakespearu

Romeo in Julija izpovedujeta svojo ljubezen tudi v muzikalu

Ljubi in spremeni svet. Tako (si) pojeta zaljubljena Romeo in Julija. Tragično zgodbo mladih veronskih zaljubljenec, pripadnikov sovražnih premožnih družin, so predelali tudi v muzikal. Priredba v žanr, ki je zadnja leta še posebej priljubljen, se je sicer rodila v Franciji, vendar so jo v Italiji uspešno prevzeli (in prevedli) leta 2013. Od takrat, točneje od 2. oktobra 2013, ko je muzikal *Romeo & Giulietta*. Ama e cambia il mondo (*Romeo & Julija*. Ljubi in spremeni svet) znanega producenta Davida Zarda prvič obnove občinstvo veronske Arene, se novodobna *Romeo in Julija* predstavlja predvsem mlademu občinstvu. In v »rojstnem mestu« svetovno znanih mladih zaljubljenec se je začela uspešna pot nadvse ambicioznega projekta. Monumentalno postavljeno uprizoritev je Stalno gledališče FJK vključilo v svojo ponudbo. Z velikim spektaklom, ki si ga je v tržaškem teatru Rossetti mogoče ogledati še danes, se tudi zaključuje letošnji niz, namenjen muzikalu.

Ali sploh še kdo ne pozna ljubezenske zgodbe med najstnikoma Julijo (14 let) in Romeom (16 let)? Vnela se je na prvi pogled, vendar sta mlada pripadala mogočnim družinama, Kapuleti (Julija) in Montecchi (ali Montague, Romeo), ki sta bojevali neizprosno vojno za prevlado v Veroni. Vojvoda je pripadnike ene in druge nenehno pozival k pomiritvi, vendar brez pravega učinka. »Žrebci« ene in druge družine so se obnašali razposajeno in objestno; ko so se srečali, so se izzivali, včasih igrivo, včasih bolj agresivno. Vse do krvavega spopada, v katerem je Julijin bratranec Tibald ubil Romeovega prijatelja Merkucija, Romeo pa je nato zabodel Tibalda. Sledil je tragičen epilog ...

Gerard Presgurvic, avtor glasbe in besedila, je te ključne elemente, povzete po Shakespearovem svetovno znanim delu, še posebej izpostavil. V italijanščino je besedila prevedel Vincenzo Incenzo. Kot je razvidno, vsebinsko muzikal ne odstopa od poznane zgodbe, novo preobleko mu daje predvsem s hitrim tempom prežeta glasba, bučno izvajana (posneta) in skoraj kriče odmeta. Vse je zelo glasno, kar kaže na to, da je bil spektakel zasnovan za velika prizorišča, letna gledališča ali športne dvorane. Trditev krepi nadalje podatek, da so muzikal doslej samo v Milanu (Arcimboldi) in Trstu izvedli v zaprtem

V muzikalu splet igre med ljubeznijo (desno) in smrtjo

gledališkem prostoru. Potreben je namreč velik in primerno opremljen oder, da sprejme celotno »mašinerijo« in sceno; med drugim je prav scenografija Barbare Mapelli med glavnimi aduti uprizoritve. Pripravila je namreč ogromne vrtljive panoje, ki se s projekcijami spreminjajo, ob tem pa še z-

lo posrečene uvodne projekcije na zastor. Režiser Giuliano Peparini se je odločil za zelo dinamično dogajanje na odru, kar je podkrepil z akrobatsko zasnovano koreografijo Veronice Peparini, kateri pa sta povsem umanjali skladnost in nežnost. Zvočniki so bili »naviti« tako, kot se spodobi za pred-

stave na prostem ali še prostornejših prizoriščih, kot je velika dvorana tržaškega teatra Rossetti. Interpreti so pevsko dobro opravili nalogo, čeprav bi težko trdili, da smo razumeli peti tekst. Uprizoritev, ki si jo je doslej ogledalo nad 500 tisoč oseb, je pripravljena za velike množice, katere osvaja z

mogočno in bogato postavitvijo. Z vsebinskega in tudi scenskega vidika predstavitev nesmrtna ljubezenska zgodba ne nadgrajuje, kar pa občinstva ne moti. Odmevi so bili tudi v Trstu tako viharji, kot je predstava hitra, glasna in vpadljiva.

Breda Pahor

GORICA - Premiera v Kulturnem domu

Rigoletto Operne akademije Križ

Dobra interakcija med solisti, zborom in najmlajšimi pevci - Jutri ponovitev v Kulturnem domu v Trstu

Mednarodno Operno akademijo Križ pri Trstu je leta 2008 ustanovil maestro, mednarodno priznani operni basist Alessandro Svab. Pod pokroviteljstvom pokrajinskega šolskega urada Furlanije Julijske krajine Akademija združuje otroke in mlade v svoje specialistično oblikovane programe namenjene pridobivanju in izpopolnjevanju znanja iz opernega petja. Osnovna ideja izhaja iz želje po povezovanju mladih različnih narodnosti z umetnostjo, v tem primeru z operno dejavnostjo. Poseben oddelek Akademije je tudi iniciativa Mladi ... na oder (Ragazzi ... all'opera). Namen tega projekta je najmlajšim približati operni svet s pomočjo specialističnih didaktičnih metod, ki potekajo pod strokovnim vodstvom uveljavljenih glasbenih pedagogov. Z zborovskim petjem, nastopanjem na odru in izvedbo oper, prilagojenih njihovi starosti, razkrivajo mlajšim generacijam lepoto sveta opere in tako bodočo publiko vzgajajo z ljubeznijo do operne glasbe. Iniciativa je nedvomno uspešnica, saj se število mladih udele-

Prizor iz opere Rigoletto

KDG

žencev na sezono giba med tri in štiri tisoč. Prihajajo iz tržaške, goriške in videmske pokrajine ter tudi širše slovenske. Letos poleg italijanskih pevcev sodelujejo še mladi iz Rusije, Ukrajine, Malte in Slovenije. Največ tujih gostov prihaja iz Rusije. Maestro Alessandro Svab je zadnja leta poučeval na različnih ruskih glasbenih pedagoških ustanovah in tako privabil v Italijo veliko število mladih nadobudnih pevcev iz Rusije.

Ob koncu študijskega programa Akademija na oder postavi opero. S tem

mladi pridobijo izkušnje z nastopanjem. Letos je bil na vrsti *Rigoletto* Giuseppea Verdija. Na predpremiери in premieri 7. in 8. maja, ki sta potekali v Kulturnem domu v Gorici, je poleg pevcev solistov in zbora Akademije, sodeloval še Mešani pevski zbor Fran Venturini od Domja. Solopevci so suvereno nastopali v dramaturško zapletenih vlogah opere *Rigoletto*. Te zahtevajo, poleg življenja v gledališko zgodbo, tudi odlično pevsko tehniko. Kljub mladosti so osrednje vloge Federico Buttazzo (Mantovski grof), Ksenija

Proshina (Gilda) in Massimiliano Svab (Sparafucile), ob ljubitelju petja Pieropaolu Cappuccilliju (*Rigoletto*), pripravili pohvalno dobre nastope. Pevski nastavki so bili osnovani na trdnih temeljih vokalne tehnike, glasovi so bili pripovedni v prepletu strastnih čustev, odlična je bila njihova igra. Predvsem pa dobra interakcija med solisti, zborom in najmlajšimi pevci, je pripomogla h grajenju napevosti med liki. Vsi nastopajoči so se potrudili, da so tragično zgodbo *Rigoletta* okarakterizirali z vso potrebno dramo.

Operna akademija bo z *Rigolettom* turnejo nadaljevala jutri v Kulturnem domu v Trstu ob 20. uri, zatem pa bodo krenili v Čedad in kraje San Vito al Tagliamento, Artegna, Maniago in Olgiate Olono. V dopoldanskem času bodo prilagojene predstave z otroci namenjene najmlajšemu občinstvu osnovnih in srednjih šol. Za odraslo poslušalstvo pa bodo večerne postavitve z udeležbo zbora starejših dijakov in z izvedbo celotne opere.

Metka Sulič

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje

prireja v četrtek, 18. junija, enodnevni izlet za člane na svetovno razstavo Expo 2015.

Število mest je omejeno. Informacije in prijave na podružnicah Banke.

Official Sponsor

Civil Society Pavilion
CASCINA TRIULZA

REFORMA UPRAV V FJK - Pobuda Mladih za prihodnost

Zaščito Slovencev zagotoviti s statuti

Informativni večer namenjen osveščanju mladih

NABREŽINA - V Grudnovi hiši v Nabrežini se je odvijala okrogla miza, ki so jo priredili Mladi za prihodnost (MZP), mladinska sekcija SSK, v sodelovanju s svetniško skupino SSK Devin Nabrežina. Glavna tema večera je bila reforma krajevnih uprav in njeni učinki na prebivalstvo, s posebnim poudarkom na Slovence. Srečanje je bilo namenjeno predvsem mladim, da bi spoznali kaj pravzaprav predvideva reforma in katera bo vloga izvoljenih v novih upravnih enotah.

Na okrogli mizi sta sodelovala deželni svetovalec SSK in podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec ter odvetnik Marko Jarc. Kot je poudaril Gabrovec, se je sprejemanje reforme odvijalo v zatišju: večino ljudi ne zanimajo take tematike. Veliko ljudi torej ne ve, zakaj je pravzaprav prišlo do te reforme, katere spremembe vnaša in katere so posledice. Cilj reforme je zmanjšanje stroškov, ki naj bi ga dosegli z racionalizacijo sistema krajevnih uprav in medobčinskim združevanjem. Reforma zato predvideva povezovanje občin v tako imenovane medobčinske unije (Unioni Territoriali Intercomunali), ki bi združevale današnje občine. Pri tem pa se postavljajo prva vprašanja, na primer ali bi te unije omogočale zaščito manjšine oziroma manjšinskih območij znotraj teritorija samih uni. Nekateri se z reformo ne strinjajo in so zaradi tega vložili prizive, ki imajo nekaj možnosti za zmago, čeprav pravega izida ne moremo vnaprej predvidevati. Odvetnik Jarc je prepričan, da lahko kaj dosežemo z dobro politično potjo: »Važno bo sedaj pisanje statutom, s katerimi lahko zajamčimo spoštovanje zakonov, ki predvidevajo zaščito slovenske manjšine v Italiji tudi znotraj uni«.

LJUBLJANA - Predstavitev v okviru 13. koroških dnevov

Publikacija Gledat, kaj delajo ...na avstrijskem Štajerskem

LJUBLJANA - V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani je pred dnevi potekala predstavitev dvojezične publikacije Gledat, kaj delajo (Shauen was sie machen), s podnaslovom Vpogledi v slovensko zgodovino in kulturo na avstrijskem Štajerskem. Na dogodku, ki je spadal v 13. koroške kulturne dneve v Ljubljani, je spregovorila mag. Susanne Weitlaner, predsednica Kulturnega društva Člen 7 za avstrijsko Štajersko, Pavlova hiša, ki je delo izdalo.

V uvodu je posebej izpostavila, da se o slovenski narodni skupnosti na Koroškem veliko ve in sliši, da pa je manj poznano dejstvo, da je tudi na avstrijskem Štajerskem priznana in dejavna slovenska manjšina. Pojasnila je, da je predstavljena publikacija nadaljevanje projekta, ki se je pričel v okviru Evropske kulturne prestolnice Maribor 2012, v nadaljevanju pa je, ob obnovitvi stalne razstave o zgodovini Slovencev na Štajerskem v Pavlovi hiši v Potrni, minulo leto nastal tudi obširen katalog. Susanne Weitlaner je med drugim še dejala, da je naslov dela povzet po znani ljudski pesmi Gremo na Štajersko, gledat, kaj delajo. Pri tem je poudarila, da gre na tem prostoru prav ljudski glasbi posebna zahvala za ohranitev slovenske besede.

V nadaljevanju je podrobno predstavila vsebino publikacije, ki je razde-

Susanne Weitlaner in urednik kataloga David Kranzenbilder

ROŠA

du naj bi bila predstavljena aktualna situacija avtohtonih etničnih in jezikovnih manjšin v Avstriji, v nadaljevanju pa je osrednji poudarek namenjen slovenski narodni manjšini v zvezni deželi Štajerski. Susanne Weitlaner je pri tem večkrat poudarila, da ureditev pravic uporabe in pouka materinega jezika ureja avstrijska državna pogodba iz leta 1955, da pa zapisane pravice še do danes niso v vseh točkah uresničene.

Na dogodku je beseda tekla tudi o številnih štajerskih krajevnih imenih

Oddaja Alpe Jadran tokrat z dvema prispevkoma Rai FJK

TRST - Na majskem popotovanju po deželah Srednje Evrope se je televizijska ekipa deželnega sedeža RAI odpravila na obisk v podružnico Tržaškega astronomskega observatorija pri Bazovici, ki je namenjena ne le znanstvenikom, temveč vsem ljubiteljem opazovanja nebesnih teles. Opazovalno postajo s sodobnim sistemom za optično in radijsko opazovanje je sredi '60 let ustanovila tedanja direktorica Margherita Hack, ena najuglednejših astrofizikark vseh časov, in jo kmalu preoblikovala v institucijo mednarodnega pomena. Zaradi dotrajanosti je bila zvezdarna zadnja leta zaprta, letos pa je njena dejavnost spet zaživela z obnovitvijo prostorov in nakupom novega teleskopa. Reportažni zapis je nastal v avtorstvu urednice Deve Pincin. V nadaljevanju oddaje Alpe Jadran bodo gledalci obiskali bavarski Repair cafe, kjer prostovoljci pokvarjenim predmetom vdahnejo novo življenje, pozabavali se bodo z madžarsko vokalno skupino in si ogledali južnotirolski lovski muzej v baročnem gradu Wolfsturn. Sodelavci hrvaške televizije bodo predstavili zgodbo o idilični istrski pekarnici, narkar bodo spoznali plešoče madžarske babice ter odkrivali zdravilne učinke poprove mete iz Eichenaua na Bavarskem. Nocojšnjo epizodo bo sklenila zgodba o tržaškem zbiralcu starih radijskih aparatov, ki jo je pripravila urednica Rai Tiziana Toglia. Temu so posvetili tudi posebno razstavo v tržaškem Muzeju gledališča in glasbe, v katerem je zanimanje obiskovalcev najbolj pritegnila zbirka starih radiev. Na sporedu nocoj, ob 20.50, s ponovitvijo v četrtek, 14. maja ob isti uri.

Izlet na Dobrote slovenskih kmetij

TRST - Kmečka zveza prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave Dobrote slovenskih kmetij, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslo-mak. Razstavo bo spremljal bogat kulturni program in pester sejamski del. Na prireditvenem prostoru bodo tudi delavnice domače obrti s predstavitvijo pletarstva, filcanja volne, vezenja in kvačkanja. Obiskovalci bodo lahko domače dobrote tudi poskusili in kupili.

Avtobus bo odpeljal iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00 uri. Cena izleta je 55 evrov in vsebuje: prevoz, ogled razstave, kosilo ter ogled Ptuijske kleti s pokušno tipičnih domačih vin. Vpis v uradih KZ v TS tel. 040-362941; GO tel. 0481-82570 ter Čedad tel. 0432-703119 do srede, 20. maja.

Učitelj plezanja se je ponesrečil

GUMIN - Med vodenjem tečaja plezanja se je včeraj okrog 9.30 na pobočju gore Glemine nad Guminom hudo ponesrečil 62-letni gorski inštruktor planinskega društva CAI Paolo Cozzarolo iz Čedad. Kljub dvojnemu privezu je zaradi zdrsa padel kakih 40 metrov globoko po skalnati steni. Posegli so gorski reševalci in služba 118, ki je ranjenca najprej prenesla v bolnišnico v Guminu nato pa v Videm, kjer so ga na intenzivni negi sprejeli s pridržano prognozo.

Promet na avtocesti

PALMANOVA - Družba Autovie Venete je včeraj sporočila, da so v prvem štirimesečju 2015 v primerjavi z enakim obdobjem lani zabeležili 2,4-odstoten porast prometa na avtocestnih odsekih, ki jih upravljajo. Število avtomobilov se je povečalo za 2,58%, blagovni transport pa za 2,14%. Porast ocenjujejo kot pokazatelj postopnega okrevanja gospodarstva.

Smrti izid obračuna v domu za ostarele

PORDENON - V bolnišnici v kraju San Vito al Tagliamento je včeraj umrl 92-letni Luigi Sist iz Porcie pri Pordenonu. Starostnik je po več tednih podlegel posledicam agresije s strani 87-letnega moškega iz kraja San Martino al Tagliamento, s katerim sta si delila sobo v domu za ostarele. Napadalec bo zdaj moral odgovarjati zaradi nenaklepne umora.

ROŠA

ONLUS DORČE SARDOČ
Sklad I Fondazione

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

OBRAZEC 730-1 dohodki

730

CONTRIBUENTE - ZAVEZANEC

91013840318

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sarđoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim in manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sarđoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Davčna številka Sklada Dorče Sarđoč je: 91013840318

KMEČKA
associazione agricoltori
ZVEZA

KZ - Zeleni sistem, referenčno podjetje za izpolnjevanje prijave dohodkov in zbiranja prispevka 5 tisočink.

Vsem, ki bodo 5 tisočink namenili skladu, bo KZ priznavala popust pri izpolnjevanju obrazca 730.

Gorica
Korzo Verdi 51
tel. 0481 82570
fax 0481 549824

Trst
ul. Ghega 2
tel. 040 362941
fax 040 361389

Čedad
ul. Manzoni 31
tel./fax 0432 703119

MOSKVA - Putin na mogočni paradi ob 70-letnici zmage nad nacifašizmom

Spomin na sovjetske žrtve, a tudi na zahodne zaveznike

»Enoblokovski svetovni red spodkopava globalno stabilnost,« svari ruski premier

MOSKVA - Nekdanja Sovjetska zveza je utrpela največje izgube, a tudi doletela izid druge svetovne vojne, je na včerajšnji vojaški paradi v Moskvi na dan zmage dejal ruski predsednik Vladimir Putin, ki je istočasno izrazil hvaležnost zahodnim zaveznikom za njihov prispevek za končanje največje morije v zgodovini človeštva.

»Danes obeležujemo 70. obletnico zmage v veliki domoljubni vojni. Danes se ponovno zavedamo, kako velika je bila zmaga nad nacizmom. Ponosni smo, da so naši očetje in dedi premagali to temno silo,« je v govoru na paradi dejal Putin, ki so mu družbo delali številni svetovni voditelji, med drugim iz Kitajske, Indije, Kube, Srbije in nekdanjih sovjetskih republik.

Ruski predsednik je spomnil, da je bilo dogajanje pred vojno strašno nauk za celotno mednarodno skupnost. »Razsvetljena Evropa ni dovolj hitro prepoznala velike grožnje nacistične ideologije in tudi danes nam zgodovina znova govori, da moramo ostati oprezni. Ne smemo pozabiti, da je ideologija rasne večvrjednosti vodila v najbolj krvavo vojno v zgodovini,« je opozoril Putin.

Ob tem je dejal, da je bilo med vojno več evropskih držav okupiranih, Sovjetska zveza pa je utrpela največje izgube. »Najboljše nacistične enote so bile poslane v Rusijo. Njihova moč je bila osredotočena v Sovjetski zvezi. Odločilne bitke druge svetovne vojne so se bile tu,« je poudaril. Med drugo svetovno vojno je Sovjetska zveza po ocenah izgubila 27 milijonov vojakov in civilistov.

Zato po njegovem tudi ni presenetljivo, da je Rdeča armada na koncu zasedla Berlin in končala vojno. »Celoten narod se je boril za svobodo in rešil domovino, določil izid vojne in rešil evropske države pred nacizmom,« je dejal ruski predsednik. A ob tem je poudaril, da Rusija ceni napore in muke veteranov iz vsega sveta, ki so se borili na bojiščih. »Ta zmaga bo vedno ostala veličastna stran v zgodovini naše države. A moramo se spomniti tudi naših zaveznikov v protinacistični koaliciji. Hvaležni smo prebivalstvu Velike Britanije, Francije in ZDA za njihov prispevek za doseg te zmage,« je povedal ruski voditelj. Hvaležnost je izrazil tudi drugim antifašističnim silam v številnih državah, tudi Nemčiji.

Sodelovanje zaveznikov je bilo po njegovih besedah dober primer združevanja moči držav za mir in stabilnost. »Te vrednote so postale temelj povojnega svetovnega reda. Vzpostavljene so bili Zdru-

ženi narodi in moderen sistem mednarodnega prava. Te institucije so se izkazale za učinkovite pri reševanju konfliktov in sporov,« je povedal ruski predsednik. A obenem je opozoril, da je zadnje desetletje moč videti opuščanje osnovnih načel mednarodnega sodelovanja. Po njegovih besedah so bili opazni poskusi vzpostavitve enoblokovskega svetovnega reda. »Takšna mentaliteta spodkopava globalno stabilnost,« je opozoril.

Zato je pozval k sodelovanju mednarodne skupnosti, da se vzpostavi sistem enakopravne varnosti za vse države, ki bi učinkovito naslovil vse grožnje in bi temeljil na neblokovskih načelih stabilnosti. »Le to nam bo omogočilo vzdrževanje miru po celotnem svetu,« je še dejal Putin.

Na paradi je sicer sodelovalo več kot 16.000 vojakov in 200 vojaških vozil. Med najsodobnejšo vojaško opremo je bil najnovejši model oklepnega tanka T-14, katerega glavna prednost je, da v njem ni voznika. Upravlja se ga na daljavo iz izolirane oklepne kapsule. Konstruktorji trdijo, da je tank neuničljiv in da lahko vzdrži vsak napad. Poleg tega so Rusi razkazali še jedrske raketne sisteme in slavni tank T-34 iz časa druge svetovne vojne. Moskvo je preletelo tudi več kot 100 vojaških letal.

Na paradi so se sicer poleg ruskih vojaških sil predstavile tudi enote iz desetih drugih držav, med drugim iz Srbije, Kitajske, Belorusije in Kazahstana. Zahodne države niso poslale svojih voditeljev na parado zaradi zaostrenih odnosov z Rusijo, ki so posledica različnih stališč glede ukrajinske krize. A Putin se je lahko veselil družbe voditeljev okoli 20 držav. Med njimi so bili še voditelji Egip-

ta, Južnoafriške republike, Venezuele, Mongolije, Vietnama, Zimbabveja, Azerbajdžana, Armenije, Belorusije, Kazahstana, Kirgizistana, Turkmenistana, Tadžikistana, Abhazije in Južne Osetije.

V Moskvi je včeraj bil tudi slovenski zunanji minister Karl Erjavec, ki pa se parade ni udeležil, temveč je bil navzoč na drugih slovesnostih ob okrogli obletnici. Med drugim je položil cvetje na grob neznanega vojaka ob obzidju Kremlja. (STA)

Putin v sprevodu 250.000 svojcev padlih v vojni in dva prizora z mogočne vojaške parade ob 70-letnici zmage nad nacifašizmom

ANSA

EVROPSKA UNIJA - Predsedniki in premierji držav članic

V Bruslju dan Evrope

Pred 70 leti nasprotniki na bojiščih, danes najbližji partnerji, zavezniki in prijatelji

BRUSELJ - Voditelji Evropske unije so včeraj obeležili dan Evrope, s katerim so se spomnili Schumanove deklaracije, predloga političnega sodelovanja v Evropi, ki bi zagotavljalo trajen mir med evropskimi narodi. Voditelji 28 članic EU so v skupni izjavi zapisali, da danes slavijo združeno Evropo, ki je vstala iz pepela druge svetovne vojne. Pod skupno izjavo so se podpisali vsi predsedniki in premierji držav EU. Med podpisniki sta še predsednika Evropske komisije in Evropskega sveta Jean-Claude Juncker in Donald Tusk.

»Pred 65 leti je Schumanova deklaracija sklenila, da lahko le s prekinitvijo kroga nasilja in maščevanja naše družbe skupaj dosežemo trajnostno

varnost in blaginjo. Samo v enotnosti je lahko Evropa ohranila mir. To je bil začetek evropskega združevanja, a še vedno se je veliko evropskih držav borilo za svobodo pred avtoritarnimi režimi,« so zapisali v skupni izjavi.

Voditelji so dodali, da ne bodo nikoli pozabili katastrof druge svetovne vojne, ki jo je sprožilo sovraštvo do ljudi in narodov. »Pred 70 leti so si naša ljudstva stala nasproti na bojiščih. Danes smo najbližji partnerji, zavezniki in prijatelji,« so še zapisali. Ob tem so zatrdili, da je njihova odgovornost promocija miru, svobode, demokracije, solidarnosti in blaginje tako v Evropi kot po svetu. »Enotni v EU bomo nadaljevali s to nalogo,« so zaključili.

Evropske institucije so ob včerajšnjem dnevu Evrope priredile dan odprtih vrat. Več tisoč ljudi je obiskalo sedež Evropske komisije v Bruslju. »Srečujejo uradnike, ki niso birokrati ali evrokrati, temveč so ljudje, ki jim je mar in se dotikajo življenj Evropejcev,« je povedal podpredsednik komisije Maroš Šefčovič.

Z dnevom Evrope v EU obeležujemo obletnico t. i. Schumanove deklaracije, ko je Schuman v govoru v Parizu 9. maja 1950 predlagal novo obliko političnega sodelovanja v Evropi, ki bi zagotavljala trajen mir med narodi Evrope. Z dnem Evrope se končuje tudi t. i. teden Evrope. Rdeča nit vrste dogodkov, ki so se v okviru tedna Evrope zvrstili letos pod sloganom Okusi Evrope, je hrana.

svet slovenskih organizacij

Svet slovenskih organizacij
vošči Primorskemu dnevniku
vse najboljše ob visokem jubileju
in mu z besedami
pisatelja Alojza Rebule kliče:
Naprej v nove čase s Prešernom
v srcu, odprti k sočloveku,
odprti zgodovini.

ITALIJA - Množični pohod Gibanja 5 zvezd iz Perugie v Assisi

Desettisoči na pohodu za državljanski dohodek

Poskusi dialoga z levico DS - Berlusconi poziva desnico, naj se poveže v »republikanski« stranki

PERUGIA/GENOVA - Gibanje 5 zvezd je včeraj okrepilo politično pobudo za uvedbo ti. državlanskega dohodka z množičnim pohodom od Perugie do Assisija. Izbrali so tradicionalno »franciškansko« pot mirovniskega gibanja in prehodili 19 kilometrov. Pohod je vodil Beppe Grillo, ob njem je korakal Gianroberto Casaleggio, z njima pa skoraj vsi parlamentarci in številni somišljeniki gibanja. Morda jih ni bilo prav 50 tisoč, kot je preko twitterja slavil Grillo, gotovo pa je bilo udeležencev več deset tisoč.

G5Z predlaga minimalni dohodek 780 evrov za vse državljane. Ta znesek je po izračunih ločnica med človeškim dostojanstvom in revščino. Pod to mejo danes v Italiji životari okrog 10 milijonov ljudi, upokojenci s socialno pokojnino, brezposelni, prekamni. Vsem naj bi zagotovili minimalni dohodek, ki pa bi ga izgubil, kdor bi v treh letih zavrnil vsaj tri delovne ponudbe.

Okrog tega predloga, za katerega bi bilo treba zagotoviti izdatna finančna sredstva (parlamentarci G5Z trdijo, da to ni problem), se spleta poskusi dialoga z levico Demokratske stranke. Njen nekdanji načelnik v poslanski zbornici Roberto Speranza je včeraj Grillo javno ponudil pogajalsko mizo, ki jo je lider G5Z sicer zavrnil, spravljujevi pa je bil vodja poslanske skupine Luigi Di Maio, rekoč, da pogajalsko omizje že deluje v senatni komisiji za delo.

Na desni pa se je včeraj ponovno pojavil Silvio Berlusconi in šel v Genovo podpret svojega delfina Giovannija Totija, ki kandidira za predsednika Ligurije in upa v presenečenje spriči delitev v levi sredini. Berlusconi je pozval desno sredino k složnosti, morda v neki »republikanski« stranki po vzoru konservativcev v ZDA. Po shodu je Berlusconi padel, ko je stopil s podstavka za govorniškim pultom. Takoj se je pobral in v šali obtožil levico, da mu ga je nastavila, četudi gre za podstavke, ki ga organizatorji njegovih shodov redno uporabljajo spriči njegove ne prav orjaške postave.

Minimalni dohodek bi vsakomur zagotovil svobodno in dostojanstveno življenje, trdijo somišljeniki Gibanja 5 zvezd

ANSA

BENETKE - Predstavlja se 136 umetnikov iz 53 držav

Odprli likovni bienale

Zlatega leva za najboljšega umetnika je prejel Adrian Piper iz ZDA, za nacionalno postavitev pa Armenija

BENETKE - V beneških Vrtovih in Arzenalu so včeraj uradno odprli 56. mednarodni umetnostni bienale. Glavna razstava prinaša dela 136 umetnikov, 89 držav se predstavlja v nacionalnih paviljonih. Včeraj so razglasili tudi nagrajence bienala. Zlatega leva za najboljšega umetnika je prejel Adrian Piper iz ZDA. Zlati lev za najboljšo nacionalno postavitev je pripadel Armeniji, srebrnega leva za najobetavnejšega mladega umetnika pa je prejel Im Heung-Soon iz Južne Koreje. Zlatega leva za življenjsko delo je prejel ganski umetnik El Anatsui, zlatega leva za uspešno delo na področju umetnosti pa ameriška kurtorica Susanne Ghez.

Mednarodna umetnostna razstava v Benetkah ob 120-letnici prireditve ponuja številne presežke. Kar 136 umetnikov iz

53 držav predstavlja več kot 700 del, v nacionalnih paviljonih pa so na ogled dela umetnikov iz 89 držav. Na bienalu so pripravili tudi razstavo o zgodovini bienala, ki v obliki, kot ga poznamo danes, obstaja od leta 1999, ter 44 spremljevalnih dogodkov. Glavna mednarodna razstava bienala Vse prihodnosti sveta je postavljena v razstavišču Vrtov in v Arzenalu. Osrednje prizorišče razstave je Arena, kjer berejo iz Kapitla Karla Marxa in izvaja jo druge performativne dogodke. Slovenijo na bienalu zastopa Jaša s projektom Zaklop/Nasilna nuja za utelešeno prisotnost. Glavno sporočilo Jaševe postavitev je, da je mogoče s sodelovanjem in izmenjavo idej posredovati sporočilo o možnih spremembah in upanju.

Umetnostni bienale bo v Benetkah odprto do 22. novembra.

NEPAL - Poziv Združenih narodov na pomoč

Prejeli le 22 od potrebnih 415 milijonov dolarjev

Prostovoljci na delu med ruševinami naselja Bungmati v bližini Katmanduja

ANSA

KATMANDU - Združeni narodi so sporočili, da so prejeli le 22 milijonov od 415 milijonov dolarjev, ki so jih želeli zbrati za pomoč Nepal po nedavnem rušilnem potresu. Zato so pozvali k znatnemu povečanju pomoči. Predstavnik ZN v Nepal Jamie McGoldrick je opozoril, da izgubljajo bitko s časom za dostavo pomoči na oddaljena območja pred monsunskim obdobjem, ki se začne junija, saj so nekatera od njih dostopna samo peš.

Silovit potres z magnitudo 7,8 je pred natanko dvema tednoma zahteval več kot 7800 smrtnih žrtev, mnogi so

ostali brez strehe nad glavo. »Od zaprosenih 415 milijonov dolarjev za podporo nujnim humanitarnim intervencijam smo prejeli zgolj 22,4 milijona dolarjev. To je treba dramatično povečati,« je pozval McGoldrick.

»Potrebe po pomoči ostajajo velike in nujno potrebujemo sredstva, da bi ljudje dobili streho nad glavo in druge potrebe pred začetkom monsunskega obdobja,« je opozoril. Potres je uničil skoraj 300.000 domov, 16.000 ljudi je bilo poškodovanih. Več kot 100 ljudi je umrlo tudi v Indiji in na Kitajskem. (STA)

MAKEDONIJA - Spopadi med policijo in večjo oboroženo skupino

Streljanje v Kumanovem

Desetine ranjenih in menda vsaj trije mrtvi med policisti - Šlo naj bi za teroriste iz bližnjega Kosova

KUMANOVO - V mestu Kumanovo na severu Makedonije od včeraj zjutraj poteka obsežna policijska operacija proti za zdaj neznani oboroženi skupini. Pri tem naj bi bili po neuradnih informacijah ubiti trije policisti. V spopadih, ki so se začeli nekaj pred 5. uro zjutraj, je bilo ranjenih več policistov posebnih enot. Po poročanju makedonske tiskovne agencije Mia so 20 ranjenih ljudi prepeljali v klinični center v Skopju. Trije policisti naj bi podlegli ranam.

V narodnostno mešanem Kumanovu je bilo zjutraj slišati streljanje. Mesto je preletaval helikopter, tja pa so bile napotene policijske sile iz celotne države. Prebivalcem so ukazali, naj ne zapuščajo domov. Po neuradnih informacijah naj bi se policija spopadla z večjo oboroženo skupino, ki naj bi štele okoli 70 pripadnikov.

Ministrstvo za notranje zadeve je nato pojasnilo, da je policija v Kumanovu posredovala, potem ko je dobila informacije, da se je v pretežno albanskemu delu tega mesta utaborila oborožena teroristična skupina iz sosednje države, ki naj bi pripravljala teroristične napade na državne institucije. Skupina naj bi v Makedonijo vstopila nezakonito. Predstavniki ministrstva so razkrili, da je policija naletela na srdit odpor, saj so se oboroženci odzvali z avtomatskim orožjem in granatami. Podrobnosti o žrtvah niso razkrili.

Evakuacija otrok z območja spopadov

ANSA

Zaskrbljenost nad dogajanjem v Kumanovu je že izrazilo slovensko zunanje ministrstvo, ki je na Twitterju sporočilo, da pozorno spremlja situacijo. Ameriško veleposlaništvo v Makedoniji pa je izrazilo sožalje zaradi smrtnih žrtev. Gre za prvo institucijo, ki govori o smrtnih žrtvah spopadov, medtem ko makedonske oblasti tega še niso potrdile.

Pred slabimi tremi tedni je okoli 40 oboroženih in zamaskiranih oseb z oznakami Osvobodilne vojske Kosova (OVK) prečkalo mejo med Kosovom in Makedonijo ter

Peking: ZDA v poročilu o kitajski vojski izkrivlja dejstva

PEKING - Kitajsko obrambno ministrstvo je sporočilo, da ameriško poročilo o kitajski vojaški moči, v katerem obtožuje Peking, da pospešeno gradi otoke na spornem območju v Južnokitajskem morju, izkrivlja dejstva. ZDA tudi obtožujejo Peking, da s pomočjo kibernetičnih napadov zbira informacije o ameriških obrambnih programih. Tiskovni predstavnik obrambnega ministrstva v Pekingu Geng Yansheng v izjavi za javnost ni neposredno omenil pridobivanja ozemlja v Južnokitajskem morju, je pa dejal, da ima Kitajska pravico vzdrževati suverenost na tem območju. Pentagon je v letnem poročilu kongresu zatrdil, da je Kitajska v spornih vodah do konca lanskega leta ustvarila že 800 hektarjev zemljišč.

Med begom iz iraškega zapora 49 mrtvih

BAGDAD - Med množičnim begom iz zapora na severu Iraka je bilo ubitih 16 paznikov in 33 jetnikov. Iz zapora v Halisu v pokrajini Dijala, 75 kilometrov od Bagdada, je pobegnilo 48 zapornikov, med katerimi je bilo tudi devet skrajnežev Islamske države. Upor v zaporu je izbruhnil ponoči, ko so jetniki paznikom odvzeli orožje. Kasneje je iraška policija sporočila, da so skrajneži za napad na zapor uporabili automobile bombe. Odgovornost za incident je prevzela skupina, povezana z Islamsko državo, ki je sporočila, da je bil napad usklajena operacija njenih pripadnikov in z njo povezanih zapornikov.

V strmoglavljenju vojaškega letala v Seville štiri mrtvi

SEVILLA - V strmoglavljenju vojaškega tovornega letala tipa airbus A400M v španski Seville so umrli štiri ljudje, so sporočile lokalne oblasti. Dve osebi naj bi bili huje ranjeni. Španski premier Mariano Rajoy je pred tem sporočil, da je bilo na krovu letala od osem do deset ljudi. Letalo je strmoglavilo skoraj takoj po vzletu na nenaseljen predel nekaj več kot kilometer severno od letališča v Seville, ki so ga po nesreči za eno uro zaprli. Na krovu letala naj bi bili španski uslužbenci Airbusa, ki so opravljali testni polet.

LETALIŠČE FVG - RONKE

URNIK POLETOV OD 29. MARCA DO 24. OKTOBRA 2015

ODHODI					
ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
14.15	15.50	1---5--	FR8135	738	
14.15	15.50	--3----	FR8135	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
9.40	11.30	--3----	VY6713	320	od 24.6. do 9.9.
12.35	14.25	-----6-	VY6713	320	samo 13.6.
15.05	16.50	-----6-	VY6713	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
18.00	19.20	-2-4-6-	FR8955	738	
CATANIA					
13.15	15.50	-----6-	AZ1366	AT7	od 6.6. do 26.9.
11.40	14.15	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
21.55	23.10	#	FR169	738	do 1.8. in od 1.9.
17.20	18.35	1---5--	FR169	738	od 3. do 31.8.
21.55	23.10	-234-6-	FR169	738	od 4. do 29.8.
22.35	23.50	-----7	FR169	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
6.50	7.55	12345--	AZ1350	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
18.55	20.00	12345--	AZ1352	AT7	
MUNICH					
7.00	8.00	123456-	LH1939	CR9	
8.55	9.55	-----7	LH1939	CR9	
12.50	13.50	--4---	LH1935	CR9	do 30.7. in od 3.9.
12.55	13.55	123-567	LH1935	CR9	do 2.8. in od 31.8.
12.55	13.55	1-3--6-	LH1935	CR9	od 3. do 29.8.
17.00	18.00	12345-7	LH1937	CR9	do 2.8. in od 31.8.
17.00	18.00	-2-45-7	LH1937	CR9	od 4. do 30.8.
NEAPELJ					
10.10	11.40	12345--	AZ1702	AT7	
9.00	10.30	-----6-	AZ1702	AT7	od 9.5. do 26.9.
18.00	19.30	-----7	AZ1702	AT7	
RIM (Fiumicino)					
7.10	8.15	#	AZ1356	320	
8.05	9.10	123456-	AZ1354	E75	do 1.8. in od 7.9.
8.05	9.10	-2-----	AZ1354	E75	od 4.8. do 1.9.
11.20	12.25	#	AZ1358	320	
17.40	18.35	#	AZ1364	E75	
TRAPANI					
8.40	10.20	-2---6-	FR8648	738	
14.30	16.10	--4---	FR8648	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
21.15	23.35	1---5--	FR7265	738	
21.15	23.35	--3----	FR7265	738	od 3. do 28.8.

PRIHODI					
ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
12.20	13.50	1---5--	FR8134	738	
12.20	13.50	--3----	FR8134	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
07.00	8.55	--3----	VY6712	320	od 24.6. do 9.9.
11.00	12.55	-----6-	VY6712	320	samo 13.6.
12.30	14.25	-----6-	VY6712	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
16.15	17.35	-2-4-6-	FR8954	738	
CATANIA					
16.25	19.00	-----6-	AZ1367	AT7	od 6.6. do 26.9.
14.50	17.25	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
18.20	21.30	#	FR168	738	do 1.8. in od 1.9.
13.45	16.55	1---5--	FR168	738	od 3. do 31.8.
18.20	21.30	-234-6-	FR168	738	od 4. do 29.8.
19.00	22.10	-----7	FR168	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
8.30	9.35	12345--	AZ1351	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
20.40	21.45	12345--	AZ1353	AT7	
MUNICH					
11.20	12.15	#	LH1934	CR9	do 2.8. in od 31.8.
11.20	12.15	1-3--6-	LH1934	CR9	od 3. do 29.8.
15.15	16.10	12345-7	LH1936	CR9	do 2.8 in od 31.8.
15.15	16.10	-2-45-7	LH1936	CR9	od 4. do 30.8.
21.40	22.35	#	LH1938	CR9	
NEAPELJ					
12.15	13.45	12345--	AZ1701	AT7	
11.05	12.35	-----6-	AZ1701	AT7	od 9.5. do 26.9.
20.05	21.35	-----7	AZ1701	AT7	
RIM (Fiumicino)					
9.20	10.30	#	AZ1357	320	
14.55	16.10	#	AZ1365	E75	
19.05	20.15	12345-7	AZ1361	E75	do 31.7. in od 6.9.
19.05	20.15	1-----	AZ1361	E75	od 4.8. do 1.9.
21.25	22.35	#	AZ1363	E75	
TRAPANI					
6.30	8.15	-2---6-	FR8647	738	
12.20	14.05	---4---	FR8647	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
18.35	20.50	1---5--	FR7264	738	
18.35	20.50	--3----	FR7264	738	od 3. do 28.8.

PLANIRANJE: 1-Ponedeljek; 2-Torek; 3-Sreda; 4-Četrtek; 5-Petek; 6-Sobota; 7-Nedelja; #-Vsak dan
LETALSKO DRUŽBE = AZ-Alitalia, FR-Ryanair, LH-Lufthansa, VY-Vueling
LETALA = 319-Airbus A319, 320-Airbus A320, 738-Boeing B737.800, AT7-ATR72, CR7-Bombardier CRJ700, CR9-Bombardier CRJ900
ODHODI IN PRIHODI PO LOKALNEM ČASU/PREVERITE ZADNJE POSODOBITVE NA <http://www.aeroporto.fvg.it/>
Letalske družbe in tour operaterji lahko spremenijo urnik poletov brez predhodnega obvestila

ŽELEZNIŠKA POSTAJA V TRSTU

VOZNI RED VLAKOV VELJAVEN OD 14. DECEMBRA 2014 DO 13. JUNIJA 2015

ODHODI			Proga TRST-BENETKE			PRIHODI		
URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.15	(RV)	Tržič (5.38), Portogruaro (6.23), Mestre (7.08), Benetke (7.20)	6.16	(BUS)	Červinjan (5.20), Tržič (5.41). ⁽¹⁾	6.16	(RV)	Tržič (5.38), Portogruaro (6.23), Mestre (7.08), Benetke (8.20)
6.10	(RV)	Tržič (6.32), Portogruaro (7.23), Mestre (8.08), Benetke (8.20)	6.42	(R)	Portogruaro (5.29), Tržič (6.15). ⁽¹⁾	7.22	(R)	Portogruaro (6.09), Tržič (6.55) ⁽¹⁾
6.16	(FB)	Mestre (7.40) nadaljuje do Milana (Obvezna rezervacija)	7.40	(R)	Červinjan (7.04) Tržič (7.16) iz Carnie (5.35), Videm (6.38), v Palmanovo (6.53) ⁽¹⁾	7.46	(IC)	Mestre (5.50), Portogruaro (6.35), Tržič (7.23) (Obvezna rezervacija)
6.20	(R)	Tržič (6.43), Červinjan (6.55), nadaljuje za Palmanovo (7.07), Videm (7.22), Carnia (8.13) ⁽¹⁾	8.18	(R)	Portogruaro (7.05), Tržič (7.51). ⁽¹⁾⁽³⁾	8.40	(R)	Červinjan (8.05), Tržič (8.17), iz Trbiža (6.00) preko Vidma (7.38) in Palmanove (7.53) ⁽¹⁾⁽³⁾
6.38	(FB)	Tržič (7.01), Portogruaro (7.31), Mestre (8.14) nadaljuje do Turina (Obvezna rezervacija)	8.46	(RV)	Benetke (6.41), Mestre (6.53), Portogruaro (7.37), Tržič (8.23)	9.10	(R)	Červinjan (8.35), Tržič (8.47), iz Trbiža (6.35) preko Vidma (8.08) in Palmanove (8.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
6.45	(FA)	Mestre (8.24) nadaljuje do Rima (Obvezna rezervacija)	9.46	(RV)	Benetke (7.41), Mestre (7.53), Portogruaro (8.37), Tržič (9.23)	11.46	(RV)	Benetke (9.41), Mestre (9.53), Portogruaro (10.37), Tržič (11.23)
7.15	(RV)	Tržič (7.38), Portogruaro (8.23) Mestre (9.08), Benetke (9.20)	12.08	(FB)	Iz Turina v Mestre (10.20), Portogruaro (11.04), Tržič (11.45) (Obvezna rezervacija) ⁽¹⁾⁽³⁾	12.46	(RV)	Benetke (10.41), Mestre (10.53), Portogruaro (11.37), Tržič (12.23)
7.21	(IC)	Tržič (7.44), Portogruaro (8.30), Mestre (9.12), nadaljuje v Rim (Obvezna rezervacija)	13.40	(RV)	Červinjan (13.04) Tržič (13.16) iz Vidma (12.38) preko Palmanove (12.53) ⁽¹⁾	14.22	(FB)	Iz Turina za Mestre (12.47), Portogruaro (13.21) Tržič (13.59) (Obvezna rezervacija) ⁽²⁾⁽⁴⁾
7.50	(RV)	Tržič (8.13), Červinjan (8.25), nad. za Palmanovo (8.37), Videm (8.52) ⁽¹⁾⁽³⁾	14.40	(RV)	Červinjan (14.05) Tržič (14.17) iz Vidma (13.38) preko Palmanove (13.53) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	14.46	(RV)	Benetke (12.41), Mestre (12.53), Portogruaro (13.37), Tržič (14.23)
8.15	(RV)	Tržič (8.38), Portogruaro (9.23), Mestre (10.08), Benetke (10.20)	15.10	(R)	Červinjan (14.35), Tržič (14.47), iz Carnie (13.21) preko Vidma (14.01), Palmanova (14.23) ⁽¹⁾	15.46	(RV)	Benetke (13.41), Mestre (13.53), Portogruaro (14.37), Tržič (15.23)
9.15	(RV)	Tržič (9.38), Portogruaro (10.23), Mestre (11.08), Benetke (11.20)	16.10	(RV)	Červinjan (15.35), Tržič (15.47), iz Carnie (14.27) preko Vidma (15.08), Palmanova (15.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	16.10	(RV)	Červinjan (15.35), Tržič (15.47), preko Vidma (15.08), Palmanova (15.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁶⁾
9.38	(FB)	Tržič (10.01), Portogruaro (10.31), Mestre (11.14), nadaljuje do Turina (Obvezna rezervacija)	16.46	(RV)	Benetke (14.41), Mestre (14.53), Portogruaro (15.37), Tržič (16.23)	17.46	(RV)	Benetke (15.41), Mestre (15.53), Portogruaro (16.37), Tržič (17.23)
12.15	(RV)	Tržič (12.38), Portogruaro (13.23), Mestre (14.08), Benetke (14.24)	18.10	(RV)	Červinjan (17.35), Tržič (17.47), iz Trbiža (15.45), Videm (17.08), preko Palmanove (17.23) ⁽¹⁾⁽³⁾	18.39	(IC)	Iz Rima v Mestre (16.46), Portogruaro (17.30), Tržič (18.16) (Obvezna rezervacija)
12.20	(R)	Tržič (12.44), Červinjan (12.56), nadaljuje za Palmanovo (13.07), Videm (13.22), Trbiž (15.00) ⁽¹⁾	18.46	(RV)	Benetke (16.41), Mestre (16.53), Portogruaro (17.37), Tržič (18.23)	19.10	(R)	Červinjan (18.35), Tržič (18.47), iz Carnie (17.21), Videm (18.01), preko Palmanove (18.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
13.01	(IC)	Tržič (13.24), Portogruaro (13.59), Mestre (14.52). Nadaljuje do Rima (Obvezna rezervacija)	19.46	(RV)	Benetke (17.41), Mestre (17.53), Portogruaro (18.37), Tržič (19.23)	20.10	(RV)	Červinjan (19.35), Tržič (19.47), iz Carnie (18.27), Videm (19.01), preko Palmanove (19.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
13.15	(RV)	Tržič (13.38), Portogruaro (14.23), Mestre (15.08), Benetke (15.20)	20.46	(RV)	Benetke (18.41), Mestre (18.53), Portogruaro (19.37), Tržič (20.23)	21.10	(R)	Červinjan (20.35), Tržič (20.47), iz Carnie (19.21), Videm (20.08), preko Palmanove (20.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾
13.20	(R)	Tržič (13.43), Červinjan (13.55), nadaljuje za Palmanovo (14.07), Videm (14.22), Carnia (15.13) ⁽¹⁾⁽³⁾	21.22	(FB)	Iz Turina v Mestre (19.49), Portogruaro (20.29), Tržič (20.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)	21.46	(FA)	Iz Rima v Mestre (20.21) (Obvezna rezervacija)
13.46	(R)	Tržič (14.13), Červinjan (14.25), nadaljuje za Palmanovo (14.37), Videm (14.52) ⁽¹⁾⁽³⁾	21.51	(RV)	Benetke (19.41), Mestre (19.53), Portogruaro (20.37), Tržič (21.23)	22.22	(FB)	Iz Milana v Mestre (20.46), Portogruaro (21.29), Tržič (21.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)
14.15	(RV)	Tržič (14.38), Portogruaro (15.23), Mestre (16.08), Benetke (16.20)	22.31	(FB)	Iz Turina za Mestre (20.56), Portogruaro (21.36) Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)	23.19	(FB)	Iz Milana v Mestre (21.55) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)
15.15	(RV)	Tržič (15.38), Portogruaro (16.23), Mestre (17.08), Benetke (17.20)	23.37	(IC)	Iz Rima v Mestre (21.38), Portogruaro (22.34), Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija)	23.48	(FB)	Iz Milana v Mestre (22.13), Portogruaro (22.55), Tržič (23.25) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)
16.15	(RV)	Tržič (16.38), Portogruaro (17.23), Mestre (18.08), Benetke (18.20)	0.46	(RV)	Benetke (22.41), Mestre (22.53), Portogruaro (23.37), Tržič (0.23)	0.53	(FB)	Iz Milana v Mestre (23.22) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)
16.50	(R)	Tržič (17.13), Červinjan (17.25), nadaljuje za Palmanovo (17.37), Videm (17.52), Trbiž (19.25) ⁽¹⁾⁽³⁾	0.53	(FB)	Iz Milana v Mestre (23.22) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)			
17.01	(FB)	Tržič (17.24), Portogruaro (17.58), Mestre (18.42), nadaljuje do Milana (Obvezna rezervacija)						
17.15	(RV)	Tržič (17.38), Portogruaro (18.23), Mestre (19.08), Benetke (19.20)						
17.20	(R)	Tržič (17.44), Červinjan (17.56), nadaljuje za Palmanovo (18.07), Videm (18.22), Carnia (19.13) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾						
17.50	(R)	Tržič (18.13), Červinjan (18.25), nadaljuje za Palmanovo (18.37), Videm (18.52), Trbiž (20.25) ⁽¹⁾⁽³⁾						
18.15	(RV)	Tržič (18.38), Portogruaro (19.23), Mestre (20.08), Benetke (20.20)						
18.20	(R)	Tržič (18.43), Červinjan (18.57), nadaljuje za Palmanovo (19.08), Videm (19.22) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾						
18.50	(R)	Tržič (19.13), Červinjan (19.25), nadaljuje za Palmanovo (19.37), Videm (19.52), Carnia (20.40) ⁽¹⁾⁽³⁾						
19.15	(RV)	Tržič (19.38), Portogruaro (20.23), Mestre (21.08), Benetke (21.20)						
20.15	(R)	Tržič (20.38), Portogruaro (21.24) ⁽¹⁾⁽³⁾						
20.40	(ICN)	Tržič (21.05), nadaljuje za Gorico (21.30), Videm (21.56), iz Benetk v Rim (Obvezna rezervacija)						
21.15	(R)	Tržič (21.38), Portogruaro (22.24)						
22.06	(IC)	Tržič (22.28), Portogruaro (23.13), Mestre (00.05) (Obv. rezerv.)						
22.15	(R)	Tržič (22.38), Portogruaro (23.24) ⁽¹⁾						

DOBERDOB - Začel se je postopek za spremembo prostorskega načrta

Spodbujali bodo razvoj pašništva

Doberdobska uprava je sprožila postopek za spremembo občinskega prostorskega načrta. V prejšnjih dneh je tehnični urad na spletni strani objavil obvestilo o imenovanju načrtovalcev, ki jim bo občina zaupala pripravo dopolnil: najboljšo, 14.711 evrov vredno ponudbo, je vložila časna naveza arhitektov, ki jo sestavljajo Paola Cigalotto, Luca di Giusto in Oscar Meneghini.

»Regulacijskega načrta s to varianto ne bomo korenito spreminjali. Gre predvsem za posodobitev tehničnih norm na kmečkih površinah, ne pa za spreminjanje namembnosti. Skušali bomo rešiti nekatere težave, s katerimi se soočajo kmetovalci, in spodbujati pašništvo,« je povedal doberdobski podžupan Daniel Jarc in pristavil: »V postopek za pripravo spremembe prostorskega načrta bomo skušali vključiti tudi naše kmete, živinorejce in občane nasploh. Razmišljamo tudi o tem, da bi priredili kakšno javno srečanje.«

Po Jarčevih besedah bodo pri pripravi spremembe prostorskega načrta vzeli v poštev prošnje, ki so jih občani vložili v prejšnjih letih, pa tudi nove predloge. »Nekateri kmetje imajo denimo težave, ker jim prostorski načrt trenutno ne dovoljuje, da bi na svojih zemljiščih postavili lopo za orodje. S spremembo načrta jim bomo to omogočili, seveda pa bodo morali upoštevati omejitve velikosti in uporabljati primerne materiale, kot je les,« je pojasnil Jarc, po katerem bo sprememba načrta upoštevala tudi deželni zakon št. 10 iz leta

2010, ki promovira vzdrževanje neobdelanih oz. zapuščenih kmetijskih in gozdnih zemljišč. »Kraška gmajna se v zadnjih letih hitro zarašča. S spremembo prostorskega načrta bomo zato skušali spodbujati ponovno uporabo teh zemljišč za pašništvo, saj se naši kmetje v zadnjih letih usmerjajo tudi v živi-

norejo. Čiščenje in vzdrževanje zapuščenih zemljišč pomaga tudi pri zmanjšanju števila klopov, ki so najbolj razširjeni ravno na zaraščenih, slabo kultiviranih površinah,« je povedal Jarc.

Sprememba prostorskega načrta bo nekaj novosti uvedla tudi na zazidanih območjih. »Po zgledu nekaterih dru-

gih občin, ki so to že storile, bomo skušali s prostorskim načrtom določiti tudi nova pravila za energetske učinkovitost objektov. Občani, ki bodo gradili energetske varnejše stavbe, bi na primer lahko imeli pravico do kakšne olajšave,« je zaključil doberdobski podžupan Daniel Jarc.

Vse bolj zaraščeno je tudi območje med Doberdobskim jezerom, Gradino in Doberdobom

BUMBACA

GORIŠKA Vojašnice priložnost

Brandolin podpira predlog Ancija

GIORGIO BRANDOLIN

»Podpiram zahteve zveze občin Ancij. Že v prihodnjih dneh bom pregledal seznam vojašnic, da bi ugotovil, v katerih bi lahko gostili pribežnike.« Tako pravi poslanec Demokratske stranke Giorgio Brandolin in pojasnjuje, da je treba na državni ravni določiti, koliko priseljencev lahko sprejme vsaka dežela. »Na zadnjem zasedanju odbora Schengen so opozorili, da se na Tridentskem in v Furlaniji Julijski krajini soočajo tako s pribežniki, ki se zatečejo v Italijo po morju, kot tudi s tistimi, ki pridejo po kopnem. Zaradi tega bom ministrstvo za notranje zadeve opozoril na to specifično Furlanije Julijske krajine in hkrati preveril, ali je tudi v naši deželi kakšna vojašnica, ki bi jo lahko namenili pribežnikom,« pravi Brandolin in nadaljuje: »Že vsaj osem mesecev poudarjam, da je treba sprejeti deželni načrt za nudenje pomoči prebežnikom in ravno toliko časa spodbujam občine, naj omogočijo prebežnikom, da opravljajo družbeno koristna dela. Nekateri župani so že poskrbeli, zato se jim zahvaljujem, drugi ne. Potem pa slišim Salvini, ki zmerja Alfano, češ da uvaja suženjstvo, ker poziva občine k izkoriščanju možnosti, ki jih ponujajo družbeno koristna dela. Nedvomno gre za dokaz politične ignorance.«

GORICA - RAI1 Omejitve zaradi filma

Posvečen je prvi svetovni vojni

V Gorici in drugih krajih Furlanije Julijske krajine bodo jutri začeli s snemanjem televizijske nanizanke v dveh nadaljevanjih »Il confine«, ki jo obstopni prvi svetovne vojne za mrežo RAI1 režira Carlo Carlei. Zaradi snemanja bo od jutri do 14. maja veljala prepoved parkiranja na delu Trga De Amicis in v delu Ulice Pellico. Od 13. maja do 15. maja ter od 19. do 22. maja bodo zaprti promet ulice Rotta, Cocevia, Monache in Raštel. Med samim snemanjem bosta Raštel in Ulica Cocevia zaprti celo pešcem. Film bodo na prvi mreži RAI predvajali v sezoni 2015-16.

FOLJAN - Renato Garibaldi je včeraj zjutraj zagledal medveda med svojimi panji

»Nisem verjel svojim očem«

Kosmatinec se je medu najedel v sadovnjaku ob kmetiji Le Giarine, ki se nahaja le dvesto metrov od županstva - Pomika se proti vzhodu

»Ko sem ga zagledal, nisem verjel svojim očem. Prepričeval sem se, da gre morda za velikega divjega prašiča. Ko sem se približal poškodovanim panjem, mi je postalo jasno, da sem imel pred sabo medveda.« Renato Garibaldi je doma iz Cerciventa v Karniji, kjer vodi turistično kmetijo. V preteklih letih je že nekajkrat imel opravka z medvedi, tako da jih kar dobro pozna. »Pred dvema letoma mi je kosmatinec v gozdu sredi Karnije s silo odprl kar 29 panjev; bil je očitno zelo lačen, v panjih pa je bilo zelo malo medu in ličink,« je včeraj za Primorski dnevnik povedal Garibaldi, ki v teh dneh živi v Gradišči pri Ločniku. Včeraj zjutraj se je okrog sed-

me ure odpravil v Foljan, kjer ima sredi velikega sadovnjaka več svojih panjev, ki jih bo v kratkem spet odpeljal v karnijsko visokogorje. »Ko sem se z avtom peljal proti Foljanu, sem pred trafiko v Ločniku opazil lepak, na katerem je pisalo, da so pred nakupovalnim središčem Tiare v Vilešu zagledali medveda. Nasmehal sem in si mislil, kako si delajo reklamo. Okrog 7.20 sem prišel do kmetije Le Giarine, kjer imam svoje panje. Zagledal sem veliko žival, ki je takoj zbežala. Najprej sem pomislil na divjega prašiča; ko sem opazil prevrnjene in odprte panje, sem razumel, da je šlo za medveda,« pravi Garibaldi in pojasnjuje, da je kosmatinec takoj zbežal in se zatekel v gozdiček. »Nemudoma sem poklical gozdne stražarje, ki so prihiteli na kraj, zavarovali območje in vsakomur prepredili, da bi se približal medvedu,« je povedal Garibaldi in pojasnil, da se kmetija Le Giarine nahaja kakih dvesto metrov za županstvom. »Nikoli ne bi pričakoval, da bi se sredi nižine srečal z medvedom. Upam, da se bo srečno vrnil v gozdove,« je zaključil pogovor čebelar iz Karnije.

Medveda so v prejšnjih dneh prvič opazili pri Codroipu, v noči s četrta na petek so ga posnele kamere na parkirišču pred trgovino Ikea in nakupovalnim središčem Tiare v Vilešu. Včeraj se je po besedah pokrajinske podpredsednice in pristojne odbornice Mare Černic ves

Medved je v Foljanu s šapami odprl več panjev in se zatem najedel medu in čebelnih ličink; ob prihodu čebelarja je zbežal v sosednji gozdiček

FOTO R. GARIBALDI

dan zadrževal med Foljanom in sosednjimi kraji. Gozdni stražarji razlagajo, da se kosmatinec po vsej verjetnosti premika proti vzhodu; avtocesto je že prečkal, zdaj ima pred sabo še železnico, nekaj krajevnih cest in precej gosto naseljeno območje. Če mu bo uspelo priti na Kras, gre pričakovati, da bo svojo pot

proti vzhodu nadaljeval tudi po občinah Zagorje in Doberdob. Njegovo potepanje naj bi se zaključilo v slovenskih gozdovih - v družbi kake medvedke.

Kdor bi medveda opazil, naj takoj kliče številko civilne zaštite 800-500300. To je še zlasti pomembno, če medveda zagledamo na cesti. (dr)

Kulturni center Lojze Bratuž

Združenje cerkvenih pevskih zborov

Zveza slovenske katoliške prosvete

vključno vabijo na slovesnost podelitve

11. Priznanja KAZIMIR HUMAR

Priznanje prejmejo:

Ivo Kovic
za dolgoletno kulturno delovanje

Štandreški cerkveni pevski zbor in Mešani pevski zbor Štandrež
ob 140-letnici delovanja

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
Ponedeljek, 11. maja 2015, ob 21. uri

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

25. obletnica Demosove vlade (16. maj 1990)

Dr. Andreja Valič Zver in Damijan Terpin

Predstavitve monografije "Demos, slovenska osamosvojitev in demokratizacija" ter pričevanje o prizadevanjih Slovencev v Italiji za demokratizacijo matične države.

Večer bo vodil zgodovinar Renato Podbersič

Četrtek, 14. maj 2015, ob 20.30

Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

GORICA - V petek potekal 17. pokrajinski kongres

SSk že razmišlja o upravnih volitvah

Na Drevoredu 20. septembra je v petek potekal 17. pokrajinski kongres stranke Slovenska skupnost (SSk) za Goriško, na katerem so imenovali delegate za deželni kongres, ki bo konec maja v Gorici, in izvolili nov pokrajinski svet, ki bo na svoji prvi seji izbral pokrajinskega tajnika in člane tajništva. Dober del petkovskega kongresa, ki ga je vodil predsednik pokrajinskega sveta SSK Silvan Primosig, je bil namenjen poročilom in razpravi. Beseda je tekla o položaju stranke, njeni krepitvi, državnih in občinskih volitvah, kmetijstvu in drugih temah, ki so SSK pri srcu.

Z enominutnim molkom so obeležili 70. obletnico konca druge svetovne vojne in se spomnili vseh njenih žrtev, pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek pa je v svojem poročilu omenil tudi 70-letnico našega dnevnika, s katerim bi radi izboljšali sodelovanje. Spomnil je na volilne rezultate SSK na zadnjih pokrajinskih, občinskih in drugih volitvah. »Na splošno smo na Goriškem potrdili svoje položaje, kljub težavam in stalnemu osipu volilne udeležbe,« je dejal Čavdek in spomnil, da se nova pomembna politična preizkušnja obeta čez dve leti, ko bodo upravne volitve v Gorici. »Nujno moramo nadaljevati z zahtevno po obnovitvi rajonskih svetov, kot jih predvideva popravek h deželnemu zakonu 1/2011, ki ga je dosegel deželni svetnik SSK Igor Gabrovec. Za občinske volitve pa se moramo vprašati, kako bo SSK nastopala. Na podlagi reforme bo goriški svet imel skoraj polovico manj svetnikov. To pomeni, da bo za izvolitev potrebnih veliko več glasov in osebnih preferenc. Tvegamo, da ne bomo v goriškem občinskem svetu imeli nobenega Slovenca, saj nam zakonodaja ne zagotavlja ničesar. Bo SSK nastopala sama ali bo njen predstavnik na drugi listi, je vprašanje, s katerim se bo morala čim prej soočiti predvsem goriška sekcija. Osebnostno mislim, da bi morala SSK biti pobudnik dveh predlogov: skupne slovenske liste ali goriške občanske liste, ki ima avtonomno politično vizijo glede prihodnosti mesta in njegove dežele ter čezmejnne vloge.« Pokrajinski tajnik je dalje izrazil nezadovoljstvo nad deželno reformo krajevnih uprav in novim državnim volilnim zakonom oz. nad določili, ki so povezana z izvolitvijo manjšinskih predstavnikov v parlament. Do teh je bil v svojem govoru zelo kritičen tudi tajnik doberdobske sekcije Marco Jarc. »Večkrat je primarni cilj v manjšinski politiki le ta, da se za vsako ceno potunka nasprotnika iz drugega tabora in to ne glede na posledice. Praktičnih rezultatov takega političnega soočanja ne manjka. Vzemimo samo kot primer novi državni volilni zakon, s katerim bo izvolitev slovenskega poslanca skrajno otežkočena, če že nemogoča.

To je pa plod dela senatorke Blažinove. Uspešno ji je preprečiti največjo nevarnost in sicer, da bi lahko slovenska zbirna stranka v Italiji lahko vsaj upala na izvolitev poslanca. To, da je pod vprašajem tudi izvolitev poslanca iz vrst same Demokratske stranke, je pa le sekundarna škoda,« je bil oster Jarc. Navzroč so nagovorili tudi Karlo Mucci, ki je poročal o Slovencih v Laškem, tajnik števerjanske sekcije Marjan Drufovka, ki je izpostavil pomen premoščanja individualizma in povečanja privlačnosti stranke, ter Igor Tomsič in Carlo Bresciani: prvi je poročal o reorganizaciji sovojenjske sekcije, drugi pa o delovanju goriške, ki se je v zadnjih časih posvečala predvsem vprašanju ponovne ustanovitve rajonskih svetov. O delovanju pokrajinske uprave, okoljskem resorju in svoji viziji SSK v prihodnosti je spregovorila podpredsednica pokrajine Mara Černic, Miloš Čotar se je posvetil kmetijstvu in povezavi SSK s Kmečko zvezo, Marilka Korišič pa je orisala delo, ki ga je doslej opravila skupaj z ostalima dvema goriškima občinskima svetnikoma SSK Božidarjem Tabajem in Walterjem Bandljem. Slednji je pozdravil tudi v vlogi novega deželnega predsednika SSO, pred razpravo pa so strankarske somišljenike nagovorili še podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec, tržaški pokrajinski tajnik SSK Peter Močnik in deželni tajnik SSK Damijan Terpin.

Na pokrajinskem kongresu Slovenske skupnosti

BUMBACA

V jaslih Tika taka ustvarjali tudi očetje

V otroških jaslih s slovenskim učnim jezikom Tika Taka v Gorici je bil v petek prav poseben dan, saj so vzgojiteljice poskrbele za neobičajno delavnico. Malčke so v jasli pospremili očetje, ki so skupaj s svojimi sinovi in

hčerkami ustvarili izdelek za mamice ob priložnosti današnjega praznika. Vzdušje v jaslih je bilo veselo in prijetno; očetje so se predali ustvarjanju, malčki so bili nad njihovo družbo navdušeni; še zlasti večji otroci so svojim očetom razkazali jasli, pokazali so jim igrače in jim povedali, kako se z njimi igrajo. Ko so se pred kosilom poslovlili in so očetje zapustili jasli, je pri-

tekla tudi kaka solza, vendar se je takoj zatem že vrnilo veselo vzdušje, ki zaznamuje jasli Tika taka po zaslugi vestnih vzgojiteljic. Zdaj se v jaslih že pripravljajo na dan odprtih vrat, ki bo v ponedeljek, 18. maja, med 16.30 in 18.30. Kdor bi rad vpisal svoje otroke v slovenske jasli, si bo lahko ogledal prostore in se pogovoril z vzgojiteljicami.

Od konca aprila dalje beremo o neverjetno velikem številu pobud ob 70-letnici zaključka druge svetovne vojne. Pred desetimi leti sta se odvijali dve zanimivi športno rekreacijski dejavnosti. 7. maja 1945 se je nemška vojska v Ilirski Bistrici predala partizanskim silam. Šestdeset let kasneje je kajakaški klub Šilec zabeležil dogodek z nočnim spustom/baklado po Soči od izliva Pevnice do priveza v Parku pod Pevmo. Tri tedne kasneje so se goriški pohodniki dolgotrugaši ob Dnevu mladosti podali na nočni pohod od Medje vasi, mimo Jamelj, čez Kremenjak in kraško planoto, skozi Devetake, Čukišče, Vrh, Rubije, Sovodnje, ob Soči in robu Štandreža, čez Majnice in Ločnik do Gradiške in Jazbin. Z zajtrkom so jih pogostili na kmečkem turizmu Kovač. (a.r.)

Spomin na padle Sardince

Pred kostnico v Redipulji so se večeraj spomnili vojakov brigade Sassari, ki so med prvo svetovno vojno padli na goriškem Krasu. Svečanost, na kateri je bila prisotna predsednica dežele Debora Serracchiani, je priredila zveza sardinskih društev Fasi. Brigado Sassari so ustanovili leta 1915, njeni vojaki so prihajali iz raznih krajev Sardinije. Med prvo svetovno vojno je padlo dva tisoč vojakov brigade Sassari, trinajst tisoč je bilo pogrešanih in ranjenih.

Grožnjanu posvečena knjiga

V knjigarni Leg na Korzu Verdi v Gorici bodo jutri ob 18. uri predstavili ponatis knjige zgodovinarke Glorie Nemec »Un paese perfetto«, ki je posvečena doživljanjem prebivalcev istrske vasi Grožnjan od tridesetih do šestdesetih let prejšnjega stoletja. V knjigi je opisan fašistično nasilje medvojno obdobje in povojno življenje prebivalcev Grožnjana, ki so se preselili v Trst.

Zaključek akademskega leta

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo jutri ob 16.30 zaključek akademskega leta Univerze za tretje starostno obdobje. Po pozdravu predsednika bo nastopil operni pevec Eugenio Leggiadri Gallani ob spremljavi pianistke Sabine Arru. Zapel bo tudi zbor Univerze za tretje starostno obdobje.

Koncert v palači De Grazia

V palači De Grazia v Ulici Oberdan v Gorici bo jutri ob 18. uri koncert z naslovom »Balladen und Balladesken«. Nastopila bosta tenor Josef Protschka in pianist Peter Bortolfdeldt; vstop bo prost.

Primorskemu dnevniku čestitamo za

70-letno

opravljanje neprecenljivega kulturno-zgodovinskega, informativnega, jezikovnega in povezovalnega poslanstva v korist Slovencev in slovenstva.

Obenem želimo, da bi isto vlogo ohranil tudi v bodoče in se uveljavil med najsodobnejšimi mediji.

Vsem sodelavcem se zahvaljujemo za dolgoletno uspešno sodelovanje z našo ustanovo.

Predsednik Enrico Gherghetta
s Pokrajinskim odborom in svetom

GORICA - Obležili 50-letnico delovanja na Goriškem

Skavtski zlati jubilej

Zlati jubilej slovenskega skavtskega gibanja na Goriškem je v četrtek v pričevarnih sogovornikov, ki so oblikovali tokratni večer pod lipami, ponudil raznovrstno mavrico odtenkov polni mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž. Da bi bil sprehod skozi kolektivni spomin goriške skavtske organizacije čim bolj popoln, je tokratno omizje sooblikovalo precejšnje število sogovornikov. Publika je s sogovorniki »aktivno sodelovala«: dvorana se je večkrat od srca nasmejala in pripovedovalcem 50-letne zgodovine prisrčno ploskala.

Prvi je spregovoril Ivo Jevnikar (Krot-

ki bivol), predstavnik tržaških skavtov in skavtinj, ki so bili starejši brati in sestre za skavtsko organizacijo. Jevnikar se je osredotočil na obdobje v šestdesetih letih, ko so bili tržaški skavti most za ustanovitev tega gibanja tudi na Goriškem. Omenil je vlogo duhovnika Jožeta Prešerna pri ustanovitvi prve skupine goriških skavtinj (1963). Omenil je ob tem še izjemno vlogo, ki jo je odigrala otroška revija Pastirček. V ponazoritev je izbral odlomke iz pisma Nika Klanjščka, Iznajdljivega kragulja, ki je reviji pisal, kako si želi skavtov tudi v Gorici. Klanjšček je bil med prvimi dvanaestimi goriškimi skavti, ki so 7. junija 1965

obljubili na jurjevanju tržaških skavtov na Fernetičih. Na večeru pod lipami je ob prisotnosti prof. Martina Krannerja, ki je takrat dal zagon za ustanovitev skavtskega gibanja v Gorici, govoril tudi o prvem taboru v Tinnjem logu (1965). O drugi generaciji skavtov sredi sedemdesetih in nato v osemdesetih letih je spregovoril Mauro Leban (Močni bober), dolgoletni načelnik organizacije. Predstavil je rast skavtske organizacije (na taboru leta 1981 je bilo 150 članov), približevanje in rivalstvo s tržaško pokrajino ter novo pot po letu 1987, ko so goriški skavti naslonili na metodologijo sorodne italijanske

Udeleženci srečanja

BUMBACA

skavtske organizacije Agesci. Osemdeseta leta v skavtski organizaciji je predstavil tudi dolgoletni duhovni asistent Marjan Markežič (Neukrotljivi medved), ki v skavtizmu vidi predvsem možnost za mlade, da vzpostavijo pristen odnos do bližnjega in da se naučijo odgovornosti. Zametki skavtskega gibanja so se v tem obdobju pojavili v Sloveniji: ustanovitelj Peter Lovšin (Bojeviti bober) se je »kalil« pri goriških skavtih. Njegova pripoved je bila zanimiva ne samo zaradi spominov na taborjenja, pač pa tudi zaradi anekdot o prevažanju »prepovedane« skavtske literature čez »Ruso hišo«. Duhovnik Karlo Bolčina (Pojoči nosorog) se je svoje skavtske poti spomnil skozi duhovne asistente, ki so oblikovali pot goriškega skavtizma. Omenil je g. Kazmirja Humarja, enega prvih stebrov skavtizma v Gorici, g. Marjana Markežiča, ki je s svojim prihodom vnesel svežino, ter p. Marka Rupnika, ki je bil v organizaciji prisoten v prelomnem obdobju ob koncu osemdesetih let. Omenil je, da se današnje

pomanjkanje duhovnih poklicov žal občuti tudi pri skavtski organizaciji.

Zadnji dve desetletji so skozi svoje izkušnje orisali trije voditelji. Mirjam Černic (Nasmejana mravlja) je orisala uvajanje nove skavtske metodologije po zgledu sorodne italijanske organizacije Agesci v začetku devetdesetih let ter stike, ki so se vzpostavljali z novonastalo slovensko skavtsko organizacijo (ZSKSS). Ivo Cotič (Športni orel) je povelj vzporednice med voditeljstvom in starševstvom: skavtski prijemci so po njegovem učinkoviti tudi v družini. Hkrati je poudaril, da je danes vloga voditelja neprimeren težja kot v preteklosti zaradi družbenih sprememb. Cotičevo razmišljanje je nadaljeval tudi David Bandelj (Iznajdljivi gams), zdajšnji pokrajinski načelnik goriškega dela skavtske organizacije. Skavtizem je po njegovem mnenju danes bolj aktualen kot kdajkoli prej prav zato, ker je družba zamajala tista temeljna vprašanja odločanja, ki jih skavtizem postavlja v ospredje.

Goriški skavti z Jevnikarjem med srečanjem v Kulturnem centru Lojze Bratuž

BUMBACA

TRŽIČ - Znanost za najmlajše

Tudi matematika in geometrija sta zabavni

Malčki iz vrtca Sonček (levo); števerjanski učenci (spodaj)

BONAVENTURA, CV

Med protagonisti včerajšnjega zadnjega dne festivala znanstvene komunikacije v Trzinu so bili tudi malčki iz goriškega vrtca Sonček in učenci osnovne šole Alojz Gradnik iz Števerjana, ki so svoje prikaze posvetili matematiki in geometriji. Števerjanski otroci so v Trzinu pojasnili delovanja računalja Pascalina, predhodnika današnjih računalnikov, ki ga je izumil Francoz Blaise Pascal leta 1642. Deluje na principu zobatih koles in pri seštevku nad 9 znal izvede prenos na naslednjo mesto. Princip, ki ga je uporabil Pascal pri sestavljanju tega računalja, se še danes uporablja za števce kilometrov pri avtomobilih, števce porabe elektrike in podob-

no. Poleg tega so števerjanski učenci razložili tudi, kako moramo uporabljati Napierova palčice, da so nam v pomoč pri množenju in deljenju.

Otroci iz vrtca Sonček so izdelali lepenkaste pikapolonice z različnimi števili pik; s pomočjo kock so nato iskali pikapolonice z ustreznim številom pik. Poleg tega so se učili, kakšni so geometrijski liki z žeblički in elastikami, skupaj s svojimi učiteljicami so sestavili tudi tombolo, na kateri so trikotniki, kvadrati in krogi različnih barv nadomestili številke. Tombolo so tudi preizkusili skupaj z malimi obiskovalci festivala, eden izmed njih je zmagal in si za nagrado prislužil nekaj piškotov.

POMNIKI MORIJE - V Plavah je bilo veliko vojaško pokopališče

Ostala le kapelica

Na travniku ob Soči je bilo pokopanih 3401 Italijanov in 145 avstro-ogrskih vojakov

Potovanje po Soški dolini je vedno prijetno, saj jo je narava obdarovala z enkratnimi lepotami, ki se odražajo v strmih in poraščenih bregovih ter v modrini reke. Cesta ob Soči je sicer ovinkasta in vozniku ne dovoljuje, da bi se preveč oziral naokrog, tem bolj pri vožnji po dolini uživajo sopotniki.

Če se vozimo iz Gorice proti Kanalu, bomo takoj po gostišču Dermota, malo pred Plavami, vozili mimo dolgega travnika, ki se razteza na levi strani ceste tik Soče. Travnik nam ne bo ničesar povedal, ker je podoben desetinam travnikov v Soški dolini, če pa si najdemo čas in se ustavimo na majhnem parkirnem prostoru na levi strani ceste, bomo pod cesto zagledali manjšo stavbo, ki jo pravkar restavrirajo. Do nje peljejo v zemljo skopane stopnice. Šele ko pridemo do nje, bomo ugotovili, da gre za manjšo kapelico, ki so jo zgradili italijanski vojaki v času prve svetovne vojne. O tem se bomo prepričali, ko vstopimo v kapelico. Razna vojaška poročila navajajo, da so cerkvico, ki so jo posvetili sv. Alojzu (San Luigi), zgradili pripadniki brigade Firenze decembra 1916, torej v času, ko so tam okrog divjali srditi boji. To potrjuje tudi deloma ohranjena spominska plošča v kapelici. V njej je ohranjeno še nekaj drugih plošč, ki so jih po vojni tam vgradili sorodniki nekaterih padlih oficirjev. Kapelica je bila veliko let v popolnem razsulu in ovita z gosto robido, pred kakim letom pa so jo začeli obnavljati člani nekega italijanskega kulturno-zgodovinskega združenja.

Kapelica je namreč edini ostanek velikega vojaškega pokopališča, ki je zasedalo ves velik travnik, o katerem smo govorili malo prej. Na njem so že med vojno pokopavali italijanske vojake, ki so padli med več kot dvestimi spopadi na bližnjem griču Prižnica in na pobočjih Kučka, zlasti pri zasedbi Zagora. O zloglasni Prižnici in strahotah, ki so se na njej odvijale, smo na kratko opisali v enem prejšnjih prispevkov iz rubrike Pomniki morije. Tudi mala Zagora bo ostala zapisana v zgodovini prve svetovne vojne kot kraj trpljenja in smrti za obe vojskujoci se armadi. Prižnico in Zagoro je zelo pretresljivo opisala dunajska novinarka in pi-

Kapelica v Plavah leta 1916

M.MUTO

Kapelica danes

VIP

Pokopališče ob Soči pri Plavah leta 1923

VIP

sateljica Alice Schalek, ki je prve boje položaje obiskala konec aprila 1916 in pri tem veliko besed namenila majorju Stanku Turudiji in njegovim hrabrim borcem 22. dalmatinskega pešpolka ter legendarnemu polku dunajskih strelcev, znanih pod imenom Hoch-und Deutschmeister. Na drugi strani fronte pa so krvaveli borci brigad Ravenna, Forlì, Firenze, Avellino in drugih. Po podatkih, ki jih je zbral generalni komisariat za padle pri italijanskem obrambnem ministrstvu, je na pokopališču pri Plavah počivalo 3546 vojakov (3401 Italijanov in 145 avstro-ogrskih vojakov). Pokopališče so uredili po vojni v zgodnjih dvajsetih letih, ko so na tisti travnik prenesli tudi posmrtno ostan-

ke pokopanih na manjših pokopališčih v okolici. Na njegovo željo so tik po vojni, leta 1919, na to pokopališče prinesli tudi truplo generala Giovannija Prellija, ki je umrl v Bologni, a je želel počivati zraven svojih vojakov. Zato so pokopališče v Plavah poimenovali po njem. Pokopališče, ki je preseglo več lepih nagrobnih spomenikov, so ukinili sredi tridesetih let. Vse grobove so prekopali, posmrtno ostanke pa prenesli v veliko kostnico na Oslavju. Dobili so mesto v desnem stolpu kostnice. Generala Prellija pa so pokopali v Redipulji skupaj z drugimi petimi generali. Med njimi je on edini, ki ni padel v vojni. Obnovljeno kapelico naj bi slovesno odkrili v naslednjih mesecih. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU V NOVI GORICI: danes, 10. maja, ob 17. uri satirična komedija »Tartuffe« (Molière). 12. maja ob 20. uri gibalno - gledališka monopredstava »Britev: duet za performerja in njegov karakter«, prireja KUD Krea, informacije in predprodaja vstopnic Barbara Poša Belingar, tel. 00386-31338204, kud.krea@gmail.com. 13. in 14. maja ob 20. uri »Gospa Bovary« (Nebojša Pop Tasić); informacije na blagajna.sng@siol.net ali po tel. 003865-3352247.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici ob 20.45: 15. maja bo dobrodelni koncert pianista Stefana Bollanija (predprodaja na viva.ticket). Več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: 14. maja ob 20. uri »Stand up šov« z Vidom Valičem; informacije in predprodaja vstopnic vsak delavnik 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred pričetkom prireditve (tel. 003865-3354016, blagajna@kulturnidom-ng.si).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 15. maja bo koncert skupine Area Open Project. Informacije pri blagajni gledališča v Trziču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatronmonfalcone.it.

V VRTOJBI: v Mladinskem centru bo danes, 10. maja, ob 20. uri gledališka predstava o življenju tržaškega Slovence, vojaka 97. Avstrogrškega polka, ki se je leta 1914 boril na ruski fronti. Gledališka predstava v režiji Borisa Kobala »Demoghela« bo v tržaškem narečju s slovenskimi podnapisi. Nastopili bodo Maurizio Soldà, Elke Burul in Instrumentalna skupina Lumen Harmonicum; informacije in rezervacije po tel. 0038641-308256 ali 003865-3938009 ter na info@kstm-sempeter-vrtojba.si. Vstop prost.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 16.15 »I7 nani«; 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 15.00 - 17.30 - 19.45 »Ritorno al Marigold hotel«; 22.00 »Le streghe son tornate«. Dvorana 3: 15.15 - 18.00 - 21.00 »Le-viathan«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 »The Gunman«; 17.00 - 19.40 - 22.15 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 16.20 »I 7 nani«; 18.00 - 20.10 - 22.15 »The Gunman«. Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 20.00 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e i 5 esploratori«; 22.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«. Dvorana 4: 15.00 - 17.20 »Ritorno al Marigold hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«. Dvorana 5: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.10 »Forza maggiore«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 17.30 - 19.45 »Ritorno al Marigold hotel«; 22.00 »Le streghe son tornate«.

Dvorana 3: »Kinemax d'Autore« 17.40 - 19.50 »Vergine giurata«; 21.20 »Le-viathan«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 20.30 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 18.00 - 20.10 - 22.15 »The Gunman«. Dvorana 3: 17.30 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e i 5 esploratori«; 20.00 »Forza maggiore«; 22.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«. Dvorana 4: 17.20 »Ritorno al Marigold hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«. Dvorana 5: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 »Wild«; 22.10 »Forza maggiore«.

Razstave

V GORICI: v lokalu Dejà Vù Café v Raštelu 71 bo do 16. maja na ogled fotografska razstava Delka Ibanza z naslovom »Mani: note di colore«.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri odprtje razstave »Slikarji iz Dubne«; več na www.ng.sik.si.

V RONKAH: v vili Vicentini Miniussi je na ogled fotografska razstava Luciana Maniaja z naslovom »Testimoni - Ritratti di resistenti a Ronchi«; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.30, ob ponedeljkih in sredah tudi 16.00-19.00, ob sobotah in nedeljah 10.00-12.30.

V GORICI: na sedežu univerzitetnega pola v Ul. Sv. Klare 1 bo v petek, 15. maja, ob 16. uri srečanje ob predstavitvi razstave z naslovom »Gorizia: una lettura ipermediale, multimodale e interattiva. Un esperimento«, ki bo na ogled v muzeju Sv. Klare na Korzu Verdi 18. Multimedialna inštalacija bo na ogled v petek, 15. maja, 16.00-19.00, v soboto, 16. maja, 16.00-19.00 in v nedeljo, 17. maja, 10.00-17.00. Prireja jo raziskovalni laboratorij videmske univerze SAS-Web v sodelovanju z goriško občino.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) je na ogled fotografska razstava »Oltre lo sguardo - Onstran pogleda« (razstava goriških fotografov do izbruha prve svetovne vojne); do 2. junija ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00; vstop prost. V petek, 15. maja, ob 18. uri bosta Alessandra Martina in Antonella Gallarotti vodili ogled razstave, v torek, 19. maja, ob 18. uri bo ogled vodila Raffaella Sgubin. V soboto, 16. maja, ob 10.30 bo potekala brezplačna umetnostno-didaktična delavnica za otroke med 5. in 10. letom starosti (rezervacije do 15. maja po tel. 348-2560991). 29. maja ob 18. uri bo srečanje s fotografom Rossanom Bertolom. Po domeni je za najmanj deset oseb možna rezervacija brezplačnih vodenih ogledov razstave v slovenskem jeziku (tel. 0481-537111).

V KULTURNEM DOMU V GORICI je na ogled samostojna razstava slikarke Janine Cotič; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ure in v večernih urah med kulturnimi prireditvami.

ZDRUŽENJE ANDOS iz Gorice vabi na ogled skupinske razstave članic, ki sodelujejo na tečaju slikarstva pod vodstvom Rosanne Braidia z naslovom »Bacche e frutti« v trgovini La Viola ciocca na Trgu Sv. Antona 3 v Gorici. Ob razstavi bodo potekala predavanja: 15. maja ob 20.30 »Bacche e frutti no-strani in cucina«.

V TURJAKU: v občinski sejni dvorani je na ogled razstava ob stoletnici prve svetovne vojne z naslovom »Tra Isonzo e Carso 2014«. Prireja jo krožek Mazzini Endas iz Tržiča v sodelovanju s kulturnim krožkom don Eugenio Brandi iz Turjaka; do 24. maja od ponedeljka do petka 17.00-19.00, ob sobotah in praznikih 10.30 - 12.30.

V GALERIJU STUDIOFAGANEL na Drevoredu XXIV Maggio 15/C v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Rober-

to Kusterle. Riti del corpo«; do 30. maja od torka do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30; več na www.studiofaganel.com.

V RONKAH: v razstavnih prostorih letališča je na ogled razstava z naslovom »Sicurezza. H24«; do 30. maja 6.00-22.00.

V GRADIŠČU: v galeriji Spazzapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, je na ogled razstava »Veno Pilon v prvi svetovni vojni«, ki jo je pripravila Pilonova galerija Ajdovščina v sodelovanju z Galerijo Spazzapan; do 14. junija ob sredah, četrtek in petkih 15.00-19.00; ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00; več na www.galleriaspazzapan.it ali po tel. 0481-960816. Danes, 10. maja, ob 17. uri ur bo potekal vodeni ogled razstave.

V ŠTEVERJANU: na kmetiji Aleša Komjanca na Jazbinah št. 35 so na ogled razstava »Ara Pacis Valentina Omana in obrazi Prve svetovne Vojne« ter fotografije iz arhiva kulturnega združenja Isonzo; do konca avgusta od ponedeljka do petka 9.00-12.30, 14.00-18.00, ob sobotah in nedeljah po domeni (tel. 0481-391228).

Koncerti

SNOVANJA 2015: v organizaciji SCGV Emil Komel in v sodelovanju s KD Nova Gorica bo v sklopu niza »Glasba z vrtov sv. Frančiška« 12. maja ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici koncert najboljših solistov učencev SCGV Emil Komel z naslovom »Naši mladi talenti«.

V TRŽIČU: v lokalu Il Carso in Corso na Korzu del Popolo 11 bo danes, 10. maja, ob 11. uri nastopila pianistka Angela Tornatore s koncertom z naslovom »Women in art«; vstop prost. Informacije in rezervacije po tel. 0481-46861; več na www.ilcarsoincorso.it.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: danes, 10. maja, ob 21. uri v palači Attems na Kornu v Gorici »Il violoncello che danza, da Gabrielli ad Hindemith«, nastopata Erich O. Huetter in Tanja Schmid. 16. maja ob 21. uri v goriškem gradu »A due mantici. Le radici popolari della musica colta«, nastopajo C. Prontera, N. Berardi, V. de Lorenzi. 17. maja ob 11.30 v goriškem gradu koncert ens. Prottempore.

V GORICI: v palači De Grazia v Ul. Oberdan 15 bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri koncert z naslovom »Balladen und Balladesken«. Nastopila bosta tenor Josef Protschka in pianist Peter Bortldfeldt; vstop prost.

V GORICI: v Kulturnem domu bo v četrtek, 14. maja, ob 20.30 koncert z naslovom »Vorrei volare« glasbene skupine Alberto Sergi & Arakne Group, v kateri nastopa tudi priznani tržaški harmonikaš Aleksander Ipavec. Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu, tel. 0481-33288;info@kulturnidom.it; več na www.kulturnidom.it.

Šolske vesti

KAMP »ENGLISH IN ACTION« za fante in dekleta od 7. do 13. leta bo potekal v Dijaškem domu od 15. do 26. junija. Na programu bo učenje angleščine na igriv in dinamičen način: poleg tečaja jezika še košarka (v sodelovanju s ŠZ domi) ali ples hip-hop. Nanj do 13. maja, cena zela ugodna; vpis po tednih, do zasedbe mest, na tel. 0481-533495 (od 13. ure dalje).

Izleti

SVET SLOVENSKEGA ORGANIZACIJ v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave Expo 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta; informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in

videmskem (0432-701455) uradu Sveta slovenskih organizacij.

SKRD JEZERO iz Doberdoba organizira 30. maja izlet v Vicenzo na ogled razstave Tutankamona, Van Gogha in Caravaggia ter mesta z vodičem. Vpisovanje in informacije do 15. maja po tel. 347-1243400 (Magda).

SPDG prireja v nedeljo, 31. maja, izlet na Grobničke alpe nad Reko. Pot ni zahtevna, kosilo iz nahrbtnika. Društvo bo ob zadostnem številu prijav poskrbelo za avtobusni prevoz. Prijave in informacije do 15. maja po tel. 0481-882079 (Vlado).

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško vabi na enodnevni pomladanski izlet v Prlekijo in Varaždin v soboto, 30. maja. Vpisovanje do 17. maja oz. do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.). Odhod iz Gorice okrog 6. ure. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument za tujino. Na račun 20 evrov.

KMEČKA ZVEZA prireja enodnevni avtobusni izlet na Ptuj v petek, 22. maja. Ogledali si bodo razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, mesto, grad in znano vinsko klet, biser vinske tradicije na Slovenskem; vpisovanje v uradih Kmečke zveze do 20. maja v Trstu, tel. 040-362941,kzacts@tin.it, Gorici, tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it in Čedadu, tel. 0432-703119, kz.cedad@libero.it.

ESTORIABUS: prireja ob mednarodnem festivalu zgodovine v Gorici turistične poti: 22. maja Banjšice, 23. maja Kobarid in 24. maja pogorje Kolvrate in Matajurja; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 ali eventi@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

Obvestila

AŠZ DOM prireja od 12. maja do 12. junija mesec odprtih vrat za učence osnovnih šol, ki želijo poskusiti minibasket, basket ali cheerleading. Vadbe v mesecu maju-juniju bodo brezplačne (obvezno zavarovanje); informacije po tel. 329-2718115 ali na domgorica@gmail.com (David Ambrožič).

FESTIVAL OKUSI VIPAVSKE 2015 bo potekal danes, 10., in v ponedeljek, 11. maja, na renesančnem dvorcu Zemono. S svojimi najboljšimi vini se bo predstavilo 36 vinarjev Vipavske doline ter vinarji iz Štajerske. Več na spletni strani www.okusi-vipavske.si.

»MED ŠMARENSKIMI GRIČI« danes, 10. maja, ob 9. uri 6. Pohod čez Školj In Tibet; ob 14. uri 3. Kmečke igre med ekipami Šmarji, Planine, Gaberij in Branika. Pohod bo potekal ob vsakem vremenu. Odprtje razstave in kmečke igre bodo v primeru dežja prenesene na 16. in 17. maj: informacije Darko Poljšak (tel. 0038641-275267), več na www.vinoreja-smarje.nvoplanota.si.

Prireditve

V GORIŠKEM GRAJSKEM NASELJU bo danes, 10. maja, ob 14.30 otroška ustvarjalna delavnica, ki jo bo vodil Moreno Piccin; ob 17. uri bo v Pokrajinskih muzejih Alessandra Martina predavala o prvi svetovni vojni; ob 18.30 bodo v baru Taverna odprli razstavo likovnih del Roberta Fagnela. Prireja združenje Amicizia v sodelovanju z goriško občino. Potekala bo nabirka denarnih prispevkov za zdravljenje malega Alessandra.

V NOVI GORICI: Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica v sodelovanju z mestno občino Nova

Gorica ter Lions klubi severne Primorske pripravlja dobrodelno, ne-tekmovalno in družabno prireditev »Tečem, da pomagam« v nedeljo, 17. maja, od 9. do 11. ure v Športnem parku v Novi Gorici.

11. PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR bodo podelili v ponedeljek, 11. maja, ob 21. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Nagradili bodo Iva Kovica za dolgoletno kulturno delovanje, Štandreški cerkveni pevski zbor in mešani pevski zbor Štandrež ob 140-letnici delovanja. Prirejajo KC Lojze Bratuž, ZCPZ in ZSKP.

V GORICI: v župnijski dvorani v Podturnu bo 12. maja ob 20.30 srečanje iz niza na temo parabol usmiljenja z naslovom »Il buon samaritano: la misericordia oltre il confine«; 19. maja bo predavanje »La pecora smarrita, la dramma, il fariseo e il pubblicano: la misericordia per il deviante« in 26. maja »Il padre e i due figli: la misericordia gratuita«.

V GRADU KROMBERK bo v torek, 12. maja, ob 20. uri predstavitev monografije Slovenskega etnološkega društva »Interpretacija dediščine«. Sodelujejo urednica Nadja Valentinčič Furlan, urednica zbirke Glasnika SED Helena Rožman, predsednica SED Anja Serec Hodžar. Znanstvena monografija povzema izsledke istoi-menskega posvetovanja o interpretaciji dediščine kot stroki. O interpretaciji dediščine v lokalnem okolju bo govorila Inga Miklavčič Brezigar.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo v torek, 12. maja, ob 17. uri ustvarjalna delavnica za otroke »Beli golob - vsi otroci zaslužijo mir«, v okviru festivala »Bralnice pod slamnikom« in ob 18. uri bo predavanje »Na kakšen način že med študijem postati iskan kader«, prireja Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici (FUDŠ); več na www.ng.sik.si.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v sredo, 13. maja, ob 18. uri predstavitev knjige »Alcibiade - Una suite per basotto«. Gost večera bo avtor goriški univerzitetni profesor Giuseppe O. Longo. Prirejajo Kulturni dom v Gorici, Goriška državna knjižnica BSI, združenje Dante Alighieri iz Gorice in goriško združenje Forum za Gorico.

V GORICI: v KC Lojze Bratuž bo v četrtek, 14. maja, ob 20.30 »Srečanje pod lipami« na temo 25. obletnice Demosove vlade (16. maj 1990). Spregovorila bosta dr. Andreja Valič Zver avtorica znanstvene monografije »Demos, slovenska osamosvojitve in demokratizacija« in deželni tajnik Slovenske skupnosti Damijan Terpin o prizadevanjih Slovencev v Italiji za demokratizacijo matične države. Večer bo vodil zgodovinar Renato Podberšič. Prirejata Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja v Tumorvi dvorani v Gorici na Verdijevem korzu 51 v torek, 26. maja, ob 18. uri predavanje dermatologinje Majde Cosutta na temo »Kožni rak: kako se mu lahko izognemo?«.

Mali oglasi

IZPRAZNJUJEM hiše, stanovanja, kleti, podstrešja, in poslovne prostore ter popravljam pohištvo; tel. 340-2719034.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 9.00, Claudio Taccinardi iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražcah in na glavno pokopališče. **JUTRI V RONKAH:** 9.30, Vermiglio Huala v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču; 11.00, Anna Olivo por. Fiorretto (iz tržaške bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

JUTRI V ROMANSU: 14.30, Iolanda Elisabetta Morgut vd. Bon (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Rosberg pred vsemi

BARCELONA - Nemec Nico Rosberg bo začel današnjo dirko formule 1 za veliko nagrado Španije v Barceloni (ob 14. uri) iz prvega mesta. Voznik Mercedes je bil v kvalifikacija boljši od mošvenega kolega Britanca Lewisa Hamiltona, tretji je bil Nemec Sebastian Vettel s Ferrarijem. Družbo v drugi startni vrsti mu bo delal Finec Valtteri Bottas z Williamsom Finec Kimi Räikkönen je dosegel šele 7. čas, kljub drugačnim napovedim pa je kakovostni zaostanek Ferrarija za Mercedesem v bistvu nespremenjen.

Mišmaševa je v formi

BRATISLAVA - Slovenska atletinja Maruša Mišmaš je na mitingu v Bratislavi v močnem naliwu zmagala v teku na 3000 metrov z zaprekami, s časom 9:35,10 minute pa je postavila tudi državni rekord. S tem je tudi izpolnila normo za olimpijske igre v Rio de Janeiru 2016, ta znaša 9:45,00, in za svetovno prvenstvo v Pekingu. Mišmaševa bo kot novinka nastopila letos tudi na diamantni ligi, ki se prihodnji teden začne v Dohi. Na diamanti ligi lahko tekmujejo le najboljši svetovni atleti in atletinje.

Šesti na svetu v troskoku

HAVANA - Kubanec Pedro Pablo Pichardo (21 let) je na mitingu v Havani s 17,94 metra prišel na šesto mesto vseh časov v troskoku. Preko 18 metrov so doslej prišli Britanec Jonathan Edwards, ki je svetovni rekord (18,29 m) postavil leta 1995 v Göteborgu, Američan Kenny Harrison leta 1996 (18,09 m) in Francoz Teddy Tamgho leta 2013 (18,04 m).

KOŠARKA - Končnica A2-lige (danes spet) privablja v dvorano 5.000 gledalcev

Trst spet nori za košarko

Koliko gledalcev bo drevi v tržaški športni palači sledilo četrti tekmi četrtine finala končnice lige A2 Gold med Trstom in Brescia? Glede na povpraševanje, kaže da bo Trst zabeležil nov sezonski rekord, verjetno krepko čez 5000 gledalcev. Kdor si še ni zagotovil listka, bo moral že zgodaj popoldan na blagajno, ki bo tokrat odprla kar štiri ure pred pričetkom tekme (ob 14. uri). Tržačani so se spet zaljubili v košarko in izgleda, da je od črnih let v nižjih ligah, ko smo ekipi sledili le redki (evfemistično rečeno) sladkusi minila že cela večnost in ne le osem let. V resnici se je preporod društva začel prav takrat, ko je Boniccioli zasnoval «novo pot»: igrati z mladimi, domačimi igralci, ki jim priskoči na pomoč kak legionar, ki verjame v takšen projekt. No, letos se je takšna ekipa, ki so mnogi gledavci pričeto kot glavne kandidata za izpad, dokopala do četrtfinala končnice, kjer se uspešno kosa z bogato in močno Brescia. Na petkovi tekmi so bili prav mladi domači igralci – Tonut, Coronica in Fosati – najbolj zaslužni za zmago. Bo tudi drevi tako?

Marko Oblak

Naliv ustavil koprške nogometaše

DOMŽALE - Tekmo 33. kroga Prve lige Telekom Slovenije so morali organizatorji prestaviti. Razlog je močan naliv, ki je povsem namočil igrišče, tako da ni bilo ustreznih pogojev za regularno izvedbo tekme.

Ostali izidi: Celje - Radomlje 3:2, Gorica - Olimpija 1:2, Zavrč - Maribor 1:3, danes Krka - Rudar. **Vrstni red:** Maribor 72, Celje 64, Domžale 59, Olimpija 58, Zavrč 46, Rudar 43, Koper 40, Krka 31, Gorica 28, Radomlje 16.

NOGOMET - A-liga Milan rešuje čast pred koncem sezone

Juventus - Cagliari 1:1 (1:0)

Strelca: Pogba (J) v 45.; Rossetti ni v 85. min.

Milan - Roma 2:1 (1:0)

Strelci: Van Ginkel v 40.; Destro 59. in Totti v 73. 11-m.

Vrstni red: Juventus 80, Roma 64, Lazio 63, Napoli 59, Fiorentina 52, Sampdoria 51, Genoa 50, Inter 49, Torino 48, Milan 46, Palermo 43, Udinese, Empoli in Chievo 41, Verona 40, Sassuolo 37, Atalanta 33, Cagliari 28, Cesena 24, Parma 16.

Danes: ob 12.30 Chievo - Verona, ob 15.00 Cesena - Sassuolo, Palermo - Atalanta, Udinese - Sampdoria, Empoli - Fiorentina, Parma - Napoli, Lazio - Inter, ob 20.45 Genoa - Torino.

Tonut z mladimi oboževalci in prepolna dvorana

FOTODAMJ@N

KOLESARSTVO - Moštveni kronometer za uvod dirke po Italiji

Preizkus moči ekip

Contador s 3. ekipnim mestom že z 20 sekundami prednosti pred na papirju glavnim tekmečem Portejem

Rožnato majico je oblekel kapetan avstralskega moštva Orica Green Edge Simon Gerrans

ANSA

SAN REMO - V San Lorenzu al Mare se je začela letošnja kolesarska dirka po Italiji. Za uvod je bil na sporedu 17,6 kilometra dolg moštveni kronometer, ki ga je po pričakovanjih dobila avstralska ekipa Orica Green Edge, njen član Avstralec Simon Gerrans je tako prvi nosilec rožnate majice vodilnega v skupnem seštevku. Z drugim mestom in zaostankom sedem sekund je zelo zadovoljna tudi ekipa Tinkoff-Saxo, Španec Alberto Contador si je tako v uvodu priboril nekaj prednosti pred na papirju glavnemu tekmeču Richieju Portu, ki je s svojimi kolegi pri Skyju za Contadorjovo ekipo zaostal 20 sekund, kar je bilo dovolj le za deveto mesto. Tretje mesto je zaostankom 13 sekund zasedla Astana z Italijanom Fabiom Arujem.

Ekipa, v katerih nastopajo slovenski predstavniki, se niso uvrstili med najboljše. CCC Sprandi Plkowiec z Gregom Boletom so zasedle 15. (+0:45), Giant-Alpecin Luke Mezgeca 17. (+0:48), Lampre Jana Polanca pa 21. mesto (+0:59).

Danes bo na sporedu druga etapa od Albenge do Genoe, 177 kilometrov dolga etapa naj bi se po napovedih končala s skupinskim sprintom, kjer lahko na dobro uvrstitev upata Bole in predvsem Mezgec.

Vrstni red: 1. Orica GreenEdge 19:26; 2. Tinkoff-Saxo + 0:07; 3. Astana 0:13; 4. Etixx - Quick-Step 0:19; 5. Movistar Team 0:21; 6. IAM Cycling 0:25; 7. BMC Racing Team 0:25; 8. FDJ 0:26; 9. Sky 0:27; 10. Katjuša 0:27 ..

Hokej: Slovenija skoraj out

OSTRAVA - Na SP v hokeju na ledu na Češkem bo Slovenija dane sigrala proti ZDA, po zmagi Danske proti Norveški pa so njene možnosti, da se izogne zadnjemu mestu v skupini koraj nične.

Skupina A (Praga): Francija - Kanada 3:4 (1:2,0:1,2:1), Avstrija - Latvija 1:2 (1:0,0:1,0:0,0:1), Švedska - Švica 2:1 (1:0,0:0,0:1;1:0). Vrstni red: Kanada 15, Švedska 13, Češka 10, Švica 9, Nemčija 6, Latvija 4, Francija in Avstrija 3.

Skupina B (Ostrava): Belorusija - Rusija 0:7 (0:1,0:3,0:3), Finska - Slovaška 3:0 (0:0,0:0,3:0), Danska - Norveška 4:1 (2:1,1:0,1:0). Vrstni red: Rusija, Finska in ZDA 12, Belorusija 10, Slovaška 7, Norveška 6, Danska 4, Slovenija 0.

FROSINONE - Lacijski B-ligaš je v Citadelli igral neodločeno 1:1, kar ni bilo dovolj za napredovanje v A-ligo. »Match« žogo bodo imeli znova na razpolago v soboto proti Crotoneju. Včerajšnji izidi: Bologna - Avellino 1:1, Brescia - Catania 4:2, Carpi - Lanciano 4:2, Latina - Bari 2:0, Livorno - Entella 2:1, Pescara - Perugia 2:2, Spezia - Vicenza 0:0, Ternana - Vercelli 0:1, Trapani - Modena 3:0, Crotone - Varese danes ob 18.00.

TENIS - Čehinja Petra Kvitova je zmagovala 4,19 milijona evrov vrednega teniškega turnirja v Madridu. Zmagovalka Wimbledonu je v finalu v dobri uri igre premagala Rusinjo Svetlano Kuznecovo s 6:1, 6:2.

NOGOMET - Slovenski nogometni reprezentanti do 17 let so na EP v Bolgariji doživeli še drug poraz. Po minimalnem porazu proti Čehom so v Burgasu izgubili še proti nemškim vrstnikom z 0:1 (0:1). Tretja tekma jih čaka v torek proti Belgiji.

KOŠARKA - Prav četrtfinalna tekma play-offa C-lige

V Fagagni bo moral Breg igrati s povsem drugačnim pristopom

Breg - Fagagna 68:77 (25:22, 42:43, 61:65)

Breg: M. Grimaldi 9 (3:4, 3:6, 0:1), Piga-to 15 (1:1, 7:13, 0:2), Slavec 3 (-, 0:1, 1:7), Strle 9 (3:3, 3:6, 0:1), Kos 2 (-, 1:3, 0:2), Spigaglia 7 (-, 2:3, -), Cigliani 2 (-, 1:10, -), A. Grimaldi 12 (4:5, 4:12, -), Gelleni 2 (-, 1:1, -), Mattiassich n.v., Coretti n.v. Trener: Krašovec. Tehnični napaki: Krašovec v 27. in Kos v 29. min.

Trener Brega Tomo Krašovec je pred tekmo opozoril, da je Fagagna dobra ekipa. Potrjeno. Gostje so se na prvi četrtfinalni tekmi play-offa razigrali in zasluženo povedli v dvoboju, ki se bo nadaljeval v sredo v furlanskem mestecu osličkov in štedilnikov. Uvodni del tekme je bil izenačen. Vse do 17. minute je Breg vodil. Gostje, ki so dotlej segrevali motor, so prvič povedli proti koncu druge četrtine 35:36. Vse do konca tretje četrtine pa je bila razlika minimalna. Gostje so predvajali hitro igro. Prehodi na Bregovo polovico igrišča so bili bliskoviti. Podobno podaje z ene do druge strani šest (in več) metrske črte. Na nasprotni strani pa Krašovecvi fantje niso izkoristili slabosti gostujoče conse obrambne postavitve. Met iz igre košarkarjem Brega ni šel od rok. Odstotki so bili katastrofalni. Edino trojko je zadel Slavec v prvem polčasu. Nato popoln mrk. Sodnika sta sodila »angleško,« česar si sposodimo nogometni žargon. Dopusnila sta precej grobo igro, kar je precej motilo gostitelje, ki so v drugem polčasu bili vse bolj živčni. V tretji četrtini je Breg utrpel dve tehnični napaki (trener Krašovec in Kos). Fagagna ju je izkoristila in dosegla pet točk. Začetek zadnje četrtine je bil za Breg usoden. Minile so dobre štiri minute, preden so domači igralci zadeli prvi koš. Gostje so zbežali (63:69). Odtlej se Breg ni več opomogel. Košarkarji Fagagne so bili zelo natančni predvsem pri izvajanju prostih metov (21:23, edina dva je zgrešil Manzon).

V sredo (21.00) bo na vrsti druga runda v Fagagni. Če bo Breg izgubil, bo konec sanj o uvrstitvi v polfinale. V nasprotnem primeru bo za določitev polfinalista potrebna še tretja tekma (v soboto v Dolini). Trener Brega **Tomo Krašovec** ni optimist, čeprav ... »Zelo slabo smo metali na koš. Fagagna ima uigrano ekipo: devet igralcev se enakovredno vrsti na parketu. Naše menjave pa so tokrat odpovedale. Morali bi uživati, ker je nasprotnik branil consko. Te-

ga nismo izkoristili,« je komentiral trener Brega.

»Coach« Fagagne **Enrico Musiel-lo** je pohvalil svoje varovance: »Igrali smo odlično. Fantje so dali vse od sebe. Zmaga je bila zaslužena,« ter hkrati opozoril: »Bog-ne-daj da bi podcenjevali Breg, ki je zmožen podviga. Imajo najboljše posameznike v C-ligi.«

Navijač Brega in nekdanji košarkar **Riccardo Baldi** je takole ocenil sinočnjo tekmo: »Fagagna je igrala zelo agresivno, kar je zmedlo košarkarje Brega, ki se tokrat niso znašli. Slabo so metali na koš in niso izkoristili višine. Kljub temu lahko Krašovecvi fantje izsilijo tretjo tekmo. Letos so že večkrat dokazali, da so iz pravega testa in da lahko premagajo vsakogar. Igrati pa moramo bolj zbrano.« (jng)

Trener Brega Tomo Krašovec ni našel protiorožja, da bi njegovi varovanci v Dolini strli odpor Fagagne

FOTODAMJ@N

Druga tekma v sredo v Fagagni

Košarkarji Brega bodo drugo tekmo četrtfinala končnice odigrali v sredo, 13. ob 21. uri v Fagagni, morebitna tretja tekma pa bo spet v Dolini, v soboto, 16. maja ob 20.30.

Ostali izidi prvih četrtfinalnih tekem:

Fluid System 80 Tarcento - Il Michelaccio San Daniele 65:49

Trevisan Latisana - ASar Romans 89:62

Pall. Codroipese - Geoclina Fogliano 68:76

NOGOMET - V zadnjem krogu D-lige čakata Kras in Triestino pomembni tekmi

Eden bo verjetno izpadel

Danes le nekaj minut pred 17. uro bomo izvedeli, katera bo usoda Krasa in Triestine. Zadnji krog rednega dela ne bo odločilen za vsaj eno od dveh ekip iz tržaške pokrajine: boljša bo obstanek gotovo lovila čez dva tedna v Droju, medtem ko bo slabša odvisna od izidov tekmecev. Ena od dveh bi lahko v elitno ligo izpadla že danes. Možna je tudi dodatna tekma za igranje play-outa med Krasom in Triestino: da se to zgodi, bi morala Triestina izgubiti, Kras pa igrati neodločeno.

Kras (igral bo v Chioggi ob 15. uri, sodil bo Andrea Tursi iz Valdarna) je v najtežjem položaju, saj mora repensko moštvo nujno prehiteti Triestino, če si želi zagotoviti igranje dodatnih tekem (ali upati na kako presenečenje na ostalih igriščih). Tega se zaveda tudi predsednik repenskega moštva **Goran Kocman**, ki ni skrival svojega razočaranja in pesimizma: »Mislim, da bo res trda, saj bodo vsi naši tekmeči v boju za končnico Triestina, Tamai in Giorgione igrali proti ekipam, ki so brez pravih motivacij, ker so že rešene ali že izpadle. Priložnost smo zapravili pred tednom dni, ko nismo iztržili celotnega izkupička proti Droju. Z zmago bi si lahko sa-

Oba derbija v rednem delu D-lige med Krasom in Triestino sta se končala 1:1

mi sodili, tako pa smo odvisni tudi od izidov na ostalih igriščih. Obstane ne več odvisen le od nas. Mislim, da lahko upamo le na možen delni spodrslija Giorgioneja proti Unionu Ripi La Fenadora, medtem ko bosta Tamai in Triestina skoraj gotovo zmagala proti

Mezzacoroni in Legnagu. Vsekakor bomo morali najprej mi opraviti svojo nalogo, to se pravi premagati Clodiense. Res je, da je moštvo iz Chiogge izgubilo zadnjih pet tekem, kar kaže, da niso posebno motivirani, a to še ne pomeni, da nam bodo zmago podarili. Obenem smo v dokajšnjih težavah s postavo, saj bo kar šest naših igralcev odsotnih. Žlogar ne bo razpolagal z Guličem, Babičevom, Del Nerom, Rondinellijem, Rabbenijem in Tawguiem. Slednji si je poškodoval koleno na četrtkovem treningu in zanj je prvenstva v vsakem primeru že konec.«

Triestina se pripravlja na današnjo odločilno tekmo v Marini di Ravenna. Društvo se je tako odločilo, da bi se lahko igralci s psihološkega vidika še bolj koncentrirali pred odločilnim nastopom v Legnagu (ravno tako s pričetkom ob 15. uri, sodnik Madonia iz Palermo). Triestina mora zmagati, da si v vsakem primeru zagotovi dodatno odločilno tekmo za obstanek v Droju. Današnji nasprotnik je sicer v zadnjih krogih nekoliko popustil, potem ko si je predčasno zagotovil obstanek. Tako je Legnago v zadnjih treh krogih osvojil le točko, a Triestina ravno tako ne navdušuje, saj so Gagliardijski varovanci v zadnjih šestih tekmah zbrali pičlih pet točk. Triestina bo morala v Legnagu igrati brez kapetana in stebra obrambe Piscopa, ki je kaznovan, a je kljub temu v teh dneh treniral s soigralci. (I.F.)

UMET. KOTALKANJE Na Pikelcu vodi M. Pecchiar, Jazbečeva druga

ŠD Polet in kotalkališče na openskem Pikelcu od včeraj gosti sklepno fazo deželne prvenstva v umetnostnem kotalkanju za kategorije kadeti, mladinke, jeunesse, članice in člani ter pari. V včerajšnjem kratkem programu se je v kategoriji mladink Katarina Jazbec (Polet) uvrstila na 2. mesto. Društvena kolegica Metka Kuk pa je po kratkem programu tretja. Pred današnjim dolгим programom v kategoriji mladink vodi lanska evropska mladinska prvakinja Gioia Girardi (Gradisca). V kategoriji članic po kratkem programu vodi tržaška Slovenka Martina Pecchiar, ki tekmuje za tržaški klub Pat. V kategoriji kadetinj je slabše nastopila Irene Albasini, ki je trenutno predzadnja na lestvici. Deželno prvenstvo se bo na openskem Pikelcu nadaljevalo danes od 14. ure dalje.

ORIENTACIJSKI TEK - Prvi deželni tekmi

Tekmovalci SZ Gaja 28-krat na stopničkah

Z majke se je za tekmovalce in tekmovalke sekcije orientacijskega teka Gaje uradno začela nova tekmovalna sezona. Na sporedu sta bili prvi dve tekmovalni v deželnem prvenstvu v San Danieleju in Cimanu. V San Danieleju so gajevci osvojili pet prvih, pet drugih in štiri tretja mesta. Na najvišjo stopničko so stopili: Nastja Ferluga (kategorija W12), Goran Polojaz (M12), Jernej Vidali (M18), Fulvio Pacor (M55) in Claudio Sepin (M65). Drugi do bili: Leonardo Bonfiglioli (M16), Mauro Clemente (M45), Paola Spinelli (W55), Francesca Rovere (WB) in Marko Germani (WB). Na najnižjo stopničko zmagovalnega odra so stopili: Tjaša De Luisa (W16, sicer druga v deželi),

Chiara Sepin (WA) in Lorenzo Ruzzier (MB). Peter Ferluga se je na moški absolutni lestvici uvrstil na četrto mesto (tretji med tekmovalci iz naše dežele).

V Cimanu so orientacijski tekači Gaje tekmovali v težkih razmerah, saj je deževalo in proga je bila blatna. Najboljše uvrstitve gajevcev: Sandor Pellessoni in Goran Polojaz 2. v kategoriji M12, Veronika De Luisa (3. W14), Krsitjan Kalc (4. M14), Tjaša De Luisa (3. W16), Leonardo Bonfiglioli (2. M16), Chiara Sepin (2. W35), Paolo Pizamus (2. M45), Marko De Luisa (2. M45), Paola Spinelli (3. W55), Margareta Pavlič (1. WB), Francesca Rovere (3. WB), Gregor Pavlič (1. MB), Lorenzo Ruzzier (3. MB).

Domači šport

DANES

Nedelja, 10. maja 2015

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Chioggi: Clodiense - Kras Repen
3. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Štarancanu: Pro Staranzano - Gaja

PROMOCIJSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Štandrežu: Juventina - Trieste Calcio

1. AMATERSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Dolini: Breg - Sant'Andrea San Vito

2. AMATERSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Doberdobu: Mladost - Romana

NAJMLAJŠI (poskusno prvenstvo) - 10.30 v Dignanu: Sandanielese - Kras Repen

ODBOJKA

ŽENSKA D-LIGA - 18.00 v Roveredu: Roveredo - Zalet Kontovel

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.30 v Trstu, Ul. Svevo: Virtus - Zalet Breg

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.00 v Nabrežini: Zalet Sokol - Virtus Volley

UNDER 18 ŽENSKO - 10.30 v Repnu: TimMusic - Zalet Dvigala Barich (polfinale); 10.30 v Mošu: Mossa - Soča Lokanda Devetak (polfinale)

UNDER 17 MOŠKI - 17.00 v Gorici, Špacapan: Olympia - Coselli

KOŠARKA

MOŠKA D-LIGA - 18.00 v Krminu: Alba - Sokol

UMETNOSTNO KOTALKANJE

DEŽELNO PRVENSTVO - 14.00 na Opčinah, Pikelc: organizira ŠD Polet

NOGOMET

Jutri turnir U12 ŠD Sovodnje

Jutri se bo v Sovodnjah začel nogometni turnir za starostno kategorijo U12. Poleg domače ekipe bodo v skupini B igrali še Zarja in Audax Sanrocchese. V skupini A pa Kras Repen, selekcija U12 MNZ Nova Gorica in Isontina. Spored: jutri, 17.30 Isontina - selekcija MNZ NG, 18.30 Zarja - Audax; v torek, 17.30 Sovodnje - Audax, 18.30 selekcija MNZ NG - Kras; v sredo, 17.30 Sovodnje - Zarja, 18.30 Isontina - Kras. V soboto bodo na vrsti še finalne tekme. ŠD Sovodnje organizira turnir v sklopu praznovanja ob 50-letnici društva.

Športel jutri o ženski odbojki

Podatki kažejo, da se na svetu rojeva vedno več žensk in manj moških. Ta podatek velja tudi za zamejski šport. Zakaj je odbojkaric manj. Ali je to res? Na ta in druga vprašanja bodo v studiu oddaje Športel jutri ob 18. uri na Tv Koper-Capodistria odgovarjali Paola Uršič in Rok Magajne za gorisko ter Staška Cvelber in Andrej Pertot za tržaško žensko odbojkarsko gibanje. Objektivi kamere bo posnel nastop v končni nogometašev Juventine in košarkarjev Brega, moški odbojkarjski derbi Sloge Tabor - Soča in atletski dan za šole Atletskega društva Bor.

Obvestila

SK DEVIN vabi na izredni občni zbor, ki bo na društvenem sedežu v Slivnem v sredo, 13. maja 2015 ob 20.30 uri v drugem sklicanju z dnevnim redom. Vpis v Italijansko športno zvezo FIHP in razno.

»**GURNE - DULNCE**« Bazovica 2015, v soboto, 30. maja ob 17.30, v športnem centru Zarje v Bazovici. Tekmo bo povezoval duo Marucelli&Arduini. Nastop navijaške skupine Cheerdance Millenium. Poskrbljeno za pijačo in jedačo.

ŠD JUVENTINA organizira v soboto, 13. junija, od 10.00 dalje na igrišču Juventine v Štandrežu turnir 12 ur nogometa&greenvolley. Novosti: turnir v igri zadeni prečko in beer pong. Zvečer zabava z DJ Bestcompany Tour. Vpis do 7. junija. Info: Maja 3290913340 in Nikol 3297864633.

MOŠKA B2-LIGA - Olympia in Sloga Tabor

Za konec zmagali oboji

Olympia - Olimpia Zane' 3:1 (25:17, 19:25, 25:21, 27:25)

Olympia: Hlede 4, Pavlovič 8, Rigonat 1, Juren 4, Komjanc 5, Lavrenčič 11, Persoglia 11, Gastaldo 20, Vizin 2, Plesničar (L1), Čavdek (L2), Vogric, Brun. Trener: Marchesini.

Odbojkarji združene ekipe so na najboljši način zaključili že tako uspešno sezono. Pred domačo publiko, ki se je tudi tokrat zbrala številna, so premagali ekipo, ki se s sinočnim porazom vrača v deželno ligo. Tekma sama ni bila na višku prejšnjih nastopov. Varovanci trenerja Marchesinija so igrali premalo zbrano in to še posebno v obrambi in sprejemu. Na tak način so omogočili slabemu nasprotniku, da je bil v igri za zmago vse do konca četrtega niza, ki se je zaključil šele v podaljšku. Še dobro, da je v ključnih trenutkih prišla na dan izkušenost Gastalda in Hledeta, ki sta popeljala soigralce do zmage. Ekipi sta tokrat igrali brez svojih dveh najučinkovitejših napadalcev in oba trenerja sta tako poslala na igrišče prav vse razpoložljive odbojkarje.

Uvodoma se je trener Marchesini odločil, da poleg diagonale Hlede- Gastaldo zaupa vogo krilnih sprejemalcev Lavrenčiču in Jurnu in je kot blokerja izbral Pavloviča in Persoglio. Po obetavnem začetku (5:0) so domačini igrali v istem slogu tudi v nadaljnjem delu niza in ga brez težav osvojili. Vse drugače je bilo v drugem nizu, ko so gostje izkoristili slab dan domače obrambe in v vsem zaslužen kot prvi dosegli 25. točko. Tudi začetek tretjega niza ni bil kaj vzpodbuden za gostitelje, ki so obdržali stik z nasprotnikom po zaslugi napak gostov na servisu. Ob koncu srečanja smo jih naštel kar 17. Izenače-

no stanje je trajalo do 22. točke, ko so le nazivali tri zaporedne točke, potrebne za osvojitve niza. Podobni sliki smo bili priča tudi v četrtem nizu, ki je bil še dodatno napet. Končno sta učinkovitejša igrala v napadu tudi Lavrenčič in Komjanc. Po zaslugi tokrat učinkovitega Gastalda in z uspešno režijo kapetana Hledeta so tako prišli do zmage, ki krona odlično in nekoliko presenetljivo mesto tik pod vrhom lestvice. Velja omeniti, da kot v lansk sezoni, je tudi letos zaključno točko dosegel kapetan Filip Hlede, tokrat celo v bloku. (J.P.)

Kioene Pallavolo Padova - Sloga Tabor Televita 0:3 (21:25, 21:25, 23:25)

Sloga Tabor Televita: Cettolo 18, Iaccarino 10, Ivanović 12, Kante 17, Princi 0, Sirch 7, Ambrož Peterlin (libero), Bolognesi, Jerončič, Matevž Peterlin. Trener Gregor Jerončič.

Po dolgem času je Sloga Tabor Televita na gostovanju zmagala po samih treh setih, osvojila tri točke in ponovila svoj doslej najboljši izid izpred dveh sezon, ko je prvenstvo zaključila prav tako s 45 točkami.

Sinočnje srečanje je bilo zelo sproščeno, saj ni odločalo več o ničemer: Sloga Tabor Televita je bila že pred to tekmo matematično šesta, prav tako je Padova že matematično izpadla. Padova je zelo mlada ekipa, saj gre v bistvu za podmladek prve šesterke, ki igra v A ligo. Njeni igralci so vsi mlajši od 20 let, so pa zelo postrtovalni, tehnično dobro podkovani, zaradi svoje mladosti pa še brez pravih izkušenj. Slogaši so seveda neprimerno boljši, sinoči so zaigrali povsem mirno in sproščeno. Občasno so se prilagodili igri svojih nasprotnikov, v odločilnih tre-

Zadnjo točko sezone je za Olympio, tako kot lani, dosegel Filip Hlede

BUMBACA

nutkih, ko se jim je Padova preveč približala (ali rahlo vodila, kot v zadnjem setu), pa so se vedno znali zbrati in osvojiti odločilne točke, ki so jim prinesle štirinajsto prvenstveno zmago.

Končna izida v prvih dveh setih sta nekoliko varljiva, saj je bila Sloga Tabor Televita stalno v visokem vodstvu in so domačini zaostanek omilili v končnici. Bolj izenačen je bil le tretji set, v katerem je dalj časa sicer zelo rahlo prednostjo vodila Padova, zadnjič v končnici s 23:22, ko so Slogaši dosegli z učinkovitimi napadi tri zaporedne točke.

Tudi tokrat je bila postava naše ekipe nekoliko spremenjena: Gregor Jerončič je »svoje« mesto na centru prepustil Sirchu, v prvi šesterki je tudi tokrat zaigral Iaccarino, tako da je bila tokrat klop zelo »kratka«, saj je bil odsoten Privileggi, Matevž Peterlin pa je zaradi poškodbe soigralce le bodril s klopi. Vsekakor je šlo vse kot po olju in tekma se je zaključila po malo več kot uri igranja. (INKA)

ŽENSKA C-LIGA

Zalet Sloga končal na četrtem mestu

Zalet Sloga - Rojalkennedy 3:0 (25:21, 25:19, 25:13)

Zalet Sloga: Babudri 7, Balzano 6, Gridelli 11, Mania' 4, Spanio 9, Štoka 14, Prestifilippo (libero 1), de Walderstein (libero 2), Costantini 0, Crissani, Anja Grgič, Petra Grgič 3, Zonch 0. Trener Edi Božič

Zalet Sloga se je na najboljši način poslovil aod svojih navijačev z novimi tremi točkami in tudi po lepi odbojarski predstavi.

S to zmago je naša združena ekipa tudi dosegla končno četrto mesto z lastnimi močmi, ne da bi čakala na izide z drugih igrišč. Je pa sicer njen edini tekmelec Rizzi sinoči s 3:2 izgubil v Trstu proti mladinkam ekipe TimMusic in jih zato v vsakem primeru ne bi mogel prehiteti.

Rojalkennedy je (po besedah vodstva) v Repen prišel po zmago in začel zelo odločno. Njegova korektorica je zelo učinkovito napadala, a tudi zaletovke niso nikoli popustile. Nekaj odličnih posegov v obrambi, ki je bila skozi vso tekmo vedno na mestu (zelo dobra je bila v drugi liniji tokrat Vera Balzano), je gostjam nekoliko pristrigla krila, tako da je Zalet Sloga po izenačenem boju set zaslužen osvojil. Od tu naprej je šlo vse kot po olju: Zalet Sloga je zaigral zelo učinkovito, si v drugem setu takoj priigral nekaj točk prednosti in jih do konca tudi obdržal. Rojalkennedyju je začela upadati samozavest, naše igralk pa so bile iz akcije v akcijo učinkovitejša, tako da so v zadnjem setu svoje nasprotnice povsem nadigrale in lahko po koncu tekme dale duška svojemu veselju ob nadvse prestižnem končnem četrtem mestu.

1. MOŠKA DIVIZIJA

»Hvala, ker ste vestno trenirali!«

V torek se bo z zaostalo tekmo zaključilo moško medpokrajinsko prvenstvo 1. divizije, lestvica pa je že dokončna. Val je kar dve koli pred koncem napredoval v deželno D-ligo. S tem je bil njegov (na začetku skriti) cilj dosežen. »Izšlo se je še boljše, kot sem pričakoval. Hvala fantom, ki so vestno trenirali!«, je svojo ekipo pohvalil trener David Corva.

Tudi pri Našem Praporu so s sezono zadovoljni, saj so osvojili drugo mesto, kot je na začetku sezone trener Valter Mikluz tudi pričakoval: »Razlika med nami in Valom je očitna. Moji fantje niso zelo izkušeni igralci, z izjemo Persolje so vsi ostali igrali le v nižjih ligah, kljub temu so pokazali, da zmorejo. Rezultat je sad celotne skupine.« Tako je bila sezona za obe slovenski ekipi pozitivna: Val je izstopal kot absolutni prvak prvenstva (samo en poraz), Naš Prapor pa je drugi z zadoščenjem, da so Brici edini, ki so (enkrat) premagali najboljšo ekipo. (stc)

Naš Prapor - Val 3:2 (23:25, 16:25, 25:23, 25:22, 15:12)

Naš Prapor: Barbera (L), Cietto 5, Fogari 1, Juretič 16, Medeot 16, Mervig 0, Oliva 1, Pellizzari 6, Persolja 18, Valentincic 9; trener: Mikluz.

Val: Brandolin 4, Braini 2, Černic 8, I. Devetak 13, M. Devetak 1, R. Devetak 0, Fedrigo 6, Frandolič (L) 1, Juren 24, Magajne 19, Sfiligoi 2; trener: Corva.

Derbi za prestiž je po izenačeni tekmi osvojil Naš Prapor, čeprav bi bili po prvih dveh setih lahko pričakovali drugačen razplet. V tretjem pa je prišlo do preobrata: z veliko voljo do zmage so Brici v nadaljevanju še potrdili dobro igro, ki so jo sicer prikazali že v prvem nizu; Val pa je popustil, zbranost je upadla in v ključnih trenutkih je bilo preveč napak.

Vrstni red: Val 39, Naš Prapor 32, S. Andrea 25, Prevenire 20, Pogivolley 10, S. Sergio 6. (S. Andrea in S. Sergio s tekmo manj)

Odbojkarji OK Val

FOTODAMJ@N

primorski_sport

facebook

primorski_sport

twitter

MOŠKA D-LIGA - Derbi polfinala končnice na Opčinah proti Soči

V finalu slogaši

Sloga Tabor - Soča 3:1 (25:16, 25:21, 23:25, 25:19)

Sloga Tabor: Taučer 7, Kante 12, Antoni 15, Milič 14, Trento 26, Reggente 2, Rauber (L), De Luisa 0, Markežič 0, Jerič, Guštin, Vattovaz, trener Berlot.

Soča: Komjanc 3, Pahor 9, Lupoli 5, Pellis 13, Manfreda 1, Waschl 8, Čavdek (L), Franžot 0, Princi 0, Terpin 0, Hlede, Margarito, trener Battisti.

Derbi polfinala končnice, po katerem si je Sloga Tabor neposredno izborila pravico do nastopa v finalu, je bil vreden ogleda. Igralci obeh ekip so se maksimalno potrudili, tekma je bila lepa in izenačena, za to raven tudi kakovostna, na koncu pa je vendarle prevladala večja želja (in izkušnost) slogašev, ki so že od vsega začetka ciljali na uvrstitev v play-off in skozi celo sezono pokazali, da se želijo letos resno odolžiti za lansko razočaranje, ko so po odličnem prvem delu sezone povsem popustili.

Da so letos trdno namenjeni vsi da-leč, so pokazali tudi naenkrat. Že od vsega začetka so igrali zelo agresivno, zbrano in dinamično. Napadali so z vseh odsekih mreže, posebno prodoren je bil Trento. Učinkovit je bil tudi blok (na koncu 18 točk), pri tem pa so jim delno olajšali delo nasprotniki, ki so bili na mreži nevarni le s centra in levega krila. Do izida 14:7 v drugem setu je bila tekma trdna v rokah gostiteljev. Velika zasluga rosno mladih igralcev Soče (glavnina igra tudi v prvenstvu under 17) je, da se niso predali malodušju in v drugi polovici tega seta tudi reagirali (19:17), seta sicer niso osvojili, so si pa pripravili izhodišče za preobrat v 4. setu. Do tega je tudi prišlo, saj so takoj povedli, Sloga Tabor pa jih je prvič prehitela šele pri izidu 21:20, vendar so na koncu gostje izkoristili že prvo

Blok je bil sinoči eno od orožij Sloge Tabor

FOTODAMJ@N

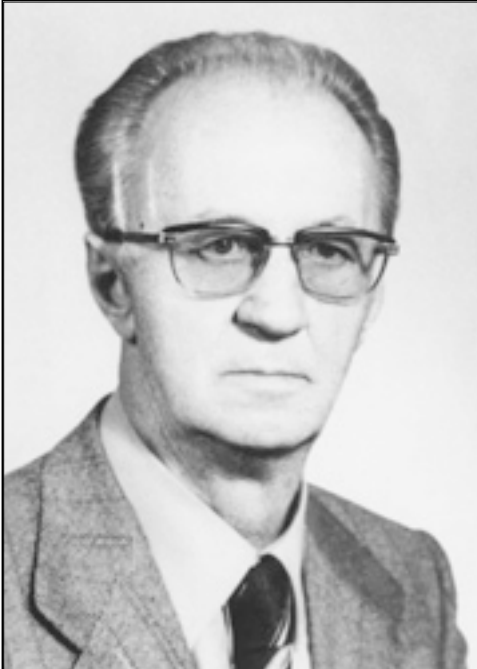
zaključno žogo za izid 1:2 v setih. Četrty set je bil izenačen do 8. točke, nato je Sloga Tabor z Antonijem na servisu (priseben je bil tudi v bloku) dosegla odločilno prednost (19:13), ki je Soča ni mogla več nadoknaditi.

Za napredovanje v C-ligo se bo Sloga Tabor od prihodnjega tedna pomerila s San Vitom. Igra se na dve zmagi, San Vito bo morebitno tretjo tekmo odigral doma.

Trener Sloge Tabor Berlot: »Čestitati moram svoji ekipi za borbenost in tudi za prikazano igro. Ta tekma je bila za nas tudi zahteven mentalni izziv, ki smo ga premagali z visoko oceno. Soča prav tako zasluži pohvalo za reakcijo in dobro igro.«

Trener Soče Battisti: »Slogaši so igrali zelo borbeno, večina dolgih akcij se je iztekla njim v prid. Mi bi morali igrati malo bolj agresivno, saj to zmoremo. Rezultat je vsekakor nesporen.« (ak)

				SESTAVIL LAKO	JAZ IN TI ALI ON IN ONA	DEL TEDNA	OBČINA PRI CHIETIJU V ABRUCIH	70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	PODROČJE POD OBLASTJO MONGOLSKEGA VLADARJA	VZDEVEK GRŠKEGA MOGOTCA ONASSISA	ŠALJIVO IME ZA BRITANSKEGA VOJAKA	RENE LACOSTE	TELOVADBA OB GLASBI IN PRAVILNEM DIHANJU	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	SLOVENSKI GLASBENIK SOSS	ENOZLOŽNA BESEDA	MODNA UMETNOST	NAŠA NIKALNICA	GLAVNO MESTO GANE	IMETJE		
				NEKDANJI PREDSEDNIK ZŠSDI KALAN				SLOV. SMUČARKA ZAJC						VARNOSTNO RAZSTRELIVO ZA RUDNIKE IN KAMNOLOME								
				PESMI BENEŠKIH ČOLNARJEV IN RIBIČEV										GLAVNO MESTO KANSASA								
														ODJEMNIK PRI TRAMVAJU								
				POMENSKO NASPROTNI BESEDI								VISOK GORSKI VRH, HRBET							RISTO SAVIN			
												NEPORASLA GORA							BLAŽENOST V BUDIZMU			
PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	NAŠ ZBOROVODJA (STOJAN)	TALISOVA PIJAČA IGOR SKAMPERLE				DEŽ. SVETNIK GABROVEC						CERKV. OBREDNA OPRAVA										
						AM. TENISAČ (ANDRE)						IONESCO EUGÈNE										
KANAL ZA INSTALACIJE																						
DRAGO OTA										IGRAJO NA POSEBNO PIŠČAL						MILANSKI NOGOMETNI KLUB	SINEAD O'CONNOR					
										... PACINO												
						ITALIJANSKI NARAVO-SLOVEC									DIVJA MAČKA							
						KAZ. ZAIMEK									HRVAŠKI NAFTNI KONCERN							
70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	"POLITIČNO" ORGANIZIRANA SKUPINA LJUDI	PRISTANIŠČE V LIBANONU	SIN OZIRISA IN IZIDE ANTON INGOLIČ			NASPROTNIK, TEKMEC, ZLASTI V LJUBEZNI	LEŽEČE TISKARSKE ČRKE						MESTO V BOSNI									
							CERKVENO PREKLETSTVO						VEČJE PREVOZNO SREDSTVO									
AMERIŠKA FILMSKA ZVEZDA					SKUPNO KOSILO V STARI GRČIJI					CHARLES AZNAVOUR			DEL VOJVODINE				AVTOMOBILSKA OZNAKA CELJA					
					UPODABLJA Z BARVAMI					ITAL. SLIKAR RAIMONDI			DOLINA POD TRIGLAVOM									
IGRA NOGOMETNI DERBI S KRASOM								MORJE V ZDA IN ANGLIJI				ROJAK FIDEL CASTRA										
								PRIPADNICA EVR. NARODA				PREDHODNIK KLAVIRJA										
AVTOMOBILSKA OZNAKA REKE			ŠTUKELJ LEON			VIDA ALBREHT	REKA V ŠPANJIJI				KMEČKO ORODJE				SMUČARSKO SREDIŠČE NA ŠVEDSKEM							
			ITALIJANSKA KRVODAJALNA USTANOVA				ITAL. SLIKAR (VALERIO)				DVOBOJ NA KONCU											
INDIJANSKO PLEME V ZDA						PERGAMONSKI KRALJ				ENOTA ZA EL. NAPETOST				POTAPLJAŠKI ŠPORT (MEDN.)								
						FRANCOSKI PISATELJ				DOTIK MREŽE PRI TENISU												
FRANCOSKA OTOŠKA KOLONIJA V TIHEM OCEANU													OBRI	ABRAHAMOVA ŽENA								
PRIPADNIK ŠKODOŽELJNE SKUPINE						UREDNIK MLADIKE (MARIJ)					PODEŽELSKO NASELJE											
TON A, ZVIŠAN ZA POLTON				ZAČETEK RAPORTA		ITAL. POLITIK (GIULIANO)					PRVA ŽENSKA											
				GINO PAOLI			VEZNIK			PASJA HIŠICA, SENČNICA	GLASBENI INSTRUMENT ERICA CLAPTONA	NEKDANJI RUSKI VLADARSKI NASLOV										
							KRAJ PRI RONKAH (ITAL.)															
				ŠPANSKI PISATELJ IN FILOZOF (EUGENIO DE)				GRIČ, HRIB	NEKDANJI NABREŽINSKI ŽUPAN			RIMSKA BOGINJA SONCA										
				SOLI DUŠIKOVE KISLINE								KEM. ZNAK ZA NIKELJ				GLIVIČNA BOLEZEN ŽIT						
												OTIS REDDING										
				70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	AM. FILMSKA IGRALKA WEST				TRINIDADSKI ATLET BOLDON	ENO OD IMEN NOG. PELEJA				POST SCRIPTUM	SIMON JENKO				70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	GLAVNO MESTO TURČIJE	DIVJI KOZEL	KOFI ANAN
	GRŠKA ČRKA										MITOLOŠKI KRALJ V ARGOSU											
ITALIJANSKA PEVKA (LOREDANA)								ITAL. PISATELJ (GIOVANNI)							VREČICA ZAPRTOTROSNIC							
								GL. MESTO KAZAHSTANA							KADMOŠOVA HČI							
VEK, DALJŠE OBDOBJE																						
REKA V RUSIJI						POKLON TROJA					BEL KRISTAL IZ LEDU											
											POGLED, ASPEKT											
												PREB. GLAV. MESTA GRČIJE						AMERIŠKI BOKSAR CASSIUS CLAY				
											ODŽAGAN KOS DEBLA											
70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	PREDSTOJNIK V NACISTIČNEM TABORU	GRŠKA ČRKA	EGIPČANSKI BOG SONCA			FRAKTURA				MEHKO USNJE IZ KOZJE KOŽE					AVSTRALSKI MEDVEDEK							
			SVETOVALEC PRI DELU			ŠKOFOVSKA KAPA				RJAVA ŽIVAL, ZLASTI KRAVA					PLEMIŠKI NASLOV							
RAVNATELJ GORIŠKEGA KULTURNEGA DOMA (IGOR)							ITAL. SKLADATELJ (ENRICO)								AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA DEREK		ORNA ZEMLJA					
							NAPOVEDOVALEC USODE									LETOMIŠČE PRI BENETKAH						
ZAKLJUČEK MOLITVE					ITAL. PEVEC DANIELE				MUSLIMANSKO MOŠKO IME					ITAL. BOKSAR (BRUNO)								
					"MODERNA BOLEZEN"									PRISTANIŠČE V ČILU								
SLAVNI AMERIŠKI DETEKTIV (ALLAN)									ATLETSKA DISCIPLINA					POVRŠINA, PROSTOR			SLOVENSKI OLIMPIONIK ŠTUKELJ	NEKDANJA RUSKA TELOVADKA KORBUT	ITALIJANSKI KOMIK V PARU Z RICOM			
									GORA OB LJUBL. BARJU					SLOV. SLIKAR (JANEZ)								
DESETI MESEC V LETU								SL. PISATELJ (JANKO)						LETOPISEK								
								AM. PISATELJ (GEORGE)						ANGLEŠKO SVETLO PIVO								
70 LET PRIMORSKEGA DNEVNIKA	ROMAN NA ZACETKU			KMET (ZAST.)						GORA NAD BOVCEM						AVTO - MOTO PREIZKUŠNJA						
	KEM. ZNAK ZA TELUR			IVAN PETERLIN						NA VRHU RAKETE						VASCO ROSSI						
LESENA SKLEDA, TUDI MODEL							IZKORIŠČEVALEC									UPODOBITEV OSEBE V DRAMSKEM DELU						
ELDA NANUT			PLOŠČICA PRI HOKEJU				NASELJE ŠOTOROV, TABOR				KIRURŠKA IGLA					FRANCOSKI FILOZOF IN PISATELJ (ERNEST)						

SLOVARČEK - ADAMI = italijanski slikar (Valerio, rojen v Bologni, 1935) • ADIL = muslimansko moško ime • ARAGON = francoski pesnik in pisatelj (Louis, 1897 – 1982) • ATALA = ime treh pergamonskih kraljev • AVIS = italijanska krvodajalna ustanova, ki jo je ustanovil doktor Vittorio Formentano v Milanu leta 1927 • ELVIRO = neapeljski slikar Raimondi • HOR = egipčanski bog sonca in neba, sin Ozirisa in Izide • ORS = španski pisatelj • ORTONA =občina pri Chietiju • RENAN = Joseph Ernest, francoski filozof in pisatelj (1823 – 1892) • SAL = reka v Rusiji, levi pritok reke Don • SIL = reka v Španiji, levi pritok reke Mino • TRIPOLI = pristanišče v Libanonu

ODPRTO PISMO PREDSTAVNIKOV JEZIKOVNIH ORGANIZACIJ KRAJEVNEMU MINISTRU ZA IZOBRAŽEVANJE

Valižani zahtevajo tekoče znanje jezika tudi za učence šol z angleškim učnim jezikom

Pod naslovom valižanski minister za izobraževanje Huw Lewis; spodaj prebivalci podeželskih predelov Peruja ohranjajo poleg tradicionalnih oblačil tudi jezik, ki pa ga španščina izpodriva.

Aktivisti, ki si prizadevajo za ohranitev in razvoj valižanskega jezika so na ministra za izobraževanje valižanske regionalne vlade naslovili odprto pismo z zahtevo, naj vsem otrokom zagotovijo raven šolanja, da bodo ob koncu obvezne šole tekoče obvladali valižanski jezik.

Podpisniki, med katerimi je tudi predsednica najuglednejše valižanske kulturne prireditve National Eisteddfod Christine James, zahtevajo zagotovilo, da bo valižanska vlada izpolnila obljubo, da bodo vsi učenci v Walesu tekoče govorili valižanščino ne glede na šolo, ki jo obiskujejo.

To pismo je odgovor na napovedi vrhovnega inšpektorja za izobraževanje Grahama Donaldsona, ki je pred časom že pripravil učne načrte za Škotsko. Ob njegovi napovedi, ki po mnenju podpisnikov valižanskemu jeziku ne namenja zadostne pozornosti, so se uprli tudi številni učitelji, med katerimi generalna sekretarka združenja valižanskih učiteljev Elaine Edwards in direktorica organizacije prostovoljnih učiteljev valižanščine Tegwen Morris. Obe sta podpisali odprto pismo.

V pismu so med drugim zapisali: »Kot organizacije in posamezniki, ki dan za dnem promoviramo valižanski jezik, želimo vedeti, kako bo to poročilo uresničilo ambicijo predsednika valižanske vlade, napovedano avgusta lanskega leta, da bodo vsi v Walesu, ne glede na to, ali obiskujejo šolo z valižanskim ali z angleškim učnim jezikom, tekoče govorili valižansko. Mi soglašamo s tistimi, ki trdijo, da bi morali vsi otroci poznati ta jezik in da ni pošteno, da komurkoli odvzamemo možnost, da lahko prosto občuje v valižanskem jeziku.

Po eni strani smo hvaležni profesorju Donaldsonu, ki je v svojem osnutku reforme učnih načrtov že predlagal, da bi jezik bil eden izmed temeljnih predmetov. Če po eni strani soglašamo z načelom, da je treba vsem otrokom omogočiti izobraževanje v valižanskem jeziku, obstajajo pomisleki glede na raven poučevanja valižanskega jezika v šolah z angleškim učnim jezikom. Pričakujemo torej, da profesor Donaldson dopolni svoj predlog.«

Profesor Sioned Davies, vodja oddelka za valižanski jezik na univerzi v Cardiffu, je že v septembru leta 2013 opozoril, da je treba za zagotovitev razvoja valižanščine nujno sprejeti spremembe, preden bo prepozno.

Toni Schiavone, glasnik organizacije Cymdeithas yr Iaith, osrednje organizacije valižanskih aktivistov, je dejal, da je njegova organizacija že napovedala odločna prizadevanja za doseg tega cilja. »Mi postavljamo sposobnost komuniciranja v valižanskem jeziku v središče sposobnosti, ki bi jih morali imeti naši mladi ljudje, da bi lah-

ko aktivno delovali v demokratičnem razvoju Walesa,« je dejal in dodal: »Novi učni načrti morajo postati temelj za živo demokracijo v obeh jezikih, ne pa proizvod konservativnih birokratskih struktur.«

Predstavnica valižanske vlade je na to pismo že delno odgovorila, ko je napovedala, da bodo v kratkem objavili spremenjeno poročilo prof. Donaldsona. »Pri pripravi teh sprememb se je prof. Donaldson posvetoval s številnimi strokovnjaki in z valižanskimi jezikovnimi skupinami ter je pozorno prisluhnil njihovim pogledom in njihovi zaskrbljenosti. Mi priznamo, da so potrebne spremembe pri poučevanju valižanščine kot drugega jezika; zavzemamo se, da se v učni program vnesejo potrebne spremembe za izboljšanje ravni poučevanja valižanščine kot drugega jezika, z namenom, da mlade ljudi opremimo z znanjem, ki ga potrebujejo, da bodo lahko v prihodnje tekoče govorili valižanščino.«

Zaenkrat pa je to še vedno samo obljuba.

Največji južnoameriški domorodni jezik kečua zapisan počasnemu izumiranju

Jezikovni zemljevid sveta je čudovit mozaik. Od obrobja Arktike do samotnih naselij podsaharske Afrike govorijo prebivalci sveta kakih 6.000 jezikov. Vendar pa Unesco opozarja, da za njihovo zaščito ni ustreznih ukrepov in bo polovica teh jezikov izginila pred koncem tega stoletja.

V Južni Ameriki, na območju Andov obstaja skrb za jezik, ki nazorno pričča o prizadevanju v boju proti izumiranju jezikov. Južnoameriški jezik kečua je star več kot 2.000 let; govorili so ga domorodci v južni Kolumbiji, Ekvadorju, Peruju, Boliviji, Čilu in Argentini. To je jezik, v katerem so se sporazumevali Inki in sedaj ga govori približno 8 milijonov ljudi, več kot katerikoli drugi domorodni jezik na ameriški celine, kot ve povedati profesorica Rosaleen Howard, direktorica oddelka za španske študije na šoli za moderne jezike univerze v Newcastleu.

Kljub velikemu številu govorcev je kečua ogrožen jezik. Na nekaterih območjih je popolnoma izginil. Eno takih območij je gorska pokrajina Huarochiri v okraju Lime, prestolnice Peruja. »V kolonialnem obdobju je bil tam duhovnik, ki je zapisoval krajevne običaje in ustno izročilo. Če obiščete danes to regijo, boste ugotovili, da prebivalstvo tega jezika ne govori več,« pojasnjuje profesorica Howard in dodaja, da se zdaj ljudje pogovarjajo samo v španščini.

Zgodovina jezika kečua je zelo dolga in njegov razvoj izredno raznolik. Jezik se je začel razvijati na območju v osrednjih Andih, ki danes nekako ustreza Peruju. Kakih 1.000 let so ljudje, ki so govorili kečua, tesno sodelovali s prebivalstvom, ki je govorilo jezik ajmara, prav tako domorodnim jezikom v regiji in to sodelovanje je močno zaznamovalo razvoj jezika kečua. Kot pojasnjuje profesorica Howard, je prišlo do nekakšne cepitve jezika, njegove delitve na dve veji in lahko bi rekli, da prav raznolikost tega jezika do neke mere šibi njegove priljubljenosti za preživetje. Dokaz za to lahko najdemo tudi v odločitvi Peruja, da je svoja prizadevanja za zaščito jezika osredotočil na ohranjanje jezikovnih variant južnega dela Peruja in veliko manj je pozoren na jezikovne variante v osrednjem delu države.

Dogajanja v zvezi z jezikom kečua se vrtijo v nekakšnem začaranem krogu. Na številnih kmetijskih predelih v Andih so prebivalci diskriminirani, predvsem v izobraževalnem sistemu, ker govorijo kečua in ne španščine. Če se ljudje selijo s podeželja v mesta je znanje španščine nujno potrebno za zaposlitev in za nadaljevanje študija, tu ni nobene alternative. To je stvarnost, ki je stara že več generacij. Zato se dogaja, da številni prebivalci kmetijskih predelov države ocenjujejo, da je za njihove otroke bolje, da se učijo španščine namesto kečua; prepričujejo jih, da brez španščine ne bodo prišli nikamor in čedalje pogostejše se dogaja, da z otroci nočejo govoriti kečua ampak raje lomijo slabo španščino. Pravi paradoks pa je, da med izobraženimi prebivalci narašča zanimanje za revitalizacijo jezika. Daleč od mestnih elit pa se navadni ljudje tega pomena ne zavedajo. Tu profesorica Howard pojasnjuje, da »ljudje, ki si prizadevajo za revitalizacijo, pripadajo izobraženi skupnosti, ki je dvojezična. Španščine so se naučili s selitvijo v mesta ter v višjem in visokem izobraževalnem sistemu, kečua pa so ohranili kot osebno izročilo.« Dodaja tudi, da se ljudje s podeželja ne zavedajo, kako ogrožen je njihov jezik, saj ga dejansko uporabljajo kot pogovorni jezik v okolju, v katerem živijo. Potreba po španščini se pojavi še v trenutku, kadar v njihovo regijo pridejo kolonizatorji ali kadar se želijo seliti v mesta ali tja poslati svoje otroke.

Kar nekaj prizadevanj je za ohranitev jezika kečua. Eden takih primerov je v Boliviji, kjer so s šolsko reformo leta 1994 uvedli obvezno poučevanje jezika kečua; v prvih razredih osnovne šole je kečua učni jezik, postopoma pa se v višjih razredih uvaja španščina, dejansko kot drugi jezik, čeprav je španščina prvi uradni jezik v državi. Vendar tudi ta reforma ni zelo učinkovita in ne prispeva k medsebojnemu razumevanju in k promociji bolj spoštljive družbe. Eden razlogov, zaradi katerih ta šolski sistem ni učinkovit, je občutek domorodnih prebivalcev, da so diskriminirani, ker so v šolskem sistemu ločeni od španske govorečega prebivalstva.

Sicer pa profesorica Howard opozarja, da so nekateri drugi ukrepi boli-

vijske vlade zelo učinkoviti. Leta 2009 je namreč Bolivija spremenila ustavo in v njej zapisala, da je vseh 37 jezikov, ki so v rabi v državi, uradnih jezikov. Temu določilo je sledilo drugo, po katerem morajo ob zaposlitvi vsi javni uslužbenci obvladati vsaj enega od domorodnih jezikov. Po njeni oceni je to določilo primerno na področju zaposlovanja, ker je prejšnja ureditev odpirala veliko zaposlitvenih priložnosti za prebivalce, ki so govorili španščino in zelo malo za tiste, ki so govorili jezike domorodnih ljudstev.

Pred kratkim so v Boliviji sprejeli sklep, da morajo vsi javni uslužbenci obvladati vsaj en domorodni jezik; to pravilo se torej uveljavlja tudi za že zaposlene in vlada financira tečaje jezikov, kar je nedvomno učinkovito. Poleg tega se uveljavlja tudi poučevanje domorodnih jezikov na univerzah in povečuje se prisotnost jezikov na televiziji in drugih sredstvih obveščanja.

Kaj je torej potrebno za zaščito in ohranitev jezika kečua? Profesorica Howard nima dvomov, ko trdi, da je zaščita domorodnih jezikov vprašanje človekovih pravic: »Povsem jasno je, kakšno krivico trpijo ljudje, ki morajo živeti v družbi, ki jih je prisilila, da opustijo svoje jezike in jih zamenjajo z dominantnimi jeziki tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju,« ugotavlja.

70

Primorski
dnevnik

Z vami, naprej.

**Posebna naročniška akcija
za nove naročnike ob
70. letnici Primorskega dnevnika**

Vsem, ki se bodo odločili postati naročniki
na Primorski dnevnik, nudimo do konca
meseca maja posebno ponudbo:

7-mesečno naročnino za samo 100 evrov.

Vsak nov naročnik bo prejemal
Primorski dnevnik na dom do
31. decembra 2015, **do konca maja**
pa bo zanj časopis brezplačen!

 Primorski
dnevnik

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
20.00 Tv Kocka: Pravljična ura babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra **20.30** Deželni Tv Dnevnik **20.50** Alpe Jadran, sledi Čezmej-na Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.30 UnoMattina in famiglia **7.00** 8.00, 9.00, 13.30, 16.30, 20.00, 23.40 Dnevnik **10.00** QB – All'estero quanto basta **10.30** A Sua im-magine, vmes maša **12.20** Linea verde **14.00** Talk show: L'Arena **16.35** Show: Do-menica in **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Show: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.35** Nad.: Fuori classe

RAI2

6.30 Nautilus **7.00** Serija: Once Upon a Ti-me in Wonderland **8.30** Serija: Heartland **10.00** Dok.: Il cavallo **10.30** Dok.: Il baco **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mez-zogiorno in famiglia **13.00** 17.05, 20.30 Dnevnik, vreme in šport **13.45** Quelli che aspettano **15.30** Quelli che il calcio **17.10** Stadio Sprint **18.10** 90° minuto **19.35** Se-rija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.00** Av-tomobilizem: Formula 1, VN Španije, dir-ka **23.00** La domenica sportiva

RAI3

7.05 Film: Teodora, imperatrice di Bisanzio (zgod.) **8.35** Film: Diabolicamente tua (dram.) **10.05** Community – L'altra Italia **10.50** Figù – Album di persone notevoli **10.55** 12.10 Rubrike **11.45** Kolesarstvo: Gi-ro mattina **12.00** 14.00, 18.55, 23.25 Dnev-nik in vreme **12.55** Il posto giusto **14.30** In 1/2 ora **15.05** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 2. etape **18.00** Kilimangiaro **20.00** Blob **20.10** Che tempo che fa **21.40** Report **23.40** Nemico Pubblico

RAI4

13.35 Film: Professione assassino (akc.) **15.05** Chaos **15.55** Xena **17.35** Novice **17.40** Film: Star Trek – La nemesi (zf) **19.40** Supernatural **20.25** Teen Wolf **21.15** At-lantis **22.05** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D.

22.50 Film: Perimetro di paura (horor)

RAI5

14.15 La Terra vista dal cielo **15.15** Medi-terraneo: Mare Nostrum **16.05** 18.30 Cin-que buoni motivi **16.10** Gledališče: Clôture d'amour **17.50** Prima della prima **18.25** Novice **18.40** Koncert: Temirkanov, Haydn, Shostakovich, Dvorak **20.10** Petruška: Back in the URSS **20.45** Libri come: Gianrico Caro-figlio **21.15** I meccanismi della natura **22.10** Dok.: Philip Roth rivelato **23.05** Film: Angel – La vita, il romanzo (dram.)

RAI MOVIE

14.20 Film: Eroe per un giorno (dram.) **16.05** Film: Pensieri pericolosi (dram., '95, i. M. Pfeiffer) **17.45** Novice **17.50** Film: L'imbro-glio nel lenzuolo (dram., It., '09) **19.45** Film: I pompieri di Viggiù (kom., It., '49, i. Totò)

21.15 Film: I cospiratori (dram., '70, i. S. Connery) 23.35 Serija: Bates Motel

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Il veterinario **14.40** Attualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.45** GranPremium **15.05** Film: The Good Witch – Un'amore di strega (fant.) **16.40** Nad.: Stiamo bene insieme **17.35** Novice **17.40** Nad.: Io e mio figlio **19.25** Nad.: Commes-se **21.20** The Voice of Italy **0.35** Nad.: Lo zio d'America

RETE4

7.10 Media Shopping **7.40** Super Partes **8.20** Dok.: Magnifica Italia **8.55** Terra! **10.00** Ma-ša **10.50** Le storie di viaggio a... **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Walker Tex-as Ranger **13.55** Oltre il limite – Storie di corsa **14.45** Ieri e oggi in Tv **15.50** Film: L'im-pero del sole (biogr.) **19.35** Serija: The Mentalist **20.30** Nad.: Tempesta d'amore

21.30 Film: The Interpreter (triler, '05, i. N. Kidman, S. Penn)

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Le frontiere del-lo spirito **10.10** Bye Bye Cinderella **10.30** Dok.: Il meraviglioso volo degli uccelli **12.00** Melaverde **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** L'arca di Noè **14.00** Film: Letters to Juliet (rom., '10, i. A. Seyfried) **16.15** Do-menica Live **18.45** 21.10 Nad.: Il segreto **20.40** Show: Paperissima Sprint **23.30** X-Style

ITALIA1

7.30 Risanke **8.05** Serija: Dragons **8.25** Film: Lupin III – La cospirazione dei Fuma (anim.) **10.00** 12.45 Motociklizem: SP Su-perbike 2015 **12.25** 18.30 Dnevnik in vre-me **14.05** Karaoke **14.55** Film: Missione

VREDNO OGLEDA

Nedelja, 10. maja
La 7, ob 23. uri

Omicidio
a luci rosse

ZDA 1985
Režija: Brian De Palma
Igrajo: Craig Wasson, Melan-
ie Griffith, Gregg Henry in
Deborah Sheldon

V duhu Hitchcockovih pri-povedi, si je tudi De Palma zamislil srhljivko katere gla-vni protagonist je Jake, tro-moglavi filmski igralec, ki je na dan, ko je izgubil službo, tudi izvedel, da ga žena že dalj časa vara. Preden bi pa-del v hudo depresijo, se je za-tekel v prijateljevo vilo, kjer lahko dan za dnem nemote-no opazuje okno sosedov, za katerim se nič hudega sluteč preoblači prikupna sosed. Med vsakodnevnim opazovanjem, pa se na lepem zave, da so nje-govo novo plavalaso simpatijo ubili ...

Mercurio (zf) **16.50** Film: Ant Bully – Una vita da formica (anim.) **19.00** Film: Amore a prima svista (kom., '01, i. G. Paltrow, J. Black) **21.25** Show: Colorado

IRIS

14.45 Film: Seta (dram.) **16.45** Film: Segreti (dram., '97, i. J. Lange, M. Pfeiffer) **18.45** Film: Una notte per decidere (rom., '00, i. S. Penn)

21.00 Film: I sublimi segreti delle Ya-Ya sisters (dram., '02, i. S. Bullock) 23.45 Film: In cerca di Amy (kom., '97, i. B. Affleck)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnev-nik **7.50** Vreme **10.00** L'aria che tira – Il dia-rio **11.00** Gustibus **11.35** Film: Intrigo a Taormina (kom.) **14.00** Kronika **14.40** Se-rija: I Kennedy **16.15** Serija: Josephine, ange gardien **20.30** Film: Tracce di rosso (triler) **21.10** Film: Uccidete la colomba bianca (triler) **23.00** Film: Omicidio a luci rosse (triler)

LA7D

6.30 I menu di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 12.00, 19.30 Talent show: Chef per un giorno **9.10** I menu di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **14.00** Nad.: Grey's Ana-tomy **16.45** The Dr. Oz Show **18.55** Dnev-nik **19.00** Food Maniac **21.40** Crozza nel Paese delle meraviglie

TELEQUATTRO

6.30 18.00 Le ricette di Giorgia **9.30** Italia economia e prometeo **9.45** 19.30, 23.00 Dnevnik **10.00** La parola del signore **10.30** 23.15 Rotocalco Adnkronos **10.45** Attual-no: Musa Tv **12.30** 20.00 Qui studio a voi stadio **18.20** Tanta salute **19.00** Il caffè del-lo sportivo **19.45** Qua la zampa **23.30** Trie-ste in diretta

LAEFFE

12.45 17.50 Un medico on the road **13.50** 20.15 Bourdain: Senza prenotazione **14.45** Jamie: Menù in 15 minuti **15.50** Film: We Want Sex (dram.) **19.00** Posso dormire da voi? **21.00** Nad.: The Paradise **23.15** Film: Coco Chanel & Igor Stravinsky (dram.)

CIELO

11.15 Wrestling **12.30** Novice **12.35** 19.30 Top 20 Countdown **13.30** 20.15 Top 20 Funniest **14.30** Frank Matano – Planet's Got Talent **14.45** 23.15 Italia's Got Talent **17.15** Stop & Gol **18.45** Most Shocking

21.15 Film: La terrazza sul lago (akc.)

DMAX

12.30 Top Gear **13.20** Turtleman **14.10** 22.55 Wild Frank: Africa **15.05** Nudi e cru-di **15.55** World's Top 5 **16.50** Airport Se-curity **18.35** 21.10 Affare fatto! **19.30** Ri-mozione forzata **22.00** Fritti e strafritti **23.45** Ghost Asylum

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške nanizanke **10.50** Prisluhnjimo tišini **11.25** Obzorja du-ha **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 17.00, 18.55, 23.05 Poročila, šport in vreme **13.25** Slo-venski pozdrav **15.10** Film: Umetnik (rom.) **17.20** Točno popoldne **18.20** Z vrta na mi-zo **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nad.: Nova dvajseta **20.30** Nad.: To naše življenje **21.35** Intervju **22.30** Dok. odd.: Polži **23.35** Nad.: Oblast

SLOVENIJA2

7.10 Posebna ponudba **7.35** Ugriznimo zna-nost **8.00** Turbulenca **8.35** Rad igram no-gomet **9.00** Žogarija **9.35** Glasbena mati-neja **10.35** 7. srečanje kitarskih orkestrov Slovenije **11.20** 16.05 Veslanje: SP, prenos **13.50** Avtomobilizem: Formula 1, VN Ka-talonije, prenos dirke **17.35** Športni izziv **18.30** Avtomobilnost **18.55** Dok. film: Me-sto na robu **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Na utrip srca **20.25** Pomladne noči **21.00** Pod svobodnim soncem **21.30** Nan.: Foylova vojna **23.10** Dok. odd.: Hitlerjevi otroci **0.30** Aritmični koncert

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Vsedanes – Svet **14.20** Tednik **14.50** Vrt sanj **15.35** Folkset 2014 **16.35** Najlepše besede **17.05** 21.50 Av-tomobilizem **17.20** Dok.: Julijska krajina 1945 – Med upori in svobodo **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Spomini **19.00** 22.05 Vse-danes - Tv dnevnik **19.50** Šport **19.30** Vzhod – Zahod **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Dok.: Vidim rdeče! **22.20** Slovenski magazin **22.45** Posvečeno Tarti-niju **23.35** Sredozemlje

POP TV

6.55 Risanke, otroške in zabavne serije **10.20** Nad.: Beverly Hills 90210 **11.30** Po-polna poroka **14.20** Film: 007 – Goldfinger (akc., '65, i. S. Connery) **16.25** Film: Zlob-na dekleta (kom.) **18.20** Serija: Vrtičkanje **18.55** Novice in vreme **20.00** Znan obraz ima svoj glas

22.45 Film: Gorile v megli (biogr.)

KANAL A

7.00 15.10 Risanke **8.30** 18.35 Serija: Naša mala klinika **9.20** 15.30 Serija: Revolucija **10.15** ŠKL – Šport mladih **10.45** 15.05 Se-rija: Šola za pare **11.10** Tv prodaja **11.30** Se-rija: Veliki pokovci **12.20** 19.30 Serija: Frendi iz službe **12.50** Film: Mreža (krim.) **16.25** Film: Pot do ljubezni **18.00** Volan **20.00** Film: Šerifova zvezda (dram., '96) **22.30** Big Brother **23.30** Film: Darjeeling Li-mited (pust., '07, i. O. Wilson)

PLANET TV

10.25 Nad.: Ena žlahtna štorija **13.30** Ma-gazin Lige Prvakov **14.05** Nan.: Spet zalju-bljena **15.00** Gordonova vrhunska domača kuhinja **15.35** Nan.: Pretkane služkinje **16.30** Ta teden z Juretom Godlerjem **17.05** Bognedaj, da bi crknu televizor **18.00** Dok.: Galileo **19.00** Danes **20.00** Film: Ba-bilon (dram.) **22.35** Film: Naključni vohun (akc.)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv.maša iz žup-ne cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled sloven-skega tiska; 10.00, 10.50 Music box; 10.15 Iz domače zakladnice; 11.10 Nabožna glas-ba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik, sledi Music box; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poroči-la in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.15 Istrska srečanja, sledi Music box; 15.30 Z goriške scene, sledi Music box; 16.00 Šport in glasba, vmes kratka poroči-la; 17.30 Z naših prireditev; 19.20 Napo-vednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)
5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00, 17.30 Vreme; 8.30 Jutranjik; 9.10 Pri-reditve danes; 9.30 Torklja; 10.30 Poročila; 10.40, 15.00, 18.50 Pesem tedna; 11.00 Pri-morski kraji in ljudje; 12.00, 13.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 14.30 Nede-lja na športnih igriščih; 15.30 DiO; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Okrog osmih;

22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Crossroads; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 10.30, 12.00, 13.30, 17.30, 19.30 Dnevnik; 8.00, 17.45 Pesem ted-na; 8.30 Il giornale del mattino; 9.00 Glasba; 9.30 Sonoramente classici; 10.00 Glasba; 10.45, 19.15 Sigla single; 11.00 Osservatorio; 11.35 Ora musica; 12.30 I fatti del giorno; 13.00, 20.30 La rosa dei venti/Tesori da ris-coprire/Next/I magnifici 22; 14.00 Glasba; 15.00 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Glasba; 21.30 Sono-ricamente Puglia, 22.00 Extra extra extra; 23.00 Pic nic electronique; 0.00 Nottetempo.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Zelo boste naklonjeni domu in družin-skim članom ter boste povezani v od-nosih z najbližjimi, kar jim ne bo nuj-no po godu. Pustite jim dihati! Zdra-vje: pred vrati je poslabšanje.

BIK 21.4.-20.5.: Veliko pozor-nosti boste usmerili k finan-cam. V zasledovanju materialnega uspeha boste prešli k dejanjem in mo-goče odkrili skrite talente, ki vam bo-do pomagali na karierni poti.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Potre-bovali boste iskrene pogovo-re z bližnjimi. Zahtevali boste pravi obraz, ne pa skrivanja za ponarejenim idealom. Na delovnem mestu boste že-leli izzive, rutine se boste izogibali.

RAK 22.6.-22.7.: Če ste si po-stavili cilj bolj zdravega živje-nja ali ste razmišljali o načinu prehra-njevanja, je pravi trenutek za ta korak. Veliko stvari boste postavili na stran-ski tir, da boste dosegli zastavljeno.

LEV 23.7.-23.8.: V službi bo-ste prevzeli iniciativo in kot vodja boste odlični. Delavnost vam bo pomembna vrednota, s katero boste sodili ljudi okoli vas. Pazite se pokro-viteljstva, ki lahko škoduje odnosom.

DEVICA 24.8.-22.9.: V part-nerskem odnosu boste idea-lizirali zvezo, kar na daljši rok se ne bo obrestovalo. V iskanju življenjskega smisla se boste zaprli vase, kar vas bo omejevalo v prijateljskih odnosih.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Vaš ego bo v prihodnjem tednu presegel meje normalnega. Zelo boste ukazovalni in nestrpni. Na delovnem mestu pa zelo svojeglavi in zato v ne-soglasju s kolektivom in nadrejenim.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Če ste samski, boste stremeli k dolgotrajni zvezi, če ste že v partner-skem odnosu, pa boste sanjali o dru-žini, otrocih, vnukih. Zapostavljali boste službene obveznosti.

STRELEC 23.11.-21.12.: Na-gnjeni boste k hitrim odlo-čitvam. Previdnost na delovnem me-stu pa ne bo odveč. Samski boste iska-li pozornost od prijateljev in družine, a boste čutili pomanjkanje ljubezni.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Zelo boste kreativni in ustvarjalni. Energičnost in pozitivnost bosta odlič-no vplivala na vaš delovni zagon v službi. Individualnost vam bo tuja, ze-lo boste kooperativni in sodelovalni.

VODNAR 21.1.-19.2.: Veliko časa boste namenili partner-ju, ki vam pozornosti ne bo vračal. V službi boste odsotni, manjkalo vam bo koncentracije in volje do dela. Vedno boste iskali najlažjo pot do cilja.

RIBI 20.2.-20.3.: Iskali boste nove in zanimive načine iz-ražanja skozi vaše delo. Če delate v pi-sarni, si boste v prostem času želeli ustvarjalnih dejavnosti. Kreativnost v težjih izzivih bo privedla do rezultatov.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Torto o ragione? La macchina della verità **14.40** Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Si può fare! **23.40** Porta a porta

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.20** Nad.: Streghe **8.00** Sorgente di vita **8.30** Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisperer **17.00** Serija: Cold Case **18.00** Šport **18.50** Serija: Blue Bloods **19.40** 21.10 Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL

23.45 Film: Red Riding – 1983 (krim.)

RAI3

7.00 Buongiorno Italia **7.30** Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55** 14.00, 18.55, 0.00 Dnevnik in vreme **13.15** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 3. etape **18.00** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** #TreTre3 **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Amore criminale **23.10** Visionari

RAI4

12.00 Heroes **12.40** 18.25 Andromeda **13.30** 20.20 Star Trek Enterprise **14.15** 90210 **15.00** Heartland **15.50** Joan of Arcadia **16.40** Streghe **17.30** Novice **17.35** The Lost World **19.10** Doctor Who

21.15 Film: Spy Kids 2 – L'isola dei sogni perduti (pust.) **23.05** Il trono di spade **0.05** Vikings

RAI5

14.10 La Terra vista dal cielo **15.10** Mediterraneo: Mare Nostrum **16.05** Dok. film: Ferma il tuo cuore in affanno **17.45** Scaramouche Scaramouche **18.00** Memo – L'agenda culturale **18.30** Novice **18.35** Cinque buoni motivi **19.45** Millenium – Nascita di un bestseller **20.40** Passepartout **21.15** Gledališče: Fuerza bruta **22.15** Ples **23.10** Ghiaccio bollente **23.15** Eric Clapton: Crossroads Blues Festival '07

RAI MOVIE

13.40 Film: Convoy – Trincea d'asfalto (akc.) **15.40** Film: Goodnight for Justice (western) **17.15** Novice **17.20** Film: La battaglia di Midway (voj.) **19.40** Film: I nuovi mostri (kom., It., '77) **21.15** Film: Io sono la legge (western, '71, i. B. Lancaster) **23.05** Film: JFK – Un caso ancora aperto (zgod., '91, i. K. Costner)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.20** Nad.: Terapia d'urgenza **13.10** 19.30 Nad.: Terra Nostra **13.55** 23.00 Serija: Sulle tracce del crimine **15.45** Aktualno: Anica – Appunta-

mento al cinema **15.50** GranPremium **16.05** Serija: Delitti in Paradiso **17.10** Nad.: Legami **17.50** Novice **17.55** Nad.: Batticuore **18.45** Nad.: La signora in rosa **20.20** Serija: Nero Wolfe **21.15** Serija: Padre Brown **23.55** Serija: Un caso di coscienza

RETE4

6.40 Serija: Miami Vice **8.45** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg Distretto 21 **16.35** Serija: Colombo **19.30** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Quinta Colonna **23.55** Terra!

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Uomini e donne **16.10** Amici fase serale **16.20** Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Caduta libera **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Serija: Squadra Mobile **23.10** Serija: Falco

ITALIA1

6.45 Risanke **8.25** Nad.: Smallville **10.15** Nad.: The O.C. **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in sport **13.55** Nan.: Simpsonovi **14.45** Serija: The Big Bang Theory **15.15** Serija: Merlin **16.40** Serija: The Vampire Diaries **17.35** Serija: Dr. House – Medical Division **19.00** Fattore umano **19.30** Notorius **19.55** Karaoke **20.35** Serija: C.S.I. - Miami **21.10** Film: Par-to col folle (kom., '10, i. R. Downey Jr.) **23.00** Tiki Taka – Il calcio è il nostro gioco

IRIS

13.00 Film: Il testimone (triler, '78) **15.00** Film: Colpo di fulmine (kom., It., '12) **16.50** Note di cinema **17.00** Film: Cuore sacro (dram., It., '05) **19.10** Serija: A-Team

21.00 Film: Rapimento e riscatto (akc., '00, i. M. Ryan, R. Crowe) **23.50** Film: Ipotesi di complotto (triler, '97, i. M. Gibson, J. Roberts)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **7.50** Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: McBride **16.20** Serija: Le strade di San Francisco **18.05** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Piazza-pulita

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** Nad.: Amare per sempre **9.10** I menù di Benedetta **11.00** 19.00, 20.05 Cuochi e fiamme **13.00** Nad.: Grey's Anatomy **16.00** Nad.: Providence **17.00** Cambio moglie **18.55** Dnevnik

21.10 Film: Un giorno di gloria per Miss Pettigrew (kom.) **23.00** La mala educax-xion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Piccola grande Italia **12.30** Italia economia e pro-

meteo **12.40** Aktualno: Musa Tv **12.55** Le ricette di Giorgia **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** Trieste in diretta **19.20** Qua la zampa **20.00** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **22.30** Il caffè dello sportivo **23.30** Film: Due o tre cose che so di lei (dram.)

LAEFFE

11.40 18.30 Bourdain: Senza prenotazione **13.20** 16.20 Silvia, pepe quanto basta **13.50** 19.20 Attraverso una lente **14.10** Il cuoco vagabondo **15.15** Il guru delle prelibatezze **17.25** Jamie: Menù in 15 minuti **19.40** Novice **20.05** Posso dormire da voi? **21.05** Film: Sesso e filosofia (kom.) **23.10** Film: Cinqueperdue – Frammenti di vita amorosa (dram.)

CIELO

12.00 Junior MasterChef Australia **14.15** 16.00 MasterChef Australia **17.30** Buying & Selling **18.30** Fratelli in affari **19.15** Affari di famiglia **20.15** Dok.: House of Gag **21.10** Italia's Got Talent

DMAX

12.30 Storage Wars **13.20** 19.30 Rimozione forzata **15.05** Nudi e crudi **15.55** Turtleman **16.50** Airport Security **18.35** Affari a quattro ruote **21.10** River Monsters

SLOVENIJA1

6.20 Utrip **6.35** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.20** 18.25 Kviz: Vem! **11.00** Nan.: Moji, tvoji, najini **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.50, 22.35 Poročila, vreme in sport **13.35** Polnočni klub **15.10** Dober dan, Koroška! **15.40** 18.10 Risanke **16.15** 0.15 Duhovni utrip **16.30** Odrpta knjiga **17.30** Alpe-Donava-Jadran **17.55** Novice **18.00** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio City **22.00** Odmevi **23.05** Platforma **23.35** Slovenska jazz scena

SLOVENIJA2

6.00 9.50 Zabavni infokanal **7.00** Risanke in otroške oddaje **8.25** Zgodbe iz školjke **8.45** Infodrom **10.15** Dobro jutro **12.35** 19.05 Točka **13.20** To bo moj poklic **13.50** Obzorja duha **14.35** O živalih in ljudeh **15.10** Prava ideja! **15.35** Sobotno popoldne **16.45** Dober dan, Koroška! **17.15** Dok. odd.: Rabbin in nemški častnik **18.10** Nad.: Pokličite babico **20.00** Nad.: Besi **21.00** Serija: Zločini v Walesu **22.40** Film: Elena (dram.)

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.35 Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **15.00** Ciak Junior **15.25** Posvečeno Tartiniju **16.10** Vesolje je... **16.40** Tednik **17.10** Dogodki **17.25** Istra in... **18.00** 23.00 Športel **18.35** 23.30 Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **20.00** Sredozemlje **20.30** Artevisione **21.00** Meridiani **22.15** Glasba zdaj **22.30** Športna mreža

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **8.00** 9.55, 11.05, 12.15 Tv prodaja **8.15** 17.20 Nad.: Moje srce je tvoje **10.10** 16.00 Nad.: Zaljubljen do ušes **11.20** 15.00 Nad.: Dubrovnika zora **12.30** Film: Jeklene magnolije (kom.) **17.00** 18.55, 22.40 Novice **20.00** Dan najlepših sanj

21.00 Film: Zmenek (kom., '10, i. S. Carrell) **23.15** Serija: Obdarjen

KANAL A

7.50 Risanke in otroške oddaje **9.10** 11.45 Serija: Odvetnik z ulice **10.00** 16.35 Pazi, kamera! **10.35** 12.35, 12.50 Tv prodaja **10.50** Serija: Kamp razvajencev **13.05** 16.15 V živo iz hiše Big Brother **13.35** 17.50 Serija: Komisar Rex **14.35** Film: Zemlja v nevarnosti (zf) **18.00** Svet **18.55** Serija: Novo de-

Ponedeljek, 11. maja
Raimovie, ob 23.05

JFK - Un caso ancora aperto

ZDA 1991

Režija: Oliver Stone

Igrajo: Kevin Costner, Donald Sutherland, Tommy Lee Jones in Walter Matthau

Leta 1963, v Dallasu, je umor ameriškega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja pretresel svet. Preiskava je naposled dokazala, da je atentator Lee Harvey Oswald sam načrtoval in tudi izvedel zločin.

Okrožnega tožilca iz New Orleansa Jima Garrisona, pa ta zaključek ne prepiča in tudi zato skuša razkriti vse dogodke, ki so se zgodili pred umorom. Garrison je namreč gotov, da je bilo v tisti preiskavi preveč lukenj, ki jih nihče ni želel zapolniti.

Dokazi, ki jih dan za dnem odkriva pa vodijo do vrha CIE, FBI-ja, obveščevalnih služb in mafije.

Stonejev film, čeprav je to fiksijska zgodba, še danes velja za eno popolnejših razlag tega kar se je zgodilo v Dallasu tistega novemberskega dne.

VREDNO OGLEDA

kle **19.30** Film: Pravični umor (krim., '08, i. R. De Niro, A. Pacino) **21.25** Big Brother **22.55** Film: Kameleon (dram., '10)

PLANET TV

11.00 Nad.: Moja družina **11.40** Tv prodaja **12.10** Nan.: Havaji 5.0 **13.05** Nad.: Sulejman Veličastni **14.10** Ellen **15.10** Nan.: Zasebna klinika **16.05** 20.00 Bar **17.15** Nad.: Ena žlahtna štorija **18.20** Nan.: Allo allo **19.00** Danes

21.10 Film: Čas za ubijanje (dram.) **23.55** Bar doma

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Prva izmena: Dobro jutro, pravljica, napovednik, sledi Music box; 8.00, 10.00 Poročila; 8.10 Prva izmena: začnimo skupaj; 9.00 Tretji polčas, vodi Rok Maver; 10.10 Komorno popotovanje; 11.00 Studio D; 11.15 Pogled skozi čas; 13.20 Music box; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Primorski obzornik; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odrpta knjiga; 18.00 Tatjana Rojc: Od zgodovinskih avantgard do računalniške umetnosti in kulturalizacije; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.00 Jutranjik; 7.25 Kotiček za jeziček; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.15 Prireditve danes; 10.00 Dober dan, znanost; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Zeleni planet; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 17.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Sotočja; 21.00 Gremo plesat; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Metalmorfoza; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00 Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 L'intervista; 9.35, 22.30 Il frullatore; 10.15, 19.15 Sigla Single; 10.25 Programi; 10.35, 20.30 Glocal; 13.00 Ballando con Casadei; 13.35 Ora musica; 14.00 Santi patroni; 14.35 Glasba; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 L'alveare; 20.00 Glasba; 23.00 Osservatorio; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasi@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze

časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

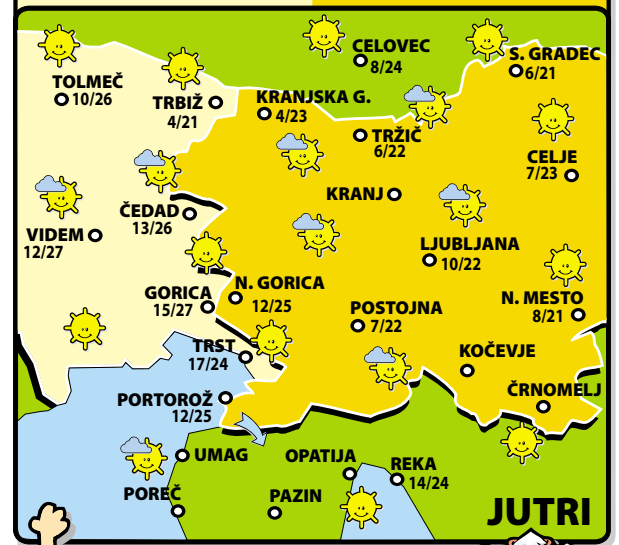
Nad Evropo se zadržuje zrak, ki prihaja z zahoda. Danes se bo nad Španijo v smeri proti severni Evropi začel pomikati anticiklon, ki bo nad Italijo prinesel severni zrak, najprej še precej nestabilen, v ponedeljek pa bo prinesel stabilno in suho vreme.

Popoldan bo po nižinah delno oblačno, v gorah spremenljivo vreme. Tam bodo še možne kratkotrajne krajevne plohe. Zvečer bo jasno. Ob morju bo zjutraj pihal burin, kasneje šibak veter.

Sprva bo precej jasno, čez dan pa bo nastajala spremenljiva oblačnost, lahko tudi še kakšna ploha ali nevihta. Ponekod bo pihal severni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 6 do 12, ob morju okoli 14, najvišje dnevne od 20 do 27 stopinj C.

V notranjosti gorskega območja in ob morju bo jasno z nekaj koprenaste oblačnosti v popoldanskih urah. Po nižinah bo spremenljivo do delno oblačno, vendar bo možne tudi nekaj kratkotrajne povečane oblačnosti. Zjutraj bo ob morju pihal burin, kasneje šibak veter.

Jutri bo pretežno jasno, v torek bo sončno z nekaj prosojne visoke oblačnosti.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.22
Dolžina dneva 14.42

LUNINE MENE
Luna vzide ob 1.04 in zatone ob 11.20

NA DANASNI DAN
1955 - Po svežem jutru se je čez dan ob sončnem vremenu predvsem na vzhodu močno segrelo. V Mokronogu se je temperatura z jutranjih 1,5 °C povzpela na 26,1 °C, v Novem mestu s 3,6 °C na 26,8 °C, v Celju z 2,2 °C na 25,4 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.43 najvišje 17 cm, ob 8.00 najnižje -32 cm, ob 16.01 najvišje 22 cm, ob 21.59 najnižje 0 cm.
Jutri: ob 2.18 najvišje 9 cm, ob 9.28 najnižje -27 cm, ob 17.14 najvišje 27 cm, ob 23.53 najnižje -10 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 17
1000 m 14
1500 m 10
2000 m 6
2500 m 3
2864 m 1
UV indeks sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah doseže vrednost 7 in v gorah 8.

fotoutrip '15 70 let

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu
(Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Bani - Ponatis prve strani Partizanskega dnevnika je na 1. maj navdušil marsikoga izmed spremljevalcev godbe V. Parma iz Trebč

MULONE

Pijani Super Leo poškodovan vsaj do konca sezone

DUNAJ - Avstrijski nogometni prvoligaš Austria iz Dunaja je do konca sezone ostal brez maskote, ki se je znašla na seznamu poškodovanih. Super Leo, kot je vzdevek leva, oblečenega v vijoličaste barve kluba, se je na zadnji tekmi prevrnil po tleh, vzrok pa je bilo preveč alkohola pri možakarju znotraj oprave. Možakar, ki je sicer v kostumu Super Lea, je na dan tekme proti Wiener Neustadt praznoval 42. rojstni dan, na delo pa je prišel opit. Kljub temu je želel kar se da najbolje opraviti svojo nalogo, a mu to ni uspelo najbolje. Ko je padel po tleh, mu je morala pomagati zdravniška služba, ki ga je umaknila z igrišča.

Obama po šestih letih le obiskal vseh 50 zveznih držav ZDA

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je v petek obiskal Južno Dakoto, s čimer je po šestih letih končno uspel obiskati vseh 50 zveznih držav, ki jim vlada. S tem je sicer postal šele četrti predsednik v zgodovini ZDA z obiskom v 50 državah. Do leta 1959 sicer sploh ni bilo mogoče obiskati 50 zveznih držav, saj so Havaji šele takrat vstopili v ta klub. Najbolj "obiskovalno" je bil razporejen Richard Nixon, ki je leta 1971, kar pomeni še v prvem mandatu, obiskal Delaware in odključal vseh 50. Naslednji, ki je obiskal vse države, je bil šele George Bush starejši, za njim pa Bill Clinton, ki je na koncu drugega mandata nazadnje uspel obiskati Nebraska. Ronaldu Reaganu so za popoln izkupiček zmanjkale štiri države, Georgu Bushu mlajšemu pa Vermont, kamor ni hotel, ker je tam dvakrat izgubil volitve.

Kobilarna Lipica ponovno vabi na obisk
TA ČUDOVITI KONJ, POKLON
435. OBLETNICI KOBILARNE

www.lipica.org
info@lipica.org

DAN LIPICANCA
NEDELJA 17. MAJ 2015

od 10.00 dalje

VODENI OGLEDI POSESTVA
NA DRUGAČEN NAČIN

PO BARVITIH KORAKIH ČERNIGOJEVE DEDIŠČINE,
ogled Galerije Avgusta Černigoja in muzeja LIPIKUM-a

USTVARJALNICE ZA NAJMLAJŠE

15.00 PREDSTAVA LIPIŠKE ŠOLE JAHANJA
S POSEBNIMI GOSTI

Vstopnina 12 €. Otroci do 15 leta brezplačen vstop.

Vabljeni!

GLEDALIŠČE

FURLANIJA JULIJSKA - KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče
Velika dvorana

V ponedeljek, 11. maja ,ob 11.00 / Vin-ko Möderndorfer: »Jaz, Batman«.

Mala dvorana

V četrtek, 14. maja, ob 20.30 / Vinko Möderndorfer: »Obiski« / Ponovitve: V petek, 15., in v soboto, 16. maja, ob 20.30 ter v nedeljo, 17. maja, ob 16.00.

Gledališče Rossetti

Dvorana Generali

V sredo, 13. maja, ob 20.30 / Projekt Elia De Capitanija in Renata Sartija: »Goli otok - isola della libertà« / Ponovitve: od četrтка, 14. do sobote, 16. maja, ob 20.30 in v nedeljo, 17. maja, ob 16.00.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG

Veliki oder

V nedeljo, 10. maja, ob 17.00 / Jean Baptiste Poquelin Molière: »Tartuffe«.

V petek, 22. maja, ob 20.00 / Rafael Spregelburd: »Neumnost«.

Mali oder

V sredo, 13. maja, ob 20.00 / Nebojša Pop Tasić: »Gospa Bovary«. / Ponovitve: od četrтка, 14. do sobote, 16. maja, ob 20.30.

PORTOROŽ

Avditorij

V ponedeljek, 18. maja, ob 20.00 / komedija / »Ko ko komedija« / Nastoa-pata: Katarina Čas in Ana Marija Mitić.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

V ponedeljek, 11. maja, ob 19.30 / Franz Kafka: »Grad«. / Ponovitve: v četrtek, 14. maja, ob 19.30.

V torek, 12. maja, ob 19.30 / Goran Vojnović: »Jugoslavija, moja dežela«. / Ponovitve: v sredo, 13., v petek, 15. in v soboto, 16. maja ob 19.30.

Mala drama

V ponedeljek, 11. maja, ob 20.00 / Ernst Lubitsch: »Ko sem bil mrtev«.

V sredo, 13. maja, ob 20.00 / Simona Semenič: »medtem ko skoraj rečem še ali « / Ponovitve: v petek, 15. in v soboto, 16. maja, ob 20.00.

Slovensko Mladinsko Gledališče
Zgornja dvorana

V petek, 15. maja, ob 19.30 / Boštjan Videmšek: »Rokova modrina« / Ponovitve: v soboto, 16. maja, ob 19.30.

Spodnja dvorana

V nedeljo, 10. maja, ob 19.30 / Jean Genet: »Balkon« / Ponovitve: v ponedeljek, 11. in v nedeljo, 17. maja ob 19.30.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK - Il Rossetti
Dvorana Generali

Še danes v nedeljo 10. maja, ob 16.00 / muzikal / William Shakespeare: »Romeo e Giulietta - Ama e cambia il mondo« / Režija: Giuliano Peparini /

GORICA

Kulturni dom

V četrtek, 14. maja 2015, (s pričetkom ob 20.30) se nam bo predstavila s koncertom »Vorrei volare« (Želim leteti) svojevrstna multietnična glasbena skupina Alberto Sergi & Arakne Group. Skupino sestavljajo: Alberto Sergi (tamburel, glas), Aleksander Ipavec (harmonika, glas), Zoran Majstorović (kitara, ljutnja, saz), Simone Serafini (kontrabas), Laura Nascosto (plesalka, tolkala), Emanuele Liquori (tamburel) in King Naat Veliov (trobenta).

Gledališče Miela

V petek, 22. maja, ob 21.30 / Miela Music-Live / Nastopa kitarist Stefano Rampoldi (Edda).

SLOVENIJA

PORTOROŽ

Avditorij

V soboto, 16. maja, ob 19.00 / koncert / Koncert Mladinskega Pihalnega Orkestra Piran / Dirigent: Iztok Babnik. / Gosti večera: Otroški pevski zbor Glasbene šole Koper in Piran in Mešani pevski zbor Faros iz Pirana. / Prireditelji: KD Mladinski pihalni orkester Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Gallusova dvorana

V torek, 12. maja, ob 19.30 / Kromatika – Fantazija in za izven / Simfonični orkester RTV Slovenija / Dirigent: Benoît Fromanger / Solist: Erik Schumann - violina.

Linhartova dvorana

V četrtek, 14. maja, ob 20.00 / Predstavitev novega albuma / Nastopa: Alenka Godec.

V soboto, 16. maja. ob 19.30 / Letni koncert – Rast / »AFS France Marolt« / Simfonični orkester Crescendo Gala koncert Maroltovcev bo obenem otvoritveni dogodek Tedna ljubiteljske kulture. / Ponovitev: v nedeljo, 17. maja, ob 18.00.

Kino Šiška

V četrtek, 14. maja, ob 21.00 / glasba / Demolition Group – promocija albuma Zlagano Sonce.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lo-

kalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek, od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

DOLINA

Zgodovinski arhiv Pangerc (na trgu v Dolini) je na ogled razstava »Spomini iz fronte 1914 - 1918«. Razstava bo na ogled do 27. septembra.

GORICA

Galerija Kulturnega doma (Ul. Brass, 20):je na ogled samostojna razstava slikarke Janine Cotić iz Sovodenj ob Soči.Razstava bo odprta do 15 maja.

ROMANSA

V langobardski dvorani v občinski stavbi: je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečovelske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film

o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

LIPICA

Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se kaže tudi skozi upodobitve konja v mitologiji in umetnosti od pradavnine dalje. Osrednji del je namenjen predstavitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške kobilarne, njenih vzponih in padcih skozi stoletno zgodovino do današnjih dni.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

GORJANSKO

Rojstna hiša jezikoslovca in zbiratelja ljudskega blaga dr. Karla Štreklja in kmetijskega strokovnjaka Antona Štreklja spominska soba Karla Štreklja in dogodkov, ki so zaznamovali domači kraj med 1. svetovno vojno: spominska soba in razstava predmetov iz 1. svetovne vojne; zbirnik vode z napajalnimi korigiti : je primerek tehnične in arhitekturne dediščine, ki je bil domnevno zgrajen leta 1906 za potrebe napajanja živine. Krajani so spelja li vodo preko lovilca in zidanega kanala v usedalnike oz. peskolovce, od koder se je voda prelivala v cisterno s približno 650m3 prostornine.

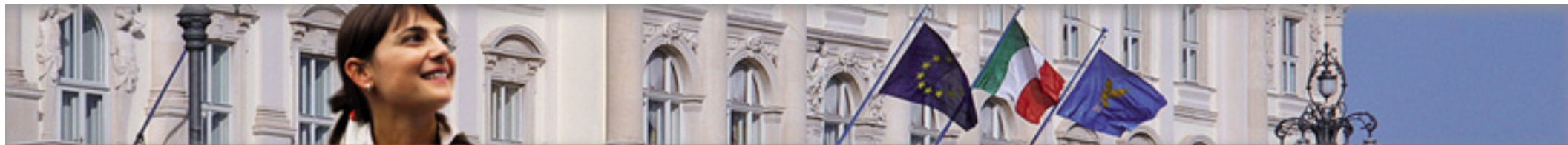
Avstro-Ogrsko vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne je največje pokopališče avstro-ogrske vojske na območju soške fronte, saj je tu pokopanih preko 10.000 vojakov različnih narodnosti. Možen je samostoje ogled.

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

SLIKOVNA KRIŽANKA - Filmske zvezde

SESTAVIL LAKO	MUSLIMANSKI POSTNI MESEC	NAŠA PISATELJICA IN PREVAJALKA UMEK	BOLGARSKI SKLADATELJ (EMANUIL)	REKA V NEMČIJI IN NA ČESKEM	PRISTANIŠČE V FRANCJI		PREVZEM LASTNINE S PLAČILOM	RAMON NOVARRO	GLEDALIŠČA	ITALIJANSKI VOJAK V PRVI SVETOVNI VOJNI	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	POST SCRIPTUM	PRIPRAVA ZA VKLEPANJE, VEZ, SPONA	PREŠERNOVA PESEM	STOPNJA PRIDEVNIKA ALI PRISLOVA	ZGODAJ ZRELO SADJE										
SLOVENSKI PISATELJ (MIHA)						JEZERO V SEVERNIM ITALIJI					HAZARDNA IGRA NA KARTE															
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA											GLASBENA LESTVICA															
											NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV															
ETIOPSKI CESAR								ITAL. PESNICA NEGRI					AZIJSKA DRŽAVA													
								GRAD PRI ČRNEM KALU					AFRIŠKA ANTILOPA													
MESTO V ŠPANIJ, ZAHODNO OD MALAGE						ANG. IGRALEC (PETER)								OS. ZAIMEK, JAZ, ..., ON												
						IT. IGRALKA ARCURI								CHARLES AZNAVOUR												
INDIJSKA ROMANTIČNA DRAMA				UVOZNIK									KOSITER													
				KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ									FRANCOSKA FILM. IGRALKA CAROL													
NAZNANILO, OBJAVA V ČASOPISIH							CHRISTOPHER ISHERWOOD			REKA V TRŽ. PRIMORJU																
							POLITIČNI AKTIVIST			ANG. PESNIK (GEORGE)																
ITALIJANSKA KANTAVTORKA (MARINELLA)					BIBLIJSKI OČE				SLAP V SOŠKI DOLINI					ROJAK IVANA TRINKA	NEKDANJI JUVENTUSOV NOGOMETAS (MATTIA)	NEKDAJ V SREDINI JAP. PISATELJ (KOBO)			LILI NOVY	HOMERJEV EP	ŠPANSKI PESNIK (PEDRO)					
					ALFRED HITCHCOCK				PRISTANIŠČE V KALIFORNIJI		PREBIVALEC EVR. DRŽAVE				GRŠKI BOG VETROV, TUDI EOL											
											SOL DUŠIKOVE KISLINE															
												KEM. ZNAK ZA TELUR				LJUDSKO GLASBILO Z JEZIČKOM, BRENKALO										
											ANKER, KOTVA, MAČEK					ELEKTROKARDIOGRAM			ITALIJANSKI SPOLNIK							
						LAURENCE OLIVIER		FR. REŽISER (THIERRY)							PREPROSTA TORBA			SODOBNIK KELTOV								
								IT. ETAPNA DIRKA																		
						PREBIVALEC JUŽNO-AMERIŠKE DRŽAVE										ŠALA, POTE-GAVŠČINA PO DOMAČE	ITALIJANSKA FILMSKA IGRALKA (VIRNA)									
						PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	ITALIJANSKI IGRALEC NOVECENTO	MIHA OBIT		RDEČELASEC (SLABŠ.)	MIRA SARDOČ						NAŠ NOGOMETAS CARLI	KAREL ERBEN								
					ZGODOVINSKI GRAD PRI TRSTU							NEZMOŽNOST BRANJA														
					NAM OMOGOČA VID				OKROGLJO ŠTEVILO				SLOVENSKI OPERNI PEVEC JUNKAR				NEKDANJI ETIOPSKI KNEZ									

SLOVARČEK - ABE = japonski pisatelj in esejist • AIOLOS = grški bog vetrov • ALORA = mesto v Španiji • DIL = indijska romantična drama • MANOLOV = bolgarski skladatelj in vojaški kapelnik • ROISIN = francoski režiser

70. obletnica Primorskega dnevnika je pomemben dosežek, praznična priložnost in vzrok za ponos ne le za dnevnik, za novinarje, sodelavce in ostalo osebje založniške družbe, temveč tudi za vso skupnost Slovencev v Italiji. In hkrati je tudi dosežek, praznična priložnost in vzrok za ponos za vse prebivalce Furlanije Julijske krajine, dežele, ki je s sožitjem, integracijo med manjšinami in politiko čezmejnega prijateljstva ustvarila pravi model za vso Evropo. Primorski dnevnik, edini dnevnik v slovenskem jeziku, ki izhaja v naši državi, je torej temeljni in nenadomestljiv povezovalni element za Slovence z italijanskim državljanstvom, ne le informativni medij, ampak identitetni element, ki od nekdaj spremlja manjšinsko skupnost na njeni poti rasti in utrjevanja v demokratični republiki Italiji.

Govorim o demokratični republiki Italiji, ker želim spomniti na izvor časopisa. Obletnice so vedno pomembne priložnosti, saj omogočajo, da se spomnimo svoje zgodovine in svojih korenin. Zgodovina dnevnika v slovenskem jeziku je zgodovina, ki jo je treba poznati in pripovedovati. Primorski dnevnik je nastal iz pepela partizanskega dnevnika v slovenskem jeziku, ki se ga je tiskalo med osvobodilno vojno izpod nacifašizma; bil je eden redkih takrat tiskanih dnevnikov in torej simbol prerojenja in osvoboditve slovenskega naroda, ki se je vztrajno in heroično upiral fašističnemu preganjanju in sovražni politiki zanikanja pravic in prisilne asimilacije. Lastne zgodovine ni mogoče izbrisati. Rojstni list Primorskega dnevnika je tudi njegova osebna izkaznica, izkaznica identitete, ki smo jo v teh 70 letih stalno potrjevali, identitete, ki je sinonim za vrednote in ideale antifašizma in osvobodilnega boja. Zato je izredno pomembno, in to velja posebej poudariti ob tej priložnosti, da 70. obletnica Primorskega dnevnika sovpada s praznovanjem 70. obletnice osvoboditve Italije izpod nacifašizma: dve zgodbi, ki tečeta vzporedno.

Primorski dnevnik je ostal zvest tem vrednotam in svojemu poslanstvu, hkrati pa se je v teh letih nenehno posodabljal, in to ne le z vidika tehnologije in organizacijskega ustroja za tiskanje dnevnika; vedno je spremljal tudi razvoj etnično-socialnih dinamik svoje skupnosti in bil usmerjen v inovacijo v znamenju kontinuitete. Obstajajo še drugi aspekti, ki jih gre izpostaviti: Primorskemu dnevniku si je uspelo izboriti vlogo elementa povezovanja in čezmejne integracije, saj s svojo informativno dejavnostjo od nekdaj krije ne le ozemlje, na katerem živi manjšinska skupnost, ampak tudi vso Furlanijo Julijsko krajino, pozornost pa vedno namenja tudi nacionalnemu dogajanju in novicam iz sosednje republike Slovenije. Reči je torej mogoče, da je bil Primorski dnevnik pravi predhodnik in spodbujevalec procesa čezmejne integracije, ki ga je sprožila širitev Evropske unije proti vzhodu z vstopom Slovenije in s padcem fizičnih mej. Za sosednjo Slovenijo, za njen vodilni kader, za njene politike in upravitelje, a tudi za preproste bralce je tako Primorski dnevnik postal odprto okno na danost Furlanije Julijske krajine in Italije, ugleden in bistveni vir informacij v slovenskem jeziku, ki je omogočil vzajemno spoznavanje med sosednjimi območji, kar je temeljnega pomena za napredovanje na poti integracije tega dela Evrope.

Ob tej priložnosti je treba izpostaviti še eno temo. Zavedamo se namreč, da je na dolgi poti, ki ga je privedla do tega, da lahko danes proslavlja svojo 70. obletnico, moral dnevnik slovenske manjšinske skupnosti v Italiji premestiti veliko težav in uvesti številne postopke za preureditev, ki so ga prisilile do postopnega prestrukturiranja svojega organizacijskega ustroja in do zmanjšanja števila novinarjev. Primorski dnevnik še vedno preživlja krizno obdobje v pričakovanju reforme zakona o založništvu. S tega vidika lahko potrdim svoje osebno prizadevanje in prizadevanje deželne uprave v odnosih z državno vlado. Dejavno spremljamo postopek, ki bo privedel do reforme, ta pa mora nujno vsebovati poglavje o dnevnikih v manjšinskih jezikih, saj bo to Primorskemu dnevniku omogočilo, da lahko nadaljuje s svojim poslanstvom ne le do slovenske manjšinske skupnosti, ampak tudi do deželne skupnosti in širše čezmejne danosti, kot se to dogaja že 70 let.

V deželi prihodnosti, ki si jo zamišljamo za naše prebivalstvo, v večkulturni deželi, odprti za dialog, deželi, ki prispeva k evropski integraciji, bo Primorski dnevnik moral obstajati. In obstajal bo.

Cena 1.— liro

Pozivamo vas, da zberete vse sile za borbo, ki bi mogla oživeti kulturno življenje, ljubezen do domovine in svobode na osno-

Ponosni na preteklost, verjamemo v prihodnost

DUŠAN UDOVIČ

Mineva sedemdeset let, odkar je v tedaj pravkar osvobojenem Trstu začel izhajati Primorski dnevnik, naš časopis. Te dni sem malo povsod, kjer se je pač dalo, iskal sledove tistih dni, ki bi bili kakorkoli povezani z izhajanjem prvih številčk časopisa. Zgodovinski arhivi in orumenele strani povedo marsikaj. Predvsem odražajo zanos zmagovalcev boja proti fašizmu, ki je na Primorskem trajal četrto stoletje. Temu primerni so bili občutki ljudi, osvobojenih tlačenja, uničevanja, ustrahovanja in zatiranja slovenske besede. Vse to je bilo v tistih dneh pospravljeno v zgodovino. Začelo se je novo poglavje, ne lahko in niti enostavno, pa vendar.

Več kot umestna je trditev, da je Primorski dnevnik vstal iz pepela kot mitični ptič Feniks, podobno kot so na novo zaživele druge ustanove Slovencev. Toda dnevnik je bil prvi med vsemi, saj se je tedanje vodstvo Osvobodilne fronte za slovensko Primorje, ki mu je predsedoval pisatelj France Bevk, povsem zavedalo temeljnega pomena informacije. Primorski dnevnik je imel tudi sijajno izhodiščno točko, saj mu je pot utrl njegov predhodnik Partizanski dnevnik, ki je med pokanjem pušk izhajal kot edini dnevnik v okupirani Evropi. Za tem edinstvenim dejanjem je stala nepremagljiva volja primorskih ljudi, da si vrnejo pravico do lastnega jezika in obstoja.

Primorski dnevnik je nastal v kaotičnih razmerah, ko je bilo treba postaviti na noge praktično vse, od novinarske redakcije do tiskarne in distribucije.

Nadaljevanje na 5. strani

70-LETNICA KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE - Milan Kučan na slovesnosti v Ljubljani

Spravo s preteklostjo smo dolžni mladim

LJUBLJANA - Zaradi mladih se je treba spravi s preteklostjo, je na slovesnosti ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v Ljubljani včeraj poudaril bivši predsednik republike Milan Kučan. Opozoril je na pomen takratne odločitve za oborožen odpor, ki je prepričljivo zanikal usodo majhnosti in nemoči slovenstva. Slovesnost na Trgu republike je v sodelovanju z ljubljansko mestno občino pripravila zveza združenj borcev za vrednote NOB. Med več kot 5000 udeleženci so bili tudi predsednik republike Borut Pahor, predsednik DZ Milan Brglez in drugi predstavniki političnega življenja. »Upor je bil zgodovinsko, politično daljnovidno in državotvorno dejanje. Za vselej nam je določil mesto med narodi, ki so s svojo medvojno opredelitvijo ustvarili temelje sodobnega sveta,« je poudaril Kučan.

Na 20. strani

FOLJAN - Medved lomasti po Goriškem

Najedel se je medu, odpravlja se na Kras

26

BRIŠČIKI Proslava 70-letnice osvoboditve

BRIŠČIKI - Dan osvoboditve je praznik ustavnih pravic in vrednot. Tako je na sinočnji osrednji občinski proslavi ob 70-letnici osvoboditve in ob 20-letnici odprtja doma-spomenika pri Briščkih poudaril bivši zgoiški župan in sedanjí odbornik Mirko Sardoč.

Slovesnost se je začela s polaganjem vencev ob občinski spomenik padlim v NOB v Zgoniku, zatem so se udeleženci podali v pohodu do Briščikov.

Na 12. strani

Gibanje Svobodni Trst na občinskih volitvah

Na 13. strani

Nagrade natečaja Ota Hrovatin

Na 14. strani

Dolina: na Majenci ponoči dvignili maj

Na 18. strani

V Gorici pokrajinski kongres SSK

Na 27. strani

Svoboda

je ptica,
je večna resnica,
daleč leti.
Svoboda je v zraku,
na vsakem koraku,
v meni živi.
Svoboda je moja,
svoboda je tvoja,
vsak jo ima.
Svoboden je človek,
ki svobode ne da.

Drago Mislej - MEF

Skgz₆₀

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

ob 70. obletnici osvoboditve

Vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem se je dobro zavedalo mobilizacijske moči tiskane besede, zato ji je namenjal izjemno pozornost. Kar je veljalo za osrednjo Slovenijo je veljalo še toliko bolj za Primorsko, kjer je fašizem prepovedal ne le tiskano, marveč celo govorjeno slovensko besedo.

Za razmnoževanje narodnoosvobodilnega tiska so že v prvih mesecih okupacije delovale ilegalne tiskarne - ciklostilne tehnike. Sredi poletja 1944 jih je samo na Primorskem delovalo petnajst. Po kapitulaciji Italije so se »civilnim« tehnikam pridružile še premične tehnike pri propagandnih odsekih brigad, divizij in štaba IX. Korpusa.

Spričo naraščajočih potreb po tiskani slovenski osvobodilni besedi so se že na začetku leta 1944 pojavile zamisli o ustanovitvi prve prave partizanske tiskarne na Primorskem. Prva primorska partizanska tiskarna je z imenom »Ančka 222«, začela delovati januarja 1944 na Vogrskem pri Gorici. maja istega leta ji je sledila korpusna vojaška tiskarna »Julij 63« v Govcu v trebuških grapah (pozneje se je preimenovala v »Doberdob«), septembra 1944 pa je začela delovati znamenita tiskarna »Slovenija« pod Ogalki na Vojskarski planoti. Zaradi delovanja tiskarn se je poleti in na jasnem 1944 številko ciklostilnih tehnik zmanjšalo, a so mnoge kljub temu delovale do konca vojne.

Med primorskim partizanskim tiskom pritiče prvo in izjemno mesto Partizanskemu dnevniku, edinemu dnevniku oboroženega boja proti nacifašističnim okupatorjem v Evropi. Njegov začetek je povezan s premičnimi vojaškimi tehnikami, konkretno s propagandnim odsekom takratne Triglavske, pozneje 31. divizije IX. korpusa. V drugi polovici novembra 1943 se je Triglavska divizija s svojimi brigadami in odseki zadržala na Cerkljanskem, njen propagandni odsek pa v vasi Zakriž. V odseku so bili propagandisti Edvard Kokolj - Martin, France Vreg - Mile in inž. Marjan Tepina.

Omenjeni trije partizanski propagandisti so prvo številko natisnili na ciklostil čez dan 25. novembra in v noči na 26. november, ki je tudi rojstni datum Partizanskega dnevnika. Natisnili so ga v 400 izvodih, kolikor je zmogla matrica.

Do konca leta 1943 je izšlo 34 števil, kar pomeni, da je dnevnik izhajal praktično vsak dan.

Nadaljnji razvoj Partizanskega dnevnika je bil skokovit. 14. februarja 1944 je iz divizijskega postal korpusno glasilo, kar je ostal do konca maja 1944. Tiskanje je prevzela stalna korpusna vojaška tehnika »Drago« nad Cerknem. Naklada je narasla na 1000 izvodov, za novega urednika je bil imenovan Jurij Štante-Juš. Do 31. maja 1944 je izšlo nadaljnjih 99 števil, s 1. junijem 1944 pa je postal glasilo Osvobodilne fronte za Primorsko in Gorenjsko in je s tem podnaslovom izhajal do konca vojne. Za novo urednico je bila imenovana pisateljica Milena Mahorič, ostali uredniki pa so bili: Jurij Štante-Juš za vojaške zadeve, France Vreg-Mile za gradivo iz vojske in s terena, Edvard Kokolj-Martin pomožni urednik pri štabu IX. korpusa in France Štiglic-Tugo za Gorenjsko. Naklada je nihala od 4000 do 5000 izvodov.

In spet so potrebe začele preraščati zmogljivosti tehnike »Draga«. Štab korpasa je že sredi poletja 1944 razmišljal o tem, da bi tiskanje Partizanskega dnevnika prevzela mala tiskarna »Julij 63« pod Govcem, ki pa ni imela dovolj črkovnega gradiva. Medtem so pod Ogalki na Vojskarskem začeli postavljati novo tiskarno »Slovenija«. Dela je vodil vodja gradbenega oddelka pokrajinske tehnike KPS, gradbeni tehnik Boris Race-Žarko. Vodja pokrajinske tehnike Ciril Lukman-Anjo je računal, da bo ta tiskarna usposobljena za tiskanje že na začetku septembra, vendar so se dela zavlekla. Tako je prvo tiskano številko Partizanskega dnevnika z velikimi napori vendarle natisnila tiskarna »Julij 63«, zdaj že imenovana »Doberdob«. Prva tiskana številka je iz-

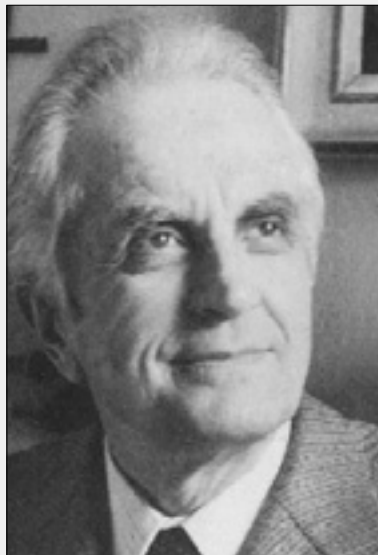
BORIS RACE - ŽARKO

Hvaležen spomin

Konec aprila je minilo dvajset let od smrti Borisa Race-Žarka, enega najvidnejših javnih delavcev in voditeljev manjšine v povojnih letih. Skoraj tri desetletja je bil na čelu Slovenske kulturno gospodarske zveze, od samega začetka pa je zavzeto sledil razvoju Primorskega dnevnika.

Žarkova navezanost na časopis je izhajala iz vojnega časa, ko se je že v maju leta 1941 vključil v delovanje Osvobodilne fronte v Ljubljani. Dodeljen je bil tiskanju ilegalnega tiska, dokler ga italijanska okupacijska policija ni aretirala in ga skupaj z drugimi soborci odpeljala v zapor v Parmi, pozneje pa v Benetke, kjer je dočkal kapitulacijo Italije. Odšel je v partizane in se znova vključil v ilegalne tehnike, dokler ni bil kot gradbeni tehnik leta 1944 zadolžen za postavitev tiskarne Slovenija na Vojskem, kjer se je potem tiskal Partizanski dnevnik.

Tako je bilo nekako logično, da so ga maja 1945 v osvobojenem Trstu zadolžili za tiskano besedo in je v tistih burlih dneh skrbel za redno izhajanje Primorskega dnevnika. Zanimiv je podatek, ki ga navaja v svojih spominih, kako je dnevnik kar štiri mesece izhajal brez pravega lastnika, kar sicer ni bilo v tistih prvih povojnih mesecih nič neobičajnega. Izkazalo se je, da je bilo treba lastno pravno urediti, kar so naredili družabniki Dušan Hreščak, Boštjan Žagar, Boris Race, Boris Puc, Julij Beltram, Mirko Domenis in Angel Kukanja, ki so 1. septembra 1945 ustanovili »Založništvo

Primorskega dnevnika d.z o.z.«. Kot še navaja Žarko v spominih, se je z usodo dnevnika še bolj zblizal ob resoluciji kominforma, ko se je voditelj KPI Vittorio Vidali s tožbo hotel polastiti dnevnika. Takrat je bil Žarko imenovan za podravnatelja založništva.

Potem je bil Boris Race-Žarko tudi kot dolgoletni predsednik SKGZ tesno povezan z dnevnikom. Takrat je dnevnik spadal pod okrilje krovne organizacije in Žarko se je v njem kar pogosto oglašal z uvodniki in političnimi ocenami. Veliko mu je bilo do tega, da edini dnevni časopis Slovencev v Italiji ne postane plen strankarskih apetitov in

pritisikov, čemur je bil v strankarsko pluralno organizirani skupnosti nekoč veliko bolj izpostavljen, kot je danes.

Obenem je bila Žarkova stalna skrb materialna osnova, ki jo je časopis potreboval za redno izhajanje, ko državnega zakona o založništvu še ni bilo niti na obzorju. Dobro je spomniti, da so novinarji in drugi uslužbenci na Primorskem dnevniku vrsto let delali praktično za polovične dohodke in Žarko je imel veliko zaslug, da se je status osebja nazadnje uredil.

Vrsto let je bil tudi predsednik uprave založniške hiše in imel pri tem odločilno besedo, tudi zaradi velikega ugleda, ki ga je užival v pomembnih političnih krogih naše dežele, Slovenije in tedanje Jugoslavije. Z gospodarsko dejavnostjo z jugoslovanskimi republikami je založniško podjetje v tistem času zagotavljalo velik del sredstev za izdajanje dnevnika. Žarko je slutil nevarnost razpada Jugoslavije in bil v skrbeh, kaj se lahko zgodi z dnevnikom. To sem najbolj otipljivo občutil, ko sem ga sredi osemdesetih spremljal na obisku v Beogradu in Zagrebu. Tako srbski kot hrvaški tedanji voditelji so, kot da bi se dogovorili, izrekli o Primorskem dnevniku podobne cinične komentarje: »A šta vama u Italiji treba slovenačke novine?«

Če je dnevnik še danes tu, smo v veliki meri lahko hvaležni Borisu Race-Žarku. Zanj je naredil toliko, kot malo drug.

Dušan Udovič

EDINSTVENI PREDHODNIK PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Partizanski dnevnik epopeja svojega časa

šla v noči od 4. na 5. september z zaporedno številko 235 v 4000 izvodih. Že v avgustu je glavno uredništvo prevzel kapetan Lev Modic.

Tiskarna »Slovenija« je bila konkretno usposobljena za tiskanje in tako je 18. septembra lahko natisnila Partizanski dnevnik z zaporedno številko na štirih straneh.

Po Modicevem odhodu je uredništvo 19.10.1944 prevzel predsednik PNOO za Slovensko Primorje, pisatelj France Bevk. Na tem mestu ga je zamenjal 24.11.1944 dr. Danilo Milič in ostal do konca vojne.

Zaradi težav z oskrbovanjem s papirjem je dnevnik izhajal s spreminja-

jočo se naklado. Decembra 1944 je dosegla okrog 6000 izvodov, novoletna številka pa absolutno največjo naklado 7160 izvodov. Zaradi izredno težkih vojaških razmer se je naklada v januarju 1945 znižala najprej na 5000 izvodov, v marcu na nekaj več kot 2000 izvodov in v prvih dneh aprila na 1170 izvodov. Sicer pa sta obe tiskarni, ki sta tiskali Partizanski dnevnik (Julij 63 oz. Doberdob in Slovenija) natisnili skoraj milijon izvodov (brez začetnega ciklostilnega dela), kar je glede na vse okoliščine naravnost fantastična številka.

Zadnja nemška ofenziva na Cerkljanskem in Vojskarskem je boleče udarila tudi v samo uredništvo Parti-

zanskega dnevnika. V bojih okrog tiskarne so padli član prve uredniške trojke Edvard Kokolj-Martin, vodja prop. odseka štaba IX. korpusa Saša Štempihar in dnevnikov sodelavec ter tajnik PNOO za Gorenjsko Jaka Štucin-Cvetko.

V prvih dneh maja 1945 se je uredništvo Partizanskega dnevnika preselilo v Trst in v bivši tiskarni »Il Piccolo« z delom svojih tiskarjev in nekaterih slovenskih in italijanskih tržaških poklicnih tiskarjev, usposobilo tiskarno za tiskanje dnevnika v slovenskem jeziku. V Trstu sta tako izšli še dve redni številki partizanskega dnevnika 6. in 7. maja in ena izredna številka (3. ma-

ja) v nakladi 20.000 izvodov. Zadnji glavni urednik v Trstu je bil Lado Pohar-Damjan, ker je dr. Milič odšel na novo delovno zadolžitev. 13. maja 1945 je s sklepom Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora in KPS izšla prva številka Primorskega dnevnika. Uredništvo so sestavljali delno prejšnji uredniki in sodelavci Partizanskega dnevnika s Poharjem vred, delno pa uredniki iz drugih listov. Prvi odgovorni urednik je bil Jože Koren iz uredništva »Naše vojske«, glasila Glavnega štaba NOV Slovenije.

Partizanski dnevnik je bil veličastno dejanje primorskega rodoljuba, politične in narodnostne osveščenosti, požrtvovalnosti, iznajdljivosti ter organizacijskih sposobnosti, pa seveda vizije godstva gibanja in odpora.

Njegovi ustvarjalci so morali premagati na videz nepremostljive težave sredi pohodov in bojov, če pomislimo samo na organizacijo ilegalnega prevoza velikega tiskarskega stroja iz Milana do Gorice in potem na njegov prenos po kosih z vozovi in na ramah nosačev iz Gorice na osvobojeno ozemlje do same grape pod Ogalki. Prav tako je treba pomisliti na zagotavljanje redne dobave tiskarskega papirja s pomočjo terenskih gospodarskih komisij po skrivnih kanalih iz Trsta in Gorice, pa celo iz Benetk in Padove in še dlje. Pomisliti je treba na organizacijo kolportaže po kurirskih relejnih postajah vsak dan in v vsakem vremenu skozi sovražne zasede do poslednjih primorskih in gorenjskih vasi v sam Trst in Gorico. In ne nazadnje je treba pomisliti še na čuječnost in konspirativnost tako tistih, ki so imeli neposredne stike s tiskarno kot okoličanov. Po njihovi zaslugi se sovražnik nikoli ni mogel prebiti do tiskarne.

Partizanski dnevnik je bil dejansko pravo glasilo bojujočega se primorskega ljudstva. Vanj so pisali uvodne in druge članke politične, idejne in upravne vsebine najvišji voditelji gibanja na Primorskem od dr. Jože Vilfana in Franceta Bevka, od Janeza Stanovnika do dr. Mihe Potočnika, od Bogdana Osolnika do Štucina z Gorenjske. Prinašal je članke vodilnih ljudi iz Osrednje Slovenije od Edvarda Kardelja do dr. Marjana Breclja, od akademika Josipa Vidmarja, do pisatelja Toneta Seliškara, od Borisa Zihlerla do Stanka Canjkarja in mnogih drugih. Med primorskimi pisci so se oglašali odgovorni za posamezne sektorje ljudskih oblasti, od šolskih do gospodarskih. Velik narodnostni naboj je Partizanskemu dnevniku dajalo objavljjanje Gregorčičevih, Prešernovih, Kajuhovih poezij, odlomkov iz Canjkarja, Prežih in drugih.

Posebna dragocenost Partizanskega dnevnika so bili dopisi borcev in aktivistov iz vojske in s terena, znanih in, žal, tudi neznanih, pisani s skromnim obvladanjem knjižne slovensčine, zato pa polni skrajne predanosti boju za svobodo.

Zgodovinsko je Partizanski dnevnik predstavljal most med tržaško Edinostjo, ki jo je zadržal fašizem in med njegovim neposrednim naslednikom Primorskim dnevnikom. Skozi vse tri se v različnih zgodovinskih danostih vleče rdeča nit boja za nacionalno združitve slovenskega etničnega prostora, za narodnostne pravice primorskih Slovencev, za narodnostno neodvisnost in za sožitje na tem tržišču narodov in kultur.

Posebnost in izjemnost Partizanskega dnevnika pa je seveda v tem, da ga je rodila in hranila enotnost primorskih ljudi v narodnoosvobodilnem boju pod vodstvom osvobodilne fronte slovenskega naroda. Primorci smo zato nanj upravičeno ponosni.

Viri: Xerografina izdaja tiskanih števil Partizanskega dnevnika in v njej objavljena dokumentacija Marjete Čampa, bibliotekarke Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani; monografije Jožeta Kralla o primorskih partizanskih tehnikah in tiskarnah, razni spominski zapisi v Primorskem dnevniku; osebne izkušnje in spomini.

Jože Koren

STANISLAV RENKO

Urednik s pokončno držo

»Samo tisti ima pravico do življenja, ki se zaveda te pravice in ki jo terja, če mu jo kratijo.« Te Cankarjeve besede, ki jih je v svojih zapisih večkrat ponovil, so bile njegov idejni in moralni kompas, ki veliko pove tudi o osebnosti in delu Stanislava Renka, odgovornega urednika, ki je bil kar sedemindvajset let za krmilom Primorskega dnevnika in ki je v svojih člankih stalno terjel pravice, ki so jih krtili manjšini.

Renko se je, kot je sam povedal, lotil novinarskega poklica skoraj po naključju. Ko je bil leta 1947 premeščen v Trst, bi moral po oceni takratne OF za tržaško ozemlje kot gozdarski inženir prevzeti odgovorno nalogo v bodoči upravi Svobodnega tržaškega ozemlja. Zato naj bi šel za nekaj mesecev na prakso h kakšnemu lesnemu podjetju. Vendar ga trgovina ni zanimala, zato je takratnega voditelja Agitpropa dr. Danila Miliča prepričal, da ga je za tri mesece poslal na Primorski dnevnik, ker je hotel spoznati, kako nastaja časopis.

Marca 1947 je začel delati v uredništvu, trimesečnočasno obdobje pa je postalo dolgo sedemindvajset let. Renko se je izkazal za dobrega novinarja, saj je že slabo leto po svojem prihodu 17. februarja 1948 prevzel krmilo časopisa v zelo zahtevnem obdobju (o tem priča triindvajset procesov, na

katerih se je moral zagovarjati zaradi pisanja časopisa), saj je bil skupaj s Primorskim dnevnikom trn v peti italijanskega nacionalističnega tabora (njegova najvidnejša predstavnika sta bila škof Antonio Santin in župan Gianni Bartoli), ker je bil v očeh nacionalistov simbol slovenstva in Jugoslavije, skratka vsega, čemur je tisti tabor dajal negativni predznak. Po letu 1948 in po sporu med Titom in Stalinom pa je bil tudi pod stalnim udarom idejnih nasprotnikov.

S svojo borbena prodornostjo je Renko spretno vodil časopis po tem vihnem morju. Pri svojem delu je bil nedvomno vezan na politični okvir, katerega sestavni del je bil tudi sam, ker ga je pomagal graditi, vendar je znal v tem okviru ohraniti avtonomijo časopisa. Stalnica njegovega nastopanja je bila obramba dnevnika in novinarjev navzven, v redakciji in v stiku s kolegi pa ni skoparil s kritikami, ko so bile po njegovem mnenju potrebne. »Grmel je kot moj oče,« je v spomin-skem članku ob njegovi smrti zapisala Dorica Makuc.

Kot izkušen novinar, pozoren do celotne krajevnosti, se je Renko zavzemal, da bi o delu, stališčih in zahtevah Slovencev bila obveščena tudi italijanska javnost. Na njegovo pobudo je nastal bilten Bollettino degli Sloveni in Italia, ki je objavljala stališča manjšine in poročila o njenem delu in so ga pošiljali mnogim institucijam, predstavnikom oblasti, krajevnim upravam, deželnim svetnikom in parlamentarcem iz Furlanije - Julijske krajine.

V kritikah je bil Renko včasih grobo iskren, vendar so bile njegove ostre besede vselej dobronamerne. Tudi zaradi tega je ostal v spominu vseh, ki so delali z njim, kot vzor pokončnega in poštenega novinarja, pravzaprav Novinarja z veliko začetnico.

Vojmir Tavčar

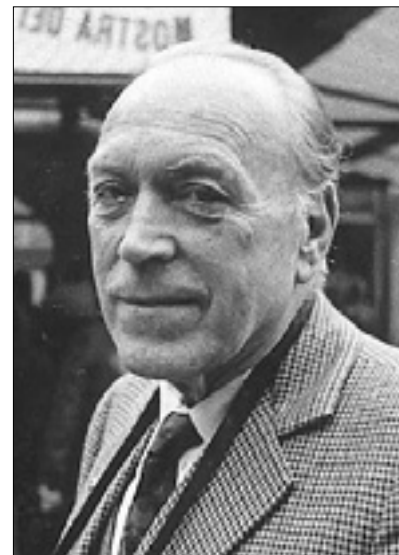
MARIO MAGAJNA

Ne samo izjemen fotoreporter, tudi izredno priljubljen

»Njegovi fotografski dokumenti in reporterski zapisi so za tedanji čas izredno moderni, po kakovosti in izvirnosti pristopa bi jih bilo mogoče brez zadrege uvrstiti v arhive velikih mednarodnih fotografskih agencij.« Tako med drugim piše v 3. snopcu obsežnega pregleda 150 let fotografije na Slovenskem, posvečenem fotografom, ki so živeli in delali od leta 1945 dalje.

S svojimi fotografijami je Mario Magajna desetletja sooblikoval Primorski dnevnik. Pravzaprav je v splošni zavesti posebljal dnevnik: skorajda ni bilo dogodka, da ga Mario ne bi ujel v svoj objektiv. Veliko njegovih posnetkov je potem našlo prostor na straneh našega dnevnika. Veliko jih je darežljivi Mario daroval organizatorjem najrazličnejših prireditev. Dajal jih je prijateljem, kot je sam pravil. In imel je ogromno prijateljev. Vsi negativci pa so postopoma začeli sestavljati njegovo bogato arhivsko zapuščino.

Mario Magajna, točneje Maganja, se je rodil 12. oktobra 1916 v Križu, kjer je preživel otroška leta, potem pa se je z družino preselil v Trst. Pravi se, da je zanimanje za fotografijo pokazal že pri šestnajstih letih, ko si je kupil star fotografski aparat znamke Kodak. Njegov prvi učitelj je bil njegov

delovni kolega Majovski, s katerim sta delala v fotografskem laboratoriju Fotardiottica. Svojestveno solo je Mario med drugo svetovno vojno opravil v tržaški glavni bolnišnici, kjer je slikal glavne operacije in razvijal rentgenske plošče. Po kapitulaciji Italije, leta 1943, je kot fotograf deloval v celici Osvobodilne fronte v bolnišnici. Kot fotograf je opozoril nase leta 1944 s posnetki zavezniškega bombardiranja Trsta, maja 1945 je dokumentiral prihod jugoslovanske vojske v Trst. Takoj je začel sodelovati z dnevnikom, kot fotoreporter je pri PD delal od leta 1946 do leta 1977, ko se je upokojil, vendar je s Primorskim dnevnikom sodeloval do leta 1993. Umrli je v Trstu 22. oktobra 2007.

Za njim ostaja lep spomin. Za njim ostajajo dragoceni posnetki. Nanj trajno spominjajo publikacije z izbranimi fotografijami (pretežno v črno beli tehniki). Na njegov pomen in delo, ki ga je opravil med Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v Videmski pokrajini, opozarja tudi natečaj, ki ga redno razpisuje sklad, poimenovan po njem in novinarju Bubniču. Njegovo bogato fotografsko zapuščino, dokumentacijo je začel zavestno ustvarjati po letu 1948 in jo sestavlja okrog tristo tisoč posnetkov, hrani Narodna in študijska knjižnica v Trstu. Izbrane fotografije Maria Magajne so izšle tudi v lepih publikacijah. Med najbolj znanimi je nedvomno Trst v črno-belem: fotokronika 1945-1980 (1983, ZTT, izšlo v slovenščini in italijanščini). In še Barve otroštva: v črno-belem (2003, ZTT, prav tako v slovenščini in italijanščini). Omeniti velja tudi kataloga k razstavam: S strani Matajurja (1948-1956), za slovensko-italijansko izdajo je poskrbelo KD Ivan Trinko iz Čedad (2000), in pa Mario Magajna: fotoreporter = photojournalist = fotoreporter: dela = works = lavori: 1944-1955 (Ljubljana, Arhitekturni muzej, 1996). In še poseben poklon fotografskemu mojstru: 10 reprodukcij fotografij Maria Magajne v 50 oštevilčenih izvodih (2012).

Mario Magajna je prejel številna odlikovanja in nagrade. Ponosen je bil nanje, še posebno pa je bil vesel »naslova«, ki so mu ga z anketo dodelili mladi oblikovalci mladinske strani na Primorskem dnevniku: najbolj znan zamejski Slovenec. Nedvomno so ga poznali vsi, Slovenci in tudi Italijani. Zasluga gre njegovi fotografski spretnosti, v veliki meri pa njegovi neposrednosti. Z vsakim je znal priti v stik, ni se obremenjeval s predsodki, pripadnostjo, barvo kože ... Dokler mu je zdravje dopuščalo, je v njem prevladovala radoživa radovednost, ki ga je vseskozi spodbujala pri delu in ga tudi gnala v odkrivanje daljnih držav. In prav na potovanjih se je v njem razživel radostni otrok, ki je odprtega duha doživljal to, kar je bilo zanj novo in drugačno. Bil je izredno zabaven in prijeten sopotnik. Ob fotografu ostaja v mojem spominu deško sproščeni Mario.

Breda Pahor

ALBIN BUBNIČ

Poklic kot poslanstvo

Bubnič je bil tiste vrste novinar, ki je novinarski poklic videl kot pomembno orodje za razkrivanje resnice, za iskanje pravic in za obsojanje krivic.

Vidim ga, kako nekam zamaknjenega pogleda in nagubanega čela počasi, kot z neakšno muko, strga z nalivnim preresom po belem listu. In se sprašujem, kako bi se danes znašel z novo računalniško tehnologijo, če mu je bil nekoč celo pisalni stroj bolj v napoto kot v korist. Najbrž bi se še naprej mučil s peresom, kar pa bi seveda prav nič ne zmanjšalo vrednosti in dragocenosti njegovega pisanja, ki je bilo vedno tehtno, skrbno preučeno in preverjeno, zanimivo in privlačno, pa naj je šlo za družbeno in politična vprašanja ali za reportažne zapise, za razmišljanja o usodi zamejskega šolstva, slovenske kulture in jezika ali za probleme kmetijstva in razlašanja slovenske zemlje.

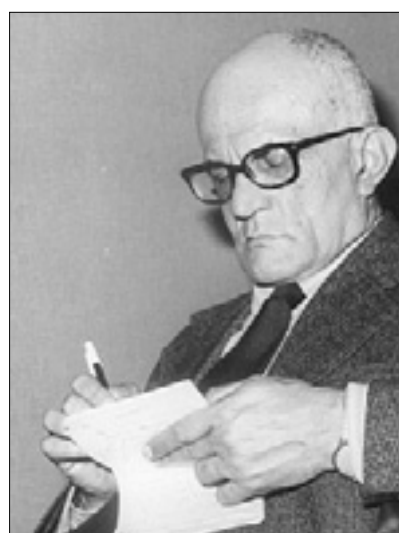
Vidim ga tudi, kako pred svojo pisalno mizo, posejano s fotografijami, pričevanji, sezname in raznimi drugimi dokumenti, ki jih je leta in leta zbiral, pripoveduje s tistim svojim nekoliko hripavim in zamolklim glasom o Rižarni, o grozotah, ki so se v njej dogajale, o ljudeh, ki so v njej trpeli ali umrli.

Albin Bubnič je bil tiste vrste novinar, ki je svoj poklic jemal kot poslanstvo in v njem videl pomembno orodje za razkrivanje resnice, za iskanje pravic in za obsojanje krivic. Izhajal je iz generacije, ki je na lastni koži okusila preganjanje, zapore, mučenja, in ki se je vsemu temu prepričano in krčevito uprla. Generacija, ki je na trdnih temeljih vrednot osvobodilnega boja gradila pravičnejše in bolj človeške odnose na vseh področjih javnega življenja.

Rodil se je 7. septembra 1915 na Pregarjah v Brkinih v preprosti družini pismonoše Viktorja in Ivanke Tomazič. Osnovno šolo je obiskoval v rodni vasi, nakar je odšel na študij v koprsko semenišče, ki pa ga je pri dvajsetem letu starosti zapustil, delno zaradi bolezni, predvsem pa zaradi krivic in protislovenskega vzdušja, ki

je v njem vladalo. Tedaj je začel obiskovati skrivne tečaje slovenskega jezika v Trstu in se kot privatist vpisal na učiteljsko, kjer je maturiral leta 1940. Že kot dijak in nato kot mlad učitelj v brkinskih vaseh se je vključil v aktivistično protifašistično dejavnost, zaradi katere so ga februarja 1943 aretirali in zaprli v Koronejski zapor. Od tu so ga deportirali v taborišče v Cairo Montenotte pri Savoni, septembra istega leta pa odpeljali v zloglasno nacistično taborišče Mauthausen. Okusil je tudi grozote drugih taborišč, kot sta bila Gusen in Wells, in se kljub načetemu zdravju živ vrnil v rodne kraje, kjer je po osvoboditvi pomagal organizirati slovensko šolstvo.

V Kopru so ga imenovali za prvega upravitelja tamkajšnje osnovne šole, v kateri je poučeval dve leti, vendar se je raje odločil za novinarski poklic. Že med poučevanju je dopisoval v razne časopise, leta 1947

pa se je kot časnikar zaposlil pri Kmečko-delavski enotnosti. Že konec naslednjega leta je prešel k Primorskemu dnevniku, kjer je delal do upokojitve, vmes pa še naprej dopisoval

Nadaljevanje uvodnika

Primorski dnevnik je kmalu postal več kot pomemben dejavnik našega vsakdana. Krenil je na dolgo pot in zavzeto spremljal vsa povelja dogajanja v naših krajih in širše po Evropi in svetu. Skozi desetletja je dnevniki oblikoval svoje podobo in dograjeval vsebino, vedno s pozornostjo do bralcev, ki jim je bil in jim je tudi danes namenjen. Utrdil je svojo prisotnost na tem prostoru, ki so ga še dolgo v povojna leta ločevale napetosti in nasprotja. Kot edini slovenski dnevni časopis je imel nevrvalgično vlogo in se je pogosto znašel v središču polemičnih osti, ki so bile značilne za prve dve desetletji obstoja.

Potem so se razmere vse bolj normalizirale, z njimi vstric pa je rasel in se posodabljal tudi Primorski dnevnik. Znal se je spreminjati, prilagajati ton, obliko in vsebino, tako kot je narekoval čas. Danes si upamo trditi, da imamo sodoben dnevnik, ki tudi po odzivih bralcev v glavnem odraža hotenja Slovencev v Italiji. Kljub okrnjenemu obsegu, ki ga narekujejo finančne težave, ostaja časopis v papirnati in spletni izdaji za našo skupnost referenčni medij in nosilni steber našega življenja, za katerega ni pretirana trditev, da je praktično nezamenljiv.

Tega se globoko zavedamo vsi, ki vsakodnevno ustvarjamo časopis, poleg novinarjev tudi tiskarji, upravno in dru-

go osebe, vse do raznašalcev, ki vestno skrbijo za dostavo dnevnika na domove bralcev. Kriza je razredčila naše vrste, a je hkrati okrepila naše energije in teh za Primorski dnevnik ne bo nikoli škoda.

Časopis danes ustvarja že tretja povojna generacija. Pomaga nam sodobna tehnologija, ki nam omogoča, da ostajamo v koraku s časom. A pomaga nam tudi občutek, da je za nami veliko premoženje znanja, kompetenc in izkušenj, ki smo ga dobili v nasledstvo od vseh, ki so v sedemdesetih letih šli skozi našo časopisno hišo. Vsem tistim stotinam in tisočem dolgujemo veliko zahvalo.

Želimo, da bi bila ta svetla obletnica, na katero smo upravičeno ponosni, tudi kreпка spodbuda vsem, predvsem pristojnim javnim ustanovam. ki imajo v dobršni meri v rokah tudi našo prihodnjo usodo, da se Primorskemu dnevniku zagotovijo možnosti za nadaljnjo rast in razvoj. Dnevnik si s svojo preteklostjo in sedanjostjo zasluži zaupanje v prihodnost. Ostajamo zvesti svojim izvornim načelom in vrednotam boja za svobodo, za mir in proti vsakršnemu nasilju, za pravice narodov in manjšin, za sožitje in ustvarjalno prepletanje kultur v tem in širšem prostoru.

Na mnoga leta, Primorski dnevnik!

Dušan Udovič

V POROČILU POLICIJSKEGA FUNKCIONARJA

Novinarji PD »goreči titoisti« in »protiitalijanski elementi«

Pred časom mi je znanec prinesel vezan tipkopis z naslovom »Stampa quotidiana e periodica edita nel Territorio di Trieste«, sestavila pa ga je tržaška kvestura v poznih petdesetih letih, najbrž leta 1958. Tipkopis je našel nekje med drugimi starimi knjigami, ki so končale na nekem zaprašenem podstrešju poslopja, v katerem je najbrž stanoval policijski funkcionar, ki ga je sestavil. V njem so časopisi pikolovsko razdeljeni na dnevnik, tednik, petnajstdnevnik, mesečnik, dvomesečnik, tromesečnik, šestmesečnik, letnik, navedeni pa so tudi tisti, ki so izhajali le občasno. Bili smo v obdobju hladne vojne, italijanska policija je prišla v Trst komaj leta 1954, svoje niti pa je imela razporedene po vsem ozemlju in je imela pod kontrolo ne samo tisk, temveč tudi športna in kulturna društva, še zlasti slovenska.

Sam se spominjam, kako sem bil kot bruc v prvih šestdesetih letih izvoljen v odbor Akademskega kluba Jadran. Le nekaj dni po izvolitvi so me poklicali na politični urad tržaške kvesture in marešalo, ki me je spraševal, je hotel vedeti, kaj je to društvo, s čim se ukvarja, katere cilje ima in tako dalje. Bil je najbrž nekoliko razočaran, ko je zvedel, da ima klub predvsem vlogo povezovanja slovenskih univerzitetnih študentov.

A vrnimo se k brošuri tržaške kvesture. Poročilo govori najprej o Piccolu, časopisu, ki da se dosledno bori za italijanstvo Trsta in objavlja članke, s katerimi izpodbija lažne vesti, ki da jih objavlja protiitalijanski tisk. Il Piccolo, pravi sestavljalec, se je vedno boril za povratak Trsta k »Madre Patrii« in je bil na okopih v letih 1952 in 1953 kot zastavonoša italijanstva.

Potem obravnava poročilo posamezne novinarje, začenši z direktorjem Chinom Alessijem, »človekom visokih nacionalnih čustev«, politično na strani vladnih sil. O Alessijevi fašistični preteklosti v tem poročilu ni sledi. Govor je nato tudi o drugih novinarjih, redno zaposlenih, a tudi zunanjih sodelavcih, ki po večini živijo v zadovoljivih gmotnih razmerah in imajo vsi zanesljiva nacionalna čustva, je napisano. Če Alessijeve fašistične preteklosti ne omenja, pa je v dosjejju nekaterih drugih novinarjev (Itala Soncinija in Brunetta Piazze) izrečno je poudarjena njuna partizanska preteklost. Ko piše o preteklosti novinarjev italijanskih medijev, razen redkih izjem, pisec poročila ne omenja njihove politične ali vojaške preteklosti, zanj je pomembno, da so naklonjeni političnim silam, ki so bile v tistih povojnih letih na vladi in da so »zanesljivih italijanskih čustev«.

Nato je na vrsti Primorski dnevnik, pisec ga opisuje kot glasilo titovske OF, čeprav to leta 1958 ni bil več. Prost prevod se glasi takole: »Njegova propaganda je, za sedaj, (kaj naj bi bila potem, ni rečeno, op. ur.) usmerjena v poenotenje raznih slovenskih (slave) struj na Tržaškem, za namenom, da bi ustvarili enotno fronto.«

Najprej omenja seveda takratnega direktorja Stanka Renka, ki mu sicer priznava moralno neoporečnost, navaja pa, da je bil leta 1932 obsojen zaradi ilegalnega pobega v tujino, da bi se izognil vpoklicu pod orožje. Omenja nato njegove obsodbe s strani anglo-ameriške uprave: 24. 6. 1948 zaradi objave do ZVU nesposljljivih člankov (2.800.000 lir globe) in leta 1949 na 150.000 lir globe zaradi obrekovanja. Dejstva, da so ga zavezniški obsodili tudi na zaporno kazen, policist ne omenja, označuje pa ga kot gorečega »slavo-komunista«, protiitalijanskih čustev in zagovornika priključitve Julijske Benečije k Jugoslaviji.

Novinarjem Primorskega dnevnika se pisec posveča s posebno vnmemo. Še zlasti je vzel na muho Dušana Hreščaka, Dušana Furlana, Slavka Štoko, Franca Štoko, Egona Krausa, nekoliko bolj prizanesljiv pa je do Jožeta Korena, Rada Rauberja, Marjana Dolgana in Franca Kavsa, za katerega sicer omenja, da so ga fašisti leta 1941 obsodili na smrt, vendar ne pove, da je skušal izvesti atentat na Mussolinija. Vsi po vrsti pa so označeni kot goreči »titoisti« in protiitalijanski elementi.

Glede upravnika Staneta Oblaka pravi brošura, da najbrž ni bil v partizanih, da pa je vnet pristaš projugoslovanske politike. Vpisan je tudi v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in ga je treba pozorno nadzorovati.

Dušanu Hreščaku in Dušanu Furlanu sta posvečeni celi dve gosti tipkani strani. Za prvega navaja marešalo vse njegove obsodbe, od tiste, ki jo je izreko posebno fašistično sodišče leta 1929, do onih sedmih v prvih letih, ko je bil direktor Primorskega dnevnika. »Gre za trdovratnega protiitalijana,« pravi poročilo, »ki ima, kaže, navado objavljati neosnovane vesti, katerih edini cilj je blatiti Italijo.« Tako on kot Egon Kraus sta vpisana v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in je treba nanju »pozorno paziti«.

O Furlanu pravi, da je šel takoj v partizane in da je bil zaradi svojega političnega prepričanja in kulturne podkovanosti imenovan za politkomisarja. Bil je tudi težko ranjen v borbi z Nemci (ne navaja, da se je to zgodilo ob nemškem napadu na partizansko partijsko šolo v Cerkljem) in je zaradi tega izgubil nogo. »Pod pretvezo profesionalnih obveznosti potuje pogosto v Koper, kjer posreduje tamkajšnjim oblastem podatke v našo škodo.« Egon Krausa opisuje kot slovenskega nacionalista, titovca, ki na straneh Primorskega dnevnika objavlja propagandistične članke. Kraus da ni nevaren kot kolovodja in organizator demonstracij zoper javni red, je pa nevaren zaradi svojih člankov, v katerih kritizira delo italijanske vlade, vladnega komisarja in policije. V javnosti govori tako slovensko kot italijansko (kot vsi slovenski prebivalci Julijske krajine op. ur.).

Med novinarji časopisa Corriere di Trieste namenja posebno pozornost direktorju Eugeniju Laurentiju, za katerega navaja, da je bil poveljnik partizanske brigade Garibaldi. Za časa jugoslovanske »okupacije« je v Trstu opravljal več civilnih funkcij, »a je ostal prebivalstvu v slabem spominu zaradi preganjanja Italijanov«. Tudi on je vpisan v osrednjo kazensko kartoteko v Rimu in ga je treba pozorno nadzorovati.

Zanimivi sta dve strani posvečeni tržaški redakciji komunističnega glasila Unità in še zlasti novinarju Mariu Pahorju. V začetku svoje politične poti je bil škvadrist, nakar je kot častnik pristopil v MVSN (Milizia volontaria di sicurezza nazionale) (fašistična policija). Po izbruhu vojne je šel kot prostovoljec v italijansko vojsko, vendar poročilo ne pove, na kateri fronti je bil, pravi samo, da je bil kasneje odgovoren za fašistično propagando pri tržaškem vojaškem poveljstvu in da je nato služboval pri komandi za obrambo tržaškega pristanišča. Ta položaj mu je baje omogočil prodajo nekaterih informacij slovenskim partizanom. Vojaška obveščevalna služba ga je aprila 1943 odkrila in postavila pred vojaško sodišče, ki ga je obsodilo na smrt, vendar obsodbe niso nikoli izvršili, ker iz Rima niso dobili dovoljenja. Po padcu fašizma je zbežal iz zapora, prišel do Ljubljane in pristopil k partizanom. Tam naj bi bil kot major sodelavec Borisa Kraigherja. Po re-

soluciji Kominforma se je izrekel za kominformizem in delal na časopisih Lavoratore in L'Unità.

A pod drobnogledom prizadevnega policijskega funkcionarja se niso znašli samo dnevniki in njihovi novinarji. Kvestura je budno spremljala tudi dogajanje v drugih tiskanih medijih. Odgovornemu uredniku kominformističnega Dela Rodolfu Biagiju očita aretacijo iz leta 1940 zaradi prevratniške dejavnosti: tudi on je vpisan v osrednjo kazensko kartoteko, medtem ko je Stanko Bidovec novinar »slavo-komunističnih kominformističnih čustev«, katerega kaže skrbno nadzorovati.

Lastnika glasila Slovenske demokratske zveze »Demokracija« Giuseppa Agneletta označuje za protiitalijanskega elementa, upravnika časopisa, Franc Srebotnjak pa da je »skrivnostni element, zadržan, slovanskih in protiitalijanskih čustev, torej nevaren za naše demokratske ustanove«.

Novi List naj bi bil sicer krščansko socialno usmerjen, vendar je njegov resnični cilj »uveljaviti med slovenskimi katoličani titovsko nacionalkomunistično politiko.« Njegov urednik Drago Legiša naj bi bil sicer antikomunist, vendar sledi zadnje čase titovski struji.

Na vrsti je še Mladika »protikomunistični in katoliški« mesečnik, ki ga ureja don Dušan Jakomin, ki da je slovenski nacionalist in uživa v slovenskem elementu velik ugled.

Naj omenim še, da je marešalo pokukal tudi v srednješolski mladini namenjen dijaški list Literarne vaje, »titovske nagnjenosti«, urejata pa ga Jože Tavčar in Nada Abrami, ki oba uživata dokajšen ugled in jima s političnega vidika ni kaj očitati. Zakaj so potem Literarne vaje titovsko usmerjene, ve samo vestni marešalo ...

Kot zanimivost naj navedem samo še primer radikalnega glasila Germinal in urednika Giordana Brucha, sicer urarja, za katerega marešalo navaja reci in piši tri najst aretacij in obsodb med letoma 1926 in 1952 v raznih evropskih državah.

Ivan Fischer

Fotografiji Mario Magajna

POGLED UREDNIKA TRŽAŠKE REDAKCIJE

Primorsko okno v svet naj vedno gleda daleč

Utrinki vsakdanjega življenja iz tržaške in goriške redakcije Primorskega dnevnika

FOTODAMJ@N, SCLAUZERO

Ko sem na začetku osemdesetih let minulega stoletja prvič stopil v tržaško redakcijo, je bil Primorski dnevnik čvrsto v rokah druge in delno že tretje generacije časnikarjev, ki so se pri njem zvrstile. Odgovorni urednik je malo prej postal Bogo Samsa, ki je bil ob koncu 2. svetovne vojne še najstnik, kroniko, pri kateri sem začel svojo službeno pot, pa sta tedaj vodila Tom Marc in Dušan Kalc. Bil je to čas prenehanja hladne vojne tudi v malem svetu Slovencev v Italiji, kar se je izražalo v pomembni vlogi, ki jo je v tistem obdobju pridobila t. i. Enotna delegacija, in je doseglo enega svojih vrhuncov leta 1984 v skupni demonstraciji na goriškem Travniku za zakonsko zaščito pravic naše narodne skupnosti.

Sicer pa je bil Primorski dnevnik tedaj glasilo Slovenske kulturno-gospodarske zveze in je v glavnem živel od podpore t. i. družbenega gospodarstva Slovencev v Italiji oz. posredno SFR Jugoslavije. Spominjam se, kako je tedanji predsednik omenjene kovne organizacije Boris Race periodično obiskoval redakcijo ter pojasnjeval linijo, ki naj bi jo časnik zasledoval. Razmere so se s političnega vidika tudi v naši redakciji pomembno spremenile ob demokratizaciji in osamosvojitvi Slovenije, še dodatno pa leta 1997, ko je Primorski dnevnik postal last zadruga, v katero se sme vključiti vsak pripadnik slovenske narodne skupnosti. Tudi sam sem aktivno sodeloval pri tem prehodu, bodisi kot član uredništva bodisi kot deželni tajnik Slovenske skupnosti. S tem smo naredili ključni korak v smeri pluralizacije tega edinega slovenskega tiskanega dnevnika v Italiji, kar je sicer še nedokončan proces.

Seveda pa je Primorski dnevnik vseskozi delil usodo skupnosti, katere občilo je. Z naklonjenostjo je beležil otoplete odnosov z večinskim narodom in sploh izboljšanje sožitja v obmejnem prostoru, k čemur je tudi sam prispeval. Prav tako je z zadovoljstvom doživel načelno zakonsko priznanje narodnostnih pravic Slovencev v Italiji na državni in deželni ravni. Kritično pa je opozarjal na njihovo neizvajanje ter dokaj pogosto tudi na lastni koži boleče občutil finančne krize, kot se, žal, znova dogaja v današnjih dneh. Upravitelji Družbe za založniške pobude sta ta čas zavzemajo za ponovno ureditev italijanskih javnih podpor, ki so že poldrug desetletje bistvenega pomena za redno izhajanje časopisa.

Ob mojem prihodu pred več kot tridesetimi leti je notranja ureditev prostorov v Montecchijevi ul. odražala še strukturo Ciril-Metodove šole. Uredništvo je bilo kakor danes v drugem nadstropju, razdeljeno pa je bilo po nekdanjih razredih: v enem je bila kronika, v drugem šport, v nadaljnjih dveh so delali kolegi, ki so sledili dogajanju v Italiji, Jugoslaviji in svetu, itd. Vse to se je korenito spremenilo leta 1987, ko so odgovorni dali podreti notranje stene, tako da se je celotna tržaška redakcija znašla v enem samem, dasi razčlenjenem prostoru. Tedaj smo doživeli tudi epohalno revolucijo, ki jo je prinesla in-

formacijsko-komunikacijska tehnologija. Pisalne stroje in linotype so zamenjali računalniki. Najprej smo se opremili z računalniškim sistemom Solstice francoskega podjetja Cerci, a že leta 1992 smo prešli na računalniški sistem Macintosh, ki je bil potem še nekajkrat posodobljen pa je danes znova dotrajan.

Leta 1992 se je med drugim rodila Republika, mlajša sestra Primorskega dnev-

nika, ki naj bi se uveljavila v osrednjem slovenskem medijskem prostoru. Republika je živela le borih pet let in dodatno pogreznila svojega starejšega brata v finančne težave. Bil je namreč to čas poloma Tržaške kreditne banke, ki bi skorajda pokopal tudi Primorski dnevnik.

Tehnološke prenove in periodične finančne krize so v teku let zdesetkale številno zaposlenih. Tik pred tehnološko revo-

lucijo iz leta 1987 je redakcija štela več kot 30 članov, pri Založništvu tržaškega tiska, pod katerega je spadal Primorski dnevnik, pa je bilo skupno okrog 200 zaposlenih, tako da je bila mogočna stavba v Montecchijevi ul. pretesna. Današnja redakcija šteje borih 17 časnikarjev, Podjetje za založniške pobude zaposluje skupno 27 ljudi, če bi k njim dodali še uslužbence povezanih podjetij (Edigraf, Fotodamj@n, Vital in Tmedia), pa bi s težavo dosegli število 50. Temu krčenju povrh še ni videti konca.

To se seveda močno odraža v organizaciji dela. Primorski dnevnik je v zadnjih desetletjih med drugim izgubil arhivsko službo, dopisnika v Rimu in v Ljubljani, pa tudi ločena uredništva oz. poduredništva za zanimivosti (zadnjo stran), kulturo in gospodarstvo ter z mojim sedanjim odhodom mogoče še zadnje ostanke nekdanjega ločenega poduredništva za Italijo in svet. Če izvezememo goriški prostor in šport, za vse ostalo ob elastični delitvi dela zdaj skrbi preostalo tržaško uredništvo, ki povrh bistveno prispeva k ustvarjanju spletnih strani.

Spričo dejstva, da je Primorski dnevnik ohranil svoj tradicionalni obseg, ni čud-

no, da se je delovna obremenitev časnikarjev s časom strmo dvignila. Če je posamezen urednik nekdanj urejal po en resor, jih mora danes po dva ali več. Tudi pri pisanju se je proizvodna norma odločno dvignila. Če je na začetku moje službene poti posamezen časnikar dnevno povprečno prispeval po en daljši in nekaj krajših člankov, pa mora danes tudi po več daljših kosov, da ne govorimo o krajših, ali celo po celo stran.

Res je, da so nekateri dejavniki olajšali delo na Primorskem dnevniku in v časnikarstvu nasploh. Če smo nekoč razpolagali le s storitvami tiskovnih agencij AN-SA (Agenzia nazionale stampa associata) v italijanski in Tanjug (Telegrafske agencije nove Jugoslavije) v tedanji srbohrvaščini, pa naš dnevnik vse od njene ustanovitve leta 1991 pridno izkorišča ponudbo STA (Slovenske tiskovne agencije) v slovenščini, zlasti za pokrivanje dogajanja v Sloveniji in v mednarodnem okolju. Poleg tega moramo upoštevati prednosti, ki so jih posebno za zbiranje novic in podatkov prinesli mobilni telefoni, svetovni splet ipd. A vse to večkrat ne more nadomestiti neposredne prisotnosti na prizorišču dogajanja. Tudi zaradi tega in zaradi količinsko previsokih proizvodnih standardov večkrat trpi kakovost izdelkov.

Ob kronični tiski z osebjem se postavlja vprašanje, ali ne bi bilo bolje, da bi se Primorski dnevnik osredotočil na krajevno kroniko nekako po modelu Primorskih novic. Za zdaj tega ni storil. Saj, v globaliziranem svetu se je težko omejiti zgolj na lokalno raven. Če bi se Primorski dnevnik za to odločil, bi tudi kulturno in jezikovno obubožal, kar bi osiromašilo celotno slovensko narodno skupnost v Italiji. Naj zato ta naše primorsko okno v svet še naprej gleda kolikor daleč in široko more!

Martin Breclj

PRIMORSKI DNEVNIK NA GORIŠKEM

Prvi izbrisali mejo

Moj prvi spomin na Primorski dnevnik sega v otroška leta, tja v zgodnja 60. leta prejšnjega stoletja. Pred sabo imam očeta Iva, ki se po večerji poda do pisalne mize in začne vrteti telefonske številke: gasilci, kvestura, prometna policija, karabinjerske postaje in bolnišnice, takrat so na Goriškem še bile štiri. To je bil večerni »giron« črne kronike. Največkrat se ni zgodilo nič takega, kar bi bilo vredno spreminjanja strani, ko pa se je, je oče zbral podatke, na hitro napisal nekaj deset vrstic in poklical operaterja telefonske centrale, da mu je dal »rovesciato« (klic v breme prejemnika) z uredništvom v Trstu. Članek je narekoval števničar in se potem dogovoril še s stavnicno, kaj je treba rezati, da se v stran vključi še ta zadnja vest. Takrat sem se najbrž okužil z virusom novinarstva, tako da sem po očetovi prerani smrti še sam ubral to poklicno pot.

Primorski dnevnik je uredništvo v Gorici odprl že junija 1946. V šestdesetih letih sta goriško kroniko (pa tudi nekaj kulture in športa za druge časopisne strani) krila Gorazd Vesel in Ivo Marinič. Oba sta prišla v Gorico »začasno« nadomeščat bolne kolege, Vesel na PD in Marinič na tednik Soča, potem pa ostala v Gorici do konca svojih dni. Po ukinitvi Soče leta 1960 sta se znašla skupaj na Primorskem dnevniku. Vesel je bil v letih 1971-1983 odgovorni urednik časopisa. V Gorici ga je takrat na-

domestil Marko Waltritsch, ki je kasneje vodil goriško uredništvo in bil v letih 1988-1990 tudi sam odgovorni urednik časopisa.

Primorski dnevnik je bil z uredništvom v mestnem središču dolga leta eden redkih dejavnikov prepoznavne slovenske prisotnosti v Gorici. V medijsko živahnem prostoru (ob močnih uredništvih Piccola in Messaggera Veneta je imel v 70. letih v Gorici svoje uredništvo tudi Gazzettino iz Benetk, glasilo KPI L'Unita pa stalno dopisništvo), si je slovenski dnevnik izbral svoj prostor. V prvih povojnih letih ga sploh niso vabili na tiskovne konference, kaj še da bi od javnih organov prejeli informacije, na primer za področje črne kronike. Enakopravnost je prišla s časom in vztrajnostjo. Še ob koncu 70. let, ko so bile razmere že bolj normalne, se je včasih našel karabinjer, ki ti je na telefonski klic odgovoril s presenečenim: »Primoschi... chi?«.

Zbiranje informacij je takrat potekalo »na terenu«. Dragoceni so bili ljudje, ki so nas obveščali o novostih in dogajanjih, zlasti po slovenskih vaseh. Goriško uredništvo je vselej pokrivalo precej obširen teritorij ob meji od Laškega preko Brd in tja do Benečije. V času, ko še ni bilo faksov, da o mobilnikih in računalnikih sploh ne govorim, so bili dragocen vir informacij raznašalci, ki so se večkrat oglašali s svežimi novica-

mi iz domačega kraja. Zdi se, kot da govorimo o drugi geološki dobi, četudi je minilo le nekaj desetletij.

Računalniki so bili prava revolucija. Prej se je delo v Gorici vrtelo okrog »fuorisacca«. To je bila debela ovojnica s tipkanimki listi in fotografskimi filmi - gradivom za goriško stran naslednjega dne. Pozno popoldne smo jo oddajali nekoč strojevodji vlaka, potem pa dolga leta vozniku avtobusa za Trst, kjer je vse prevzel kurir osrednjega uredništva. Danes ko smo on-line povezani s celim svetom, si težko predstavljamo, da je bila ta debela in z lepilnim trakom prepleljena kuverta poleg telefona edina porokovina med tržaško centrale in goriškim uredništvom. Seveda se je včasih kaj zataknilo: zamuda, okvara, prometna nesreča. »Fuorisacca« je kje običaj, pa je bilo treba improvizirati in celo stran narekovati po telefonu. Le fotografij ni bilo mogoče nadomestiti drugače kot z dodatnimi članki. K sreči so bile take nezgode redkost.

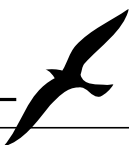
Ob prehodu iz 80. v 90. leta je nova tehnologija začela trkati tudi na vrata goriškega uredništva PD najprej s prvimi starodobniki, s časom pa vse popolnejši računalniki. Končno smo bili on-line s Trstom. Karkoli si napisal, je bilo v hipu »v sistemu« in v časopisni strani. To je spremenilo delo novinarjev, ki smo z računalniškim oblikovanjem strani, vnašanjem fotografij in prevze-

mom drugih nalog tiskarjev postajali vse bolj »prikljenjeni« na uredništvo in odhajali vedno manj »na teren«.

Pridobivanje informacij najprej s telefaksom, potem z elektronsko pošto in spletom, ki sta tudi v krajevni kroniki postala vse pomembnejša vira novic, je omogočilo občutno povečanje količine objavljenih člankov. Goriška stran časopisa, ki v 70. letih niti ni bila cela stran, saj je obsegala pet od osmih stolpcev (sicer na straneh velikega formata) je narasla na zdajšnje štiri strani. Kadrovska zasedba v Gorici ni bila nikoli ohlapna. Najtežje je najbrž bilo v 90. letih, ko sva z Vladom Klemšetom goriško kroniko ustvarjala sama, bistveno boljše pa ni niti danes, ko je strani več in so novinarji trije - urednik Igor Devetak, Aleksija Ambrosi in Danjel Radetič - s pomočjo Katje Munihi, ki krije novogoriško območje. Prav ta čezmejna dimenzija je v Gorici najizrazitejša, saj smo na Primorskem dnevniku že pred drugimi izbrisali mejo in začeli pokrivati dogajanje v celotnem goriškem prostoru.

V to smer naj bi šli tudi bodoči izvi. Če je Gorica po geografski legi in zgodovinski tradiciji naravno stičišče kultur in torišče čezmejne povezovanja, si nadgradnjo teh odnosov težko predstavljamo brez vloge, ki jo odigrava Primorski dnevnik.

Marko Marinič

PRIMORSKI DNEVNIK IN SLOVENCİ VIDEMSKE POKRAJINE

Članek za dnevnik »corpus delicti«

Razmerje med slovenskim dnevnikom v FJK in slovensko skupnostjo na Videnskem bi bilo vredno temeljitejše obravnave in ocene, saj verno odslkava odnos manjšinske skupnosti in same Slovenije do problematike Slovencev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini od povojnega časa do današnjih dni. Obenem pa seveda Primorski dnevnik bolj ali manj natančno dokumentira trnovo pot in postopno, a vztrajno narodno, kulturno in politično zorenje najbolj zahodne veje slovenske manjšine v Italiji.

Če sežemo nazaj v povojni čas, verjetno le malokdo, še zlasti med mlajšimi, ve, da je bil članek napisan za Primorski dnevnik »corpus delicti«, zaradi katerega je bil oktobra 1953 – le nekaj časa po velikem partizanskem mitingu in govoru Tita na Okroglici – aretiran dopisnik iz Benečije, aktivist Demokratične fronte Slovencev in kasneje dolgoletni odgovorni urednik Novega Matajurja Izidor Predan. Obtožen je bil vohunjenja in zbiranja vesti vojaškega značaja, za to je odsedel več kot šest mesecev preventivnega pripora v pričakovanju procesa in to preprosto zato, ker je napisal članek za Primorski. Če bi ga časopis objavil, bi se verjetno vsa zadeva drugače razpletla, saj je šlo za vesti, ki so bile splošno znane in jih je ves krajevni in vsedržavni tisk podrobno objavljali. (Glej Pavel Petričič, Pod senco trikolore, 1997). Dorič, ki

je bil takrat star 22 let, je bil očitno žrtev hladne vojne, dejstvo pa je, da sta tisti dogodek in seveda politična propaganda, ki ga je spremljala, vrgla nanj neizbrisen črn madež in na celotno manjšinsko gibanje v Benečiji črno senco.

Svinčeno ozračje se je v Benečiji nadaljevalo še kakih dvajset let in skozi to prizmo je tudi PD obravnaval slovensko problematiko na Videnskem in Beneške Slovence kot žrtve italijanskega nacionalizma in obsojene na dokončen potop v italijanskem jezikovnem in kulturnem okolju. Vsaj do leta 1976, ko je katastro-

Na levi Izidor Predan voditelj Slovencev videmske pokrajine in nekdanji odgovorni urednik Novega Matajurja, desno razdejanje v Benečiji ob potresu maja 1976

MAGAJNA

falen potres uničil Rezijo in Terske doline ter hudo prizadel Nadiške doline. To pa je bil tudi čas, ko je dobivala vse jasnejše oblike in vsebine tako ime-

novana beneška pomlad. Šele takrat je, pod močjo potresnih sunkov, tako v slovenski manjšini v FJK kot v osrednji Sloveniji privrela na površje zavest,

da je na Videnskem sicer šibka, a živa in vitalna manjšinska skupnost.

Primorski dnevnik in manjšinske organizacije so se šele ob solidarnostni popotresni pomoči začeli redno pojavljati na potresnem območju, spoznavati in spremljati dogajanje v manjšinskih sredinah ter opuščati 'romantični' in obenem pomilovalni odnos do Slovencev v videnski pokrajini. Kulturno vrenje je v kratkem obdobju (1984) rodilo dvojezični šolski center v Špetru in tudi na straneh Primorskega dnevnika so se začeli bolj redno pojavljati, čeprav še vedno v skromni meri, prispevki o delovanju in načrtih z našega območja. Manjšinsko gibanje na Videnskem pa je bilo obravnavano enakopravno v primerjavi z goriškimi in tržaškimi Slovenci in torej kot del ene same manjšinske skupnosti, ki ima sicer v sebi velike notranje diferenciacije.

Zadnje obdobje, zlasti na podlagi sodelovanja z Novim Matajurjem in dopisovanja iz Čedad, zaznamuje dejstvo, da Slovenci na Videnskem nismo več le predmet poročanja Primorskega dnevnika, pač pa protagonisti tudi v tem procesu in dejavnik v oblikovanju manjšinskega javnega mnenja. Kako to prisotnost v dnevniku nadgraditi, s kakšnim pristopom in s kakšnimi instrumenti, je pa vprašanje in izziv za danes in za naslednjih 70 let.

Iole Namor

TEHNOLOŠKI RAZVOJ DNEVNIKA VSE HITREJŠI

Od svinca do elektronike in dalje ...

Še v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja se delo urednikov in tiskarjev na Primorskem dnevniku ni bistveno razlikovalo od dela, na podlagi katerega so nastajali prvi dnevniki v drugi polovici osemnajstega stoletja. Le pero smo nadomestili s pisalnim strojem, velika pridobitev je bil za naše predhodnike pri Edinosti že stacionarni telefon. Tega smo tudi mi imeli še dolgo po tem, ko smo v uredništvu dobili prve računalnike. Zdaj se nam prvi macintoshi, ki jih je nabavila uprava leta 1991, že po obliki zdijo smešno zastareli, prvi sistem, francoski Cerci iz leta 1985, pa že pripada arheologiji digitalnega sveta. Da o njihovi zmogljivosti niti ne govorimo. Še predšolski otrok bi danes ne vedel kaj z njimi. Vsak nizko cenovni pametni telefon je bolj uporaben. Pa vendar se nam je tedaj zazdelo, da smo prestopili prag novega tehnološkega sveta. In smo ga res. A to je bil šele začetek. Sledili so internet, digitalni fotoaparati, mobilni telefoni, maili. In svet se ni le spremenil, prav sesul se je in na novo sestavil. Zlasti za tiste, ki smo prej dolge noči preživljali med svinčeni hlapci v nekdanji tiskarni fordovskega tipa. A vse to smo nekako preživeli. Pa smo dobili novo zaušnico. V obliki socialnih omrežij in novodobnih elektronskih medijev, ki so podrli še zadnje (romantično) upanje v nenadomestljivost tiskanih medijev. Ne bomo še izginili, a imamo mlajše brate in sestre. Polni so otroških boleznih, a so hitri, brezobzirni in ambiciozni. Nismo imeli druge poti, kot da jim kljubujemo. In smo pravzaprav začeli dovolj zgodaj. Mnogi zmotno mislijo, da so spletna stran, elektronska verzija časopisa in Facebook stran za Primorski dnevnik sveže pridobitve. A to je res le za zadnji dve. Spletno stran smo namreč

vedli že daljnega leta 1998. Bili smo torej med prvimi v zamejstvu. Vendar je bila ta stran statična. Objavljali smo izbor člankov iz tiskane izdaje. Šele potem, ko je ta zagledala dan. Z zamudo torej. Nov zagon je splet doživel leta 2009, ko smo stran grafično popolnoma spremenili in posodobili. Postala je dinamična. V njej lahko zdaj od jutra do večera dobite sveže novice s področja tržaške in goriške kronike, kulture, športa, gospodarstva in širšega obmejnega prostora, fotogalerije naših fotografov in bralcev, dosjeje in priloge, povezave, ankete, izbor novic Slovenske tiskovne agencije in druge koristne informacije. Bolj poredkoma tudi kakšno reklamo. Novice lahko uporabniki tudi komentirajo. Če pri tem niso žaljivi, kar, žal, velikokrat so! Obiski rasejo iz meseca v mesec. Elektronska verzija časopisa je naročnikom dostopna vsako jutro. Ima tudi zelo uporaben arhiv novic.

Imamo za spletno stran posebej določene urednike? Ne, ne premoremo jih. Spletno stran urejamo isti novinarji, ki pišemo tudi za tiskano izdajo. Zato je mnogo idej in možnosti, ki jih ponuja tehnologija, samo še v naših glavah. Ker nas je preprosto premalo, da bi jih lahko uresničili. Prav pred koncem lanskega leta smo uvedli tudi svojo interesno stran na socialnem omrežju Facebook (športno uredništvo je že prej imelo svojo). Na ta način bralcem potrkamo na vrata. Mnogi so nam v svoj virtualni dom že dovolili vstopiti. »Čivkamo« tudi po Twitterju.

Prihodnost Primorskega dnevnika vidimo uredniki v čim večji integraciji med tiskano izdajo in spletno stranjo. Morali bi se dopolnjevati. Splet naj bo prostor za hitro posredovanje informacij. Preko Twitterja in Facebooka si želimo poveza-

Na fotografiji desno ekipa v naši stavnici, levo spodaj aplikacija na prenosnem telefonu desno sodobnost in zgodovina

FOTODAMI@N

ve z bralci. Tiskana izdaja bo vse bolj prostor poglobljanja novic, reportaž, mnenj. Če ne bo tehnološki razvoj spet vsega postavil na glavo.

O tem kaj več v publikaciji ob naši 100-letnici ...

Aleksander Koren

Ko smo leta 2014 na Vojskem proslavljali 70-letnico Partizanskega dnevnika, smo ob poudarjanju neprecenljivega pomena pisane besede za narodnoosvobodilno borbo in ob poudarjanju nenadomestljive vloge vseh, ki so v takratnih neverjetnih razmerah in v skrajno nevarnih pogojih ustvarjali časopis, posebej ugotavljali, da bi bil ves napor urednikov in tiskarjev zaman, če ne bi bilo tudi široko razprdene in izjemno učinkovite raznašalske mreže, če bi ne bilo vseh tistih mlajših in starejših ljudi, ki so v stalni nevarnosti za svoje življenje in v vseh vremenskih pogojih prehodili vsak dan nešteto kilometrov nadvse napornih in komaj prehodnih poti, da je časopis lahko prišel v roke ljudi po vsej Primorski in jih bodril in spodbujal v boju proti okupatorju.

Nekaj podobnega, čeprav s tem neprimerljivega, bi lahko rekli tudi o njegovem nasledniku Primorskem dnevniku. Od samega začetka, od osvoboditve pred sedemdesetimi leti dalje, do današnjih dni, sloni distribucija časopisa na raznašalcih. Od tistih, ki navsezgodaj, še preden petelini odpodijo svojo budnico, prepeljejo izvoze časopisa v vse kraje zamejstva, do onih, ki te izvoze odnesejo na domove, med naročnike. Primorski se ni nikoli zanašal le na prodajo v časopisnih kioskih, ki jih v mnogih vaseh sicer tudi ni bilo. Izbral je pot neposredne dostave na dom. Tako so lahko naročniki, še preden se je zdanilo, pri jutranji kavici prelistavali časopis, ne da bi jim bilo treba od doma. Tako je tudi danes, čeprav so se razmere v marsičem korenito spremenile. Tudi za same raznašalce so se spremenile. Mnogi se poslužujejo avtomobilov ali motorjev, ki so bili včasih redkost. Niso se pa spremenile nekatere težave vremenskega značaja, ki so vedno spremljale in še spremljajo delo raznašalcev Primorskega dnevnika. Naj bo lepo ali grdo, naj bo ploha ali snežni metez, naj brije burja ali pritiška žled, je treba vsak dan, vključno z nedeljami in zapovedanimi prazniki, zgodaj zjutraj na pot s svežnjem časopisov od hiše do hiše.

Kakorkoli že, brez raznašalcev, ki opravljajo nadvse hvalevredno delo, bi prišlo med ljudi prav gotovo veliko manj izvodov časopisa in bi ne bilo tistega neposrednega stika časopisa s širokim bralstvom.

»Dokler bodo raznašalci, bo tudi Primorski dnevnik med nami«, je imela navado reči nekdanja dolgoletna raznašalka Slavica Milič iz Nabrežine Postaja, ki je dnevnik raznašala še, ko ji je bilo več kot osemdeset let.

»Vedno sem jemala raznašanje Primorskega dnevnika kot neko poslanstvo,« pravi Ljuba Mijot iz Doline, ki je skoraj trideset let (od leta 1982 do 2011) raznašala časopis v Dolini, Krogljah in v Obrtni coni. Od sto do sto dvajset izvodov vsak dan (kar je z avtomobilom zahtevalo poldrugo uro dela), ob nedeljah še kakšnega več, in to seveda ob vsakem vremenu. Kljub temu pa se je v treh desetletjih zgodilo samo enkrat, da časopisa ni dostavila. Kriv je bil nenavaden žled, da se človek enostavno ni mogel premikati po cesti. »Časopisa nisem raznašala zaradi denarja ali slave, pač pa ker sem to čutila za nekakšno dolžnost, je še do določa Ljuba. »Delala sem s srcem in ljubeznijo, ker sem zaznala, kako pomembno je, da pride časopis med ljudi, da dobijo informacijo, pa tudi mnjenja in poglede, ki jim pomagajo pri kulturni rasti.«

Tako kot Mijotova je s srcem opravljalo in še opravlja koristno in hvaljevredno raznašalsko delo veliko ljudi. Vojko Slavec, ki je med letoma 1979 in 1995 skrbel za raznašalsko službo (za njim je za to nekaj let skrbel Radivoj Čač – sin požrtvovalnega raznašalca iz Bazovice, zadnja leta pa je to nalogo v novih razmerah prevzel Robert Pescaroti) in ki je globoko prepričan, da brez raznašalcev ni dnevnika, se rad spominja nekaterih raznašalskih figur, ki so s svojo predanostjo in požrtvovalnostjo, pa tudi s kakšnim prijetnim anekdotičnim pridihom stcale nepozabno

TISK IN RAZNAŠALCI, TEMELJ USPEHA DNEVNIKA

*Vsak dan, ko je še tema
in ob vsakem vremenu*

Na fotografijah
nočno delo
tiskarjev pri
tiskanju
Primorskega
dnevnika,
natovarjanje na
dostavna vozila in
dostava
naročnikom (ob
vsakem vremenu,
kot zgovorno priča
fotografija
raznašalca na
Kontovelu)

FOTODAMJ@N

raznašalsko epopejo. Nadvse zgovorna je na primer zgodba kriškega železnika Košute, ki je po odhodu v pokoj prevzel nalogo raznašanja dnevnika in jo zgledno opravljal kakih dvajset let. Vsak dan, od petih do pol devetih zjutraj, naokrog po vasi s kakimi sto osemdesetimi izvodi! Lepega dne, ko je začutil, da ga leta, ki jih že ima na plečih, preveč bremenijo in da z vse večjo težavo opravlja svoje delo, je odpovedal vsakodnevni raznašalski obhod po vasi. Toda le kakšen mesec kasneje je telefoniral Slavcu in ga ves razburjen zaprosil, naj mu vrne raznašalsko delo, sicer bo umrl. Kot človeku, ki je živel sam, mu je namreč zmanjkalo tisti vsakodnevni stik z vaško stvarnostjo: v tej hiši so mu ponudili kavo, v oni je pozajtrkoval, tu je izvedel eno novico, tam neko drugo in vse to je napolnjevalo njegovo življenje s prijetnimi občutki in vedno novimi, četudi drobnimi doživetji. Tako je še nekaj let podaljšal svojo raznašalsko izkušnjo in s tem najbrž tudi svoje življenje.

Prav tako doživeta je zgodba Zore Svetlič iz Prečnika. S težavo se je prebijala skozi vsakdanje težave. Skrbeti je morala tudi za moža, ki je bil na inva-

lidskem vozičku, ker ni imel nog. Ko je zjutraj opravila svoj raznašalski posel, se je do mraka mučila na skromni nji-
vi in skrbela za kravo, ki je bila njeno edino imetje. Ko jo je nekega dne obiskal Slavec, da bi opravila obračun svojega dela, mu je rekla: »Kravica mi je umrla.« In ko so v upravi malo kasneje sklenili povišati raznašalski honorar s štirinajst na petnajst tisoč lir in ji je Slavec prišel to povedat, je odvrnila, da pravzaprav ne raznaša zaradi denarja, temveč iz prepričanja, da je tako prav in potrebno, hkrati pa ga je začudeno vprašala, če bo Primorski zmozel ta po-
višek. »Sicer pa, ko boste še potrebovali obračun, pridite kar sem na njivo,« je še dodala.

Nekateri raznašalci so prva leta delali celo brez honorarja. Skupno je v sedemdesetih letih izhajanja Primorskega dnevnika šlo skozi raznašalsko izkušnjo krepko čez tisoč ljudi. Kdo bi jih vse preštel! V sedemdesetih in osemdesetih letih jih je včasih delalo na Tržaškem in Goriškem tudi po petinpetdeset naenkrat. Eni so delali več časa, drugi manj. Eni so bili mlajšega rodu in nekaterim je ob šolanju nemara dobro delo skromni honorar, drugi so bili starejši

in večinoma narodno in družbeno prekaljeni ljudje, ki so se dobro zavedali pomena razmnoževanja časopisa. Večina je bila vsekakor žensk. Nekateri so poleg raznašanja skrbeli tudi za obveščanje časopisa o dogajanju v njihovi vasi, kar je bila dodatna vrednost tega dela in je pomenilo avtentičen stik med časopisom in bralci.

Povedati je treba, da je za časa Jugoslavije krožilo po slovenskih družinah poleg Primorskega dnevnika tudi veliko (več kot tisoč izvodov) drugih slovenskih časopisov in revij. Tako so raznašalci Primorskega dnevnika raznašali tudi Tedensko tribuno, Tovariša, Našo ženo, Jano in na koncu leta Jadranski koleдар. Preko Založništva tržaškega tiska so prihajale tudi otroške in mladinske revije, kot Ciciban in Pionir, ki so jih delili po šolah. Z osamosvojitvijo Slovenije so se stvari na tem področju bistveno spremenile. Cene knjig in dnevnega ter revijskega tiska so se naenkrat potrojile in v nekaj mesecih je zaradi tega dotok revij v zamejstvo splahnel. Matična domovina v tistih trenutkih izključnega uvajanja tržnega, za kulturne potrebe neobčutljivega gospodarstva, je bila v položaju, da je morala

darstva, res ni pokazala velikega posluha za potrebe več tisoč bralcev na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji.

Raznašanje Primorskega dnevnika, ki se mu je zadnja leta pridružil Novi Matajur, se je vsekakor nadaljevalo. Razmere so se medtem spremenile. Nastala je zadruga Vital, ki je skrbela za dostavo časopisov raznašalcem.

Z leti so se zakoni spremenili in stroški za distribucijo so se znatno zvišali. V zadnjem razdobju so raznašanje v nekaterih vaseh prevzeli raznašalci, ki so člani socialne zadruge Coala. Skupno jih je dvanajst, in sicer pet na Goriškem in sedem na Tržaškem. Po mestu in v nekaterih vaseh raznašajo časopis člani zadruge Vital. Podjetje DZP – PRAE pa ima dvanajst ljudi, ki časopis raznašajo po raznih vaseh.

Časi so se torej v marsičem bistveno spremenili, nekaj pa se v sedemdesetih letih izhajanja časopisa ni spremenilo, in sicer dejstvo, da zelo veliko slovenskih družin na Tržaškem in Goriškem še vedno vsako jutro navsezgodaj lahko potegne iz svojega poštnega nabiralnika izvod Primorskega dnevnika.

Dušan Kalc

Mladi gor, mladi dol, mladi levo, mladi desno ... »Mladi morate tudi kaj napisat za nedeljo, 10. maja, ko bomo praznovali 70-letnico Primorskega dnevnika!« In tako smo sprejeli naročilo našega odgovornega urednika Duškota in se takoj navdušili nad zamisljo o ekskluzivnem dvojnem Šumu na dan sedemdesetega rojstnega dne Primorskega dnevnika. In komu naj posvetimo to izredno številko, če ne prav mladim in samemu dnevniku? Opremil smo se, si zavihali rokave in šli v boj: našli smo 20 mladih žrtev, ki nam je zaupalo svoje misli, pohvale, zahvale in prehvale ... o Primorskem dnevniku! No, seveda: naj v uvodu povemo še to, da nam Primorski dnevnik pomeni ogromno. Da smo prepričani, da je Primorski dnevnik res temelj, na katerem že 70 let trdno sloni naša zavedna slovenska skupnost v Italiji. In verjamemo, da lahko na tem trdnem temelju gradimo nove gradove, ki bodo segali visoko v svetlo in polno prihodnost, v kateri bodo vnuki naših vnukov še vedno ob jutranji kavi vsak dan prebirali Primorski dnevnik. Verjemi-mo, da to niso prazne besede: verjemimo, da je Primorski dnevnik bistvo našega vsakdana, ob tem pa poslušajmo konstruktivne kritike in delajmo v smeri, da bo naš dnevnik čim bolj to, kar si vsi želimo, da bi bil. Spet nas je zaneslo ... dovolj s patosom: preberite, kaj mislijo o Primorskem dnevniku naši mladi!

»Primorski dnevnik mi pomeni veliko. Doraščal sem v družini, v kateri je edini časopis, ki ga dobivamo in redno prebiramo,« nam je povedal **Sandi Paulina**, študent mednarodnih odnosov na Univerzi v Ljubljani. »Zavedam se tudi velikega pomena, ki ga ima kot osrednje glasilo naše manjšine. Na žalost se ljudje velikokrat tega ne zavedamo in ga podcenjujemo.« Primorski dnevnik bere oz. je bral od trikrat do šestkrat na teden predvsem doma in do pred kratkim na iPad-u. Najraje ima tržaško stran. »Zelo zelo rad berem novice ter zanimivosti na zadnji strani,« je še dodal. Želel bi si, da bi se ga lahko ponovno bralo na iPad-u. Pohvalil pa je velik tehnološki napredek, ki ga je naredilo uredništvo v zadnjih letih. »Če bi bil novinar, bi verjetno najraje pisal o politiki,« nam je od-

govoril. Rad bi torej prebral intervju s finskim diplomatom Marttijem Ahtisaarijem. Njegovo voščilo ob 70-letnici se glasi: »Trdno naprej kot glavno glasilo manjšine.«

Valentina Cibic, študentka komunikologije na Tržaški univerzi, bere Primorski dnevnik vsak dan doma: »Največ ga sicer ob petkih in sobotah, da poizvem, kateri kulturni, glasbeni, športni ali družabni dogodki so v programu ob koncu tedna. Drugače pa prebiram zlasti športno stran, kulturo, pregled prireditev in Šum.« Časopisu pripisuje velik pomen, ker pripomore k temu, da se Slovenci v Italiji čutijo del neke skupnosti. Po njenem mnenju torej predstavlja referenčno točko. »Pohvalila bi, da je Primorski dnevnik, dosegljiv tudi na spletu, kjer imamo bralci tudi možnost, da izrazimo svoje mnenje. Lepo bi bilo, če bi na spletu objavljali določene sveže novice, kot na primer napovedi avtobusnih stavk.

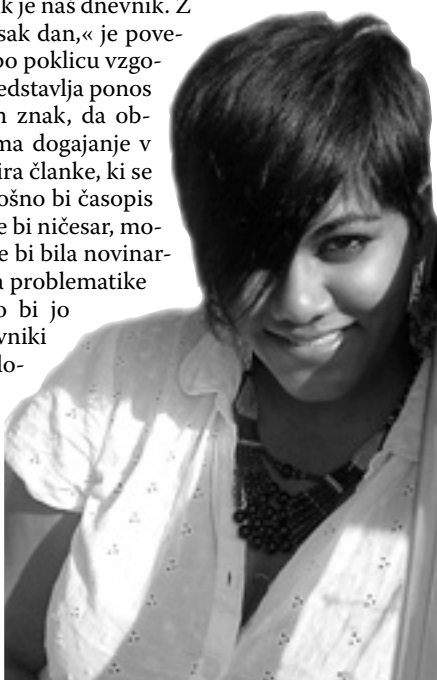

Matija Vidoni, ki študira management na Univerzi na Primorskem v Kopru, bere Primorski dnevnik dvakrat ali trikrat tedensko, ker je zelo malo doma. Po njem pa seže tudi v kavarni, ko gre na kavo. »Najbolj pogosto berem športno prilogo ob torkih in novice, ki me zanimajo.« Če bi bil novinar, bi pisal o športnih dogodkih in še posebno o nogometu. O intervjujih je dejal, da nima posebnih preferenc, če bi pa moral zbrati, bi bral intervjuje z njegovimi prijatelji. Dnevnik Slovencev v Italiji mu pomeni časopis, kjer lahko dobi vesti iz naših krajev, saj »veliko novic, ki so objavljene v Primorskem dnevniku, ne dobim drugod.« Meni, da je po-

memben za manjšino, ker je v slovenskem jeziku in jo neposredno zadeva. Želi si torej, da bi še naprej tako ali še boljše deloval naprej.

»Primorski dnevnik je naš dnevnik. Z veseljem ga prebiram vsak dan,« je povedala **Radha Nadlišek** (po poklicu vzgojiteljica). »Mislim, da predstavlja ponos celotne manjšine, viden znak, da obstajamo.« Zelo jo zanima dogajanje v Trstu, tako najraje prebira članke, ki se navezujejo nanj. Na splošno bi časopis pohvalila, spremenila ne bi ničesar, mogoče bi še kaj dodala. Če bi bila novinar-ka, bi se osredotočila na problematiko naše manjšine. Veselilo bi jo brati intervju s predstavniki italijanske manjšine v Sloveniji in slišati njihovo mnenje o pomanjkljivem izvajanju manjšinske zaščite na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. »Nasvetov ne bi dajala. Izkoristim raje priložnost, da čestitam Primorskemu dnevniku ob njegovi 70-letnici. Kar tako naprej!«

Andrej Zerjal, študent prava v Trstu, bere Primorski dnevnik skoraj vsak dan, najraje doma ali pri babici, ponavadi zgodaj zjutraj ali pozno zvečer. »Idealno bi bilo, da bi ga lahko prebiral tudi na univerzi,« pravi Andrej. Najraje bere članke o aktualnih dogodkih, največ o italijanski politiki. Zanimajo ga tudi kulturne in športne novice, najmanj pa prebira goriško stran. »Primorski dnevnik mi pomeni ogromno. Daje možnost vsem, da redno berejo novice v slovenskem jeziku. Na tak način lahko obogatimo in ohranjamo besedni zaklad. Mislim, da bi ga morali kupovati in brati vsi slovenski zamejci, čeprav nekateri menijo, da ni dovolj kakovosten oziroma kvaliteten. Če ne bi bilo več Primorskega dnevnika, bi se kakovost slovenščine med zamejci gotovo zmanjšala.« Andrej bi si želel prebrati intervju z Raoulom Pupom, profesorjem zgodovine na Tržaški univerzi in Gorazdom Bajcem, profesorjem zgodovine na univerzi v Mariboru, da pojasnijo nekatere zgodovinske dogodke prve polovice prejšnjega stoletja. »Zagotovo bi pohvalil trud vseh novinarjev pri pisanju člankov. Težko primerjam Primorski dnevnik z ostalimi časopisi npr. dnevnikom Il Piccolo, saj predstavlja manjšino, razpolaga z manjšo količino ekonomskih sredstev in pri njem sodeluje manj novinarjev.« Andrej pa ne bi pohvalil jezika: »Večkrat zasledim tujke. Priznam, da je moj besedni zaklad precej reven, a slovenščina v Primorskem dnevniku bi morala biti zgled za vse.« Če bi bil novinar, bi največ pozornosti posvečal kulturi in kroniki. Želi pa si tudi, da bi ob 70-letnici dnevnik začel pisati kaj več o čezmejnih dogodkih, predvsem kulturnih, v Kopru in drugod ob meji.

Ivana Sarazin iz Trsta obiskuje klasično smer na liceju France

Ob 70-letnici Primorskega dnevnika se je Šumu zdelo zelo pomembno, da stopi do italijanskih someščanov in jih vpraša, kakšno predstavo imajo o skupnosti. Včasih, kar je za neko manjšino verjetno neizbežno, prevlada skrb za samohranitev in posledično zapiranje v lasten krog. V pogovoru s tistimi, ki si aktivno prizadevajo za kulturno rast našega mesta oz. širšega območja, pa bomo dobili dodatno potrditev, da je med dvema skupnostima treba naprej in še bolj vztrajno gojiti stike. Drug od drugega se lahko veliko naučimo in se medsebojno bogatimo.

Eugenia Fenzi, odgovorna za stike z javnostmi v kabinetu tržaškega župana

Kako si zvedela za obstoj Primorskega dnevnika?

Kot otrok sem živela v Repnu. Komaj sem razumela, kaj so časopisi, sem zvedela tudi za obstoj Primorskega dnevnika. Dejstvo, da lahko greš zjutraj v trafiko in lahko dobiš več lokalnih dnevnikov, še posebno v različnih jezikih, pomeni za mesto in za celotno skupnost veliko bogastvo.

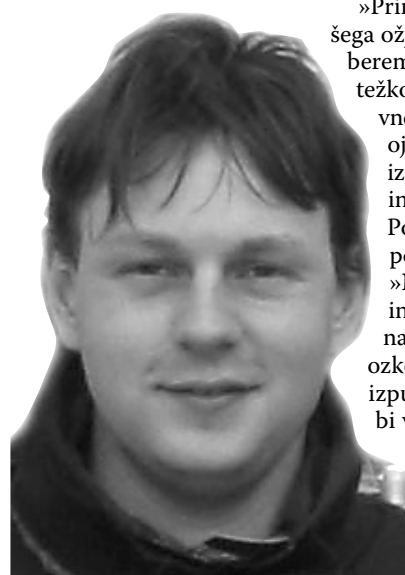
Če bi prevajali nekatere članke v italijanščino, bi se to obrestovalo?

Mislim, da bi se, in to ne samo zaradi seznama odprtih osmic. Šalo na stran: vaš časopis pokriva nekatere krajevne dogodke (pa tudi dogodke vezane na obalno območje in na regijo Alpe Jadrane), ki jih drugi mediji ne obravnavajo. Ob novicah, ki zadevajo našo

Kaj mladim p Primo

Prešeren. Primorski dnevnik bere petkrat ali šestkrat na teden, v šoli. Največkrat bere kulturne strani, včasih pa tudi kroniko, je povedala. Primorski dnevnik ji pomeni kratkočasje med odmori, Ivana pa meni, da ima za slovensko manjšino v Italiji velik pomen za povezovanje ljudi, saj potrjuje občutek skupnosti. »Morda bi dodala več vsebin glede svetovnega dogajanja. Pohvalila bi, da skuša dnevnik vedno prisostvovati vsem važnejšim dogajanjem in prireditvam v našem prostoru.« Če bi bila novinar-ka, bi se najbolj posvečala kulturi in novostim na znanstvenem področju, Primorskemu dnevniku od njegovi 70-letnici pa svetuje, naj bodo naslovi učinkovitejši: »večkrat sem prezrla zanimive članke, ker me naslov ni pritegnil«, pravi Ivana.

»Primorski dnevnik je glasilo našega ožjega območja. V njem večkrat berem informacije, ki bi jih drugače težko dobil. Poleg čiste informativne funkcije, po mojem deluje kot ojačevalec čuta pripadnosti,« je izpostavil **Ludvik Zobec**, študent inženjerije Univerze v Trstu. Povedal je, da doma prelista povprečno štiri izvode na teden: »Najbolj berem lokalno kroniko in tržaško stran ter zanimivosti na hrbtni strani. Spadam v tisto ozko skupino ljudi, ki popolnoma izpusti poglavje o športu.« Kaj pa bi v Primorskem dnevniku spremenil? Dodatno bi povečal del časopisa, ki je posvečen našemu zamejskemu dogajanju. Po drugi strani pa se zaveda, da je naš prostor omejen in da verjetno ni take ogromne proizvodnje novic na njem. Podčrtal je, kako je v teh časih pojmovano kot zelo napredno preskočiti iz tiskanega papirja na nematerialno elektronsko podlago. »Četudi osebno zelo podpiram elektroniko nasploh, sem trdno prepričan, da je občutek, ki ga človek dobi, ko lista po papirju, nezamenljiv. Zelo so mi všeč multimedijski dodatki na spletni strani, vendar mora jedro po mojem ostati papirnatot.«

ke ogromne proizvodnje novic na njem. Podčrtal je, kako je v teh časih pojmovano kot zelo napredno preskočiti iz tiskanega papirja na nematerialno elektronsko podlago. »Četudi osebno zelo podpiram elektroniko nasploh, sem trdno prepričan, da je občutek, ki ga človek dobi, ko lista po papirju, nezamenljiv. Zelo so mi všeč multimedijski dodatki na spletni strani, vendar mora jedro po mojem ostati papirnatot.«

»Ne bojte se tist ki ne govorij

pokrajino in razne društvene prireditve, Primorski nudi vsakodnevni vpogled v dogajanje v Sloveniji in na Koroškem. Gre torej za čezmejno sceno, a s pogledom krajana, Tržačana. Mislim, da bi bilo ravno zaradi tega zanimivo prevajati nekatere članke.

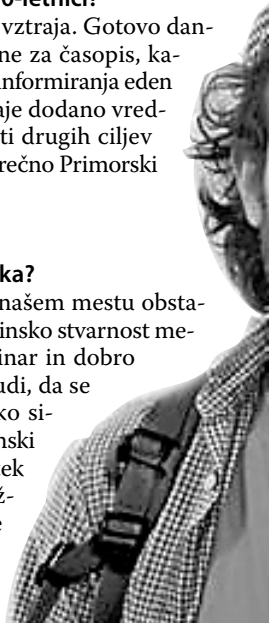
Kakšen nasvet bi dala dnevniku ob njegovi 70-letnici?

Moj nasvet je, naj ne izgubi upanja in naj vztraja. Gotovo danes niso lahki časi za medije, predvsem pa ne za časopis, kakršen je vaš. Vedeti pa moramo, da je pluralnost informiranja eden izmed temeljev demokracije, ki temu pojmu daje dodano vrednost. Želim torej, da bi časopis dosegel še dosti drugih ciljev oz. jubilejev, kot je tisti, ki ga letos praznujemo. Srečno Primorski dnevnik!

Nicolò Giraldi, svobodni novinar

Kako si zvedel za obstoj Primorskega dnevnika?

Vedno se mi je zdelo samoumevno, da v našem mestu obstaja časopis v slovenskem jeziku, ker zrcali zgodovinsko stvarnost mesta. Izredno ga spoštujem. Tudi sam sem novinar in dobro vem, koliko dela je za vsakim izvidom. Vem tudi, da se Primorski dnevnik trenutno spopada z nelahko situacijo. Pomembno je, da še naprej obstaja slovenski časopis v Trstu. Istočasno pa bi lahko ta trenutek predstavljal priložnost, da se zamislimo o možnih novih smereh novinarstva. Na žalost ne znam brati slovenščine, ampak trenutno obiskujem tečaj v Krožku Pečar, z namenom da bi zapolnil to vrzel.

Šepetajo: Barbara, Daniel,
Denis, Luka, Martina, Mateja,
Nika, Tjaša in Vesna.

sum@primorski.eu

šepet
ulice
Montecchi

omeni rski dnevnik?

Lorenza Jez obiskuje znanstveno smer na liceju France Prešeren in Primorski dnevnik prebere štirikrat ali petkrat na teden, v šoli. Najbolj jo zanimata športna stran in zadnja stran, ki ji je všeč, ker je na zadnji strani vedno veliko zanimivosti iz sveta. V razredu se s sošolci večkrat prepirajo, kdo si bo pri izboril dnevnik, je povedala. »V Primorskem dnevniku najdemo novice, ki so nam blizu, novice iz naših krajev. Dnevnik ima pomembno vlogo, saj je glavni dnevni časopis Slovencev v Italiji.« V prihodnje bi si želela prebrati intervju s športnikom, ki prehaja v državno reprezentanco ali s pomembno osebnostjo na kulturnem ali drugem področju, pravi Lorenza. Ali se ji bo želja izpolnila, bodo odločili naši uredniki!

»Primorski dnevnik mi pomeni veliko, ker je nekako simbol naše manjšine. Če ga redno prebiramo, lahko izvemo mnogo stvari o celotnem goriškem in tržaškem področju. Berem ga skoraj vsak dan, doma. Najbolj prebiram goriško in tržaško stran ter stran o kulturi in obvestila o prireditvah,« pravi **Valentina Nanut** iz Sovodenj, ki se posveča glasbi na konservatoriju G. Tartini v Trstu. Valentina je mnenja, da je Primorski dnevnik zelo pomemben, ker nam vsem nudi možnost, da preberemo novice v slovenščini, poleg tega pa podrobno poroča o dogajanju v naših slovenskih vaseh in postavlja v ospredje zamejske kulturne in športne

novice, o katerih drugače nikjer ne bi pisalo. Če bi bila novinarka, bi največ prostora posvetila kulturnim dogodkom. »Naj ob 70-letnici Primorski dnevnik vztraja in naj se še naprej bori za pravice vseh nas!«, želi Valentina dnevniku.

Alen Kermac, višješolski profesor, je povedal, da na Primorskem dnevniku lahko dobi informacije o ožjem okolju, osebah, ki jih ki pozna, njihovem delovanju, uspehu ipd. »Berem ga skoraj vsak dan v šoli, na obisku pri noni ali v društvenem baru. Prelistam vse...preberem, če me kakšna novica posebno pritegne. Spletne novice preberem, samo če mi kaj uide v časopisu.« Po njegovem mnenju bi moral Primorski dnevnik vzpostaviti tesnejšo vez s Primorskimi novicami: uvesti neke vrste dopolnilnega binoma in s tem upajati novice slovenske Istre oz. celotne Primorske, poleg možnosti raznašanja/dobivanja obeh časopisov. Če bi bil novinar bi nudil alternativne informacije, drugačen pogled na politiko in svetovne novice. Izpostavil bi stike z alternativnimi pričevalci, ljudem bi dajal neodvisne informacije, ki vzgajajo k raznolikosti mišljenja, ne pa k poneumljanju mase (glej pričevanja Uda Ulfkotteja). »Ljudem bi nudil pozitivne novice, ki bi jim ulivale novo upanje v prihodnost, izogibal bi se črne kronike.«

David Sanzin iz Gorice študira pravo na Videmski fakulteti. »Šola in mediji so dejansko stebri, na katerih sloni identiteta manjšine in identiteto krepijo. Primorski dnevnik povezuje manjšino, od Tržaškega do Videmskega, informira in promovira dejavnost manjšine. Drznil bi si reči, da je šola temelj manjšine, Primorski dnevnik pa njena hrbenica,« pravi David, ki vsak dan bere Primorski dnevnik doma, najbolj pa se posveti goriški strani in športu. »Primorski dnevnik je zame pomemben, ker v njem najdem informacije, ki jih v drugih dnevnikih ni. Tudi ko sem v tujini in je na voljo internetna povezava, pobrskam po spletni strani.« Če bi bil na mestu novinarjev ali urednikov, bi svetoval, naj se bolje izkoristi potencial spletne strani in bi največ pisal o športu, ceni pa veliko odprtost, ki jo ima dnevnik, saj lahko vsak v pisnih uredništvu vsak pove svoje mnenje. David bi na šport-

da bi prišlo do pretirane asimilacije in da bi izgubili svojo specifičnost. Jaz pa mislim, da je napočil čas, da se še bolj pomešamo med sabo.

Francesca Romanini, zaposlena pri založniški hiši **Kako si zvedela za obstoj Primorskega dnevnika?**

Ob drugih meni znanih imen časopisov sem pred nekaterimi kioskami opazila napis Primorski dnevnik. V Trst sem prišla, da bi študirala na tukajšnji univerzi. Ta napis je v meni vzbujal veliko radovednost. Sošolec mi je razložil, da gre za slovenski časopis. Šele veliko let kasneje sem razumela pravi pomen Primorskega dnevnika. V Vidmu, od koder prihajam, študenti ponavadi vedo, da na tem ozemlju obstaja slovenska skupnost. Zelo malo pa je takih, ki bi znali povedati kaj več. Tudi zame, kot za mnoge druge, je šlo torej za postopno, a lepo odkritje.

Kakšno mnenje si si o njem ustvarila?

Za preživetje neke jezikovne oz. kulturne skupnosti je bistveno, da razpolaga z lastnimi informacijskimi organi, ravno tako kot je pomembno, da obstajajo šole z jezikom manjšine. Zaposlena sem na področju kulture in vem, da ko naklade niso visoke in ko je število bralcev omejeno, sam ne moreš več kot toliko spremeniti danih možnosti. Zdi se mi torej ključnega pomena, da se tovrstne pobude finansira z javnimi sredstvi.

Ob 70-letnici dnevnika ...

Nasvet: odpirajte se in približujte se tudi tistim, ki ne govorijo vašega jezika. Nikdar se ne bojte tega. Pa še čestitke: dobro delo vsem vam!

Borba za Primorski v šolskih klopeh

»V četrtem in petem razredu smo po drugih razredih »kradli« dnevnik mlajšim dijakom, tako da je vsak imel svojega in ni bilo nobenega problema!«

»V razredu smo se večkrat kregali, kdo bo prvi prebral Primorski dnevnik. Najbolj so nas zanimala športne novice. Kdor je prisel prvi v razred je takoj »pobral« časopis.«

»Seveda smo se kregali za Primorski! Borili smo se predvsem, kdo bo lahko reševal križanko med poukom!«

nem področju rad bral intervju z uspešnim slovenskim športnikom, recimo Goranom Dragičem, na kulturnem pa bi ga zanimal pogovor s Cirilom Zlobcem. »Tako naprej, upam, da bova lahko skupaj praznovala 100-letnico!«, je Davidovo voščilo.

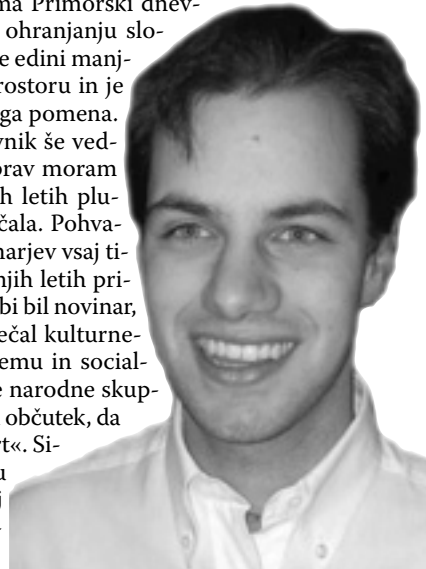
Mara Gherinich, ki študira matematiko na Tržaški univerzi nam je povedala, da zadnje čase bere dnevnik zelo malo, enkrat na teden pri starših, pri noni ali kjerkoli ga dobi. Prelista cel časopis in nato prebere članke, ki jo najbolj zanimajo. V glavnem bere novice o svetu, Italiji in Trstu. Vedno pa prebere čestitke, da izve kakšno zamejsko novost. Primorski dnevnik je zanjo občilo, v katerem lahko izve bodisi novice o svetu kot novice, ki se tičejo našega mesta in posebej manjšine. »Rada ga berem, ker menim, da sem tako popolno informirana in ni mi treba iskati drugih virov informacij. Za manjšino igra Primorski dnevnik pomembno vlogo, ker poudarja »težo«, ki jo ima naša skupnost na tem teritoriju in priča torej o globokih koreninah ter o številčnosti slovenske manjšine v Italiji. Torej korajžno naprej!«

»Dnevnik prelistam vsak dan v šoli, med odmorom ali med katero prosto uro. Ob nedeljah, ko sem doma, pa se vanj bolj poglobim, saj imam na razpolago več časa,« pravi **Vesna Gruden** iz Vižovelj, ki obiskuje jezikovno smer na liceju Franceta Prešerna. »Med tednom prebiram večinoma naslove ter obvestila, ko pa imam več časa, najraje prebiram novice na zadnji strani ter članke, ki zadevajo naše kraje.« Vesni pomeni Primorski dnevnik pomemben vir informacij, s pomočjo katerega lahko spremlja dogajanje v okolju, v katerem živi. »Je tudi eden redkih zamejskih časopisov, ki ga lahko berem v materinem jeziku. Mislim, da je Primorski

dnevnik zelo pomemben za našo manjšino, saj tako ohranjamo slovenščino tudi v italijansko govorečem območju. Na tak način skrbimo za enakovrednost slovenščine z italijanščino.« Če bi bila novinarka, bi se posvetila pretežno takim kulturnim vsebinam, ki bi pritegnile tudi mlade bralce. Pohvaliti želi rubriko, v kateri so objavljena pisma bralcev, saj je mnenja, da pride na ta način do izmenjave mnenj, kar je zelo pomembno. »Izboljšala bi tudi grafiko, da bi bila privlačnejša ... Ob 70-letnici svetujem Primorskemu dnevniku, da bi organiziral tečaj pisanja člankov z nadaljnim natečajem, pri katerem bi sodelovale slovenske šole in bi nato najboljše izdelke objavili. Mislim, da bi na tak način Primorski dnevnik približal mlade novinarstvu in spodbudil zanimanje za aktualnost.« (Šumovci odgovarjamo Vesni, da so pri Šumu odprta vrata za vse mlade radovedneže, ki bi z nami radi šepetali!)

Simon Peter Leban iz Gorice študira fiziko na Tržaški univerzi. »Primorski dnevnik prelistam občasno, približno trikrat tedensko, predvsem doma ali pri noni, vsak dan pa obiščem spletno stran. Najraje prebiram jezikovno rubriko Lelje Rehar Sancin in Žarišče, drugače pa strani krajevnega dogajanja na Tržaškem in Goriškem in ŠUM.« Simon meni, da ima Primorski dnevnik pomembno vlogo pri ohranjanju slovenske besede v Italiji, saj je edini manjšinski dnevnik v našem prostoru in je zato za manjšino temeljnega pomena. »Včasih je Primorski dnevnik še vedno nekoliko ideološki, čeprav moram priznati, da se je v zadnjih letih pluralnost stališč vidno povečala. Pohvalil bi profesionalnost novinarjev vsaj tistih, s katerimi sem v zadnjih letih prišel neposredno v stik.« Če bi bil novinar, bi največ pozornosti posvečal kulturnemu, političnemu, duhovnemu in socialnemu dogajanju slovenske narodne skupnosti v Italiji: »včasih imam občutek, da se pretirano poudarja šport«. Simon želi Primorskemu dnevniku ob 70-letnici, naj še naprej skrbno goji slovensko pisano besedo!

ih, o vašega jezika«

Bi prevajanje nekaterih člankov v italijanščino po tvojem bila uspešna poteza?

Bil bi dokaz odprtosti in daljnovidnosti. Na drugi strani pa je tudi res, da bi se morali italijansko govoreči prebivalci Trsta bolj potruditi na področju učenja slovenskega jezika... Glavni problem pa je, da je danes na spletu takoj objavljena katerakoli novica in vsaka novica takoj zastari. Nesmiselno je, jo naslednji dan spet dobiti v papirnatih izdaji. Izzval bi torej ne samo Primorski dnevnik, ampak celoten novinarski svet: naj časopis izide tedensko en dan manj in posvečajmo več prostora poglobitvam. Reportaže naj bodo daljše in bolj poglobljene, zamenjale bi lahko običajne krajše članke kronike. Morda bi bralci tako raje kupili časopis, kot pa, da bi ga brali v baru.

Aktiven si na številnih področjih, sodeluješ tudi s časopisom italijanske manjšine v Istri in na Kvarneru La voce del popolo: kako gledaš na morebitno povezavo med obema časopisoma?

Po mojem bi to bilo nekaj zanimivega in širopoteznega. Tehnično sicer ne bi vedel, kako to izpeljati, ampak to bi nedvomno bilo zelo privlačno, ker imata ti dve skupnosti veliko skupnih točk. Obe se npr. bojita,

BRIŠČIKI - Osrednja občinska proslava 70-letnice osvoboditve in 20-letnice odprtja doma-spomenika

Dan osvoboditve, praznik ustavnih pravic in vrednot

Dan osvoboditve je praznik vrednot, ki so zapisane v italijansko ustavo, kot so zajamčena pravica do dela, suverenost ljudstva, človekove pravice posameznika in skupnosti, politična, gospodarska in socialna solidarnost, enako družbeno dostojanstvo, zaščita jezikovnih manjšin, kulturni razvoj ter znanstveno in tehnično raziskovanje in odklanjanje vojne. Tako ga doživlja bivši zgoniški župan in sedanji odbornik Mirko Sardoč, kar je med drugim poudaril v slavnostnem govoru na sinočnji osrednji občinski proslavi ob 70-letnici osvoboditve, ki je potekala na dvorišču KRD Dom v Briščikih. Obletnica osvoboditve namreč sovpadla z 20-letnico odprtja doma-spomenika, za katerega so se, kot je dejala predsednica KRD Dom Nadja Škabar, domačini odločili na referendumu, za gradnjo pa so porabili preko 10.300 ur prostovoljnega dela, osrednjo vlogo pa je tu imel dolgoletni predsednik Mario Briščik, dom pa je prostor za druženje v kulturne in rekreacijske namene tako za domačine kot tudi za ljudi od drugod.

Uvod v sinočno proslavo je predstavljalo polaganje vencev k občinskemu spomeniku padlim v Zgoniku, od koder so krenili pohodniki, ki so v večernih urah dospeli do Briščikov in se udeležili proslave, ki so jo ob povezovalki Nastji Foraus oblikovali Godbeno društvo Prosek, MePZ Rdeča zvezda iz Saleža in učenci osnovnih šol Lojzeta Kokoravca-Gorazda in 1. maj 1945 iz Zgonika. Zbrane je nagovorila zgoniška županja Monica Hrovatin, ki je med drugim poudarila, da je predvsem v današnjih časih, ko kaže, da se vrednote

Levo Mirko Sardoč; desno zgoraj (od leve) Vojka Milič, Miro Žigon, županja Monica Hrovatin in Alma Bresciani; desno spodaj udeleženci proslave pri Briščikih

FOTODAMJ@N

strpnosti in solidarnosti majejo, pomembno, da se s spominom povrnemo nazaj in počastimo prednike, ki so posadili seme, ki je zraslo v korenino, korenina pa v zdravo rastlino, ki jo moramo s spominom hraniti in negovati, je poudarila Hrovatinova.

Ob poudarjanju vrednot in načel, ki bodo tudi bodočim rodovom omogočale svobodno, mirno in človeka vredno življenje, je slavnostni govornik Mirko Sardoč poudaril, da mora biti jasno, »kdo je omogočil zmago teh načel. Mešanje, posploševanje, poenostavljanje in sprevrčanje zgodovinskih dejstev je nedopustno. Ustvarjanje zmede in enačenje žrtev in krvnikov je prikrivanje pravih odgovornosti,« je dejal Sardoč, ki je tudi omenil domačine – Emila Miliča, Emila Briščaka, Albina Miliča in Cirila Ostrouško - ki so darovali svoje življenje, da bi se lahko svobodno pisala ustava. Zaustavil se je tudi ob pomenu

briškega doma-spomenika, kjer se prepleta kulturno udejstvovanje in naj bo prostor, kjer se razmišlja in budno preverja, da se vsakdanjost ne oddaljuje od načel in vrednot, za katere so se naši predniki borili: »Pomislite, je dandanes zajamčena pravica do dela? Volilni zakoni, reforme le-teh in reforme javnih uprav odražajo in upoštevajo načelo, da suverenost pripada ljudstvu in tako dalje in tako dalje ... Jaz osebno dvomim,« je dejal Sardoč, ki je pozval k čuvanju in ponosu nad dediščino naše preteklosti, da bo taka tudi naša bodočnost.

Slovesnost, ki se je v imenu tržaške pokrajine udeležila tudi svetnica Majda Canziani, pa je bila tudi priložnost za podelitev občinskih priznanj trem še živim občanom, ki so sodelovali v NOB: to so Ladislao Bresciani (priznanje je dvignila žena Alma), Daniele Milič (priznanje je dvignila hči Vojka) in Miroslavo Žigon. (iž)

TRG OBERDAN - Svečanost Odbora Dolci pred nekdanjim sedežem SS-ovskega poveljstva

Proti brezbržnosti in pozabi

Na Trgu Oberdan, čisto blizu postaje avtobusov št. 42 in 44, v palači, kjer danes domuje banka, se je med letoma 1943 in 1945 nahajal sedež SS-ovskega poveljstva. V kletnih prostorih so bile celice, kjer so bili zaprti in mučeni številni antifašisti, aktivisti, osumljenci protinacističnega delovanja. Mnogi so svojo življenjsko pot zaključili v Rižarni, nekatere so prepeljali v nemška taborišča, veliko pa jih je bilo takih, ki jih je pod posledicami mučenja tu umrlo. Njim v spomin in zahvalo, da lahko danes živimo svobodno, je ravno pred to palačo Odbor za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci priredil svečanost ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne.

Zgodovinar Franco Cecotti je povedal, kako sta naše mesto in širša okolica polna takih tragičnih spominskih krajev, kot je ta. Pomislimo naj npr. na Villo Triste v Ul. Bellosguardo. Kar se je v teh krajih dogajalo, je treba v spomin in opomin nujno predati mlajšim generacijam. Boriti se moramo proti brezbržnosti, enemu izmed najhujših pojavov naše dobe. »Vsem tistim, ki si prizadevajo, da na te dogodke ne pozabimo, gre velika zahvala,« je poudaril predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič.

Profesor Claudio Venza, zgodovinarica Claudia Cernigoi, predsednica združenja Kavarna žensk Ester Pacor in pokrajinski tajnik Cgil Adriano Sinco-

Levo govorniki na spominski slovesnosti; desno udeleženci

FOTODAMJ@N

vich so dogodke tragične polpretekle zgodovine vpeli v razmislek o nestrpnosti današnjih dni. Obenem so se spomnili likov nekaterih, ki so tu pretrpeli večkrat težko izrekljive grozote. V mučilnici na trgu Oberdan sta umrla znani tržaški komunist Luigi Frausin in partizanka Darinka Piščanc, v teh prostorih so mučili duhovnika Placida Corteseja preden je zgorel v Rižarni. Tu so bili zaprti in mučeni tudi Ondina Peteani, Riccardo Goruppi, Boris Pahor in Ljubomir Susič, ki je prisotnim podal svoje pričevanje. Od tu so ga s tran-

sportom odpeljali v taborišče Buchenwald. »Še danes, ko hodim po Ulici Carducci, se mi zdi, da vidim črne SS-ovske zastave,« je povedal.

Kot je izpostavil Luciano Ferluga, predsednik Odbora Danilo Dolci, fašizem ni izginil, prisoten je v različnih podtalnih oblikah, ki so ravno zato posebno nevarne. Iskanje nekega glavnega zunanjega sovražnika, kot so za nacistične bili Judje, danes doživlja zaskrbljujoče izgred. Vsi tisti, ki so drugačni, naj bodo to Romi ali homoseksualci ali pa priseljenci, so deležni preziranj in margina-

lizacije, kar neizbežno pelje do nasilja.

Za govorniško mizo se je zvrstila cela kopica govornikov. Nekatere je sicer nekoliko zavedlo in so svečanost zamenjali za politično tribuno, na kateri je vsak poudarjal vrline lastnega delovanja oz. aktivnosti lastne stranke, institucije. So pa (morda tudi zato) še dodatno izstopali odlomki iz gledališke igre o Rižarni, ki so jih dijaki Liceja Petrarca prebrali na svečanosti. Delo Stabilimento so sami napisali in sestavili na podlagi osebnih pričevanj in dokumentov s procesa o Rižarni. (vpa)

SALEŽ Akcija Primorci beremo

Jutri ob 18. uri bodo v Občinski knjižnici v Saležu predstavili pobudo Primorci beremo 2015. Občinska knjižnica v Saležu sodeluje pri pobudi tretjič. V prejšnjih letih je pobuda naletela na več kot zadovoljiv odziv in pričakovati je, da bo tudi letos tako. Projekta se lahko udeležijo vsi člani knjižnice oz. tisti, ki se včlanijo, in so dopolnili 15. leto starosti. Za predstavitev prirejajo letos srečanje s prijateljem v knjižnico. Obiskovalce vabijo, da v knjižnico povabijo oz. pridejo s prijateljem / prijateljico, da spoznajo še eno veliko prijateljico - knjigo in predvsem pobudo Primorci beremo in 63 proznih del in 9 pesniških zbirk iz letošnjega seznama. Projekt se bo zaključil 11. novembra 2015.

Obiskovalec si lahko izbere katerokoli knjigo s seznama Primorci beremo. Ob izposoji dobi bralno znamenje, na katerega bo vpisal svoje misli in ocenil prebrano knjigo. Bralci, ki bodo prebrali pet proznih del in eno pesniško zbirko, bodo na zaključni prireditvi prejeli priznanje Primorci beremo.

Občinska knjižnica v Saležu vabi svoje zveste obiskovalce pa tudi radovedne bralce, naj stopijo na novo pot odkrivanja svetov slovenske književnosti.

TRŽAŠKA PREFEKTURA - Razpoložljiva mesta skoraj vsa zasedena

Priseljenci: novi prihodi, a kam jih bodo namestili?

Kakšna zmeda! Potem ko je v petek kazalo, da se bo - vsaj za ta konec tedna - število prihodov priseljencev iz Juga Italije zaustavilo, je v noči na soboto privozil iz Agrigenta na Prosek nov avtobus in pripeljal 25 prebežnikov. Vsi so iz Nigerije. Tam divja vojna, zato je - sodeč po dosedanjih izkušnjah - zelo verjetno, da bodo zaprosili za politično zatočišče, kar pomeni, da se bodo - do odobritve ali zavrnitve prošnje - ustavili na Tržaškem.

Z njihovim prihodom je število priseljencev v tržaški pokrajini poskočilo na 576. S tem so bila zapolnjena skoraj vsa razpoložljiva mesta, ki so jih organizacije in zasebniki ponudili za namestitev prebežnikov. Oziroma: vse kaže, da se bo število mest zmanjšalo, saj so začeli nekateri hoteli in penzionari, v katerih so dobili začasno bivališče številni priseljenci, odrekati svojo razpoložljivost, češ da morajo najprej zadostiti zahtevam poletne turistične sezone.

Nastali položaj spravlja v težave tržaško prefekturo, saj ne ve, kam naj bi namestila nove prebežnike. Sploh so italijanski prefekti zelo kritični do italijanskega notranjega ministrstva. Ministra Alfana obtožujejo, da jih ne obvešča pravočasno o novih prihodih, tako si morajo v sili pomagati kot pač znajo in zmorejo. Zato ni čudno, da je organizacija sprejemanja novih prebežnikov v številnih primerih pomanjkljiva, vse pa sloni na ramenih sil javnega reda, organizacij, ki skrbijo za priseljence, in zasebnih lastnikov, ki dajejo svoja stanovanja za sprejem prišlekov.

Italijanski prefekti so zelo kritični tudi do posameznih občin, češ da ne sodelujejo pri sprejemanju priseljencev tako, kot bi bilo treba. Ob tem so po sredovali zgovorno številko: od skupno 8

tisoč večjih italijanskih občin jih je le kakih 80 - to je pičel 1 odstotek! - pripravilo program za sprejem prebežnikov.

Množični prihodi priseljencev z italijanskega Juga so v preteklih dneh razkurili predstavnike Severne lige. Tako je vodja ligaške poslanske skupine Massimiliano Fedriga pozval Italijane k množičnemu protestu pred prefekturami. Sam se je včeraj popoldne udeležil protesta pred tržaško prefekturo na Velikem trgu; ko je ogovoril prisotne, pa mu je prisluhnilo le nekaj desetih oseb.

Na prefekturi tudi včeraj niso mirovali. Kaže, da so z italijanskega ministrstva prejeli sporočilo o skorajšnjem prihodu dveh novih avtobusov, polnih priseljencev.

Kam jih bodo namestili, ni znano. **M.K.**

Pred tržaško prefekturo je demonstriralo nekaj desetih ljudi

FOTODAMJ@N

Lalovich: Noči v pričakovanju priseljencev

Edi Lalovich, lastnik poslopij na Proseku in na Kontovelu, v katerih so te dni nameščeni priseljenci, je včeraj popoldne sam poklical v uredništvo in se skoraj opravičil, ker ni v petek kasno ponoči sporočil novice o prihodu novih prebežnikov. »Tudi mene so obvestili le kako uro pred prihodom,« je pojasnil. Sprva mu je bilo rečeno, da bo avtobus iz Agrigenta pripeljal nove priseljence v Furlanijo-Julijsko krajino, nato so mu sporočili, da je bil prihod preložen na poznejši datum, naposled, kasno ponoči, pa je moral na vrat na nos zapustiti službeno obveznost in se popeljati na Prosek.

»Tretjo noč zapored sem tako »dežural« v pričakovanju priseljen-

EDI LALOVICH

MK

cev,« je povedal. Avtobus je najprej prepeljal 25 prebežnikov v Videm, prav toliko pa se jih je nato ponoči izkrcalo na Proseku. Med njimi sta dva mladoletna. Ob prihodu jih je sprejel zdravnik in jih pregledal; dva pri-

seljenca so po zdravniškem pregledu odpeljali v bolnišnico na opazovanje.

Zadnji priseljenci prihajajo iz Afrike. Z večino se je mogoče sporazumevati, saj razumejo angleščino.

V poslopju ob Kulturnem domu na Proseku in v poslopih na Mejduhah na Kontovelu je - po prihodu zadnjih priseljencev - na razpolago še kakih petnajst mest. Lalovich je bil tudi sinoči v »pripravnem stanju«, saj ni vedel, ali bo iz Juga Italije pripeljal nov avtobus. Namestitev po stanovanjih predstavlja zanj »rešitev v sili«, ki pa je vsekakor boljša od milanske. V mestu Expa so namestili priseljence v velikem šotorišču ...

M.K.

POLITIKA - Gibanje Svobodno ozemlje s svojo listo na občinskih volitvah prihodnje leto

Župan za Tržaško osvoboditev

Kandidata morajo še določiti - Zagovorniki STO pravijo, da bodo kot politični subjekt tudi bolj učinkoviti na mednarodni ravni

»Napočil je čas, da se o Trstu in njegovih problemih govori na višjih nivojih. S tem da postanemo politično gibanje in se predstavimo na volitvah za izvolitev tržaškega župana leta 2016, bomo lahko zastopali Trst in zahteve naših članov v svetu, saj bomo imeli več stikov z mednarodnimi subjekti in vlagatelji. Navadno društvo na-

mreč tega ne more storiti, politični subjekt pa lahko.«

Podpredsednik gibanja Svobodno ozemlje Andrej Rupel je ob robu predstavitve občanske liste včeraj s temi besedami razložil, zakaj se je gibanje odločilo, da se bo prihodnje leto s svojim kandidatom potegovalo za župansko mesto na tržaških občinskih volitvah. Rupel je temu dodal, da upoštevajo večkulturnost. Trst je »vsaj« dvojezično mesto z dvema enakopravnima in uradnima jezikoma, je dejal. Občanom je treba torej zagotoviti, da lahko vselej uporabljajo materni jezik v odnosu z javno upravo, v javnih skupščinah, uradih itd.

Komaj ustanovljeno občansko listo Liberazione Triestina-Tržaška osvoboditev so predstavili včeraj dopoldne v kavarni San Marco, o glavnih točkah pa je govoril predsednik Vito Potenza. Na srečanju so predstavili tudi simbol, ki pa je bil samo v italijanskem jeziku (zaenkrat, je povedal Rupel in zagotovil, da bo v prihodnosti dvojezičen). Potenza je predstavil program pod geslom Osvobodimo Trst, da zgradimo naš jutri, ki je razdeljen na več poglavij, od samostojne uprave do vprašanja brezposelnosti, pravice do stanovanja, zdravstva, sociale, pristanišča, prostocarinskih območij, okolja in zvez z zaledjem. Županskega kandidata oz. kandidatne liste za zdaj še niso določili, saj bo to predmet naknadnega dogovarjanja.

Občansko listo so predstavili v kavarni San Marco

FOTODAMJ@N

Liberazione Triestina

Gibanje Svobodno ozemlje je včeraj predstavilo simbol, s katerim bo sodelovalo na občinskih volitvah prihodnje leto. Simbol je bil samo v italijanščini, čeprav zagotavljajo, da bo v prihodnosti dvojezičen. Na njem je polovična helebarda, ki prikazuje neizkoriščen potencial mesta.

Serracchiani: Posebnost dežel ni privilegij

»Posebnost Dežele Furlanije-Juljske krajine in sploh dežel s posebnim statutom ni privilegij. Nasprotno, posebnost nalaga dodatno odgovornost, pri tem pa morajo biti javni upravitelji dinamični in se prilagajati potrebam, ki se stalno spreminjajo.« To je povedala deželna predsednica FJK Debora Serracchiani na posvetu o prihodnosti dežel s posebnim statutom, ki se ga je udeležil tudi predsednik Dežele Sardinija Francesco Pigliaru. Predsednica Serracchiani je dodala, da pomeni posebnost tudi sposobnost samostojnega upravljanja pomembnih sektorjev, kot so zdravstvo, javni prevoz in lokalne uprave.

V deželnem svetu peticija proti škedenjski železarni

Deželni svetnik Gibanja 5 zvezd Andrea Ussai bo jutri dopoldne posredoval predsedniku deželnega sveta Francu Iacopu peticijo o škedenjski železarni, katere prvi podpisnik je predsednik krožka Miani Maurizio Fogar. Peticijo z naslovom Ustavimo onesnaževanje za naše zdravje in za naše življenje je podpisalo 10.117 ljudi. Dokument bodo vročili predsedniku Iacopu v njegovem uradu na sedežu deželnega sveta.

Patuanelli (G5Z) bo prijavil tržaškega župana Cosolinija

Tržaški občinski svetnik Gibanja 5 zvezd Stefano Patuanelli bo jutri prijavil na računsko sodišče tržaškega župana Roberta Cosolinija in druge člane občinskega odbora zaradi zavlačevanja z novim prometnim načrtom. Patuanelli je ugotovil, da je občinski svet sprva sprejel ustrezen sklep (in za to je bilo potrošenih 40 tisoč evrov), občinska uprava pa v naslednjih dveh letih ni storila nič. Nasprotno, nazadnje je bila mnenja, da za prometni načrt ni več pristojen občinski svet. Občinski odbor je nato sprejel odločitev v nasprotju s sklepom, ki ga je izglasovala mestna skupščina, pravi Patuanelli: prometni načrt je predvideval, da bo v Ul. Mazzini in Ul. Imbriani v prihodnosti območje za pešce. Toda v Ul. Imbriani ne bo več sprememb, v Ul. Mazzini pa bo območje za taksije, je še ugotovil Patuanelli.

Proseška godba na Trgu Verdi

Ta konec tedna na tržaških ulicah in trgih donijo melodije godb v okviru pomladnih sprehodov, ki jih prireja pokrajinsko združenje godb ANBI-MA. Medtem ko je včerajšnji spored predvideval nastop godbe Amici della musica iz Milj in Bande Berimbau, bodo danes nastopile štiri skupine: na Trgu Cavana bo tako ob 10.15 nastopila godba Ongia iz Milj, ob 11. uri pa združenje Serenade Ensemble. Sočasno bosta na Verdijevem trgu nastopila ob 10.30 Godbeno društvo Prosek, ob 11.15 pa tržaška mestna godba Giuseppe Verdi.

Kradel je v supermarketu

Policija je v četrtek popoldne zaradi kraje ovadila 52-letnega romunskega državljana C.C.. Moški se je malo prej mudil v nekem supermarketu na Trgu Stare mitnice, kjer ga je varnostnik opazil, kako se sumljivo giblje med policami, s katerih je vzel nekaj hrane in jo spravil v torbo, ki jo je imel s seboj. Ko je prišel k blagajni, blaga ni plačal in je hotel pustiti trgovini, vendar ga je osebe ustavilo in poklicalo policijo, ki je dogodek rekonstruirala in moškega ovadila. Vrednost hrane, ki jo je hotel odnesti s seboj, je znašala vsega skupaj 43 evrov.

A.G.

OPČINE - V petek v dvorani ZKB sklepna prireditev natečaja Ota Hrovatin

Veliko dobrih izdelkov in nelahka naloga žirije

Nagradili igrane in animirane filme šol ter igrane in dokumentarne filme ter slikovne predstavitve odraslih

Bera dobrih filmov in fotografij je zaznamovala letošnji foto-video natečaj Ota Hrovatin, ki ga je že petnajstič priredil krožek Fotovideo Trst 80 pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev ter v sodelovanju s slovenskim programskim oddelkom deželnega sedeža radiotelevizije RAI (na nagrajevanju ga je zastopala Deva Pincin) in ob pomoči Zadrugne kraške banke, v katere konferenčni dvorani na Opčinah je v petek zvečer potekala tudi zaključna prireditev z ogledom in nagrajevanjem najboljših del. Kot je uvodoma spomnila Mairim Cheber, ki je prireditev tudi povezovala, prireja krožek natečaj v spomin na smemalca in videoreporterja Sašo Oto in Mirana Hrovatina (v dvorani so bili tudi svojci), ki sta nas pred več kot dvajsetimi leti v tragičnih vojnih razmerah zapustila v Mostarju oz. Mogađišu, zaključni večer z nagrajevanjem pa je tudi dober način, da se ju spomnimo kot profesionalcev, prijateljev, kolegov, očetov in svojcev v najširšem pomenu besede.

Po besedah predsednika krožka Fotovideo Trst 80 Marka Civardija je v okviru natečaja prispelo 26 filmov oz. slikovnih predstavitev, katerih avtorji prihajajo iz Italije, Slovenije in Avstrije. Veliko število, torej, poleg tega so bili po Civardijevih besedah to dobri izdelki, tako da žirija, ki so jo poleg Civardija sestavljali še Biagio Ingenito, David Čok, Tiziano Neppi, Oskar Volpi, Aljoša Žerjal in Deva Pincin, ni imela lahkega dela, a je na posled le določila zmagovalce. V kategoriji igranih filmov, ki so jih prispevale šole, je zmagal film *Veržica*, ki so ga proizvedli na Osnovni šoli Brezovica pri Ljubljani, medtem ko je drugo mesto zasedel film *Panika na soli*, delo dijakov Nižje srednje šole Ivana Cankarja od Sv. Jakoba v Trstu, tretji pa je bil film *En, dva*, delo KUD Marnie Film iz Ljubljane. Šolam je bila posvečena tudi kategorija animiranih filmov, kjer je prvo mesto zasedlo delo *Zgodba življenja* OŠ Brezovica, druga je bila animacija *Poskočna*

Na koncu so se pobudniki natečaja in nagrajenci skupaj nastavili fotografskemu objektivu

FOTODAMJ@N

zelenjava OŠ Nove Jarše, tretje pa delo *Indijanka* OŠ Ig.

Med odraslimi ustvarjalci pa je v kategoriji slikovnih predstavitev slavilo delo *Stalag 339* Claudia Urizija, na drugo mesto sta se uvrstila Jožica in Rudi Jakl z delom *Jo, koliko or-*

hidej imam, na tretje pa delo *Ladakh, mali Tibet* Olge Micol. V kategoriji igranih filmov je prvo mesto zasedel film *1914-1918 Kaj ti je deklica* avtorja Claudia Sepina, drugi je bil film *Maske* režiserka Susanne Peissl, tretje pa delo Federica Manne *Domišlj-*

ska stvarnost. V kategoriji dokumentarnih filmov si je prvo nagrado prislužilo delo *Tinčka Ivanuše V vetru poje stari mlin*, drugi je bil film *Silva Jelinčiča-Panča Kraljestvo medveda*, tretji pa film *Claudia Sepina Slovensko ribištvo skozi stoletja*. (iž)

KMEČKA ZVEZA Izlet na razstavo Dobrote slovenskih kmetij

Kmečka zveza prireja v petek, 22. maja enodnevni izlet na ogled 26. državne razstave Dobrote slovenskih kmetij, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v AGRASLOMAK v koordinaciji MKGP.

Razstava bo na prireditvenem prostoru v mestu spremljal bogat kulturni program in pester sejamski del. Na dan izleta bodo na prireditvenem prostoru potekale tudi delavnice domače obrti s predstavitvijo pletarstva, filcanja volne, vezenja in kvačkanja. Obiskovalci bodo lahko domače dobrote tudi poskusili in kupili.

Odhod avtobusa bo iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00 uri. Cena izleta je 55 evrov in vsebuje: prevoz, ogled razstave, kosilo ter ogled Ptujске kleti s poskusno tipičnih domačih vin. Vpis v uradih KZ v TS tel. 040-362941; GO tel. 0481-82570 ter Čedad tel. 0432-703119 do 20. maja.

GLASBA - V petek Luca Giacomelli Ferrarini prejel nagrado Massimini

LUCA GIACOMELLI FERRARINI

Letošnji prejemnik mednarodne nagrade Sandro Massimini je italijanski pevec, igralec in plesalec Luca Giacomelli Ferrarini. Nagrado, ki je poimenovana po nepozabnem interpretu operet Sandru Massiminiju, je tržaško Mednarodno združenje za opereto podelilo v petek zvečer v dvorani Bartoli ob prisotnosti Daniele Mazzucato, Maxa Reneja Cosottija ter prijateljev in kolegov nagrajenčeve družine. Ob tej priložnosti so se prisotni spomnili nedavno umrlega ustanovitelja in častnega predsednika združenja za opereto Danila Solija ter prav tako nedavno umrlih staršev Luce Giacomellija Ferrarinija, ki je nagrado posvetil prav njima.

OPČINE - Začenja se deveta pobuda Opčine v cvetju 2015

Prikaz kraških navad

Predstavitve ob 15. uri na sedežu Združenja za zaščito Opčin - Letos posebna pozornost do avtohtonih kraških rastlin

Danes se na Opčinah začenja že deveta pobuda Opčine v cvetju 2015, ki bo potekala do 28. junija. Ob 15. uri bo na sedežu Združenja za zaščito Opčin, ki je tudi organizator pobude, v Proseški ulici 12, predstavitev pobude z blagoslovom domačega župnika ter prikazom kraških navad in običajev v izvedbi raznih društev in organizacij, kot sta npr. zadruga Naš Kras iz Repna in Visokošolsko središče Sežana, ki je pobudnik projekta Kamen je zabaven ter drugih aktivnosti o spoznavanju kamna. Na današnji prireditvi bodo zbirali vpise na letošnji natečaj, prisotni pa bodo predsednik Združenja za zaščito Opčin Darjo Vremec, koordinatorka Monika Milič, člani ocenje-

valne komisije, predstavniki društev in Partnerstva za ohranitev in popularizacijo kraške suhozidne gradnje ter predsednica organizacije Skupaj na Opčinah Nadia Belina. Prireditve se bo zaključila z nastopom mladinske skupine Vesela pomlad.

Kot že rečeno, je to že deveta izvedba natečaja cvetličnih aranžmajev ter s cvetjem okrašenih vrtov, balkonov in teras, pri čemer bodo letos posebno pozornost posvetili avtohtonim kraškim rastlinam. V okviru letošnje pobude bodo na sporedu tudi številna predavanja in delavnice, natečaj pa se bo kot že rečeno zaključil 28. junija, ko bo nagrajevanje.

LICEJ DANTE - Tekmovanje mladih glasbenikov

Vse nagrade učencem Glasbene matice

Oba pokala sta odnesli harfistki Martina Carecci in Paola Gregoric, ki je za las prekosila pianista Maxa Zulianija ter prejela pokal kot absolutna zmagovalka

Licej Dante Alighieri že enaindvajset let prireja tekmovanje mladih glasbenikov, ki se ga vsako leto udeleži lepo število slovenskih dijakov, letos pa so naše šole pozele enkratni uspeh: v finale je bila pripuščena ena sama italijanska skupina, vse nagrade pa so si prislužili učenci Glasbene matice. Umetniški vodja tekmovanja je profesor Silvio Quarantotto, ki se je zahvalil vsem svojim kolegom in neučnemu osebju za pomoč pri nelahkem delu, saj se je letos tekmovanja udeležilo kar dvaindevetdeset mladih glasbenikov. Zahvalil se je tudi predstavnikom dveh sponzorjev, firme Prodigys in Nuova ottica Peditto, ki sta med finalnim nastopom podeljevala kolajne in priznanja. Profesorici Margherita Crisetti in Alessia Cominato sta s Quarantottom sestavljali žirijo, ki res ni imela lahke naloge, saj je bila bitka za prvo mesto zelo izenačena.

Nastop je odprla edina italijanska skupina, v kateri so igrali Luca Benedetti, Sofia Chicco, Giulia Gasperini, Ivan Rongione in Marimawit Sfregola, prvouvrščeni

Levo: harfistki sta odnesli oba pokala; desno udeleženci tekmovanja na liceju Dante

FOTODAMJ@N

v kategoriji C za skupine. Marimba, ksilofon in trije tolkalci so živahno izvedli *Nobody knows* ter *Boogie Woogie*. Sledila je skupina harmonikarjev, ki jih na šoli Sv. Cirila in Metoda pripravlja Maurizio Marchesich (zaradi obolevnosti enega člana je prof. igral z učenci). Imad Saletović, Nina Imperia, Martin Carli, Emilio Micalli in Manuel Fontana so ubrano zaigrali Ro-

tovo glasbo iz filma *Boter*, nato je harfistka Paola Gregoric, prvouvrščena v kategoriji A za soliste, iz razreda prof. Tatjane Donis na GM dovršeno in rahločutno zaigrala *Fantazijo* op. 95 Camilla Saint-Saensa. Komaj osemletna in zelo nadarjena violinistka Alida Igbaria iz razreda prof. Jagode Kjuder na GM je zaigrala *Bacewitzev* Poljski capriccio, sledil je pianist Max Zulia-

ni, prvouvrščen v kategoriji B, iz razreda prof. Tamare Ražem (GM), ki je kljub slabemu klavirju pokazal svoj talent v dveh *Moments musicaux* Sergeja Rahmaninova. Harmonikar Mitja Tull, učenec prof. Fulvija Jurinčiča na GM, je muzikalno podal Semjonovo Nostalgijo, harfistka Martina Carecci iz razreda prof. Donisove (GM) pa je bistro zaigrala dve Chertoho-

vi skladbi iz zbirke *Around the Clock*. Prvo mesto v kategoriji D sta si prislužila brata Vanja (učenec prof. Armina Seška na GM) in Max Zuliani, ki sta svoja sodelovanje briljantno začela z Dvoržakovim *Sonatino* op. 100. Harfistki Paola Gregoric in Martina Carecci sta sklenili nastope finalistov s *Salzedovo* Rumbo, po kratkem premoru pa je žirija razglasila absolutne zmagovalce. Še pred tem je žreb osrečil dva učenca, ki sta od firme Nuova ottica Peditto prejela par sončnih očal (Mitja Tull in Marimawit Sfregola), vsi pa so dobili kupon za popuste pri nakupovanju.

Oba pokala sta odnesli harfistki: Martina Carecci za nagrado '900, ki je veljala najbolj zanimivi skladbi minulega stoletja, Paola Gregoric pa je za las prekosila pianista Maxa Zulianija ter prejela največji pokal kot absolutna zmagovalka. Veliko aplavzov in zadovoljnih obrazov je spremljalo mlade talente, priznanja pa so dobili tudi drugouvrščeni v posameznih kategorijah.

Katja Kralj

MIRAMAR - V centru ICTP še danes Mini Maker Faire

Droni, 3D tiskalniki in še marsikaj

Več kot pet tisoč ljudi si je včeraj ogledalo prvi dan sejma Mini Maker Faire, ki bo odprt še danes v prostorih mednarodnega centra za teoretsko fiziko Abdus Salam v Miramaru (ICTP). To je pravi sejem izumiteljev, ki so izdelali razne nove bolj ali manj (vsaj zaenkrat) koristne naprave, ki slonijo večinoma na računalniški opremi. Na ogled so tudi naprave, ki si bile osnova za sodobne računalnike.

Hacker&makerji - to je ime teh izumiteljev - so v Miramaru pokazali, kaj in kako je mogoče storiti, ko se razpolaga z dovoljšnjo mero domišljije in seveda spretnosti. Obiskovalci so si tako navdušeno ogledovali 3D tiskalnike, robote, drone in razne naprave, ki lahko dobijo s pomočjo posebnih aplikacij drugačno podobo in smisel. Veliko zanimanje je bilo za odprtokodno mikrokontrolno platformo Arduino, ki je sicer že dalj časa na razpolago. To je v bistvu eden najbolj popularnih razvojnih sistemov v zadnjih letih, ki lahko deluje samostojno ali ga lahko povežemo na računalnik in je bistveno poenostavil programiranje.

Sejem bo odprt še danes od 10. do 17. ure; vstop je prost.

več fotografij na naši facebook strani

primorskiD

Zgoraj: dron med letenjem; desno: 3D tiskalnik je izdelal nekaj src; spodaj: robotova dobrodošlica

FOTODAMJ@N

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV Jutri istrski večer z Emilom Zonto

Društvo slovenskih izobražencev napoveduje za jutri iskriv istrski večer, saj bo v goste prišel pristni Istran, glasbenik, muzikolog in pripovednik Emil Zonta, ki ga bo predstavil prav tako Istran Milan Gregorič.

Emil Zonta je letnik 1935, doma je bil v Sv. Duhu pri Buzetu. Po končni osnovni šoli je absolviral Visoko pedagoško glasbeno šolo v Zagrebu. Sredi 50. let prejšnjega stoletja so povojne travne pripeljale avtorstvo družini v Koper, kjer se je Zonta, zaljubljen v glasbo, takoj vključil v koprski pihalni orkester in se zaposlil na Radiu. Tam se je ukvarjal z glasbo, od klasične prek zborovske pa vse do rockovske, saj mu nobena zvrst ni bila tuja. Da bi na koncu namenil največ nergij svoji izvoljenki, istrski ljudski glasbi, ki jo je raziskoval in zapisoval ter jo predvajal na mnogih glasbenih srečanjih po Istri in drugod, tudi v tujini. Ustanavljal je številne glasbene skupine in sodeloval z njimi, kot npr.: Pridvorski kvartet, Tri muzikanti iz Buzeta, Duo piščici, Musicanti istriani, Lazonta, Kantadore, Istrijski muzikanti, Ste lepe, smo pridni, La porporela. Obvlada in uporablja vse tradicionalne istrske instrumente, kot so vela in mala sopela, šurle, meh, dvojnice, razne piščli, cindra, bajs, diatonična harmonika idr. Z navedenimi skupinami je imel mnogo nastopov v Istri, Sloveniji, Hrvaški, Italiji, Av-

striji, na Madžarskem in Češkem. Kot glasbeni gost je obiskal tudi Kanado in Brazilijo. Leta 2004 je izdal dvojezično slovensko-italijansko knjigo Triestina, posvečeno tržaški harmoniki.

Zonta se že poldrugo desetletje ukvarja tudi s pisano besedo. Napisal je dve knjigi, ki zvenita kot dokument istrske zemlje in njenih ljudi: Od Svetega duha in nazaj (2009) in Močletve in močolitve (2011), ki opisujeta življenje v domačem kraju v polpreteklem času, to je od zadnjega obdobja Avstro-Ogrske naprej, prek fašizma, vojnega in povojnega časa pa vse do sredine 50. let. Knjigi podrobno razgrinjata življenje Buzeščine z vsakodnevnimi navadami, običaji in duhovno podobo ljudi ter ponujata bralcem slikovito narečje kraja, kjer so trčili skupaj slovenščina, kajkavščina, čakavščina in italijanščina. V njih izstopa lik očeta Zvaneta, ki je odraščajočemu Zonti predstavljal velikega vzornika. Poseben poudarek je dan dogodkom iz avtorjevih ranih let življenja, ki jih je doživljal z vso otroško senzibilnostjo. Kot so bili sprehodi različnih vojska skozi Istro (italijanske, nemške, jugoslovanske), vsakršna spremljanja, fizična, duhovna, politična in jezikovna, sodni procesi in ustrahovanja. Tako tista pod fašizmom, kot tudi tista po vojni, z nasilno hrvatizacijo istrskega, tudi slovenskega življa.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 10. maja 2015

IZIDOR

Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.22 - Dolžina dneva 14.42 - Luna vzide ob 1.04 in zatone ob 11.20.

Jutri, PONEDELJEK, 11. maja 2015

ŽIGA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26 stopinj C, zračni tlak 1018 mb ustaljen, vlaga 55-odstotna, veter 5 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

OKLICI: Alessandro Momi in Aglaia Pirani, Gianfranco Carollo in Catia Trombetti, Silvio Mejak in Ileana Somma, Antonio Ravidà in Ivory Angelica Wiley, Luis Donoli Macchi in Maria Chiara Dessardo, Teo Sebastiano Talozzi in Erica Stoccoro, Luigi Maria Incarnato in Annarita Celenzano, Enrico Milanese in Eleonora De Martino, Carlo Baffi in Silvia Stern, Manuel Marussich in Ambra Gobet, Franco Bioti in Maria Terracciano, Vasileios Vasileiadis in Katarzyna Rajkowska, Danilo Eliseo in Elisabetta Marin, Mattia Rotta in Elisabetta Cappella, Federico De Martis in Francesca Iacaroni, Massimo Scarscia in Amina Dudine, Zoran Prebenda in Mariangela Presicci, Massimiliano Fachin in Silvia Macor, Paolo Jugovac in Erica Carta, Christian Ferlati in Marinela Momic, Stefano Pentassuglia in Francesca Selis, Walter Cucarich in Barbara Burla, Luca Graziosi in Flora Maria Murru.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NABREŽINA prireja predavanje o zlorabah in pasteh interneta, 14. 5., ob 17. uri v OŠ Virgila Ščeka, namenjeno starejšim učencem 4. in 5. razredov osnovnih šol ter staršem učencev nižje srednje šole. **OBČINA DEVIN NABREŽINA** obvešča, da so v teku vpisovanja v občinske otroške jasli K. Štrekelj v Sesljanu za š.l. 2015-16. Obrazci so na razpolago v Uradu za šolstvo v Občinski knjižnici, Nabrežina 102. Prošnje najkasneje do 15. maja v uradu, Nabrežina Kamnolomi 25. Info na tel. 040-2017375.

Odbor SKD Igo Gruden
čestita

*DPZ Kraški
slavček - Krasje
in dirigentki
Petri Grassi*

za izreden uspeh na tekmovanju
'Venezia in musica'

Čestitke

Danes praznuje 14. rojstni dan **GABRIEL MILIČ** iz Zgonika. Da bi bil vedno tako priden v šoli in doma in v ponos vsem, mu želijo vse najboljše mama, nona in David.

Dragi **GABRIEL**, danes boš ugasnil svečke na torti. Voščimo ti vse najboljše in najlepše v življenju. Uživaj mladost, ki je lepa. Teta Marina z družino.

Hip hip hura! moj bratranec **GABRIEL** rojstni dan ima. Na »feštin« hitim, mu darilo podarim in zapojem: »Ti si moj sonček zlat!« Juli-ja.

ARON! Na torti 1. svečka žari. Ti skušal jo boš ugasniti, če pa tako ne bo šlo, bratec Ruben pomagal ti bo.

1. rojstni dan praznuje naš mali **ARON**. Zdravja, veselja in, da bi srečno korakal po poti življenja mu želimo vsi, ki ga imamo radi.

Iz Milana v Dolino je novica prišla, da sta Eva in Alessandro **LEONARDO** dobila. Veliko skupnega zadovoljstva in sreče. Tudi novopečenima nonotoma Mileni in Oskarju vse najboljše želijo vsi sosede s Sorhorij.

Prvorojenka **MAYA** je osrečila Vasilija in Martino. Ob tem posebnem dogodku smo veseli tudi mi, zato kličemo vsi skupaj: mnogo sreče za vse tri! **ŠKD Cerovlje Mavhinje**.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.45, 21.00 »The Gunman«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Forza maggiore«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.00 »Figlio di nessuno«; 20.00 »Love is strange«; 21.30 »The fighters«.

FELLINI - 17.00, 19.15, 21.30 »Adaline - L'eterna giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mia madre«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Cake«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.50, 17.50, 20.00, 22.10 »Ritorno al Marigold Hotel«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.00, 21.15 »Brezčasna Adaline«; 15.45 »Cena slave«; 13.50 »Domov«; 18.00, 20.45 »Hitri in drzni 7«; 17.15, 20.00 »Maščevalci: Ultronova doba«; 15.30, 18.15, 21.00 »Maščevalci: Ultronova doba 3D«; 20.30 »Odklikana«; 13.30, 15.15, 17.10 »Spuži na suhem«; 14.15, 16.15, 18.15 »Spuži na suhem 3D«; 18.40, 20.10 »Vroči pregon«; 14.45, 15.30, 16.45 »Zvončica in legenda o Nikolizveri«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 20.00, 21.30 »Avengers: Age of Ultron«; 18.10, 22.00 »Se Dio vuole«; Dvorana 2: 18.10, 20.10, 22.10 »Sarà il mio tipo?«; 16.00, 18.00, 20.00 »Samba«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.00 »Doraemon il film«; 20.00, 22.15 »Le streghe son tornate«; Dvorana 4: 16.40 »I 7 nani«; 16.30, 18.45, 20.00, 21.30 »L'attacco dei giganti«.

SUPER - 16.30, 18.45, 21.00 »L'ultimo lupo«.

THE SPACE CINEMA - 15.25, 18.15, 19.00, 21.05, 21.50 »Avengers: Age of Ultron«; 16.20 »Avengers: Age of Ultron 3D«; 15.10, 17.30, 19.50, 22.10 »The Gunman«; 15.05, 17.20, 19.35

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3

na

ISTRSKI VEČER

z glasbenikom
in etnomuzikologom
Emilom Zonto

Pogovor z gostom bo vodil
Milan Gregorič

Začetek ob 20.30

»Doraemon il film«; 19.15, 21.40 »Run All Night«; 16.10, 18.55, 21.40 »Child 44 - Il bambino n. 44«; 15.10, 17.05 »I 7 nani«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 21.45 »Ritorno al Marigold Hotel«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00 »The Gunman«; 17.00, 19.40, 22.15 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.15 »The Gunman«; 16.20 »I 7 nani«; Dvorana 3: 15.30, 17.30, 20.00 »Doraemon il film«; 22.00 »Run All Night«; Dvorana 4: 15.00, 17.20 »Ritorno al Marigold Hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«; Dvorana 5: 15.30, 17.40, 20.00, 22.10 »Forza maggiore«.

Lekarne

Nedelja, 10. maja 2015

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ul. 33, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Fernetiči.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 - 040 635264, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ul. 33, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ul. 33 - 040 638454.

Od ponedeljka, 11. maja, do nedelje, 17. maja 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Oširek Piave 2 - 040 361655, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Bernini 4 - 040 309114.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Obvestila

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega Rezervata doline Glinščice, prireja danes, 10. maja, tretji brezplačni vodeni izlet ciklusa Pomlad v dolini Glinščice: »Od Doline do razgledišča v Krogeljah«. Začne se v Dolini pri vodnjaku Zgurenc, do razgledišča v Krogeljah ter do vrha Malega Krasa (457 m). Za odrasle in družine (otroci od 10. leta). Odhod ob 10.00 pri pokopališču v Dolini. Za info na tel. 040-8329237 ali info@riservavalrosandra-glinscica.it.

PREŠERNO SKUPAJ, ob 70-letnici osvoboditve, Kulturna društva Vzhodnega Krasa vabijo na Izlet po naših vaseh, od Repna do Gročane v nedeljo, 17. maja. Zbirališče ob 8.30 v Repnu. Info in prijave pri odbornikih posameznih društev do danes, 10. maja.

SKD GRAD OD BANOV vabi člane v društvene prostore na redni občni zbor, ki bo danes, 10. maja, ob 10.00 v prvem in ob 10.30 v drugem sklicu. Ob priliki bodo člani lahko poravnali letno članarino.

TABORNIKI RMV obveščajo člane, da je zbirališče za izlet na Matajur danes, 10. maja, na Opčinah na parkirišču pri krožnem križišču (smer Bani) ob 8.15, v Nabrežini na trgu ob 8.30 in v Gabrjah pri gostilni ob 8.45. Predviden povratak bo ob 18.15 v Gabrje, 18.30 v Nabrežino in 18.45 na Opčinah. Člani naj s seboj imajo rutko, primerno obleko in obutev, malico in kosilo iz nahrbtnika ter pelerino.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 11. maja, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na istrski večer z glasbenikom in etnomuzikologom Emilom Zonto. Pogovor z gostom bo vodil Milan Gregorič. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri v či-

talnici NŠK, Ul. S. Francesco 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel. 040-360072. **SK DEVIN** vabi na izredni občni zbor, ki bo potekal na društvenem sedežu v Slivnem v torek, 12. maja, ob 16.00 v prvem in v sredo, 13. maja, ob 20.30 v drugem sklicanju.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 12. maja, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevka vaja. V soboto, 16. maja, ob 6.00 odhod avtobusa iz Padrič za nastop na Koroškem (Prevalje).

FOTONATEČAJ ALBERT PEČAR (Berto Tromba): SKD Valentin Vodnik in Majenca prirejata v sklopu letošnje Majence fotonatečaj, ki bo potekal do 13. maja. Lahko sodelujejo ljubiteljski kot poklicni fotografi z digitalnim ali tradicionalnim fotoaparatom. Pravilnik na www.majenca.com. Vabljeni k sodelovanju!

MALA GLEDALIŠKA ŠOLA MATEJKE PETERLIN (gledališki teden za otroke od 7. do 13. leta) v organizaciji Radijskega odra in Slovenske prosvete bo potekal na Opčinah v prostorih Marijanišča od 15. do 19. junija, vsak dan od 9. do 16. ure. Vpisovanje otrok in vplačilo predujma bo v sredo, 13. maja, na sedežu Slovenske prosvete, Ul. Donizetti 3, (I. nadstropje) od 9. do 16. ure. Za ostale info po tel. 040-370846 (vsak dan od 9. do 17. ure).

KMEČKA ZVEZA, v sodelovanju z Občino Dolina, ZKB, Tržaško kmetijsko zadrujo, Zadrujo Dolga krona in Soškim konzorcijem za bonifikacijo, prireja v četrtek, 14. maja, ob 20. uri v dvorani Občinskega sveta v Dolini srečanje na temo »Kakšne možnosti razvoj za naše kmetijstvo v novem Programu razvoja podeželja (PRP) 2014/2020«. Spregovorili bodo: agr. Stefano Predan - Kmečka zveza, arh. Maurizio Trevisan - strokovnjak in izvedenec ZKB - BCC. Toplo vabljeni člani in ostali interesenti.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija sklicuje redni občni zbor, ki bo

v petek, 15. maja, ob 18.30 v prvem in ob 19.00 v drugem sklicanju, na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija vabi na predstavitev poletnega centra Harmonija 2015 v petek, 15. maja, ob 18.00 na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15. Poletni center bo letos potekal julija in avgusta v Grljanu in je namenjen otrokom od 3 do 14 let starosti. Toplo vabljeni!

ZDRUŽENJE TERRA SOPHIA prireja delavnice za otroke med 3 in 12 letom v igralnici in knjižnici pri gledališču F. Prešeren v Boljuncu. V petek, 15. maja, ob 16.30 dalje delavnica z recikliranim materialom. V soboto, 16. maja, ob 16.30 dalje delavnica z glino. Med dejavnostmi bo prikazan program Poletni čas 2015 z možnostjo vpisnin. Info po tel. 333-6030887, ter-rasophia@tiscali.it.

DELAVNICA SOMATSKIH GIBOV - Vabimo vas na 4 urno srečanje, ki bo potekalo v soboto, 16. maja, v Kulturnem domu v Nabrežini, od 15. do 19. ure. Učenje in osvajanje somatskih gibov bo vodil fizioterapevt Aleš Ernst. Prosimo za predhodno najavo, omejeno št. mest. Info in vpis na tel.: 349-6483822 (Mileva).

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA obvešča cenjene člane, da bo redni občni zbor v drugem sklicanju v nedeljo, 17. maja, ob 10.00 na sedežu SISSA (bivša bolnica Santorio) v Ul. Bonomea 265 na Opčinah. Članom je na voljo brezplačno parkirišče ali brezplačni transfer s kombijem do zavoda SISSA in nazaj. Odhod izpred sedeža banke ob 9.15 dalje.

ONAV (vsedržno združenje poskušalcev vina) vabi na večer posvečen Valpolicelli. Pokušnjo bomo izpeljali v torek, 19. maja, ob 20.00 v restavraciji v Miljah. Info in vpisnina po tel. 333-9857776 ali trieste@onav.it.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOV vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v torek, 19. maja, ob

14.00 v prvem in v sredo, 20. maja, ob 18.30 v drugem sklicu na sedežu v Trstu, Ul. Ginnastica 72.

KMEČKA ZVEZA obvešča člane in ostale davčne zavezanke, da v svojih uradih CAF izpolnjuje obrazce 730 tudi v slovenskem jeziku, kot običajno po predhodnem znenku.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca prireja nov tečaj za začetnike pod vodstvom Lore dane Kralj. Tri srečanja bodo potekala na kolesarski stezi (zbirališče nad Ricmanji) v soboto, 23. maja, ob 14.30 do 16.30. V nedeljo, 24. maja, ob 9.00 do 11.00 ter v soboto, 30. maja, ob 14.30 do 16.30. Info in prijave na tel. 333-3616411 (Sonja) od 14.00 do 15.00.

JASLI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@diaski.it.

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrte in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@diaski.it.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prireja ASD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtnih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 13 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtnih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvo- nec že zvoni« v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrjevanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@diaski.it.

PRIMORCI BEREMO 2015 - Vabljeni k branju slovenskih avtorjev do 11. novembra. Informacije pri sodelujočih knjižnicah: Narodna in študijska knjižnica, Trst (ponedeljek-petek, 10.00-18.00), Občinska knjižnica, Salež (ponedeljek in sredo, 15.00-19.00), Knjižnica P. Tomažiča in tovarišev, Opčine (ponedeljek-petek, 16.00-19.00), Knjižnica B. Pahorja, Prosek (ponedeljek 19.30-21.00).

Poslovni oglasi

OSTROŽNO BRDO, BRKINI
PRODAMO DOMAČIJO - hišo in objekte za opravljanje kmetijske dejavnosti.
Kontakt: 041-780105

PRODAM STANOVANJE ulica Papaveri, Opčine.
Tel. 3400503429

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM stanovanje v Ul. Setefontane 4: šesto nadstropje z dvigalom, kuhinja, kopalnica, dve sobi, dnevna soba z balkonom in shramba. Tel. št.: 339-5840600.

IŠČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb. Tel. št. 00386-31354244.

PODARIMO zelo simpatične mucke. Tel. št.: 040-200865.

PRODAM AVTO VW polo 1200, letnik 2004, v zelo dobrem stanju. Tel. št.: 340-9331778.

VNAJEM oddam dvosobno stanovanje v Štivanu. Tel. 348-4462664.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS je na Kolonkovcu odprt do 10.05. Zaprto ob sredah.
Tel. 040-391790

BIODINAMIČNA IZLETNIŠKA KMETIJA PRI KAMNARJEVIH v Volčjem Gradu je odprta vsako soboto in nedeljo.
Tel. 00386/40/644121 ali 00386/5/7668245

IGOR JE ODPRL OSMICO v Ricmanjih.
366-5304154, 333-8979612

KMEČKI TURIZEM ŠKERLJ, SALEŽ 44, je odprt ob sobotah in nedeljah.
Tel.: 040-229253

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IGOR CACOVICH ima odprto osmico v društvenih prostorih v Lonjerju. Toplo vabljeni.

KOMARJEVI imajo v Logu odprto osmico. Poleg vina nudijo domač prašičji prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.

V PRAPROTU ŠT. 15 ima odprto osmico Ivan Gabrovec. Toplo vabljeni! Tel. št.: 349-3857943.

V ZGONIKU je odprl osmico Milič Stanko. Tel. 040-229164.

Loterija 9. maja 2015

Bari	90	80	38	88	30
Cagliari	9	28	46	70	45
Firenze	14	69	38	78	16
Genova	16	80	35	25	32
Milan	51	15	82	27	5
Neapelj	74	61	82	18	80
Palermo	36	57	76	30	20
Rim	12	11	73	77	49
Turin	81	20	37	83	75
Benetke	33	48	8	26	46
Nazionale	45	71	54	24	25

Super Enalotto Št. 56

31	40	52	55	62	76	jolly 17
Nagradni sklad	12.260.372,93 €					
Brez dobitnika s 6 točkami	-- €					
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €					
3 dobitniki s 5 točkami	78.825,98 €					
479 dobitnikov s 4 točkami	501,20 €					
19.253 dobitnikov s 3 točkami	24,75 €					

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
3 dobitniki s 4 točkami	50.120,00 €
81 dobitnikov s 3 točkami	2.475,00 €
1.602 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.543 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
28.591 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

prej do novice

www.primorski.eu

Dolina Glinščice: na prehodu med dvema svetovoma

Petek 15. maja 2015

18.00	Odprtje razstave: Stano Žerjal - Slike (Agriturizem Zobec, Boljunec 244, Trst, Italy)
19.00	Odprtje razstave: Kamniti izdelki/skulpture (Osmica Starec, Boljunec 623, Trst, Italy)
20.00	Odprtje razstave: VSŠ Sežana - kamniti izdelki (Klet Parovel, Boljunec 624, Trst, Italy)

Sobota 16. maja 2015

Večnamenski center "France Prešeren", Klet Parovel, Osmica Starec, Agriturizem Zobec, trg - Boljunec, Trst (Italy)

9.00 - 9.30	Registracija
9.30 - 10.30	Odprtje dogodka, predstavitev projekta RoofOfRock in njegovih rezultatov, predstavitev tematskih delavnic
10.45 - 12.45	Tematske delavnice: → 1: Valorizacija naravnega kamna: smernice za pravilno gradnjo in obnovo - PREKO PRIJAVE → 2: Dolina Glinščice in njene geološke zanimivosti: postavitev novih poti/itinerarijev - PREKO PRIJAVE
14.00 - 14.45	Zaključek del
14.00 - 18.00	Delavnica obdelovanja kamna za odrasle in otroke - PREKO PRIJAVE
15.00 - 18.00	Vodeni ogled v dolino Glinščice: dva svetova v enem - PREKO PRIJAVE

ODPRTE AKTIVNOSTI:

09.00 - 18.00	Tržnica kamnitih izdelkov in tipičnih lokalnih proizvodov
10.30 - 18.00	Male interaktivne delavnice za otroke
10.30 - 18.00	Projekcija mini dokumentarnih filmov - VSŠ Sežana, projekt Kamen-Most
10.00 - 23.00	Razstava: Kamniti izdelki/skulpture (Osmica Starec)
10.00 - 22.00	Razstava: VSŠ Sežana - kamniti izdelki (Klet Parovel)
17.30 - 23.00	Razstava: Stano Žerjal - slike (Agriturizem Zobec)
18.00 - 19.00	Dokumentarni film: "Kraški kamnolomi" - režiser Matjaž Žbontar

Nedelja 17. maja 2015

Večnamenski center "France Prešeren", Klet Parovel, Osmica Starec, Agriturizem Zobec, trg - Boljunec, Trst (Italy)

09.00 - 13.00	Delavnica: gradnja suhega zidu za odrasle (Gročana) in za otroke (Klet Parovel) - PREKO PRIJAVE
14.00 - 18.00	Delavnica obdelovanja kamna za odrasle in otroke - PREKO PRIJAVE
14.30 - 17.30	Vodeni ogled v jedra vasi: med kamnom in oljko - PREKO PRIJAVE

ODPRTE AKTIVNOSTI:

9.00 - 18.00	Tržnica kamnitih izdelkov in tipičnih lokalnih proizvodov
9.00 - 18.00	Projekcija mini dokumentarnih filmov - VSŠ Sežana, projekt Kamen-Most
10.30 - 8.00	Male interaktivne delavnice za otroke
10.00 - 23.00	Razstava: Kamniti izdelki/skulpture (Osmica Starec)
10.00 - 22.00	Razstava: VSŠ Sežana - kamniti izdelki (Klet Parovel)
17.30 - 23.00	Razstava: Stano Žerjal - slike (Agriturizem Zobec)
18.00 - 19.00	Dokumentarni film: "Živeti kamen" - režiser Jurij Gruden

V primeru slabega vremena nekatere aktivnosti lahko odpadejo.

Informacije in prijave na aktivnosti:
roofofrock.eu@gmail.com
ali 334 7961593 (od 09.30 do 12.30 ure)

Dogodek sofinanciran s strani Jadranskega čezmejnega programa IPA 2007-2013

 Izleti

PUSTNI ODBOR BORŠT-ZA-BREŽEC organizira 16.5.2015 izlet po kantinah po Istri.

Odhod iz Boršta ob 8.30, vpisovanje na telefonski št. 040-228494 ali 334-8228994.

ODBOR ZA SPOMENIK v Gabrovcu organizira danes, 10. maja, v sklopu 70. letnice osvoboditve, izlet v prenovljeno Bolnico Franjo. Obenem bomo počastili tudi Gabrovčane, ki so padli v okolici Komna in Cerknega. Informacije in vpisovanje na tel. št. 340-2741920 (Mirela).

SSO, v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave EXPO 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta. Informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu SSO.

ZSKD obvešča prijavljene na izlet 15. maja za Expo Milan, da bodo trije avtobusi iz treh pokrajin sledili sledečim urnikom: odhod od Domja (pred banko Antonveneta) ob 5.00; iz Trsta (trg Oberdan) ob 5.20; iz Sesslana (avtobusna postaja nasproti bencinske črpalke) ob 5.45. Za povratek je odhod od Expo-ja predviden ob 18.00; odhod iz Gorice (parkirišče pred pokopališčem) ob 5.30. Za povratek je odhod od Expoja predviden ob 22.30. Odhod iz Čedad (trg Resistenza) ob 8.00. Odhod od Expo-ja pa ob 22.30.

KMEČKA ZVEZA prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave »Dobrote slovenskih kmetij«, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslomak v koordinaciji MKGP. Odhod avtobusa iz Boljuna ob 6.30 in z Opčin ob 7.00. Vpis do 20. maja v uradih KZ na tel.: 040-362941 (TS); 0481-82570 (GO); 0432-703119 (Čedad).

KRU.T vabi v petek, 29. maja, na zaključno srečanje pred poletjem z obiskom Rogaške Slatine in kulturnih ter drugih znamenitosti v Olimjah pri Podčetrtku. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v Zagreb v torek, 2. junija. Ogle-

dali si bomo, poleg katedrale z ožjo okolico in zagrebškim kosilom, tudi stari del mestnega jedra. Prijave in ostale informacije čim prej po tel. 347-9322123 (sestra Angelina) ali 340-139507 (gospa Erika).

PODPORNO DRUŠTVO ROJAN IN KRU.T vabita v nedeljo, 7. junija, na izlet »Lepote Nediških dolin«. Pot bo vodila na Staro Goro, v Špeter Slovenov do Sv. Ivana v Čele, na povratku še postanek v Rožaški opatiji. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it ali tel. 040-826661 (Darko Kobal), 040-417025 (Anton Bolet).

Prireditve

TPK SIRENA vabi na zanimivo in pestro razstavo ročnih del ženskih ustvarjalok, ki bo na društvenem seдеžu v Barkovljah po sledečem urniku: danes, 10. maja, 10.00-18.00; 11. 12. in 13. maja 14.00-18.00.

V DOMU v Briščikih bo na ogled razstava čipkarskih del, ki so jih ustvarile klekljarice v okviru šole »Fondazione Scuola Merletti di Gorizia«, odsek Briščiki Zgonik, do torka, 12. maja. Urnik: vsak dan od 17. do 20. ure, danes, 10. maja, tudi od 10. do 12. ure; v torek od 15. do 17. ure.

MEDNARODNA OPERNA AKADEMIJA KRIŽ prireja v sklopu projekta »Mladi... na Oder! - Ragazzi... all'Opera!« operno predstavo »Rigoletto« (G. Verdi) v Kulturnem domu v Trstu, v ponedeljek, 11. maja, ob 20. uri. Sodelujejo otroci in pevci iz Samare in Moskve (Rusija), pevci iz Malte, Ukrajine, Slovenije in Italije. Toplo vabljeni!

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu prireja v ponedeljek, 11. maja, ob 18.00 v sklopu pobude Primorci beremo 2015 srečanje s prijateljem v knjižnico. Vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

PRAVLJIČNA GOSTJA - Oddelek za mlade bralce NŠK bo v četrtek, 14. maja, obiskala petošolka in sestra Chiara Pauli, ki bo predšolskim otrokom in osnovnošolcem podala pravljico z naslovom Prijatelj kot si ti. Ob 16.45 bodo za glasbeni uvod poskrbeli dijaki NSS Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana. Vabljeni!

SKD BARKOVLE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi v četrtek, 14. maja, na zaključni nastop Glasbene kambrce. Sodelujejo: Glasbena kambrca, vodi Tina Renar, klavirska spremljava Valentina Cibic, solistke mladinke in mladinci Glasbene kambrce, mentor Aleksandra Pertot. Začetek ob 20.00.

V NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20, je do 15. maja na ogled razstava akvarelov Sophie Vinci »Navdih«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure. »**LJUDSKA PESEM NA BORJAČU**« v soboto, 16. maja, bodo mladi oblikovali večer »u Kutu«, Prosek 82. Vrata na borjač se bodo odprla ob 18.30. Prepletanje barv, dišav, ljubezni do zemlje in ljudskega melosa bodo oblikovali: Skupina pevk s programom »Borjaške rozamunde« pod vodstvom dirigentke Mire Fabjan, harmonikaš Egon Taučer, oblikovalec kamnitega nakita Saško Ferluga ter mladi vinarji gradniki Miloš Škabar in Žarko Bukavec. Večer bo povezovala Veronika Carli.

SKD I. GRBEC, SKD Barkovlje in SKD S. Škamperle vabijo na premiero gledaliških predstav »Alica v čudežni deželi« v izvedbi osnovnošolske skupine in »Zaledenelo kraljestvo - Frozen« v izvedbi srednješolske skupine, v soboto 16. maja, ob 16.30 v dvorani Kulturnega doma, Ul. Petronio 4. Režija Boža Hrvatič, Elena Husu, Maruška Guštin in Barbara Gropajc.

4. FESTIVAL MLADINSKIH ORKESTROV Slavko Luxa bo v nedeljo, 17. maja, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku. Koncert, ki ga prireja Godbeno Društvo Prosek, letos sooblikujejo Šolski pihalni orkester Mavrica iz Divače, Simfonični orkester Glasbene šole Sežana in Otroški orkester GDP. Toplo vabljeni!

SKD F. PREŠEREN in SKD Slovenec vabita v nedeljo, 17. maja, ob 18. uri v občinsko gledališče F. Prešeren v Boljuncu na premiero otroške igre »Naša pravljica«, v izvedbi otroške dramske skupine Breg in baletne skupine SKD Prešeren. Režija Boža Hrvatič, koreografija Marjetke Kosovac.

SPOMINI IZ FRONTE 1914-1918: razstava bo odprta ob sobotah, od 9. do 14. ure in ob nedeljah, od 15. do 18. ure. Vodenji ogledi in izredni obiski na info@mitteleuropa-institute.org.

† V sončnem maju tiho si odšla, zdaj angeli naj spremljajo te do neba

Bruna Persič
por. Pavletič

Za njo žalujejo

mož Mario, sinovi Marino, Paolo in Aleksander, vnuki Peter, Nikolaj in Nazareno ter ostalo sorodstvo

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 14. maja, od 12.30 do 13.30 v ulici Costalunga in od 13.45 do 14.20 v cerkvi v Bazovici. Sledila bosta sveta maša v bazoviški cerkvi in pokop na pokopališču v Borštu.

Boršt, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Ciao, nona
tvoj Nikolaj

Ostala boš vedno v naših srcih
Marina, Edvin, Marija, Renato
in Suzana z družinami

Ob smrti drage Brune izreka
AŠD Breg
iskreno sožalje možu Mariu,
sinu Paulu in svojcem

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografske razstave Pavla Morelja v prostorih Občine Divača, od 9. do 14. ure. Sobota in nedelja zaprto.

KDO PA SO TI MLADI FANTJE? V društvenem baru n'G'rici v Boljuncu je na ogled fotografska razstava, posvečena 70-letnici osvoboditve, ki so jo pripravile članice Skupine 35-55 SKD F. Prešeren.

† Za vekomaj je zatisnila oči naša predraga mama in sestra

Lidia Calzi
vd. Laurica

Z globoko žalostjo v srcu naznanjajo vest

hčerki Elena z Aleksandrom
in Tatiana z Davidom ter sestri
Elvira in Olga z družinama

Pokojnica bo ležala v cerkvi sv. Martina v Dolini v sredo, 13. maja, od 11.30 do 12.30. Sledil bo pogrebni obred in pokop na domačem pokopališču.

Dolina, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Zadnji poljubček ljubljene noni
Veronika in Erik

Ob izgubi mame Lidije izrekajo
iskreno sožalje kolegici Tatiani

Bogdana, Breda, Cristina, Darja,
Dunja, Irene, Karin, Katja, Lorena,
Maddalena, Martina, Milena,
Nadia B., Nadia F., Nadia G.,
Neva, Nevenka, Sandra,
Wilma C. in Wilma T.

Ob nenadomestljivi izgubi
drage mame
izrekamo Eleni in družini
iskreno sožalje

Kolegi Programskega oddelka
RAI za FJK

Ob prerani izgubi drage Lidie
izreka hčerki Eleni in družini
iskreno sožalje

SKD Vigred

† Mirno sta skupaj odšla

Olga Milcovich
in Ludvik Gregori

Za njima žalujeta

sin Sergio z ženo Lauro
in vnukinja Martina

Za zadnji pozdrav bosta pokojnika ležala v sredo, 13. maja, od 9.30 do 11.30 v ulici Costalunga. Žarni pogreb bo v sredo, 27. maja, ob 14.15 v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah.

Opčine, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

Ob izgubi drage none
Alojzije Legiša
izrekamo Jani, Katji in ostalim
sorodnikom iskreno sožalje.

Sonja, Katja in Anamarija
z družinami

ZAHVALA

Armando Corbatti

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili ob strani v tem težkem trenutku.

Svojci

Log, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Marija Slama
vd. Čepar

Zahvaljujemo se tistim, ki so pokojnico pospremili na zadnji poti in vsem, ki so nam izkazali bližino in toplino v tem težkem trenutku.

Svojci

Prebeneg, 10.5.2015
Pogrebno podjetje Alabarda

12.5.1985

12.5.2015

Boris Kralj

Vedno z nami

Tvoji najdražji

Trebče, 10. maja 2015
Pogrebno podjetje Alabarda

14.5.2014

14.5.2015

Boris Legiša

Že leto mineva odkar te več ni,
a v srcih naših skeleča rana tiči!

Svojci

Cerovlje, 10. maja 2015

10.5.2008

10.5.2015

Vse te besede bi morale biti
dehteče ko borova morja,
jutranje zvezde, ki ugašajo
ob zarji iznad pogorja...

Srečko Kosovel

Matej Lachi - Lah

Mama, tata, Ivo in vsi,
ki smo te imeli radi

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Lipa

V trenutku

žalosti...

v ljubeznost

...in tradicija

OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a

TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020

Na razpolago za prevoze pokojnikov
iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA 800 833 233

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dedovanju in pokojninah
PRIDEMO TUDI NA DOM!

Majenca v Dolini

danes, 10. maja

17.00 – odprtje kioskov
17.30 – koncert Pihalnega orkestra iz Loč
18.30 – nastop srbske folklorne skupine
SKUD Pontes-Mostovi iz Trsta
19.30 – slovesni prihod parterjev in
parterc na Gorico in odprtje plesa
20.00 – narodno-zabavna glasba z
ansamblom Kraški muzikanti

jutri, 11. maja

18.00 – odprtje kioskov
19.00 – nastop otroške baletne skupine
in skupine jazz baleta SKD France
Prešeren iz Boljunca
21.00 – ples s skupino Alter Ego

v torek, 12. maja

18.00 – odprtje kioskov
18.00 – podiranje Drevesa otrokovih
pravic Unicef
18.00 – nastop Pihalnega orkestra Breg
19.00 – slovesno podiranje maja

www.majenca.com
59. Občinska razstava vin
18. Občinska razstava ekstra-deviškega oljčnega olja

Bogata fotogalerija
o letošnji Majenci na
www.primorski.eu

DOLINA - Nagradili so najboljša vina in ektradeviška olja

Majenca 2015: vina, olje in maj

Udeleženci nagrajevanja najboljših vin in olj

FOTODAMJ@N

Nagrajenci občinske razstave vin

FOTODAMJ@N

S parado starodobnih vozil ter nagrajevanjem 59. občinske razstave vin in 18. občinske razstave ektradeviškega oljčnega olja je letošnja dolinska Majenca včeraj popoldne prešla v živo. Najboljša vina sta

ocenili strokovna in ljudska komisija, ki sta bili glede najboljšega rdečega in najboljšega belega vina v soglasju. Pri ektradeviških oljih je komisija odločala med amaterji in proizvajalci. Nagrajevanju so sledile pri-

prave na postavljanje maja, ki naj bi ga po napovedih dvignili opolnoči, večer pa so popestrili godci iz Milj Sobri per caso. Majenca se bo nadaljevala danes, vrhunec bo prihod parterjev in parterjev na Gorico.

Martina
trifika - tapisi - galanterija

**VSE PO
ZNIŽANIH
CENAH
DO PORABE
ZALOG**

Dolina 463
Tel. 040 8327121

59. občinska razstava vin:

Bela vina:

Vinogradnik:

1. mesto: Devan Santi
2. mesto: Kmetija Zahar
3. mesto: Rado Kocjančič
4. mesto: Martin Merlak
5. mesto: Kmetija Laurica
6. mesto: Boris Kocjančič

Rdeča vina:

Vinogradnik:

1. mesto: Martin Merlak
2. mesto: Devan Santi
3. mesto: Boris Kocjančič
4. mesto: Rado Kocjančič
5. mesto: Kmetija Zahar
6. mesto: Kmetija Laurica

18. občinska razstava ektradeviškega oljčnega olja:

Amaterji:

1. mesto: Carmen Cherin (17,950 točke)
2. mesto: Boris Rapotec (17,375)
3. mesto: Paolo Jez (16,925)
4. mesto: Mario Boneta (15,900)
5. mesto: Dino Lovriha (15,400)
6. mesto: Fabio Crosilla (12,025)
7. mesto: Sergio Ferluga (10,850)
8. mesto: Emilio Cherin (8,975)

Proizvajalci:

1. mesto: Boris Pangerc (17,225)
2. mesto: Kmetija Fior Rosso - Adriana Zerul (16,000)
3. mesto: Branko Slavec (14,300)
4. mesto: Kmetija Silvestro Coren (14,025)
5. mesto: Kmetija Mitja Zahar (12,450)
6. mesto: Albino Giorgi (10,975)
7. mesto: Antonio Deponte (10,300)

Ste pripravljeni na svežo sezono?

- ogrevanje in klimatizacija
- sončni sistemi in toplotne črpalke
- klasične peči in sodobna tehnologija
- vzdrževanje

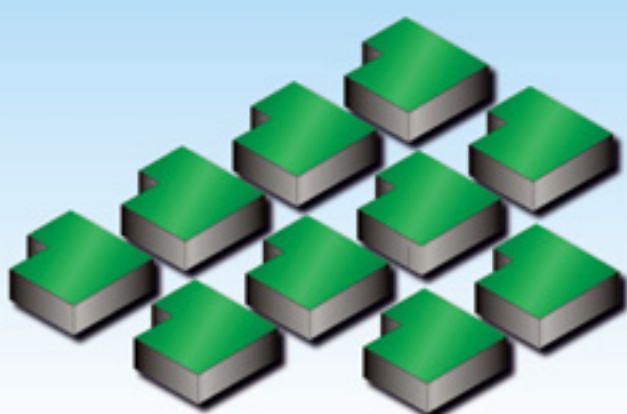
termoideale
Geom. GIANCARLO FORAUS

Brezplačna številka
800 913 420

Obrtna cona Dolina 547/1 (TS)

info@termoideale.it

www.termoideale.it

ZONA ARTIGIANALE - OBRITNA CONA

DOLINA

A VOSTRA DISPOSIZIONE - NA VAŠO RAZPOLAGO

Furmani, gozdarji in njihovi pomočniki začno z zadnjimi pripravami. Deblo olupijo, tako da bela in rahlo vlažna površina lesa kar zasije v jutru. Potem obžagajo nog jambora, uredijo ostanek krošnje in ponovno preverijo, če je vse na svojem mestu. Trnovski furmani poskrbijo za ubrano pesem, izbranci preverimo, če je golaž, pripravljen za večerno druženje na Trnovem, dovolj slan in začinen. Odličien je bil! Premik do Trnovnega s sprejemom z glasbo in rajanjem do poznih večernih ur se je lahko začel. Na večer pred vožnjo v dolino so članice društva Trnovskih žena in deklet spletle dva venca, namenjena vrhu mlaja, skoraj istočasno pa so članice novogoriškega Aktiva mestnih žena pletle bršljanovo kito, ki naj krasi deblo. Vse je bilo torej pripravljeno, le še mlaj je bilo potrebno spraviti v dolino, ga okrasiti in dvigniti.

70. OBLETNICA KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE - Proslava Pod svobodnim soncem na Trgu republike v Ljubljani

Kučan: Upor je bil daljnovidno politično in državotvorno dejanje

LJUBLJANA - Zaradi mladih se je treba spravi s preteklostjo, je na slovesnosti ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v Ljubljani včeraj poudaril bivši predsednik republike Milan Kučan. Opozoril je na pomen takratne odločitve za oborožen odpor, ki je prepričljivo zanikal usodo majhnosti in nemoči slovenstva. Slovesnost na Trgu republike je v sodelovanju z ljubljansko mestno občino pripravila zveza združenj borcev za vrednote NOB. Med več kot 5000 udeleženci so bili tudi predsednik republike Borut Pahor, predsednik DZ Milan Brglez in drugi predstavniki političnega življenja.

»Ne moremo si privoščiti, da bi nas delitve iz minulih časov delile še za danes in jutri. Pieteta do žrtev zahteva, da ne bijemo političnih in ideoloških bitk prek njihovih grobov. Nasprotno. Terja voljo in sposobnost za preudarne in odgovorne besede in dejanja,« je v nagovoru izpostavil Kučan. Dejal je, da si moramo svojo preteklost priznati v vsej njeni celoti, s svetlimi in temnimi platmi: »Dokažimo, da je Slovenija domovina vseh nas, da pripada nam vsem in da vsi nosimo odgovornost za njo in njeno prihodnost.«

»Upor je bil zgodovinski, politično daljnovidno in državotvorno dejanje. Za vselej nam je določil mesto med narodi, ki so svojo medvojno opredelivajo ustvarili temelje sodobnega sveta,« je opozoril. Dodal je, da odločitev za boj proti barbarstvu v Evropi danes ni le sestavina demokracije, je tudi temelj suverenosti.

Odpor je po njegovih besedah temeljil na globokem prepričanju, da je za narodovo osvoboditev potrebno skupno delovanje političnih in narodovih silnic, zato so se politične skupine znotraj OF tudi uspele zediniti o sodelovanju za osvoboditev. »Programska točka, da se vprašanja, ki presegajo okvir osvoboditve, rešujejo po vojni, ko naj bi bila vpeljana demokracija, pa ni bila uresničena. To je ena usodnih napak takratne slovenske politike, ki so vodile do mnogih nesrečnih dejanj med vojno in po njej,« je spomnil. Po Kučanovih besedah pa je imelo tragične posledice tudi dejstvo, da del takratne slovenske politike ni zmogel moči za odpor okupatorjem in je sprejel njegovo oblast in orožje. Dodal je, da so zločin povojnega nasilja izrecno in večkrat obsodili predstavniki države, obsodili so ga nekdanji partizani. »Zato ne zdaj in ne pred prihodnostjo z ničemer ni mogoče opravičiti novega netenja sovraštva. Toliko manj z zamolčevanjem ali opravičevanjem zločinov, povzročenih v sodelovanju z okupatorji, ali s poskusi, da bi zgodovinske spore dedov postavili za cilje mladih rodov Slovencev,« je opomnil.

Kučan se je na kratko dotaknil tudi aktualnega političnega dogajanja. Po njegovih

Levo udeleženci proslave na Trgu republike, desno pohodniki na Poti ob žici okupirane Ljubljane

RTV SLOVENIJA

besedah je zaupanje v politiko majhno in se samo po sebi ne bo okrepilo: »Politična elita si ga mora zaslužiti in se zanj boriti. Zlasti vlada.« Kot je dejal, mora vlada pokazati, da si želi razumevanja in podpore ljudi ter mora preveriti svoje načrte skozi javni dialog.

Zbranim na Trgu republike je pozdravne besede namenil tudi ljubljanski žu-

pan Zoran Janković. Organizatorji so slovesnost naslovili Pod svobodnim soncem. Režiser kulturnega programa Iztok Tury je v zgodovinski pregled vojne umestil partizanske in zavezniške pesmi, ki so jih izvedli številni pevci in glasbeniki. Nastopili so TPPZ Pinko Tomažič, moški zbori Valentin Polanšek, Foltej Hartman in Slava Kla-

vora ter mladinski pevski zbor OŠ Jurija Dalmatina ob spremljavi Rudarske godbe Hrastnik, policijskega orkestra in orkestra Slovenske vojske. Program je popestril nastop garde Slovenske vojske. Sodelovali so tudi zastavonoše veteranskih organizacij in nosilci bojnih zastav.

Slovesnost je sovpadla z zadnjim

dnevom pohoda po Poti ob žici. Skoraj 35 kilometrov dolgo pot okoli Ljubljane, kjer je med vojno stala žičnata ograja italijanskih in pozneje nemških okupatorjev, so napolnili ljubitelji pohodništva in tekači Tekajo trojk. Predsednik republike Pahor je včeraj tudi položil venec pred grobnico narodnih herojev v Ljubljani. (STA)

DRŽAVNA PROSLAVA V KRIŽANKAH - Predsednik državnega zbora Milan Brglez

Svoboda je spoštovanje različnosti

V raznolikem kulturnem programu z naslovom *Objemi me, svoboda*, je sodeloval tudi Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič

LJUBLJANA - Kot bi naš narod ne trpel dovolj pod okupatorjem, smo si s povojnimi poboji globoko rano zadali še sami, je v slavnostnem govoru na predsinocni državni proslavi ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne v ljubljanskih Križankah poudaril predsednik državnega zbora Milan Brglez. Izpostavil je tudi pomen upora zoper okupatorje.

»Sedemdeset let pozneje je zadnji čas, da pokopljemo naše mrtve. To od nas ne zahteva le naša zgodovina in civilizacija, katere del smo, temveč tudi dejstvo, da smo ljudje,« je dejal Brglez. Pri tem je opozoril na nujnost zavedanja, kaj svoboda sploh je: »Svoboda je to, da zmoremo spoštovati različnost, predvsem pa je svoboda to, da smo odgovorni za svoja dejanja.«

Proslave ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne so se udeležili tudi predsednik republike Borut Pahor, premier Miro Cerar, predsednik državnega

sveta Mitja Bervar ter nekateri ministri, poslanci, državni svetniki in predstavniki političnih strank.

Proslava v Križankah - njen začetek so naznanile salve z ljubljanskega gradu -

je ponudila raznolik kulturni program z naslovom *Objemi me, svoboda*, ki ga je režirala Katja Pegan. S pesmimi upora, popularno glasbo ter narodno glasbo Evrope in ZDA so nastopajoči »obudili čas za-

nosa, zmage, čutnosti in svobode«. Glasbo v prepletu Tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinko Tomažič, Orkestra Slovenske vojske, Policijskega orkestra, Facke Orchestra, pevcev Tinkare Kovač, Omarja Naberja, Ane Vipotnik, Sandre Feketijske, Karin Zemljič in Katje Sever so v svoje gibe ujeli plesalci v koreografiji Mihe Krušiča. V ozadju so filmi Maje Weiss, Dena Baruce in drugih pripovedovali zgodbe dokumentarnih posnetkov osvoboditve evropskih in slovenskih mest ter vojnih dejavnosti. Slavnostni večer sta sklenila otroška pevska zbor Osnovne šole Koper in Radiotelevizije Slovenija.

Sodelovali tudi zastavonoše veteranskih organizacij in nosilci bojnih zastav. Pred proslavo je predsednik republike Pahor sprejel predstavnike Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije. Na ljubljanskih Žalah je tudi položil venec na Spomenik padlim in umrlim v boju proti okupatorjem Slovenije 1941-1945.

HVALA ZA VAŠ DOPRINOS K OHRANITVI SLOVENSKE IDENTITETE IN BESEDE.
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA ŽELI PRIMORSKEMU DNEVNIKU ŠE DOLGA LETA SLUŽENJA SVOJEMU POSLANSTVU!

www.zkb.it

TRST - V Stalnem gledališču FJK delo povzeto po Shakespearu

Romeo in Julija izpovedujeta svojo ljubezen tudi v muzikalu

Ljubi in spremeni svet. Tako (si) pojeta zaljubljena Romeo in Julija. Tragično zgodbo mladih veronskih zaljubljenec, pripadnikov sovražnih premožnih družin, so predelali tudi v muzikal. Priredba v žanr, ki je zadnja leta še posebej priljubljen, se je sicer rodila v Franciji, vendar so jo v Italiji uspešno prevzeli (in prevedli) leta 2013. Od takrat, točneje od 2. oktobra 2013, ko je muzikal *Romeo & Giulietta*. Ama e cambia il mondo (*Romeo & Julija*. Ljubi in spremeni svet) znanega producenta Davida Zarda prvič obnove občinstvo veronske Arene, se novodobna *Romeo in Julija* predstavlja predvsem mlademu občinstvu. In v »rojstnem mestu« svetovno znanih mladih zaljubljenec se je začela uspešna pot nadvse ambicioznega projekta. Monumentalno postavljeno uprizoritev je Stalno gledališče FJK vključilo v svojo ponudbo. Z velikim spektaklom, ki si ga je v tržaškem teatru Rossetti mogoče ogledati še danes, se tudi zaključuje letošnji niz, namenjen muzikalu.

Ali sploh še kdo ne pozna ljubezenske zgodbe med najstnikoma Julijo (14 let) in Romeom (16 let)? Vnela se je na prvi pogled, vendar sta mlada pripadala mogočnim družinama, Kapuleti (Julija) in Montecchi (ali Montague, Romeo), ki sta bojevali neizprosno vojno za prevlado v Veroni. Vojvoda je pripadnike ene in druge nenehno pozival k pomiritvi, vendar brez pravega učinka. »Žrebci« ene in druge družine so se obnašali razposajeno in objestno; ko so se srečali, so se izzivali, včasih igrivo, včasih bolj agresivno. Vse do krvavega spopada, v katerem je Julijin bratranec Tibald ubil Romeovega prijatelja Merkucija, Romeo pa je nato zabodel Tibalda. Sledil je tragičen epilog ...

Gerard Presgurvic, avtor glasbe in besedila, je te ključne elemente, povzete po Shakespearovem svetovno znanim delu, še posebej izpostavil. V italijanščino je besedilo prevedel Vincenzo Incenzo. Kot je razvidno, vsebinsko muzikal ne odstopa od poznane zgodbe, novo preobleko mu daje predvsem s hitrim tempom prežeta glasba, bučno izvajana (posneta) in skoraj kriče odmeta. Vse je zelo glasno, kar kaže na to, da je bil spektakel zasnovan za velika prizorišča, letna gledališča ali športne dvorane. Trditev krepi nadalje podatek, da so muzikal doslej samo v Milanu (Arcimboldi) in Trstu izvedli v zaprtem

V muzikalu splet igre med ljubeznijo (desno) in smrtjo

gledališkem prostoru. Potreben je namreč velik in primerno opremljen oder, da sprejme celotno »mašinerijo« in sceno; med drugim je prav scenografija Barbare Mapelli med glavnimi aduti uprizoritve. Pripravila je namreč ogromne vrtljive panoje, ki se s projekcijami spreminjajo, ob tem pa še z-

lo posrečene uvodne projekcije na zastor. Režiser Giuliano Peparini se je odločil za zelo dinamično dogajanje na odru, kar je podkrepil z akrobatsko zasnovano koreografijo Veronice Peparini, kateri pa sta povsem umanjali skladnost in nežnost. Zvočniki so bili »naviti« tako, kot se spodobi za pred-

stave na prostem ali še prostornejših prizoriščih, kot je velika dvorana tržaškega teatra Rossetti. Interpreti so pevsko dobro opravili nalogo, čeprav bi težko trdili, da smo razumeli peti tekst. Uprizoritev, ki si jo je doslej ogledalo nad 500 tisoč oseb, je pripravljena za velike množice, katere osvaja z

mogočno in bogato postavitvijo. Z vsebinskega in tudi scenskega vidika predstavitve nesmrtna ljubezenska zgodba ne nadgrajuje, kar pa občinstva ne moti. Odmevi so bili tudi v Trstu tako viharji, kot je predstava hitra, glasna in vpadljiva.

Breda Pahor

GORICA - Premiera v Kulturnem domu

Rigoletto Operne akademije Križ

Dobra interakcija med solisti, zborom in najmlajšimi pevci - Jutri ponovitev v Kulturnem domu v Trstu

Mednarodno Operno akademijo Križ pri Trstu je leta 2008 ustanovil maestro, mednarodno priznani operni basist Alessandro Svab. Pod pokroviteljstvom pokrajinskega šolskega urada Furlanije Julijske krajine Akademija združuje otroke in mlade v svoje specialistično oblikovane programe namenjene pridobivanju in izpopolnjevanju znanja iz opernega petja. Osnovna ideja izhaja iz želje po povezovanju mladih različnih narodnosti z umetnostjo, v tem primeru z operno dejavnostjo. Poseben oddelek Akademije je tudi iniciativa Mladi ... na oder (Ragazzi ... all'opera). Namen tega projekta je najmlajšim približati operni svet s pomočjo specialističnih didaktičnih metod, ki potekajo pod strokovnim vodstvom uveljavljenih glasbenih pedagogov. Z zborovskim petjem, nastopanjem na odru in izvedbo oper, prilagojenih njihovi starosti, razkrivajo mlajšim generacijam lepoto sveta opere in tako bodočo publiko vzgajajo z ljubeznijo do operne glasbe. Iniciativa je nedvomno uspešnica, saj se število mladih udele-

Prizor iz opere Rigoletto

KDG

žencev na sezono giba med tri in štiri tisoč. Prihajajo iz tržaške, goriške in videmske pokrajine ter tudi širše slovenske. Letos poleg italijanskih pevcev sodelujejo še mladi iz Rusije, Ukrajine, Malte in Slovenije. Največ tujih gostov prihaja iz Rusije. Maestro Alessandro Svab je zadnja leta poučeval na različnih ruskih glasbenih pedagoških ustanovah in tako privabil v Italijo veliko število mladih nadobudnih pevcev iz Rusije.

Ob koncu študijskega programa Akademija na oder postavi opero. S tem

mladi pridobijo izkušnje z nastopanjem. Letos je bil na vrsti *Rigoletto* Giuseppea Verdija. Na predpremiери in premieri 7. in 8. maja, ki sta potekali v Kulturnem domu v Gorici, je poleg pevcev solistov in zbora Akademije, sodeloval še Mešani pevski zbor Fran Venturini od Domja. Solopevci so suvereno nastopali v dramaturško zapletenih vlogah opere *Rigoletto*. Te zahtevajo, poleg življenja v gledališko zgodbo, tudi odlično pevsko tehniko. Kljub mladosti so osrednje vloge Federico Buttazzo (Mantovski grof), Ksenija

Proshina (Gilda) in Massimiliano Svab (Sparafucile), ob ljubitelju petja Pieropaolu Cappuccilliju (*Rigoletto*), pripravili pohvalno dobre nastope. Pevski nastavki so bili osnovani na trdnih temeljih vokalnih tehnik, glasovi so bili pripovedni v prepletu strastnih čustev, odlična je bila njihova igra. Predvsem pa dobra interakcija med solisti, zborom in najmlajšimi pevci, je pripomogla h grajenju napevosti med liki. Vsi nastopajoči so se potrudili, da so tragično zgodbo *Rigoletta* okarakterizirali z vso potrebno dramo.

Operna akademija bo z *Rigolettom* turnejo nadaljevala jutri v Kulturnem domu v Trstu ob 20. uri, zatem pa bodo krenili v Čedad in kraje San Vito al Tagliamento, Artegna, Maniago in Olgiate Olono. V dopoldanskem času bodo prilagojene predstave z otroci namenjene najmlajšemu občinstvu osnovnih in srednjih šol. Za odraslo poslušalstvo pa bodo večerne postavitve z udeležbo zbora starejših dijakov in z izvedbo celotne opere.

Metka Sulič

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje

prireja v četrtek, 18. junija, enodnevni izlet za člane na svetovno razstavo Expo 2015.

Število mest je omejeno. Informacije in prijave na podružnicah Banke.

Official Sponsor

REFORMA UPRAV V FJK - Pobuda Mladih za prihodnost

Zaščito Slovencev zagotoviti s statuti

Informativni večer namenjen osveščanju mladih

NABREŽINA - V Grudnovi hiši v Nabrežini se je odvijala okrogla miza, ki so jo priredili Mladi za prihodnost (MZP), mladinska sekcija SSK, v sodelovanju s svetniško skupino SSK Devin Nabrežina. Glavna tema večera je bila reforma krajevnih uprav in njeni učinki na prebivalstvo, s posebnim poudarkom na Slovence. Srečanje je bilo namenjeno predvsem mladim, da bi spoznali kaj pravzaprav predvideva reforma in katera bo vloga izvoljenih v novih upravnih enotah.

Na okrogli mizi sta sodelovala deželni svetovalec SSK in podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec ter odvetnik Marko Jarc. Kot je poudaril Gabrovec, se je sprejemanje reforme odvijalo v zatišju: večino ljudi ne zanimajo take tematike. Veliko ljudi torej ne ve, zakaj je pravzaprav prišlo do te reforme, katere spremembe vnaša in katere so posledice. Cilj reforme je zmanjšanje stroškov, ki naj bi ga dosegli z racionalizacijo sistema krajevnih uprav in medobčinskim združevanjem. Reforma zato predvideva povezovanje občin v tako imenovane medobčinske unije (Unioni Territoriali Intercomunali), ki bi združevale današnje občine. Pri tem pa se postavljajo prva vprašanja, na primer ali bi te unije omogočale zaščito manjšine oziroma manjšinskih območij znotraj teritorija samih uni. Nekateri se z reformo ne strinjajo in so zaradi tega vložili prizive, ki imajo nekaj možnosti za zmago, čeprav pravega izida ne moremo vnaprej predvidevati. Odvetnik Jarc je prepričan, da lahko kaj dosežemo z dobro politično potjo: »Važno bo sedaj pisanje statutom, s katerimi lahko zajamčimo spoštovanje zakonov, ki predvidevajo zaščito slovenske manjšine v Italiji tudi znotraj uni«.

LJUBLJANA - Predstavitev v okviru 13. koroških dnevov

Publikacija Gledat, kaj delajo ...na avstrijskem Štajerskem

LJUBLJANA - V dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani je pred dnevi potekala predstavitev dvojezične publikacije Gledat, kaj delajo (Shauen was sie machen), s podnaslovom Vpogledi v slovensko zgodovino in kulturo na avstrijskem Štajerskem. Na dogodku, ki je spadal v 13. koroške kulturne dneve v Ljubljani, je spregovorila mag. Susanne Weitlaner, predsednica Kulturnega društva Člen 7 za avstrijsko Štajersko, Pavlova hiša, ki je delo izdalo.

V uvodu je posebej izpostavila, da se o slovenski narodni skupnosti na Koroškem veliko ve in sliši, da pa je manj poznano dejstvo, da je tudi na avstrijskem Štajerskem priznana in dejavna slovenska manjšina. Pojasnila je, da je predstavljena publikacija nadaljevanje projekta, ki se je pričel v okviru Evropske kulturne prestolnice Maribor 2012, v nadaljevanju pa je, ob obnovitvi stalne razstave o zgodovini Slovencev na Štajerskem v Pavlovi hiši v Potrni, minulo leto nastal tudi obširen katalog. Susanne Weitlaner je med drugim še dejala, da je naslov dela povzet po znani ljudski pesmi Gremo na Štajersko, gledat, kaj delajo. Pri tem je poudarila, da gre na tem prostoru prav ljudski glasbi posebna zahvala za ohranitev slovenske besede.

V nadaljevanju je podrobno predstavila vsebino publikacije, ki je razde-

Susanne Weitlaner in urednik kataloga David Kranzenbilder

ROŠA

du naj bi bila predstavljena aktualna situacija avtohtonih etničnih in jezikovnih manjšin v Avstriji, v nadaljevanju pa je osrednji poudarek namenjen slovenski narodni manjšini v zvezni deželi Štajerski. Susanne Weitlaner je pri tem večkrat poudarila, da ureditev pravic uporabe in pouka materinega jezika ureja avstrijska državna pogodba iz leta 1955, da pa zapisane pravice še do danes niso v vseh točkah uresničene.

Na dogodku je beseda tekla tudi o številnih štajerskih krajevnih imenih

Oddaja Alpe Jadran tokrat z dvema prispevkoma Rai FJK

TRST - Na majskem popotovanju po deželah Srednje Evrope se je televizijska ekipa deželnega sedeža RAI odpravila na obisk v podružnico Tržaškega astronomskega observatorija pri Bazovici, ki je namenjena ne le znanstvenikom, temveč vsem ljubiteljem opazovanja nebesnih teles. Opazovalno postajo s sodobnim sistemom za optično in radijsko opazovanje je sredi '60 let ustanovila tedanja direktorica Margherita Hack, ena najuglednejših astrofizikark vseh časov, in jo kmalu preoblikovala v institucijo mednarodnega pomena. Zaradi dotrajanosti je bila zvezdarna zadnja leta zaprta, letos pa je njena dejavnost spet zaživela z obnovitvijo prostorov in nakupom novega teleskopa. Reportažni zapis je nastal v avtorstvu urednice Deve Pincin. V nadaljevanju oddaje Alpe Jadran bodo gledalci obiskali bavarski Repair cafe, kjer prostovoljci pokvarjenim predmetom vdahnejo novo življenje, pozabavali se bodo z madžarsko vokalno skupino in si ogledali južnotirolski lovski muzej v baročnem gradu Wolfsturn. Sodelavci hrvaške televizije bodo predstavili zgodbo o idilični istrski pekarnici, narkar bodo spoznali plešoče madžarske babice ter odkrivali zdravilne učinke poprove mete iz Eichenau na Bavarskem. Nocojšnjo epizodo bo sklenila zgodba o tržaškem zbiralcu starih radijskih aparatov, ki jo je pripravila urednica Rai Tiziana Toglia. Temu so posvetili tudi posebno razstavo v tržaškem Muzeju gledališča in glasbe, v katerem je zanimanje obiskovalcev najbolj pritegnila zbirka starih radiev. Na sporedu nocoj, ob 20.50, s ponovitvijo v četrtek, 14. maja ob isti uri.

Izlet na Dobrote slovenskih kmetij

TRST - Kmečka zveza prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave Dobrote slovenskih kmetij, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuj. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslo-mak. Razstavo bo spremljal bogat kulturni program in pester sejamski del. Na prireditvenem prostoru bodo tudi delavnice domače obrti s predstavitvijo pletarstva, filcanja volne, vezenja in kvačkanja. Obiskovalci bodo lahko domače dobrote tudi poskusili in kupili.

Avtobus bo odpeljal iz Boljunca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00 uri. Cena izleta je 55 evrov in vsebuje: prevoz, ogled razstave, kosilo ter ogled Ptuijske kleti s pokušno tipičnih domačih vin. Vpis v uradih KZ v TS tel. 040-362941; GO tel. 0481-82570 ter Čedad tel. 0432-703119 do srede, 20. maja.

Učitelj plezanja se je ponesrečil

GUMIN - Med vodenjem tečaja plezanja se je včeraj okrog 9.30 na pobočju gore Glemine nad Guminom hudo ponesrečil 62-letni gorski inštruktor planinskega društva CAI Paolo Cozzarolo iz Čedad. Kljub dvojnemu privezu je zaradi zdrsa padel kakih 40 metrov globoko po skalnati steni. Posegli so gorski reševalci in služba 118, ki je ranjenca najprej prenesla v bolnišnico v Guminu nato pa v Videm, kjer so ga na intenzivni negi sprejeli s pridržano prognozo.

Promet na avtocesti

PALMANOVA - Družba Autovie Venete je včeraj sporočila, da so v prvem štirimesečju 2015 v primerjavi z enakim obdobjem lani zabeležili 2,4-odstoten porast prometa na avtocestnih odsekih, ki jih upravljajo. Število avtomobilov se je povečalo za 2,58%, blagovni transport pa za 2,14%. Porast ocenjujejo kot pokazatelj postopnega okrevanja gospodarstva.

Smrti izid obračuna v domu za ostarele

PORDENON - V bolnišnici v kraju San Vito al Tagliamento je včeraj umrl 92-letni Luigi Sist iz Porcie pri Pordenonu. Starostnik je po več tednih podlegel posledicam agresije s strani 87-letnega moškega iz kraja San Martino al Tagliamento, s katerim sta si delila sobo v domu za ostarele. Napadalec bo zdaj moral odgovarjati zaradi nenaklepne umora.

ROŠA

ONLUS DORČE SARDOČ
Sklad I Fondazione

S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

OBRAZEC 730-1 dohodki

730

CONTRIBUENTE - ZAVEZANEC

91013840318

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sarđoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim in manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sarđoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Davčna številka Sklada Dorče Sarđoč je: 91013840318

KMEČKA
associazione agricoltori
ZVEZA

KZ - Zeleni sistem, referenčno podjetje za izpolnjevanje prijave dohodkov in zbiranja prispevka 5 tisočink.

Vsem, ki bodo 5 tisočink namenili skladu, bo KZ priznavala popust pri izpolnjevanju obrazca 730.

Gorica
Korzo Verdi 51
tel. 0481 82570
fax 0481 549824

Trst
ul. Ghega 2
tel. 040 362941
fax 040 361389

Čedad
ul. Manzoni 31
tel./fax 0432 703119

MOSKVA - Putin na mogočni paradi ob 70-letnici zmage nad nacifašizmom

Spomin na sovjetske žrtve, a tudi na zahodne zaveznike

»Enoblokovski svetovni red spodkopava globalno stabilnost,« svari ruski premier

MOSKVA - Nekdanja Sovjetska zveza je utrpela največje izgube, a tudi do- ločila izid druge svetovne vojne, je na vče- rajšnji vojaški paradi v Moskvi na dan zmage dejal ruski predsednik Vladimir Putin, ki je istočasno izrazil hvaležnost za- hodnim zaveznikom za njihov prispevek za končanje največje morije v zgodovini človeštva.

»Danes obeležujemo 70. obletnico zmage v veliki domoljubni vojni. Danes se ponovno zavedamo, kako velika je bila zmaga nad nacizmom. Ponosni smo, da so naši očetje in dedi premagali to tem- no silo,« je v govoru na paradi dejal Pu- tin, ki so mu družbo delali številni sveto- vni voditelji, med drugim iz Kitajske, In- dije, Kube, Srbije in nekdanjih sovjetskih republik.

Ruski predsednik je spomnil, da je bilo dogajanje pred vojno strašno nauk za celotno mednarodno skupnost. »Raz- svetljena Evropa ni dovolj hitro prepoznala velike grožnje nacistične ideologije in tu- di danes nam zgodovina znova govori, da moramo ostati oprezni. Ne smemo po- zabiti, da je ideologija rasne večvrjedn- sti vodila v najbolj krvavo vojno v zgodo- vini,« je opozoril Putin.

Ob tem je dejal, da je bilo med voj- no več evropskih držav okupiranih, Sov- jetska zveza pa je utrpela največje izgube. »Najboljše nacistične enote so bile posla- ne v Rusijo. Njihova moč je bila osredo- točena v Sovjetski zvezi. Odločilne bitke druge svetovne vojne so se bile tu,« je po- udaril. Med drugo svetovno vojno je Sov- jetska zveza po ocenah izgubila 27 mili- jonov vojakov in civilistov.

Zato po njegovem tudi ni presenet- ljivo, da je Rdeča armada na koncu zasedla Berlin in končala vojno. »Celoten narod se je boril za svobodo in rešil domovino, določil izid vojne in rešil evropske drža- ve pred nacizmom,« je dejal ruski pred- sednik. A ob tem je poudaril, da Rusija ce- ni napore in muke veteranov iz vsega sve- ta, ki so se borili na bojiščih. »Ta zmaga bo vedno ostala veličastna stran v zgodo- vini naše države. A moramo se spom- niti tudi naših zaveznikov v protinacistič- ni koaliciji. Hvaležni smo prebivalstvu Velike Britanije, Francije in ZDA za nji- hov prispevek za doseg te zmage,« je po- vedal ruski voditelj. Hvaležnost je izrazil tudi drugim antifašističnim silam v šte- vilnih državah, tudi Nemčiji.

Sodelovanje zaveznikov je bilo po njegovih besedah dober primer združe- vanja moči držav za mir in stabilnost. »Te vrednote so postale temelj povojnega sve- tovnega reda. Vzpostavljene so bili Zdu-

ženi narodi in moderen sistem medna- rodne prava. Te institucije so se izka- zale za učinkovite pri reševanju konflik- tov in sporov,« je povedal ruski predse- dnik. A obenem je opozoril, da je zadnje de- setletje moč videti opuščanje osnovnih načel mednarodnega sodelovanja. Po nje- govih besedah so bili opazni poskusi vzpo- stavitve enoblokovskega svetovnega reda. »Takšna mentaliteta spodkopava global- no stabilnost,« je opozoril.

Zato je pozval k sodelovanju med- narodne skupnosti, da se vzpostavi sistem enakopravne varnosti za vse države, ki bi učinkovito naslovil vse grožnje in bi temeljil na neblokovskih načelih stabilnosti. »Le to nam bo omogočilo vzdrževanje mi- ru po celotnem svetu,« je še dejal Putin.

Na paradi je sicer sodelovalo več kot 16.000 vojakov in 200 vojaških vozil. Med najsodobnejšo vojaško opremo je bil naj- novejši model oklepnega tanka T-14, ka- terega glavna prednost je, da v njem ni voznika. Upravlja se ga na daljavo iz izo- lirane oklepne kapsule. Konstruktorji trdijo, da je tank neuničljiv in da lahko vzdrži vsak napad. Poleg tega so Rusi raz- kazali še jedrske raketne sisteme in slavni tank T-34 iz časa druge svetovne vojne. Moskvo je preletelo tudi več kot 100 vo- jaških letal.

Na paradi so se sicer poleg ruskih vojaških sil predstavile tudi enote iz de- setih drugih držav, med drugim iz Sri- je, Kitajske, Belorusije in Kazahstana. Za- hodne države niso poslane svojih vodite- ljev na parado zaradi zaostrenih odnosov z Rusijo, ki so posledica različnih stališč glede ukrajinske krize. A Putin se je la- hko veselil družbe voditeljev okoli 20 držav. Med njimi so bili še voditelji Egip-

ta, Južnoafriške republike, Venezuele, Mongolije, Vietnam, Zimbabveja, Azer- bajdžana, Armenije, Belorusije, Kazah- stana, Kirgizistana, Turkmenistana, Tad- žikistana, Abhazije in Južne Osetije.

V Moskvi je včeraj bil tudi sloven- ski zunanji minister Karl Erjavec, ki pa se parade ni udeležil, temveč je bil navzoč na drugih slovesnostih ob okrogli obletnici. Med drugim je položil cvetje na grob ne- znanega vojaka ob obzidju Kremlja. (STA)

Putin v sprevedu 250.000 svojcev padlih v vojni in dva prizora z mogočne vojaške parade ob 70-letnici zmage nad nacifašizmom

ANSA

EVROPSKA UNIJA - Predsedniki in premierji držav članic

V Bruslju dan Evrope

Pred 70 leti nasprotniki na bojiščih, danes najbližji partnerji, zavezniki in prijatelji

BRUSELJ - Voditelji Evropske unije so včeraj obeležili dan Evrope, s katerim so se spomnili Schumanove deklaracije, predloga političnega so- delovanja v Evropi, ki bi zagotavljalo trajen mir med evropskimi narodi. Vo- ditelji 28 članic EU so v skupni izjavi zapisali, da danes slavijo združeno Ev- ropo, ki je vstala iz pepela druge sve- tovnje vojne. Pod skupno izjavo so se podpisali vsi predsedniki in premier- ji držav EU. Med podpisniki sta še predsednika Evropske komisije in Ev- ropskega sveta Jean-Claude Juncker in Donald Tusk.

»Pred 65 leti je Schumanova de- klaracija sklenila, da lahko le s preki- nitvijo kroga nasilja in maščevanja na- še družbe skupaj dosežejo trajnostno

varnost in blaginjo. Samo v enotnosti je lahko Evropa ohranila mir. To je bil začetek evropskega združevanja, a še vedno se je veliko evropskih držav bo- rilo za svobodo pred avtoritarnimi re- žimi,« so zapisali v skupni izjavi.

Voditelji so dodali, da ne bodo nikoli pozabili katastrof druge sveto- vne vojne, ki jo je sprožilo sovraštvo do ljudi in narodov. »Pred 70 leti so si naša ljudstva stala nasproti na bojiščih. Danes smo najbližji partnerji, zavez- niki in prijatelji,« so še zapisali. Ob tem so zatrdili, da je njihova odgovornost promocija miru, svobode, demokra- cije, solidarnosti in blaginje tako v Ev- ropi kot po svetu. »Enotni v EU bomo nadaljevali s to nalogo,« so zaključili.

Evropske institucije so ob vče-

rajšnjem dnevu Evrope priredile dan odprtih vrat. Več tisoč ljudi je obiskalo sedež Evropske komisije v Bruslju. »Srečujejo uradnike, ki niso birokra- ti ali evrokrati, temveč so ljudje, ki jim je mar in se dotikajo življenj Evropej- cev,« je povedal podpredsednik ko- misije Maroš Šefčovič.

Z dnevom Evrope v EU obele- žujemo obletnico t. i. Schumanove de- klaracije, ko je Schuman v govoru v Parizu 9. maja 1950 predlagal novo obliko političnega sodelovanja v Ev- ropi, ki bi zagotavljala trajen mir med narodi Evrope. Z dnem Evrope se kon- čuje tudi t. i. teden Evrope. Rdeča nit vrste dogodkov, ki so se v okviru ted- na Evrope zvrstili letos pod sloganom Okusi Evrope, je hrana.

svet slovenskih organizacij

Svet slovenskih organizacij
vošči Primorskemu dnevniku
vse najboljše ob visokem jubileju
in mu z besedami
pisatelja Alojza Rebule kliče:
Naprej v nove čase s Prešernom
v srcu, odprti k sočloveku,
odprti zgodovini.

ITALIJA - Množični pohod Gibanja 5 zvezd iz Perugie v Assisi

Desettisoči na pohodu za državljanski dohodek

Poskusi dialoga z levico DS - Berlusconi poziva desnico, naj se poveže v »republikanski« stranki

PERUGIA/GENOVA - Gibanje 5 zvezd je včeraj okrepilo politično pobudo za uvedbo ti. državlanskega dohodka z množičnim pohodom od Perugie do Assisija. Izbrali so tradicionalno »franciškansko« pot mirovnškega gibanja in prehodili 19 kilometrov. Pohod je vodil Beppe Grillo, ob njem je korakal Gianroberto Casaleggio, z njima pa skoraj vsi parlamentarci in številni somišljeniki gibanja. Morda jih ni bilo prav 50 tisoč, kot je preko twitterja slavil Grillo, gotovo pa je bilo udeležencev več deset tisoč.

G5Z predlaga minimalni dohodek 780 evrov za vse državljane. Ta znesek je po izračunih ločnica med človeškim dostojanstvom in revščino. Pod to mejo danes v Italiji životari okrog 10 milijonov ljudi, upokojenci s socialno pokojnino, brezposelni, prekamni. Vsem naj bi zagotovili minimalni dohodek, ki pa bi ga izgubil, kdor bi v treh letih zavrnil vsaj tri delovne ponudbe.

Okrog tega predloga, za katerega bi bilo treba zagotoviti izdatna finančna sredstva (parlamentarci G5Z trdijo, da to ni problem), se spleta poskusi dialoga z levico Demokratske stranke. Njen nekdanji načelnik v poslanski zbornici Roberto Speranza je včeraj Grillo javno ponudil pogajalsko mizo, ki jo je lider G5Z sicer zavrnil, spravljujevi pa je bil vodja poslanske skupine Luigi Di Maio, rekoč, da pogajalsko omizje že deluje v senatni komisiji za delo.

Na desni pa se je včeraj ponovno pojavil Silvio Berlusconi in šel v Genovo podpret svojega delfina Giovannija Totija, ki kandidira za predsednika Ligurije in upa v presenečenje spriči delitev v levi sredini. Berlusconi je pozval desno sredino k složnosti, morda v neki »republikanski« stranki po vzoru konservativcev v ZDA. Po shodu je Berlusconi padel, ko je stopil s podstavka za govorniškim pultom. Takoj se je pobral in v šali obtožil levico, da mu ga je nastavila, četudi gre za podstavke, ki ga organizatorji njegovih shodov redno uporabljajo spriči njegove ne prav orjaške postave.

Minimalni dohodek bi vsakomur zagotovil svobodno in dostojanstveno življenje, trdijo somišljeniki Gibanja 5 zvezd

ANSA

BENETKE - Predstavlja se 136 umetnikov iz 53 držav

Odprli likovni bienale

Zlatega leva za najboljšega umetnika je prejel Adrian Piper iz ZDA, za nacionalno postavitev pa Armenija

BENETKE - V beneških Vrtovih in Arzenalu so včeraj uradno odprli 56. mednarodni umetnostni bienale. Glavna razstava prinaša dela 136 umetnikov, 89 držav se predstavlja v nacionalnih paviljonih. Včeraj so razglasili tudi nagrajence bienala. Zlatega leva za najboljšega umetnika je prejel Adrian Piper iz ZDA. Zlati lev za najboljšo nacionalno postavitev je pripadel Armeniji, srebrnega leva za najobetavnejšega mladega umetnika pa je prejel Im Heung-Soon iz Južne Koreje. Zlatega leva za življenjsko delo je prejel ganski umetnik El Anatsui, zlatega leva za uspešno delo na področju umetnosti pa ameriška kurtorica Susanne Ghez.

Mednarodna umetnostna razstava v Benetkah ob 120-letnici prireditve ponuja številne presežke. Kar 136 umetnikov iz

53 držav predstavlja več kot 700 del, v nacionalnih paviljonih pa so na ogled dela umetnikov iz 89 držav. Na bienalu so pripravili tudi razstavo o zgodovini bienala, ki v obliki, kot ga poznamo danes, obstaja od leta 1999, ter 44 spremljevalnih dogodkov. Glavna mednarodna razstava bienala Vse prihodnosti sveta je postavljena v razstavišču Vrtov in v Arzenalu. Osrednje prizorišče razstave je Arena, kjer berejo iz Kapitla Karla Marxa in izvaja jo druge performativne dogodke. Slovenijo na bienalu zastopa Jaša s projektom Zaklop/Nasilna nuja za utelešeno prisotnost. Glavno sporočilo Jaševe postavitev je, da je mogoče s sodelovanjem in izmenjavo idej posredovati sporočilo o možnih spremembah in upanju.

Umetnostni bienale bo v Benetkah odprto do 22. novembra.

NEPAL - Poziv Združenih narodov na pomoč

Prejeli le 22 od potrebnih 415 milijonov dolarjev

Prostovoljci na delu med ruševinami naselja Bungmati v bližini Katmanduja

ANSA

KATMANDU - Združeni narodi so sporočili, da so prejeli le 22 milijonov od 415 milijonov dolarjev, ki so jih želeli zbrati za pomoč Nepal po nedavnem rušilnem potresu. Zato so pozvali k znatnemu povečanju pomoči. Predstavnik ZN v Nepal Jamie McGoldrick je opozoril, da izgubljajo bitko s časom za dostavo pomoči na oddaljena območja pred monsunskim obdobjem, ki se začne junija, saj so nekatera od njih dostopna samo peš.

Silovit potres z magnitudo 7,8 je pred natanko dvema tednoma zahteval več kot 7800 smrtnih žrtev, mnogi so

ostali brez strehe nad glavo. »Od zaprosenih 415 milijonov dolarjev za podporo nujnim humanitarnim intervencijam smo prejeli zgolj 22,4 milijona dolarjev. To je treba dramatično povečati,« je pozval McGoldrick.

»Potrebe po pomoči ostajajo velike in nujno potrebujemo sredstva, da bi ljudje dobili streho nad glavo in druge potrebe pred začetkom monsunskega obdobja,« je opozoril. Potres je uničil skoraj 300.000 domov, 16.000 ljudi je bilo poškodovanih. Več kot 100 ljudi je umrlo tudi v Indiji in na Kitajskem. (STA)

MAKEDONIJA - Spopadi med policijo in večjo oboroženo skupino

Streljanje v Kumanovem

Desetine ranjenih in menda vsaj trije mrtvi med policisti - Šlo naj bi za teroriste iz bližnjega Kosova

KUMANOVO - V mestu Kumanovo na severu Makedonije od včeraj zjutraj poteka obsežna policijska operacija proti za zdaj neznani oboroženi skupini. Pri tem naj bi bili po neuradnih informacijah ubiti trije policisti. V spopadih, ki so se začeli nekaj pred 5. uro zjutraj, je bilo ranjenih več policistov posebnih enot. Po poročanju makedonske tiskovne agencije Mia so 20 ranjenih ljudi prepeljali v klinični center v Skopju. Trije policisti naj bi podlegli ranam.

V narodnostno mešanem Kumanovu je bilo zjutraj slišati streljanje. Mesto je preletaval helikopter, tja pa so bile napotene policijske sile iz celotne države. Prebivalcem so ukazali, naj ne zapuščajo domov. Po neuradnih informacijah naj bi se policija spopadla z večjo oboroženo skupino, ki naj bi štela okoli 70 pripadnikov.

Ministrstvo za notranje zadeve je nato pojasnilo, da je policija v Kumanovu posredovala, potem ko je dobila informacije, da se je v pretežno albanskemu delu tega mesta utaborila oborožena teroristična skupina iz sosednje države, ki naj bi pripravljala teroristične napade na državne institucije. Skupina naj bi v Makedonijo vstopila nezakonito. Predstavniki ministrstva so razkrili, da je policija naletela na srdit odpor, saj so se oboroženci odzvali z avtomatskim orožjem in granatami. Podrobnosti o žrtvah niso razkrili.

Evakuacija otrok z območja spopadov

ANSA

Zaskrbljenost nad dogajanjem v Kumanovu je že izrazilo slovensko zunanje ministrstvo, ki je na Twitterju sporočilo, da pozorno spremlja situacijo. Ameriško veleposlaništvo v Makedoniji pa je izrazilo sožalje zaradi smrtnih žrtev. Gre za prvo institucijo, ki govori o smrtnih žrtvah spopadov, medtem ko makedonske oblasti tega še niso potrdile.

Pred slabimi tremi tedni je okoli 40 oboroženih in zamaskiranih oseb z oznakami Osvobodilne vojske Kosova (OVK) prečkalo mejo med Kosovom in Makedonijo ter

Peking: ZDA v poročilu o kitajski vojski izkrivlja dejstva

PEKING - Kitajsko obrambno ministrstvo je sporočilo, da ameriško poročilo o kitajski vojaški moči, v katerem obtožuje Peking, da pospešeno gradi otoke na spornem območju v Južnokitajskem morju, izkrivlja dejstva. ZDA tudi obtožujejo Peking, da s pomočjo kibernetičnih napadov zbira informacije o ameriških obrambnih programih. Tiskovni predstavnik obrambnega ministrstva v Pekingu Geng Yansheng v izjavi za javnost ni neposredno omenil pridobivanja ozemlja v Južnokitajskem morju, je pa dejal, da ima Kitajska pravico vzdrževati suverenost na tem območju. Pentagon je v letnem poročilu kongresu zatrdil, da je Kitajska v spornih vodah do konca lanskega leta ustvarila že 800 hektarjev zemljišč.

Med begom iz iraškega zapora 49 mrtvih

BAGDAD - Med množičnim begom iz zapora na severu Iraka je bilo ubitih 16 paznikov in 33 jetnikov. Iz zapora v Halisu v pokrajini Dijala, 75 kilometrov od Bagdada, je pobegnilo 48 zapornikov, med katerimi je bilo tudi devet skrajnežev Islamske države. Upor v zaporu je izbruhnil ponoči, ko so jetniki paznikom odvzeli orožje. Kasneje je iraška policija sporočila, da so skrajneži za napad na zapor uporabili automobile bombe. Odgovornost za incident je prevzela skupina, povezana z Islamsko državo, ki je sporočila, da je bil napad usklajena operacija njenih pripadnikov in z njo povezanih zapornikov.

V strmoglavljenju vojaškega letala v Seville štirje mrtvi

SEVILLA - V strmoglavljenju vojaškega tovornega letala tipa airbus A400M v španski Seville so umrli štirje ljudje, so sporočile lokalne oblasti. Dve osebi naj bi bili huje ranjeni. Španski premier Mariano Rajoy je pred tem sporočil, da je bilo na krovu letala od osem do deset ljudi. Letalo je strmoglavilo skoraj takoj po vzletu na nenaseljen predel nekaj več kot kilometer severno od letališča v Seville, ki so ga po nesreči za eno uro zaprli. Na krovu letala naj bi bili španski uslužbenci Airbusa, ki so opravljali testni polet.

LETALIŠČE FVG - RONKE

URNIK POLETOV OD 29. MARCA DO 24. OKTOBRA 2015

ODHODI					
ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
14.15	15.50	1---5--	FR8135	738	
14.15	15.50	--3----	FR8135	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
9.40	11.30	--3----	VY6713	320	od 24.6. do 9.9.
12.35	14.25	-----6-	VY6713	320	samo 13.6.
15.05	16.50	-----6-	VY6713	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
18.00	19.20	-2-4-6-	FR8955	738	
CATANIA					
13.15	15.50	-----6-	AZ1366	AT7	od 6.6. do 26.9.
11.40	14.15	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
21.55	23.10	#	FR169	738	do 1.8. in od 1.9.
17.20	18.35	1---5--	FR169	738	od 3. do 31.8.
21.55	23.10	-234-6-	FR169	738	od 4. do 29.8.
22.35	23.50	-----7	FR169	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
6.50	7.55	12345--	AZ1350	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
18.55	20.00	12345--	AZ1352	AT7	
MUNICH					
7.00	8.00	123456-	LH1939	CR9	
8.55	9.55	-----7	LH1939	CR9	
12.50	13.50	--4---	LH1935	CR9	do 30.7. in od 3.9.
12.55	13.55	123-567	LH1935	CR9	do 2.8. in od 31.8.
12.55	13.55	1-3--6-	LH1935	CR9	od 3. do 29.8.
17.00	18.00	12345-7	LH1937	CR9	do 2.8. in od 31.8.
17.00	18.00	-2-45-7	LH1937	CR9	od 4. do 30.8.
NEAPELJ					
10.10	11.40	12345--	AZ1702	AT7	
9.00	10.30	-----6-	AZ1702	AT7	od 9.5. do 26.9.
18.00	19.30	-----7	AZ1702	AT7	
RIM (Fiumicino)					
7.10	8.15	#	AZ1356	320	
8.05	9.10	123456-	AZ1354	E75	do 1.8. in od 7.9.
8.05	9.10	-2-----	AZ1354	E75	od 4.8. do 1.9.
11.20	12.25	#	AZ1358	320	
17.40	18.35	#	AZ1364	E75	
TRAPANI					
8.40	10.20	-2---6-	FR8648	738	
14.30	16.10	--4---	FR8648	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
21.15	23.35	1---5--	FR7265	738	
21.15	23.35	--3----	FR7265	738	od 3. do 28.8.

PRIHODI					
ODHOD	PRIHOD	PLANIRAN	LINIJA	LETALO	OPOMBE
ALGHERO					
12.20	13.50	1---5--	FR8134	738	
12.20	13.50	--3----	FR8134	738	od 2. do 30.9.
BARCELONA					
07.00	8.55	--3----	VY6712	320	od 24.6. do 9.9.
11.00	12.55	-----6-	VY6712	320	samo 13.6.
12.30	14.25	-----6-	VY6712	320	od 20.6. do 12.9.
BARI					
16.15	17.35	-2-4-6-	FR8954	738	
CATANIA					
16.25	19.00	-----6-	AZ1367	AT7	od 6.6. do 26.9.
14.50	17.25	-----7	AZ1366	AT7	od 7.6. do 27.9.
LONDON (Stansted)					
18.20	21.30	#	FR168	738	do 1.8. in od 1.9.
13.45	16.55	1---5--	FR168	738	od 3. do 31.8.
18.20	21.30	-234-6-	FR168	738	od 4. do 29.8.
19.00	22.10	-----7	FR168	738	od 2. do 30.8.
MILAN (Linate)					
8.30	9.35	12345--	AZ1351	AT7	ne leti od 3. do 31.8.
20.40	21.45	12345--	AZ1353	AT7	
MUNICH					
11.20	12.15	#	LH1934	CR9	do 2.8. in od 31.8.
11.20	12.15	1-3--6-	LH1934	CR9	od 3. do 29.8.
15.15	16.10	12345-7	LH1936	CR9	do 2.8 in od 31.8.
15.15	16.10	-2-45-7	LH1936	CR9	od 4. do 30.8.
21.40	22.35	#	LH1938	CR9	
NEAPELJ					
12.15	13.45	12345--	AZ1701	AT7	
11.05	12.35	-----6-	AZ1701	AT7	od 9.5. do 26.9.
20.05	21.35	-----7	AZ1701	AT7	
RIM (Fiumicino)					
9.20	10.30	#	AZ1357	320	
14.55	16.10	#	AZ1365	E75	
19.05	20.15	12345-7	AZ1361	E75	do 31.7. in od 6.9.
19.05	20.15	1-----	AZ1361	E75	od 4.8. do 1.9.
21.25	22.35	#	AZ1363	E75	
TRAPANI					
6.30	8.15	-2---6-	FR8647	738	
12.20	14.05	---4---	FR8647	738	od 6. do 27.8.
VALENCIA					
18.35	20.50	1---5--	FR7264	738	
18.35	20.50	--3----	FR7264	738	od 3. do 28.8.

PLANIRANJE: 1-Ponedeljek; 2-Torek; 3-Sreda; 4-Četrtek; 5-Petek; 6-Sobota; 7-Nedelja; #-Vsak dan
LETALSKO DRUŽBE = AZ-Alitalia, FR-Ryanair, LH-Lufthansa, VY-Vueling
LETALA = 319-Airbus A319, 320-Airbus A320, 738-Boeing B737.800, AT7-ATR72, CR7-Bombardier CRJ700, CR9-Bombardier CRJ900
ODHODI IN PRIHODI PO LOKALNEM ČASU/PREVERITE ZADNJE POSODOBITVE NA <http://www.aeroporto.fvg.it/>
Letalske družbe in tour operaterji lahko spremenijo urnik poletov brez predhodnega obvestila

ŽELEZNIŠKA POSTAJA V TRSTU

VOZNI RED VLAKOV VELJAVEN OD 14. DECEMBRA 2014 DO 13. JUNIJA 2015

ODHODI			Proga TRST-BENETKE			PRIHODI		
URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.15	(RV)	Tržič (5.38), Portogruaro (6.23), Mestre (7.08), Benetke (7.20)	6.16	(BUS)	Červinjan (5.20), Tržič (5.41). ⁽¹⁾	6.16	(RV)	Benetke (5.20), Tržič (5.41). ⁽¹⁾
6.10	(RV)	Tržič (6.32), Portogruaro (7.23), Mestre (8.08), Benetke (8.20)	6.42	(R)	Portogruaro (5.29), Tržič (6.15). ⁽¹⁾	6.42	(R)	Benetke (5.29), Tržič (6.15). ⁽¹⁾
6.16	(FB)	Mestre (7.40) nadaljuje do Milana (Obvezna rezervacija)	7.22	(R)	Portogruaro (6.09), Tržič (6.55) ⁽¹⁾	7.22	(R)	Benetke (6.09), Tržič (6.55) ⁽¹⁾
6.20	(R)	Tržič (6.43), Červinjan (6.55), nadaljuje za Palmanovo (7.07), Videm (7.22), Carnia (8.13) ⁽¹⁾	7.40	(R)	Červinjan (7.04) Tržič (7.16) iz Carnie (5.35), Videm (6.38), v Palmanovo (6.53) ⁽¹⁾	7.40	(R)	Benetke (7.04) Tržič (7.16) iz Carnie (5.35), Videm (6.38), v Palmanovo (6.53) ⁽¹⁾
6.38	(FB)	Tržič (7.01), Portogruaro (7.31), Mestre (8.14) nadaljuje do Turina (Obvezna rezervacija)	7.46	(IC)	Mestre (5.50), Portogruaro (6.35), Tržič (7.23) (Obvezna rezervacija)	7.46	(IC)	Mestre (5.50), Portogruaro (6.35), Tržič (7.23) (Obvezna rezervacija)
6.45	(FA)	Mestre (8.24) nadaljuje do Rima (Obvezna rezervacija)	8.18	(R)	Portogruaro (7.05), Tržič (7.51). ⁽¹⁾⁽³⁾	8.18	(R)	Benetke (7.05), Tržič (7.51). ⁽¹⁾⁽³⁾
7.15	(RV)	Tržič (7.38), Portogruaro (8.23) Mestre (9.08), Benetke (9.20)	8.40	(R)	Červinjan (8.05), Tržič (8.17), iz Trbiža (6.00) preko Vidma (7.38) in Palmanove (7.53) ⁽¹⁾⁽³⁾	8.40	(R)	Benetke (8.05), Tržič (8.17), iz Trbiža (6.00) preko Vidma (7.38) in Palmanove (7.53) ⁽¹⁾⁽³⁾
7.21	(IC)	Tržič (7.44), Portogruaro (8.30), Mestre (9.12), nadaljuje v Rim (Obvezna rezervacija)	8.46	(RV)	Benetke (6.41), Mestre (6.53), Portogruaro (7.37), Tržič (8.23)	8.46	(RV)	Benetke (6.41), Mestre (6.53), Portogruaro (7.37), Tržič (8.23)
7.50	(RV)	Tržič (8.13), Červinjan (8.25), nad. za Palmanovo (8.37), Videm (8.52) ⁽¹⁾⁽³⁾	9.10	(R)	Červinjan (8.35), Tržič (8.47), iz Trbiža (6.35) preko Vidma (8.08) in Palmanove (8.23) ⁽¹⁾⁽³⁾	9.10	(R)	Červinjan (8.35), Tržič (8.47), iz Trbiža (6.35) preko Vidma (8.08) in Palmanove (8.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
8.15	(RV)	Tržič (8.38), Portogruaro (9.23), Mestre (10.08), Benetke (10.20)	9.46	(RV)	Benetke (7.41), Mestre (7.53), Portogruaro (8.37), Tržič (9.23)	9.46	(RV)	Benetke (7.41), Mestre (7.53), Portogruaro (8.37), Tržič (9.23)
9.15	(RV)	Tržič (9.38), Portogruaro (10.23), Mestre (11.08), Benetke (11.20)	11.46	(RV)	Benetke (9.41), Mestre (9.53), Portogruaro (10.37), Tržič (11.23)	11.46	(RV)	Benetke (9.41), Mestre (9.53), Portogruaro (10.37), Tržič (11.23)
9.38	(FB)	Tržič (10.01), Portogruaro (10.31), Mestre (11.14), nadaljuje do Turina (Obvezna rezervacija)	12.08	(FB)	Iz Turina v Mestre (10.20), Portogruaro (11.04), Tržič (11.45) (Obvezna rezervacija) ⁽¹⁾⁽³⁾	12.08	(FB)	Iz Turina v Mestre (10.20), Portogruaro (11.04), Tržič (11.45) (Obvezna rezervacija) ⁽¹⁾⁽³⁾
12.15	(RV)	Tržič (12.38), Portogruaro (13.23), Mestre (14.08), Benetke (14.24)	12.46	(RV)	Benetke (10.41), Mestre (10.53), Portogruaro (11.37), Tržič (12.23)	12.46	(RV)	Benetke (10.41), Mestre (10.53), Portogruaro (11.37), Tržič (12.23)
12.20	(R)	Tržič (12.44), Červinjan (12.56), nadaljuje za Palmanovo (13.07), Videm (13.22), Trbiž (15.00) ⁽¹⁾	13.40	(RV)	Červinjan (13.04) Tržič (13.16) iz Vidma (12.38) preko Palmanove (12.53) ⁽¹⁾	13.40	(RV)	Červinjan (13.04) Tržič (13.16) iz Vidma (12.38) preko Palmanove (12.53) ⁽¹⁾
13.01	(IC)	Tržič (13.24), Portogruaro (13.59), Mestre (14.52). Nadaljuje do Rima (Obvezna rezervacija)	14.22	(FB)	Iz Turina za Mestre (12.47), Portogruaro (13.21) Tržič (13.59) (Obvezna rezervacija) ⁽²⁾⁽⁴⁾	14.22	(FB)	Iz Turina za Mestre (12.47), Portogruaro (13.21) Tržič (13.59) (Obvezna rezervacija) ⁽²⁾⁽⁴⁾
13.15	(RV)	Tržič (13.38), Portogruaro (14.23), Mestre (15.08), Benetke (15.20)	14.40	(RV)	Červinjan (14.05) Tržič (14.17) iz Vidma (13.38) preko Palmanove (13.53) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	14.40	(RV)	Červinjan (14.05) Tržič (14.17) iz Vidma (13.38) preko Palmanove (13.53) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾
13.20	(R)	Tržič (13.43), Červinjan (13.55), nadaljuje za Palmanovo (14.07), Videm (14.22), Carnia (15.13) ⁽¹⁾⁽³⁾	14.46	(RV)	Benetke (12.41), Mestre (12.53), Portogruaro (13.37), Tržič (14.23)	14.46	(RV)	Benetke (12.41), Mestre (12.53), Portogruaro (13.37), Tržič (14.23)
13.46	(R)	Tržič (14.13), Červinjan (14.25), nadaljuje za Palmanovo (14.37), Videm (14.52) ⁽¹⁾⁽³⁾	15.10	(R)	Červinjan (14.35), Tržič (14.47), iz Carnie (13.21) preko Vidma (14.01), Palmanova (14.23) ⁽¹⁾	15.10	(R)	Červinjan (14.35), Tržič (14.47), iz Carnie (13.21) preko Vidma (14.01), Palmanova (14.23) ⁽¹⁾
14.15	(RV)	Tržič (14.38), Portogruaro (15.23), Mestre (16.08), Benetke (16.20)	15.46	(RV)	Benetke (13.41), Mestre (13.53), Portogruaro (14.37), Tržič (15.23)	15.46	(RV)	Benetke (13.41), Mestre (13.53), Portogruaro (14.37), Tržič (15.23)
15.15	(RV)	Tržič (15.38), Portogruaro (16.23), Mestre (17.08), Benetke (17.20)	16.10	(RV)	Červinjan (15.35), Tržič (15.47), iz Carnie (14.27) preko Vidma (15.08), Palmanova (15.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	16.10	(RV)	Červinjan (15.35), Tržič (15.47), iz Carnie (14.27) preko Vidma (15.08), Palmanova (15.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾
16.15	(RV)	Tržič (16.38), Portogruaro (17.23), Mestre (18.08), Benetke (18.20)	16.46	(RV)	Benetke (14.41), Mestre (14.53), Portogruaro (15.37), Tržič (16.23)	16.46	(RV)	Benetke (14.41), Mestre (14.53), Portogruaro (15.37), Tržič (16.23)
16.50	(R)	Tržič (17.13), Červinjan (17.25), nadaljuje za Palmanovo (17.37), Videm (17.52), Trbiž (19.25) ⁽¹⁾⁽³⁾	17.46	(RV)	Benetke (15.41), Mestre (15.53), Portogruaro (16.37), Tržič (17.23)	17.46	(RV)	Benetke (15.41), Mestre (15.53), Portogruaro (16.37), Tržič (17.23)
17.01	(FB)	Tržič (17.24), Portogruaro (17.58), Mestre (18.42), nadaljuje do Milana (Obvezna rezervacija)	18.10	(RV)	Červinjan (17.35), Tržič (17.47), iz Trbiža (15.45), Videm (17.08), preko Palmanove (17.23) ⁽¹⁾⁽³⁾	18.10	(RV)	Červinjan (17.35), Tržič (17.47), iz Trbiža (15.45), Videm (17.08), preko Palmanove (17.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
17.15	(RV)	Tržič (17.38), Portogruaro (18.23), Mestre (19.08), Benetke (19.20)	18.39	(IC)	Iz Rima v Mestre (16.46), Portogruaro (17.30), Tržič (18.16) (Obvezna rezervacija)	18.39	(IC)	Iz Rima v Mestre (16.46), Portogruaro (17.30), Tržič (18.16) (Obvezna rezervacija)
17.20	(R)	Tržič (17.44), Červinjan (17.56), nadaljuje za Palmanovo (18.07), Videm (18.22), Carnia (19.13) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	18.46	(RV)	Benetke (16.41), Mestre (16.53), Portogruaro (17.37), Tržič (18.23)	18.46	(RV)	Benetke (16.41), Mestre (16.53), Portogruaro (17.37), Tržič (18.23)
17.50	(R)	Tržič (18.13), Červinjan (18.25), nadaljuje za Palmanovo (18.37), Videm (18.52), Trbiž (20.25) ⁽¹⁾⁽³⁾	19.10	(R)	Červinjan (18.35), Tržič (18.47), iz Carnie (17.21), Videm (18.01), preko Palmanove (18.23) ⁽¹⁾⁽³⁾	19.10	(R)	Červinjan (18.35), Tržič (18.47), iz Carnie (17.21), Videm (18.01), preko Palmanove (18.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
18.15	(RV)	Tržič (18.38), Portogruaro (19.23), Mestre (20.08), Benetke (20.20)	19.46	(RV)	Benetke (17.41), Mestre (17.53), Portogruaro (18.37), Tržič (19.23)	19.46	(RV)	Benetke (17.41), Mestre (17.53), Portogruaro (18.37), Tržič (19.23)
18.20	(R)	Tržič (18.43), Červinjan (18.57), nadaljuje za Palmanovo (19.08), Videm (19.22) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	20.10	(RV)	Červinjan (19.35), Tržič (19.47), iz Carnie (18.27), Videm (19.01), preko Palmanove (19.23) ⁽¹⁾⁽³⁾	20.10	(RV)	Červinjan (19.35), Tržič (19.47), iz Carnie (18.27), Videm (19.01), preko Palmanove (19.23) ⁽¹⁾⁽³⁾
18.50	(R)	Tržič (19.13), Červinjan (19.25), nadaljuje za Palmanovo (19.37), Videm (19.52), Carnia (20.40) ⁽¹⁾⁽³⁾	20.46	(RV)	Benetke (18.41), Mestre (18.53), Portogruaro (19.37), Tržič (20.23)	20.46	(RV)	Benetke (18.41), Mestre (18.53), Portogruaro (19.37), Tržič (20.23)
19.15	(RV)	Tržič (19.38), Portogruaro (20.23), Mestre (21.08), Benetke (21.20)	21.10	(R)	Červinjan (20.35), Tržič (20.47), iz Carnie (19.21), Videm (20.08), preko Palmanove (20.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾	21.10	(R)	Červinjan (20.35), Tržič (20.47), iz Carnie (19.21), Videm (20.08), preko Palmanove (20.23) ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁵⁾
20.15	(R)	Tržič (20.38), Portogruaro (21.24) ⁽¹⁾⁽³⁾	21.22	(FB)	Iz Turina v Mestre (19.49), Portogruaro (20.29), Tržič (20.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)	21.22	(FB)	Iz Turina v Mestre (19.49), Portogruaro (20.29), Tržič (20.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)
20.40	(ICN)	Tržič (21.05), nadaljuje za Gorico (21.30), Videm (21.56), iz Benetk v Rim (Obvezna rezervacija)	21.46	(FA)	Iz Rima v Mestre (20.21) (Obvezna rezervacija)	21.46	(FA)	Iz Rima v Mestre (20.21) (Obvezna rezervacija)
21.15	(R)	Tržič (21.38), Portogruaro (22.24)	21.51	(RV)	Benetke (19.41), Mestre (19.53), Portogruaro (20.37), Tržič (21.23)	21.51	(RV)	Benetke (19.41), Mestre (19.53), Portogruaro (20.37), Tržič (21.23)
22.06	(IC)	Tržič (22.28), Portogruaro (23.13), Mestre (00.05) (Obv. rezerv.)	22.22	(FB)	Iz Milana v Mestre (20.46), Portogruaro (21.29), Tržič (21.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)	22.22	(FB)	Iz Milana v Mestre (20.46), Portogruaro (21.29), Tržič (21.59) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)
22.15	(R)	Tržič (22.38), Portogruaro (23.24) ⁽¹⁾	22.31	(FB)	Iz Turina za Mestre (20.56), Portogruaro (21.36) Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)	22.31	(FB)	Iz Turina za Mestre (20.56), Portogruaro (21.36) Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)
			23.19	(FB)	Iz Milana v Mestre (21.55) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)	23.19	(FB)	Iz Milana v Mestre (21.55) (Obvezna rezervacija) (ne vozi 31.1.)
			23.37	(IC)	Iz Rima v Mestre (21.38), Portogruaro (22.34), Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija)	23.37	(IC)	Iz Rima v Mestre (21.38), Portogruaro (22.34), Tržič (23.14) (Obvezna rezervacija)
			23.48	(FB)	Iz Milana v Mestre (22.13), Portogruaro (22.55), Tržič (23.25) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)	23.48	(FB)	Iz Milana v Mestre (22.13), Portogruaro (22.55), Tržič (23.25) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)
			0.46	(RV)	Benetke (22.41), Mestre (22.53), Portogruaro (23.37), Tržič (0.23)	0.46	(RV)	Benetke (22.41), Mestre (22.53), Portogruaro (23.37), Tržič (0.23)
			0.53	(FB)	Iz Milana v Mestre (23.22) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)	0.53	(FB)	Iz Milana v Mestre (23.22) (Obvezna rezervacija) (vozi 31.1.)

DOBERDOB - Začel se je postopek za spremembo prostorskega načrta

Spodbujali bodo razvoj pašništva

Doberdobska uprava je sprožila postopek za spremembo občinskega prostorskega načrta. V prejšnjih dneh je tehnični urad na spletni strani objavil obvestilo o imenovanju načrtovalcev, ki jim bo občina zaupala pripravo dopolnil: najboljšo, 14.711 evrov vredno ponudbo, je vložila časna naveza arhitektov, ki jo sestavljajo Paola Cigalotto, Luca di Giusto in Oscar Meneghini.

»Regulacijskega načrta s to varianto ne bomo korenito spreminjali. Gre predvsem za posodobitev tehničnih norm na kmečkih površinah, ne pa za spreminjanje namembnosti. Skušali bomo rešiti nekatere težave, s katerimi se soočajo kmetovalci, in spodbujati pašništvo,« je povedal doberdobski podžupan Daniel Jarc in pristavil: »V postopek za pripravo spremembe prostorskega načrta bomo skušali vključiti tudi naše kmete, živinorejce in občane nasploh. Razmišljamo tudi o tem, da bi priredili kakšno javno srečanje.«

Po Jarčevih besedah bodo pri pripravi spremembe prostorskega načrta vzeli v poštev prošnje, ki so jih občani vložili v prejšnjih letih, pa tudi nove predloge. »Nekateri kmetje imajo denimo težave, ker jim prostorski načrt trenutno ne dovoljuje, da bi na svojih zemljiščih postavili lopo za orodje. S spremembo načrta jim bomo to omogočili, seveda pa bodo morali upoštevati omejitve velikosti in uporabljati primerne materiale, kot je les,« je pojasnil Jarc, po katerem bo sprememba načrta upoštevala tudi deželni zakon št. 10 iz leta

2010, ki promovira vzdrževanje neobdelanih oz. zapuščenih kmetijskih in gozdnih zemljišč. »Kraška gmajna se v zadnjih letih hitro zarašča. S spremembo prostorskega načrta bomo zato skušali spodbujati ponovno uporabo teh zemljišč za pašništvo, saj se naši kmetje v zadnjih letih usmerjajo tudi v živi-

norejo. Čiščenje in vzdrževanje zapuščenih zemljišč pomaga tudi pri zmanjšanju števila klopov, ki so najbolj razširjeni ravno na zaraščenih, slabo kultiviranih površinah,« je povedal Jarc.

Sprememba prostorskega načrta bo nekaj novosti uvedla tudi na zazidanih območjih. »Po zgledu nekaterih dru-

gih občin, ki so to že storile, bomo skušali s prostorskim načrtom določiti tudi nova pravila za energetske učinkovitost objektov. Občani, ki bodo gradili energetske varnejše stavbe, bi na primer lahko imeli pravico do kakšne olajšave,« je zaključil doberdobski podžupan Daniel Jarc.

Vse bolj zaraščeno je tudi območje med Doberdobskim jezerom, Gradino in Doberdobom

BUMBACA

GORIŠKA Vojašnice priložnost

Brandolin podpira predlog Ancija

GIORGIO BRANDOLIN

»Podpiram zahteve zveze občin Ancij. Že v prihodnjih dneh bom pregledal seznam vojašnic, da bi ugotovil, v katerih bi lahko gostili pribežnike.« Tako pravi poslanec Demokratske stranke Giorgio Brandolin in pojasnjuje, da je treba na državni ravni določiti, koliko priseljencev lahko sprejme vsaka dežela. »Na zadnjem zasedanju odbora Schengen so opozorili, da se na Tridentskem in v Furlaniji Julijski krajini soočajo tako s pribežniki, ki se zatečejo v Italijo po morju, kot tudi s tistimi, ki pridejo po kopnem. Zaradi tega bom ministrstvo za notranje zadeve opozoril na to specifično Furlanije Julijske krajine in hkrati preveril, ali je tudi v naši deželi kakšna vojašnica, ki bi jo lahko namenili pribežnikom,« pravi Brandolin in nadaljuje: »Že vsaj osem mesecev poudarjam, da je treba sprejeti deželni načrt za nudenje pomoči prebežnikom in ravno toliko časa spodbujam občine, naj omogočijo prebežnikom, da opravljajo družbeno koristna dela. Nekateri župani so že poskrbeli, zato se jim zahvaljujem, drugi ne. Potem pa slišim Salvini, ki zmerja Alfano, češ da uvaja suženjstvo, ker poziva občine k izkoriščanju možnosti, ki jih ponujajo družbeno koristna dela. Nedvomno gre za dokaz politične ignorance.«

GORICA - RAI1 Omejitve zaradi filma

Posvečen je prvi svetovni vojni

V Gorici in drugih krajih Furlanije Julijske krajine bodo jutri začeli s snemanjem televizijske nanizanke v dveh nadaljevanjih »Il confine«, ki jo oboltnici prve svetovne vojne za mrežo RAI1 režira Carlo Carlei. Zaradi snemanja bo od jutri do 14. maja veljala prepoved parkiranja na delu Trga De Amicis in v delu Ulice Pellico. Od 13. maja do 15. maja ter od 19. do 22. maja bodo zaprti promet ulice Rotta, Cocevia, Monache in Raštel. Med samim snemanjem bosta Raštel in Ulica Cocevia zaprti celo pešcem. Film bodo na prvi mreži RAI predvajali v sezoni 2015-16.

FOLJAN - Renato Garibaldi je včeraj zjutraj zagledal medveda med svojimi panji

»Nisem verjel svojim očem«

Kosmatinec se je medu najedel v sadovnjaku ob kmetiji Le Giarine, ki se nahaja le dvesto metrov od županstva - Pomika se proti vzhodu

»Ko sem ga zagledal, nisem verjel svojim očem. Prepričeval sem se, da gre morda za velikega divjega prašiča. Ko sem se približal poškodovanim panjem, mi je postalo jasno, da sem imel pred sabo medveda.« Renato Garibaldi je doma iz Cerciventa v Karniji, kjer vodi turistično kmetijo. V preteklih letih je že nekajkrat imel opravka z medvedi, tako da jih kar dobro pozna. »Pred dvema letoma mi je kosmatinec v gozdu sredi Karnije s silo odprl kar 29 panjev; bil je očitno zelo lačen, v panjih pa je bilo zelo malo medu in ličink,« je včeraj za Primorski dnevnik povedal Garibaldi, ki v teh dneh živi v Gradišči pri Ločniku. Včeraj zjutraj se je okrog sed-

me ure odpravil v Foljan, kjer ima sredi velikega sadovnjaka več svojih panjev, ki jih bo v kratkem spet odpeljal v karnijsko visokogorje. »Ko sem se z avtom peljal proti Foljanu, sem pred trafiko v Ločniku opazil lepak, na katerem je pisalo, da so pred nakupovalnim središčem Tiare v Vilešu zagledali medveda. Nasmehal sem in si mislil, kako si delajo reklamo. Okrog 7.20 sem prišel do kmetije Le Giarine, kjer imam svoje panje. Zagledal sem veliko žival, ki je takoj zbežala. Najprej sem pomislil na divjega prašiča; ko sem opazil prevrnjene in odprte panje, sem razumel, da je šlo za medveda,« pravi Garibaldi in pojasnjuje, da je kosmatinec takoj zbežal in se zatekel v gozdiček. »Nemudoma sem poklical gozdne stražarje, ki so prihiteli na kraj, zavarovali območje in vsakomur prepredili, da bi se približal medvedu,« je povedal Garibaldi in pojasnil, da se kmetija Le Giarine nahaja kakih dvesto metrov za županstvom. »Nikoli ne bi pričakoval, da bi se sredi nižine srečal z medvedom. Upam, da se bo srečno vrnil v gozdove,« je zaključil pogovor čebelar iz Karnije.

Medveda so v prejšnjih dneh prvič opazili pri Codroipu, v noči s četrta na petek so ga posnele kamere na parkirišču pred trgovino Ikea in nakupovalnim središčem Tiare v Vilešu. Včeraj se je po besedah pokrajinske podpredsednice in pristojne odbornice Mare Černic ves

Medved je v Foljanu s šapami odprl več panjev in se zatem najedel medu in čebelnih ličink; ob prihodu čebelarja je zbežal v sosednji gozdiček

FOTO R. GARIBALDI

dan zadrževal med Foljanom in sosednjimi kraji. Gozdni stražarji razlagajo, da se kosmatinec po vsej verjetnosti premika proti vzhodu; avtocesto je že prečkal, zdaj ima pred sabo še železnico, nekaj krajevnih cest in precej gosto naseljeno območje. Če mu bo uspelo priti na Kras, gre pričakovati, da bo svojo pot

proti vzhodu nadaljeval tudi po občinah Zagorje in Doberdob. Njegovo potepanje naj bi se zaključilo v slovenskih gozdovih - v družbi kake medvedke.

Kdor bi medveda opazil, naj takoj kliče številko civilne zaštite 800-500300. To je še zlasti pomembno, če medveda zagledamo na cesti. (dr)

Kulturni center Lojze Bratuž

Združenje cerkvenih pevskih zborov

Zveza slovenske katoliške prosvete

vključno vabijo na slovesnost podelitve

11. Priznanja KAZIMIR HUMAR

Priznanje prejmejo:

Ivo Kovic
za dolgoletno kulturno delovanje

Štandreški cerkveni pevski zbor in Mešani pevski zbor Štandrež
ob 140-letnici delovanja

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
Ponedeljek, 11. maja 2015, ob 21. uri

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

25. obletnica Demosove vlade (16. maj 1990)

Dr. Andreja Valič Zver in Damijan Terpin

Predstavitve monografije "Demos, slovenska osamosvojitev in demokratizacija" ter pričevanje o prizadevanjih Slovencev v Italiji za demokratizacijo matične države.

Večer bo vodil zgodovinar Renato Podbersič

Četrtek, 14. maj 2015, ob 20.30

Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

GORICA - V petek potekal 17. pokrajinski kongres

SSk že razmišlja o upravnih volitvah

Na Drevoredu 20. septembra je v petek potekal 17. pokrajinski kongres stranke Slovenska skupnost (SSk) za Goriško, na katerem so imenovali delegate za deželni kongres, ki bo konec maja v Gorici, in izvolili nov pokrajinski svet, ki bo na svoji prvi seji izbral pokrajinskega tajnika in člane tajništva. Dober del petkovskega kongresa, ki ga je vodil predsednik pokrajinskega sveta SSK Silvan Primosig, je bil namenjen poročilom in razpravi. Beseda je tekla o položaju stranke, njeni krepitvi, državnih in občinskih volitvah, kmetijstvu in drugih temah, ki so SSK pri srcu.

Z enominutnim molkom so obeležili 70. obletnico konca druge svetovne vojne in se spomnili vseh njenih žrtev, pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek pa je v svojem poročilu omenil tudi 70-letnico našega dnevnika, s katerim bi radi izboljšali sodelovanje. Spomnil je na volilne rezultate SSK na zadnjih pokrajinskih, občinskih in drugih volitvah. »Na splošno smo na Goriškem potrdili svoje položaje, kljub težavam in stalnemu osipu volilne udeležbe,« je dejal Čavdek in spomnil, da se nova pomembna politična preizkušnja obeta čez dve leti, ko bodo upravne volitve v Gorici. »Nujno moramo nadaljevati z zahtevno po obnovitvi rajonskih svetov, kot jih predvideva popravek h deželnemu zakonu 1/2011, ki ga je dosegel deželni svetnik SSK Igor Gabrovec. Za občinske volitve pa se moramo vprašati, kako bo SSK nastopala. Na podlagi reforme bo goriški svet imel skoraj polovico manj svetnikov. To pomeni, da bo za izvolitev potrebnih veliko več glasov in osebnih preferenc. Tvegamo, da ne bomo v goriškem občinskem svetu imeli nobenega Slovenca, saj nam zakonodaja ne zagotavlja ničesar. Bo SSK nastopala sama ali bo njen predstavnik na drugi listi, je vprašanje, s katerim se bo morala čim prej soočiti predvsem goriška sekcija. Osebnostno mislim, da bi morala SSK biti pobudnik dveh predlogov: skupne slovenske liste ali goriške občanske liste, ki ima avtonomno politično vizijo glede prihodnosti mesta in njegove dežele ter čezmejnje vloge.« Pokrajinski tajnik je dalje izrazil nezadovoljstvo nad deželno reformo krajevnih uprav in novim državnim volilnim zakonom oz. nad določili, ki so povezana z izvolitvijo manjšinskih predstavnikov v parlament. Do teh je bil v svojem govoru zelo kritičen tudi tajnik doberdobske sekcije Marco Jarc. »Večkrat je primarni cilj v manjšinski politika le ta, da se za vsako ceno potunka nasprotnika iz drugega tabora in to ne glede na posledice. Praktičnih rezultatov takega političnega soočanja ne manjka. Vzemimo samo kot primer novi državni volilni zakon, s katerim bo izvolitev slovenskega poslanca skrajno otežkočena, če že nemogoča.

To je pa plod dela senatorke Blažinove. Uspešno ji je preprečiti največjo nevarnost in sicer, da bi lahko slovenska zbirna stranka v Italiji lahko vsaj upala na izvolitev poslanca. To, da je pod vprašajem tudi izvolitev poslanca iz vrst same Demokratske stranke, je pa le sekundarna škoda,« je bil oster Jarc. Navzroč so nagovorili tudi Karlo Mucci, ki je poročal o Slovencih v Laškem, tajnik števčarske sekcije Marjan Drufovka, ki je izpostavil pomen premoščanja individualizma in povečanja privlačnosti stranke, ter Igor Tomsič in Carlo Bresciani: prvi je poročal o reorganizaciji sovojenjske sekcije, drugi pa o delovanju goriške, ki se je v zadnjih časih posvečala predvsem vprašanju ponovne ustanovitve rajonskih svetov. O delovanju pokrajinske uprave, okoljskem resorju in svoji viziji SSK v prihodnosti je spregovorila podpredsednica pokrajine Mara Černic, Miloš Čotar se je posvetil kmetijstvu in povezavi SSK s Kmečko zvezo, Marilka Korišič pa je orisala delo, ki ga je doslej opravila skupaj z ostalima dvema goriškima občinskima svetnikoma SSK Božidarjem Tabajem in Walterjem Bandljem. Slednji je pozdravil tudi v vlogi novega deželnega predsednika SSO, pred razpravo pa so strankarske somišljenike nagovorili še podpredsednik deželnega sveta Igor Gabrovec, tržaški pokrajinski tajnik SSK Peter Močnik in deželni tajnik SSK Damijan Terpin.

Na pokrajinskem kongresu Slovenske skupnosti

BUMBACA

V jaslih Tika taka ustvarjali tudi očetje

V otroških jaslih s slovenskim učnim jezikom Tika Taka v Gorici je bil v petek prav poseben dan, saj so vzgojiteljice poskrbele za neobičajno delavnico. Malčke so v jasli pospremili očetje, ki so skupaj s svojimi sinovi in

hčerkami ustvarili izdelek za mamice ob priložnosti današnjega praznika. Vzdušje v jaslih je bilo veselo in prijetno; očetje so se predali ustvarjanju, malčki so bili nad njihovo družbo navdušeni; še zlasti večji otroci so svojim očetom razkazali jasli, pokazali so jim igrače in jim povedali, kako se z njimi igrajo. Ko so se pred kosilom poslovlili in so očetje zapustili jasli, je pri-

tekla tudi kaka solza, vendar se je takoj zatem že vrnilo veselo vzdušje, ki zaznamuje jasli Tika taka po zaslugi vestnih vzgojiteljic. Zdaj se v jaslih že pripravljajo na dan odprtih vrat, ki bo v ponedeljek, 18. maja, med 16.30 in 18.30. Kdor bi rad vpisal svoje otroke v slovenske jasli, si bo lahko ogledal prostore in se pogovoril z vzgojiteljicami.

Od konca aprila dalje beremo o neverjetno velikem številu pobud ob 70-letnici zaključka druge svetovne vojne. Pred desetimi leti sta se odvijali dve zanimivi športno rekreacijski dejavnosti. 7. maja 1945 se je nemška vojska v Ilirski Bistrici predala partizanskim silam. Šestdeset let kasneje je kajakaški klub Šilec zabeležil dogodek z nočnim spustom/baklado po Soči od izliva Pevnice do priveza v Parku pod Pevmo. Tri tedne kasneje so se goriški pohodniki dolgotrugaš ob Dnevu mladosti podali na nočni pohod od Medje vasi, mimo Jamelj, čez Kremenjak in kraško planoto, skozi Devetake, Čukišče, Vrh, Rubije, Sovodnje, ob Soči in robu Štandreža, čez Majnice in Ločnik do Gradiške in Jazbin. Z zajtrkom so jih pogostili na kmečkem turizmu Kovač. (a.r.)

Spomin na padle Sardince

Pred kostnico v Redipulji so se večeraj spomnili vojakov brigade Sassari, ki so med prvo svetovno vojno padli na goriškem Krasu. Svečanost, na kateri je bila prisotna predsednica dežele Debora Serracchiani, je priredila zveza sardinskih društev Fasi. Brigado Sassari so ustanovili leta 1915, njeni vojaki so prihajali iz raznih krajev Sardinije. Med prvo svetovno vojno je padlo dva tisoč vojakov brigade Sassari, trinajst tisoč je bilo pogrešanih in ranjenih.

Grožnjanu posvečena knjiga

V knjigarni Leg na Korzu Verdi v Gorici bodo jutri ob 18. uri predstavili ponatis knjige zgodovinarke Glorie Nemec »Un paese perfetto«, ki je posvečena doživljanjem prebivalcev istrske vasi Grožnjan od tridesetih do šestdesetih let prejšnjega stoletja. V knjigi je opisan fašistično nasilje medvojno obdobje in povojno življenje prebivalcev Grožnjana, ki so se preselili v Trst.

Zaključek akademskega leta

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo jutri ob 16.30 zaključek akademskega leta Univerze za tretje starostno obdobje. Po pozdravu predsednika bo nastopil operni pevec Eugenio Leggiadri Gallani ob spremljavi pianistke Sabine Arru. Zapel bo tudi zbor Univerze za tretje starostno obdobje.

Koncert v palači De Grazia

V palači De Grazia v Ulici Oberdan v Gorici bo jutri ob 18. uri koncert z naslovom »Balladen und Balladesken«. Nastopila bosta tenor Josef Protschka in pianist Peter Bortolfdeldt; vstop bo prost.

Primorskemu dnevniku čestitamo za

70-letno

opravljanje neprecenljivega kulturno-zgodovinskega, informativnega, jezikovnega in povezovalnega poslanstva v korist Slovencev in slovenstva.

Obenem želimo, da bi isto vlogo ohranil tudi v bodoče in se uveljavil med najsodobnejšimi mediji.

Vsem sodelavcem se zahvaljujemo za dolgoletno uspešno sodelovanje z našo ustanovo.

Predsednik Enrico Gherghetta
s Pokrajinskim odborom in svetom

GORICA - Obeležili 50-letnico delovanja na Goriškem

Skavtski zlati jubilej

Zlati jubilej slovenskega skavtskega gibanja na Goriškem je v četrtek v pričevarnih sogovornikov, ki so oblikovali tokratni večer pod lipami, ponudil raznovrstno mavrico odtenkov polni mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž. Da bi bil sprehod skozi kolektivni spomin goriške skavtske organizacije čim bolj popoln, je tokratno omizje sooblikovalo precejšnje število sogovornikov. Publika je s sogovorniki »aktivno sodelovala«: dvorana se je večkrat od srca nasmejala in pripovedovalcem 50-letne zgodovine prisrčno ploskala.

Prvi je spregovoril Ivo Jevnikar (Krot-

ki bivol), predstavnik tržaških skavtov in skavtinja, ki so bili starejši brati in sestre za skavtsko organizacijo. Jevnikar se je osredotočil na obdobje v šestdesetih letih, ko so bili tržaški skavti most za ustanovitev tega gibanja tudi na Goriškem. Omenil je vlogo duhovnika Jožeta Prešerna pri ustanovitvi prve skupine goriških skavtinja (1963). Omenil je ob tem še izjemno vlogo, ki jo je odigrala otroška revija Pastirček. V ponazoritev je izbral odlomke iz pisma Nika Klanjščka, Iznajdljivega kragulja, ki je reviji pisal, kako si želi skavtov tudi v Gorici. Klanjšček je bil med prvimi dvanaestimi goriškimi skavti, ki so 7. junija 1965

obljubili na jurjevanju tržaških skavtov na Fernetičih. Na večeru pod lipami je ob prisotnosti prof. Martina Krannerja, ki je takrat dal zagon za ustanovitev skavtskega gibanja v Gorici, govoril tudi o prvem taboru v Tinnjem logu (1965). O drugi generaciji skavtov sredi sedemdesetih in nato v osemdesetih letih je spregovoril Mauro Leban (Močni bober), dolgoletni načelnik organizacije. Predstavil je rast skavtske organizacije (na taboru leta 1981 je bilo 150 članov), približevanje in rivalstvo s tržaško pokrajino ter novo pot po letu 1987, ko so goriški skavti naslonili na metodologijo sorodne italijanske

Udeleženci srečanja

BUMBACA

skavtske organizacije Agesci. Osemdeseta leta v skavtski organizaciji je predstavil tudi dolgoletni duhovni asistent Marjan Markežič (Neukrotljivi medved), ki v skavtizmu vidi predvsem možnost za mlade, da vzpostavijo pristen odnos do bližnjega in da se naučijo odgovornosti. Zametki skavtskega gibanja so se v tem obdobju pojavili v Sloveniji: ustanovitelj Peter Lovšin (Bojeviti bober) se je »kalil« pri goriških skavtih. Njegova pripoved je bila zanimiva ne samo zaradi spominov na taborjenja, pač pa tudi zaradi anekdot o prevažanju »prepovedane« skavtske literature čez »Ruso hišo«. Duhovnik Karlo Bolčina (Pojoči nosorog) se je svoje skavtske poti spomnil skozi duhovne asistente, ki so oblikovali pot goriškega skavtizma. Omenil je g. Kazmirja Humarja, enega prvih stebrov skavtizma v Gorici, g. Marjana Markežiča, ki je s svojim prihodom vnesel svežino, ter p. Marka Rupnika, ki je bil v organizaciji prisoten v prelomnem obdobju ob koncu osemdesetih let. Omenil je, da se današnje

pomanjkanje duhovnih poklicov žal občuti tudi pri skavtski organizaciji.

Zadnji dve desetletji so skozi svoje izkušnje orisali trije voditelji. Mirjam Černic (Nasmejana mravlja) je orisala uvajanje nove skavtske metodologije po zgledu sorodne italijanske organizacije Agesci v začetku devetdesetih let ter stike, ki so se vzpostavljali z novonastalo slovensko skavtsko organizacijo (ZSKSS). Ivo Cotič (Športni orel) je povelj vzporednice med voditeljstvom in starševstvom: skavtski prijemci so po njegovem učinkoviti tudi v družini. Hkrati je poudaril, da je danes vloga voditelja neprimereno težja kot v preteklosti zaradi družbenih sprememb. Cotičevo razmišljanje je nadaljeval tudi David Bandelj (Iznajdljivi gams), zdajšnji pokrajinski načelnik goriškega dela skavtske organizacije. Skavtizem je po njegovem mnenju danes bolj aktualen kot kdajkoli prej prav zato, ker je družba zamajala tista temeljna vprašanja odločanja, ki jih skavtizem postavlja v ospredje.

Goriški skavti z Jevnikarjem med srečanjem v Kulturnem centru Lojze Bratuž

BUMBACA

TRŽIČ - Znanost za najmlajše

Tudi matematika in geometrija sta zabavni

Malčki iz vrtca Sonček (levo); števerjanski učenci (spodaj)

BONAVENTURA, CV

Med protagonisti včerajšnjega zadnjega dne festivala znanstvene komunikacije v Trzinu so bili tudi malčki iz goriškega vrtca Sonček in učenci osnovne šole Alojz Gradnik iz Števerjana, ki so svoje prikaze posvetili matematiki in geometriji. Števerjanski otroci so v Trzinu pojasnili delovanja računalja Pascalina, predhodnika današnjih računalnikov, ki ga je izumil Francoz Blaise Pascal leta 1642. Deluje na principu zobatih koles in pri seštevku nad 9 znal izvede prenos na naslednjo mesto. Princip, ki ga je uporabil Pascal pri sestavljanju tega računalja, se še danes uporablja za števce kilometrov pri avtomobilih, števce porabe elektrike in podob-

no. Poleg tega so števerjanski učenci razložili tudi, kako moramo uporabljati Napierova palčice, da so nam v pomoč pri množenju in deljenju.

Otroci iz vrtca Sonček so izdelali lepenkaste pikapolonice z različnimi števili pik; s pomočjo kock so nato iskali pikapolonice z ustreznim številom pik. Poleg tega so se učili, kakšni so geometrijski liki z žeblički in elastikami, skupaj s svojimi učiteljicami so sestavili tudi tombolo, na kateri so trikotniki, kvadrati in krogi različnih barv nadomestili številke. Tombolo so tudi preizkusili skupaj z malimi obiskovalci festivala, eden izmed njih je zmagal in si za nagrado prislužil nekaj piškotov.

POMNIKI MORIJE - V Plavah je bilo veliko vojaško pokopališče

Ostala le kapelica

Na travniku ob Soči je bilo pokopanih 3401 Italijanov in 145 avstro-ogrskih vojakov

Potovanje po Soški dolini je vedno prijetno, saj jo je narava obdarovala z enkratnimi lepotami, ki se odražajo v strmih in poraščenih bregovih ter v modrini reke. Cesta ob Soči je sicer ovinkasta in vozniku ne dovoljuje, da bi se preveč oziral naokrog, tem bolj pri vožnji po dolini uživajo sopotniki.

Če se vozimo iz Gorice proti Kanalu, bomo takoj po gostišču Dermota, malo pred Plavami, vozili mimo dolgega travnika, ki se razteza na levi strani ceste tik Soče. Travnik nam ne bo ničesar povedal, ker je podoben desetinam travnikov v Soški dolini, če pa si najdemo čas in se ustavimo na majhnem parkirnem prostoru na levi strani ceste, bomo pod cesto zagledali manjšo stavbo, ki jo pravkar restavrirajo. Do nje peljejo v zemljo skopane stopnice. Šele ko pridemo do nje, bomo ugotovili, da gre za manjšo kapelico, ki so jo zgradili italijanski vojaki v času prve svetovne vojne. O tem se bomo prepričali, ko vstopimo v kapelico. Razna vojaška poročila navajajo, da so cerkvico, ki so jo posvetili sv. Alojzu (San Luigi), zgradili pripadniki brigade Firenze decembra 1916, torej v času, ko so tam okrog divjali srditi boji. To potrjuje tudi deloma ohranjena spominska plošča v kapelici. V njej je ohranjeno še nekaj drugih plošč, ki so jih po vojni tam vgradili sorodniki nekaterih padlih oficirjev. Kapelica je bila veliko let v popolnem razsulu in ovita z gosto robido, pred kakim letom pa so jo začeli obnavljati člani nekega italijanskega kulturno-zgodovinskega združenja.

Kapelica je namreč edini ostanek velikega vojaškega pokopališča, ki je zasedalo ves veliki travnik, o katerem smo govorili malo prej. Na njem so že med vojno pokopavali italijanske vojake, ki so padli med več kot dvestimi spopadi na bližnjem griču Prižnica in na pobočjih Kučka, zlasti pri zasedlu Zagora. O zloglasni Prižnici in strahotah, ki so se na njej odvijale, smo na kratko opisali v enem prejšnjih prispevkov iz rubrike Pomniki morije. Tudi mala Zagora bo ostala zapisana v zgodovini prve svetovne vojne kot kraj trpljenja in smrti za obe vojskujoci se armadi. Prižnico in Zagoro je zelo pretresljivo opisala dunajska novinarka in pi-

Kapelica v Plavah leta 1916

M.MUTO

Kapelica danes

VIP

Pokopališče ob Soči pri Plavah leta 1923

VIP

sateljica Alice Schalek, ki je prve boje položaje obiskala konec aprila 1916 in pri tem veliko besed namenila majorju Stanku Turudiji in njegovim hrabrim borcem 22. dalmatinskega pešpolka ter legendarnemu polku dunajskih strelcev, znanih pod imenom Hoch-und Deutschmeister. Na drugi strani fronte pa so krvaveli borci brigad Ravenna, Forlì, Firenze, Avellino in drugih. Po podatkih, ki jih je zbral generalni komisariat za padle pri italijanskem obrambnem ministrstvu, je na pokopališču pri Plavah počivalo 3546 vojakov (3401 Italijanov in 145 avstro-ogrskih vojakov). Pokopališče so uredili po vojni v zgodnjih dvajsetih letih, ko so na tisti travnik prenesli tudi posmrtno ostan-

ke pokopanih na manjših pokopališčih v okolici. Na njegovo željo so tik po vojni, leta 1919, na to pokopališče prinesli tudi truplo generala Giovannija Prellija, ki je umrl v Bologni, a je želel počivati zraven svojih vojakov. Zato so pokopališče v Plavah poimenovali po njem. Pokopališče, ki je preseglo več lepih nagrobnih spomenikov, so ukinili sredi tridesetih let. Vse grobove so prekopali, posmrtno ostanke pa prenesli v veliko kostnico na Oslavju. Dobili so mesto v desnem stolpu kostnice. Generala Prellija pa so pokopali v Redipulji skupaj z drugimi petimi generali. Med njimi je on edini, ki ni padel v vojni. Obnovljeno kapelico naj bi slovesno odkrili v naslednjih mesecih. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU V NOVI GORICI: danes, 10. maja, ob 17. uri satirična komedija »Tartuffe« (Molière). 12. maja ob 20. uri gibalno - gledališka monopredstava »Britev: duet za performerja in njegov karakter«, prireja KUD Krea, informacije in predprodaja vstopnic Barbara Poša Belingar, tel. 00386-31338204, kud.krea@gmail.com. 13. in 14. maja ob 20. uri »Gospa Bovary« (Nebojša Pop Tasić); informacije na blagajna.sng@siol.net ali po tel. 003865-3352247.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici ob 20.45: 15. maja bo dobrodelni koncert pianista Stefana Bollanija (predprodaja na viva.ticket). Več na [www3.comune.gorizia.it/teatro](http://www.www3.comune.gorizia.it/teatro).

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI: 14. maja ob 20. uri »Stand up šov« z Vidom Valičem; informacije in predprodaja vstopnic vsak delavnik 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred pričetkom prireditve (tel. 003865-3354016, blagajna@kulturnidom-ng.si).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 15. maja bo koncert skupine Area Open Project. Informacije pri blagajni gledališča v Trziču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatro-monfalcone.it.

V VRTOJBI: v Mladinskem centru bo danes, 10. maja, ob 20. uri gledališka predstava o življenju tržaškega Slovence, vojaka 97. Avstrogrškega polka, ki se je leta 1914 boril na ruski fronti. Gledališka predstava v režiji Borisa Kobala »Demoghela« bo v tržaškem narečju s slovenskimi podnapisi. Nastopili bodo Maurizio Soldà, Elke Burul in Instrumentalna skupina Lumen Harmonicum; informacije in rezervacije po tel. 0038641-308256 ali 003865-3938009 ter na info@kstm-sempeter-vrtojba.si. Vstop prost.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 16.15 »I7 nani«; 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 15.00 - 17.30 - 19.45 »Ritorno al Marigold hotel«; 22.00 »Le streghe son tornate«. Dvorana 3: 15.15 - 18.00 - 21.00 »Le-viathan«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 »The Gunman«; 17.00 - 19.40 - 22.15 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 16.20 »I 7 nani«; 18.00 - 20.10 - 22.15 »The Gunman«. Dvorana 3: 15.30 - 17.30 - 20.00 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e i 5 esploratori«; 22.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«. Dvorana 4: 15.00 - 17.20 »Ritorno al Marigold hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«. Dvorana 5: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.10 »Forza maggiore«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 17.30 - 19.45 »Ritorno al Marigold hotel«; 22.00 »Le streghe son tornate«.

Dvorana 3: »Kinemax d'Autore« 17.40 - 19.50 »Vergine giurata«; 21.20 »Le-viathan«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 20.30 »Avengers: Age of Ultron«. Dvorana 2: 18.00 - 20.10 - 22.15 »The Gunman«. Dvorana 3: 17.30 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e i 5 esploratori«; 20.00 »Forza maggiore«; 22.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«. Dvorana 4: 17.20 »Ritorno al Marigold hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«. Dvorana 5: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 »Wild«; 22.10 »Forza maggiore«.

Razstave

V GORICI: v lokalu Dejà Vù Café v Raštelu 71 bo do 16. maja na ogled fotografska razstava Delka Ibanza z naslovom »Mani: note di colore«.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri odprtje razstave »Slikarji iz Dubne«; več na www.ng.sik.si.

V RONKAH: v vili Vicentini Miniussi je na ogled fotografska razstava Luciana Maniaja z naslovom »Testimoni - Ritratti di resistenti a Ronchi«; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.30, ob ponedeljkih in sredah tudi 16.00-19.00, ob sobotah in nedeljah 10.00-12.30.

V GORICI: na sedežu univerzitetnega pola v Ul. Sv. Klare 1 bo v petek, 15. maja, ob 16. uri srečanje ob predstavitvi razstave z naslovom »Gorizia: una lettura ipermediale, multimodale e interattiva. Un esperimento«, ki bo na ogled v muzeju Sv. Klare na Korzu Verdi 18. Multimedialna inštalacija bo na ogled v petek, 15. maja, 16.00-19.00, v soboto, 16. maja, 16.00-19.00 in v nedeljo, 17. maja, 10.00-17.00. Prireja jo raziskovalni laboratorij videmske univerze SAS-Web v sodelovanju z goriško občino.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) je na ogled fotografska razstava »Oltre lo sguardo - Onstran pogleda« (razstava goriških fotografov do izbruha prve svetovne vojne); do 2. junija ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00; vstop prost. V petek, 15. maja, ob 18. uri bosta Alessandra Martina in Antonella Gallarotti vodili ogled razstave, v torek, 19. maja, ob 18. uri bo ogled vodila Raffaella Sgubin. V soboto, 16. maja, ob 10.30 bo potekala brezplačna umetnostno-didaktična delavnica za otroke med 5. in 10. letom starosti (rezervacije do 15. maja po tel. 348-2560991). 29. maja ob 18. uri bo srečanje s fotografom Rossanom Bertolom. Po domeni je za najmanj deset oseb možna rezervacija brezplačnih vodenih ogledov razstave v slovenskem jeziku (tel. 0481-537111).

V KULTURNEM DOMU V GORICI je na ogled samostojna razstava slikarke Janine Cotič; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ure in v večernih urah med kulturnimi prireditvami.

ZDRUŽENJE ANDOS iz Gorice vabi na ogled skupinske razstave članic, ki sodelujejo na tečaju slikarstva pod vodstvom Rosanne Braidia z naslovom »Bacche e frutti« v trgovini La Viola ciocca na Trgu Sv. Antona 3 v Gorici. Ob razstavi bodo potekala predavanja: 15. maja ob 20.30 »Bacche e frutti no-strani in cucina«.

V TURJAKU: v občinski sejni dvorani je na ogled razstava ob stoletnici prve svetovne vojne z naslovom »Tra Isonzo e Carso 2014«. Prireja jo krožek Mazzini Endas iz Tržiča v sodelovanju s kulturnim krožkom don Eugenio Brandi iz Turjaka; do 24. maja od ponedeljka do petka 17.00-19.00, ob sobotah in praznikih 10.30 - 12.30.

V GALERIJU STUDIOFAGANEL na Drevoredu XXIV Maggio 15/C v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Rober-

to Kusterle. Riti del corpo«; do 30. maja od torka do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30; več na www.studiofaganel.com.

V RONKAH: v razstavnih prostorih letališča je na ogled razstava z naslovom »Sicurezza. H24«; do 30. maja 6.00-22.00.

V GRADIŠČU: v galeriji Spazzapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, je na ogled razstava »Veno Pilon v prvi svetovni vojni«, ki jo je pripravila Pilonova galerija Ajdovščina v sodelovanju z Galerijo Spazzapan; do 14. junija ob sredah, četrtek in petkih 15.00-19.00; ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00; več na www.galleriaspazzapan.it ali po tel. 0481-960816. Danes, 10. maja, ob 17. uri uri bo potekal vodeni ogled razstave.

V ŠTEVERJANU: na kmetiji Aleša Komjanca na Jazbinah št. 35 so na ogled razstava »Ara Pacis Valentina Omana in obrazi Prve svetovne Vojne« ter fotografije iz arhiva kulturnega združenja Isonzo; do konca avgusta od ponedeljka do petka 9.00-12.30, 14.00-18.00, ob sobotah in nedeljah po domeni (tel. 0481-391228).

Koncerti

SNOVANJA 2015: v organizaciji SCGV Emil Komel in v sodelovanju s KD Nova Gorica bo v sklopu niza »Glasba z vrtov sv. Frančiška« 12. maja ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici koncert najboljših solistov učencev SCGV Emil Komel z naslovom »Naši mladi talenti«.

V TRŽIČU: v lokalu Il Carso in Corso na Korzu del Popolo 11 bo danes, 10. maja, ob 11. uri nastopila pianistka Angela Tornatore s koncertom z naslovom »Women in art«; vstop prost. Informacije in rezervacije po tel. 0481-46861; več na www.ilcarsoin-corso.it.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: danes, 10. maja, ob 21. uri v palači Attems na Kornu v Gorici »Il violoncello che danza, da Gabrielli ad Hindemith«, nastopata Erich O. Huetter in Tanja Schmid. 16. maja ob 21. uri v goriškem gradu »A due mantici. Le radici popolari della musica colta«, nastopajo C. Prontera, N. Berardi, V. de Lorenzi. 17. maja ob 11.30 v goriškem gradu koncert ens. Prottempore.

V GORICI: v palači De Grazia v Ul. Oberdan 15 bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri koncert z naslovom »Balladen und Balladesken«. Nastopila bosta tenor Josef Protschka in pianist Peter Bortldfeldt; vstop prost.

V GORICI: v Kulturnem domu bo v četrtek, 14. maja, ob 20.30 koncert z naslovom »Vorrei volare« glasbene skupine Alberto Sergi & Arakne Group, v kateri nastopa tudi priznani tržaški harmonikaš Aleksander Ipavec. Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu, tel. 0481-33288;info@kulturnidom.it; več na www.kulturnidom.it.

Šolske vesti

KAMP »ENGLISH IN ACTION« za fante in dekleta od 7. do 13. leta bo potekal v Dijaškem domu od 15. do 26. junija. Na programu bo učenje angleščine na igriv in dinamičen način: poleg tečaja jezika še košarka (v sodelovanju s ŠZ dom) ali ples hip-hop. Nanj do 13. maja, cena zela ugodna; vpis po tednih, do zasedbe mest, na tel. 0481-533495 (od 13. ure dalje).

Izleti

SVET SLOVENSKEGA ORGANIZACIJ v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave Expo 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta; informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in

videmskem (0432-701455) uradu Sveta slovenskih organizacij.

SKRD JEZERO iz Doberdoba organizira 30. maja izlet v Vicenzo na ogled razstave Tutankamona, Van Gogha in Caravaggia ter mesta z vodičem. Vpisovanje in informacije do 15. maja po tel. 347-1243400 (Magda).

SPDG prireja v nedeljo, 31. maja, izlet na Grobničke alpe nad Reko. Pot ni zahtevna, kosilo iz nahrbtnika. Društvo bo ob zadostnem številu prijav poskrbelo za avtobusni prevoz. Prijave in informacije do 15. maja po tel. 0481-882079 (Vlado).

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško vabi na enodnevni pomladanski izlet v Prlekijo in Varaždin v soboto, 30. maja. Vpisovanje do 17. maja oz. do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.). Odhod iz Gorice okrog 6. ure. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument za tujino. Na račun 20 evrov.

KMEČKA ZVEZA prireja enodnevni avtobusni izlet na Ptuj v petek, 22. maja. Ogledali si bodo razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, mesto, grad in znano vinsko klet, biser vinske tradicije na Slovenskem; vpisovanje v uradih Kmečke zveze do 20. maja v Trstu, tel. 040-362941,kzacts@tin.it, Gorici, tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it in Čedadu, tel. 0432-703119, kz.cedad@libero.it.

ÈSTORIABUS: prireja ob mednarodnem festivalu zgodovine v Gorici turistične poti: 22. maja Banjšice, 23. maja Kobarid in 24. maja pogorje Kolvrate in Matajurja; informacije in rezervacije po tel. 0481-539210 ali eventi@leg.it od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

Obvestila

AŠZ DOM prireja od 12. maja do 12. junija mesec odprtih vrat za učence osnovnih šol, ki želijo poskusiti minibasket, basket ali cheerleading. Vadbe v mesecu maju-juniju bodo brezplačne (obvezno zavarovanje); informacije po tel. 329-2718115 ali na domgorica@gmail.com (David Ambrožič).

FESTIVAL OKUSI VIPAVSKE 2015 bo potekal danes, 10., in v ponedeljek, 11. maja, na renesančnem dvorcu Zemono. S svojimi najboljšimi vini se bo predstavilo 36 vinarjev Vipavske doline ter vinarji iz Štajerske. Več na spletni strani www.okusi-vipavske.si.

»MED ŠMARENSKIMI GRICI« danes, 10. maja, ob 9. uri 6. Pohod čez Školj In Tibet; ob 14. uri 3. Kmečke igre med ekipami Šmarji, Planine, Gaberij in Branika. Pohod bo potekal ob vsakem vremenu. Odprtje razstave in kmečke igre bodo v primeru dežja prenesene na 16. in 17. maj: informacije Darko Poljšak (tel. 0038641-275267), več na www.vinoreja-smarje.nvoplanota.si.

Prireditve

V GORIŠKEM GRAJSKEM NASELJU bo danes, 10. maja, ob 14.30 otroška ustvarjalna delavnica, ki jo bo vodil Moreno Piccin; ob 17. uri bo v Pokrajinskih muzejih Alessandra Martina predavala o prvi svetovni vojni; ob 18.30 bodo v baru Taverna odprli razstavo likovnih del Roberta Fagnela. Prireja združenje Amicizia v sodelovanju z goriško občino. Potekala bo nabirka denarnih prispevkov za zdravljenje malega Alessandra.

V NOVI GORICI: Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica v sodelovanju z mestno občino Nova

Gorica ter Lions klubi severne Primorske pripravlja dobrodelno, ne-tekmovalno in družabno prireditev »Tečem, da pomagam« v nedeljo, 17. maja, od 9. do 11. ure v Športnem parku v Novi Gorici.

11. PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR bodo podelili v ponedeljek, 11. maja, ob 21. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Nagradili bodo Iva Kovica za dolgoletno kulturno delovanje, Štandreški cerkveni pevski zbor in mešani pevski zbor Štandrež ob 140-letnici delovanja. Prirejajo KC Lojze Bratuž, ZCPZ in ZSKP.

V GORICI: v župnijski dvorani v Podturnu bo 12. maja ob 20.30 srečanje iz niza na temo parabol usmiljenja z naslovom »Il buon samaritano: la misericordia oltre il confine«; 19. maja bo predavanje »La pecora smarrita, la dramma, il fariseo e il pubblicano: la misericordia per il deviante« in 26. maja »Il padre e i due figli: la misericordia gratuita«.

V GRADU KROMBERK bo v torek, 12. maja, ob 20. uri predstavitev monografije Slovenskega etnološkega društva »Interpretacija dediščine«. Sodelujejo urednica Nadja Valentinčič Furlan, urednica zbirke Glasnika SED Helena Rožman, predsednica SED Anja Serec Hodžar. Znanstvena monografija povzema izsledke istoi-menskega posvetovanja o interpretaciji dediščine kot stroki. O interpretaciji dediščine v lokalnem okolju bo govorila Inga Miklavčič Brezigar.

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja bo v torek, 12. maja, ob 17. uri ustvarjalna delavnica za otroke »Beli golob - vsi otroci zaslužijo mir«, v okviru festivala »Bralnice pod slamnikom« in ob 18. uri bo predavanje »Na kakšen način že med študijem postati iskan kader«, prireja Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici (FUDŠ); več na www.ng.sik.si.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v sredo, 13. maja, ob 18. uri predstavitev knjige »Alcibiade - Una suite per basotto«. Gost večera bo avtor goriški univerzitetni profesor Giuseppe O. Longo. Prirejajo Kulturni dom v Gorici, Goriška državna knjižnica BSI, združenje Dante Alighieri iz Gorice in goriško združenje Forum za Gorico.

V GORICI: v KC Lojze Bratuž bo v četrtek, 14. maja, ob 20.30 »Srečanje pod lipami« na temo 25. obletnice Demosove vlade (16. maj 1990). Spregovorila bosta dr. Andreja Valič Zver avtorica znanstvene monografije »Demos, slovenska osamosvojitve in demokratizacija« in deželni tajnik Slovenske skupnosti Damijan Terpin o prizadevanjih Slovencev v Italiji za demokratizacijo matične države. Večer bo vodil zgodovinar Renato Podberšič. Prirejata Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek za družbena vprašanja Anton Gregorčič.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja v Tumorvi dvorani v Gorici na Verdijevem korzu 51 v torek, 26. maja, ob 18. uri predavanje dermatologinje Majde Cosutta na temo »Kožni rak: kako se mu lahko izognemo?«.

Mali oglasi

IZPRAZNJUJEM hiše, stanovanja, kleti, podstrešja, in poslovne prostore ter popravljam pohištvo; tel. 340-2719034.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 9.00, Claudio Taccinardi iz splošne bolnišnice v cerkev v Stražcah in na glavno pokopališče. **JUTRI V RONKAH:** 9.30, Vermiglio Huala v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču; 11.00, Anna Olivo por. Fiorretto (iz tržaške bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

JUTRI V ROMANSU: 14.30, Iolanda Elisabetta Morgut vd. Bon (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

Rosberg pred vsemi

BARCELONA - Nemec Nico Rosberg bo začel današnjo dirko formule 1 za veliko nagrado Španije v Barceloni (ob 14. uri) iz prvega mesta. Voznik Mercedes je bil v kvalifikacija boljši od mošvenega kolega Britanca Lewisa Hamiltona, tretji je bil Nemec Sebastian Vettel s Ferrarijem. Družbo v drugi startni vrsti mu bo delal Finec Valtteri Bottas z Williamsom Finec Kimi Räikkönen je dosegel šele 7. čas, kljub drugačnim napovedim pa je kakovostni zaostanek Ferrarija za Mercedesem v bistvu nespremenjen.

Mišmaševa je v formi

BRATISLAVA - Slovenska atletinja Maruša Mišmaš je na mitingu v Bratislavi v močnem naluvmu zmagala v teku na 3000 metrov z zaprekami, s časom 9:35,10 minute pa je postavila tudi državni rekord. S tem je tudi izpolnila normo za olimpijske igre v Rio de Janeiru 2016, ta znaša 9:45,00, in za svetovno prvenstvo v Pekingu. Mišmaševa bo kot novinka nastopila letos tudi na diamantni ligi, ki se prihodnji teden začne v Dohi. Na diamanti ligi lahko tekmujejo le najboljši svetovni atleti in atletinje.

Šesti na svetu v troskoku

HAVANA - Kubanec Pedro Pablo Pichardo (21 let) je na mitingu v Havani s 17,94 metra prišel na šesto mesto vseh časov v troskoku. Preko 18 metrov so doslej prišli Britanec Jonathan Edwards, ki je svetovni rekord (18,29 m) postavil leta 1995 v Göteborgu, Američan Kenny Harrison leta 1996 (18,09 m) in Francoz Teddy Tamgho leta 2013 (18,04 m).

KOŠARKA - Končnica A2-lige (danes spet) privablja v dvorano 5.000 gledalcev

Trst spet nori za košarko

Tonut z mladimi oboževalci in prepolna dvorana

FOTODAMJ@N

16-letni slovenski »čudežni deček« Real Madrida

MADRID- Mladi, 16-letni slovenski košarkar, Luka Dončić, ki že nekaj let igra za Real iz Madrida, je znova navdušil. Čeprav dve leti mlajši od vrstnikov, je postal najkoristnejši igralec zaključnega mladinskega turnirja Španije. V finalu je dosegel trojnega dvojčka - 15 točk, 12 skokov, 15 podaj, statistični indeks 47. Real Madrid je turnir osvojil več kot prepričljivo, novinarji pa niso varčevali s pohvalami na račun mladega Ljubljanačana, ki je pred kratkim debitiral tudi v članski ekipi Real Madrida in s tem postal eden najmlajših igralcev v zgodovini španskega prvenstva. Dončić je ob svoji igri brez dvoma kandidat tudi za slovensko člansko reprezentanco selektorja Jureta Zdovca.

KOLESARSTVO - Moštveni kronometer za uvod dirke po Italiji

Preizkus moči ekip

Contador s 3. ekipnim mestom že z 20 sekundami prednosti pred na papirju glavnim tekmečem Portejem

Rožnato majico je oblekel kapetan avstralskega moštva Orica Green Edge Simon Gerrans

ANSA

Koliko gledalcev bo drevi v tržaški športni palači sledilo četrti tekmi četrtine finala končnice lige A2 Gold med Trstom in Brescia? Glede na povpraševanje, kaže da bo Trst zabeležil nov sezonski rekord, verjetno krepko čez 5000 gledalcev. Kdor si še ni zagotovil listka, bo moral že zgodaj popoldan na blagajno, ki bo tokrat odprla kar štiri ure pred pričetkom tekme (ob 14. uri). Tržačani so se spet zaljubili v košarko in izgleda, da je od črnih let v nižjih ligah, ko smo ekipi sledili le redki (evfemistično rečeno) sladkusi minila že cela večnost in ne le osem let. V resnici se je preporod društva začel prav takrat, ko je Boniccioli zasnoval »novo pot«: igrati z mladimi, domačimi igralci, ki jim priskoči na pomoč kak legionar, ki verjame v takšen projekt. No, letos se je takšna ekipa, ki so mnogi gledavci pričeto kot glavne kandidata za izpad, dokopala do četrtfinala končnice, kjer se uspešno kosa z bogato in močno Brescia. Na petkovi tekmi so bili prav mladi domači igralci – Tonut, Coronica in Fosati – najbolj zaslužni za zmago. Bo tudi drevi tako?

Marko Oblak

NOGOMET - A-liga Milan rešuje čast pred koncem sezone

Juventus - Cagliari 1:1 (1:0)

Strelca: Pogba (J) v 45.; Rossetti in v 85. min.

Milan - Roma 2:1 (1:0)

Strelci: Van Ginkel v 40.; Destro 59. in Totti v 73. 11-m.

Vrstni red: Juventus 80, Roma 64, Lazio 63, Napoli 59, Fiorentina 52, Sampdoria 51, Genoa 50, Inter 49, Torino 48, Milan 46, Palermo 43, Udinese, Empoli in Chievo 41, Verona 40, Sassuolo 37, Atalanta 33, Cagliari 28, Cesena 24, Parma 16.

Danes: ob 12.30 Chievo - Verona, ob 15.00 Cesena - Sassuolo, Palermo - Atalanta, Udinese - Sampdoria, Empoli - Fiorentina, Parma - Napoli, Lazio - Inter, ob 20.45 Genoa - Torino.

Naliv ustavil koprške nogometaše

DOMŽALE - Tekmo 33. kroga Prve lige Telekom Slovenije so morali organizatorji prestaviti. Razlog je močan naliv, ki je povsem namočil igrišče, tako da ni bilo ustreznih pogojev za regularno izvedbo tekme.

Ostali izidi: Celje - Radomlje 3:2, Gorica - Olimpija 1:2, Zavrč - Maribor 1:3, danes Krka - Rudar. **Vrstni red:** Maribor 72, Celje 64, Domžale 59, Olimpija 58, Zavrč 46, Rudar 43, Koper 40, Krka 31, Gorica 28, Radomlje 16.

Hokej: Slovenija skoraj out

OSTRAVA - Na SP v hokeju na ledu na Češkem bo Slovenija dane sigrala proti ZDA, po zmagi Danske proti Norveški pa so njene možnosti, da se izogne zadnjemu mestu v skupini koraj nične.

Skupina A (Praga): Francija - Kanada 3:4 (1:2,0:1,2:1), Avstrija - Latvija 1:2 (1:0,0:1,0:0,0:1), Švedska - Švica 2:1 (1:0,0:0,0:1;1:0). Vrstni red: Kanada 15, Švedska 13, Češka 10, Švica 9, Nemčija 6, Latvija 4, Francija in Avstrija 3.

Skupina B (Ostrava): Belorusija - Rusija 0:7 (0:1,0:3,0:3), Finska - Slovaška 3:0 (0:0,0:0,3:0), Danska - Norveška 4:1 (2:1,1:0,1:0). Vrstni red: Rusija, Finska in ZDA 12, Belorusija 10, Slovaška 7, Norveška 6, Danska 4, Slovenija 0.

FROSINONE - Lacijski B-ligaš je v Cittadelli igral neodločeno 1:1, kar ni bilo dovolj za napredovanje v A-ligo. »Match« žogo bodo imeli znova na razpolago v soboto proti Crotoneju. Včerajšnji izidi: Bologna - Avellino 1:1, Brescia - Catania 4:2, Carpi - Lanciano 4:2, Latina - Bari 2:0, Livorno - Entella 2:1, Pescara - Perugia 2:2, Spezia - Vicenza 0:0, Ternana - Vercelli 0:1, Trapani - Modena 3:0, Crotone - Varese danes ob 18.00.

TENIS - Čehinja Petra Kvitova je zmagovala 4,19 milijona evrov vrednega teniškega turnirja v Madridu. Zmagovalka Wimbledonu je v finalu v dobri uri igre premagala Rusinjo Svetlano Kuznecovo s 6:1, 6:2.

NOGOMET - Slovenski nogometni reprezentanti do 17 let so na EP v Bolgariji doživeli še drug poraz. Po minimalnem porazu proti Čehom so v Burgasu izgubili še proti nemškim vrstnikom z 0:1 (0:1). Tretja tekma jih čaka v torek proti Belgiji.

KOŠARKA - Prav četrtfinalna tekma play-offa C-lige

V Fagagni bo moral Breg igrati s povsem drugačnim pristopom

Breg - Fagagna 68:77 (25:22, 42:43, 61:65)

Breg: M. Grimaldi 9 (3:4, 3:6, 0:1), Piga-to 15 (1:1, 7:13, 0:2), Slavec 3 (-, 0:1, 1:7), Strle 9 (3:3, 3:6, 0:1), Kos 2 (-, 1:3, 0:2), Spigaglia 7 (-, 2:3, -), Cigliani 2 (-, 1:10, -), A. Grimaldi 12 (4:5, 4:12, -), Gelleni 2 (-, 1:1, -), Mattiassich n.v., Coretti n.v. Trener: Krašovec. Tehnični napaki: Krašovec v 27. in Kos v 29. min.

Trener Brega Tomo Krašovec je pred tekmo opozoril, da je Fagagna dobra ekipa. Potrjeno. Gostje so se na prvi četrtfinalni tekmi play-offa razigrali in zasluženo povedli v dvoboju, ki se bo nadaljeval v sredo v furlanskem mestecu osličkov in štedilnikov. Uvodni del tekme je bil izenačen. Vse do 17. minute je Breg vodil. Gostje, ki so dotlej segrevali motor, so prvič povedli proti koncu druge četrtine 35:36. Vse do konca tretje četrtine pa je bila razlika minimalna. Gostje so predvajali hitro igro. Prehodi na Bregovo polovico igrišča so bili bliskoviti. Podobno podaje z ene do druge strani šest (in več) metrske črte. Na nasprotni strani pa Krašovecvi fantje niso izkoristili slabosti gostujoče conske obrambne postavitve. Met iz igre košarkarjem Brega ni šel od rok. Odstotki so bili katastrofalni. Edino trojko je zadel Slavec v prvem polčasu. Nato popoln mrk. Sodnika sta sodila »angleško,« česar si sposodimo nogometni žargon. Dopusnila sta precej grobo igro, kar je precej motilo gostitelje, ki so v drugem polčasu bili vse bolj živčni. V tretji četrtini je Breg utrpel dve tehnični napaki (trener Krašovec in Kos). Fagagna ju je izkoristila in dosegla pet točk. Začetek zadnje četrtine je bil za Breg usoden. Minile so dobre štiri minute, preden so domači igralci zadeli prvi koš. Gostje so zbežali (63:69). Odtlej se Breg ni več opomogel. Košarkarji Fagagne so bili zelo natančni predvsem pri izvajanju prostih metov (21:23, edina dva je zgrešil Manzon).

V sredo (21.00) bo na vrsti druga runda v Fagagni. Če bo Breg izgubil, bo konec sanj o uvrstitvi v polfinale. V nasprotnem primeru bo za določitev polfinalista potrebna še tretja tekma (v soboto v Dolini). Trener Brega **Tomo Krašovec** ni optimist, čeprav ... »Zelo slabo smo metali na koš. Fagagna ima uigrano ekipo: devet igralcev se enakovredno vrsti na parketu. Naše menjave pa so tokrat odpovedale. Morali bi uživati, ker je nasprotnik branil consko. Tę-

ga nismo izkoristili,« je komentiral trener Brega.

»Coach« Fagagne **Enrico Musiel-lo** je pohvalil svoje varovance: »Igrali smo odlično. Fantje so dali vse od sebe. Zmaga je bila zaslužena,« ter hkrati opozoril: »Bog-ne-daj da bi podcenjevali Breg, ki je zmožen podviga. Imajo najboljše posameznike v C-ligi.«

Navijač Brega in nekdanji košarkar **Riccardo Baldi** je takole ocenil sinočnjo tekmo: »Fagagna je igrala zelo agresivno, kar je zmedlo košarkarje Brega, ki se tokrat niso znašli. Slabo so metali na koš in niso izkoristili višine. Kljub temu lahko Krašovecvi fantje izsilijo tretjo tekmo. Letos so že večkrat dokazali, da so iz pravega testa in da lahko premagajo vsakogar. Igrati pa moramo bolj zbrano.« (jng)

Trener Brega Tomo Krašovec ni našel protiorožja, da bi njegovi varovanci v Dolini strli odpor Fagagne

FOTODAMJ@N

Druga tekma v sredo v Fagagni

Košarkarji Brega bodo drugo tekmo četrtfinala končnice odigrali v sredo, 13. ob 21. uri v Fagagni, morebitna tretja tekma pa bo spet v Dolini, v soboto, 16. maja ob 20.30.

Ostali izidi prvih četrtfinalnih tekem:

Fluid System 80 Tarcento - Il Michelaccio San Daniele 65:49

Trevisan Latisana - ASar Romans 89:62

Pall. Codroipese - Geoclina Fogliano 68:76

NOGOMET - V zadnjem krogu D-lige čakata Kras in Triestino pomembni tekmi

Eden bo verjetno izpadel

Danes le nekaj minut pred 17. uro bomo izvedeli, katera bo usoda Krasa in Triestine. Zadnji krog rednega dela ne bo odločilen za vsaj eno od dveh ekip iz tržaške pokrajine: boljša bo obstanek gotovo lovila čez dva tedna v Droju, medtem ko bo slabša odvisna od izidov tekmecev. Ena od dveh bi lahko v elitno ligo izpadla že danes. Možna je tudi dodatna tekma za igranje play-outa med Krasom in Triestino: da se to zgodi, bi morala Triestina izgubiti, Kras pa igrati neodločeno.

Kras (igral bo v Chioggi ob 15. uri, sodil bo Andrea Tursi iz Valdarna) je v najtežjem položaju, saj mora repensko moštvo nujno prehiteti Triestino, če si želi zagotoviti igranje dodatnih tekem (ali upati na kako presenečenje na ostalih igriščih). Tega se zaveda tudi predsednik repenskega moštva **Goran Kocman**, ki ni skrival svojega razočaranja in pesimizma: »Mislim, da bo res trda, saj bodo vsi naši tekmeči v boju za končnico Triestina, Tamai in Giorgione igrali proti ekipam, ki so brez pravih motivacij, ker so že rešene ali že izpadle. Priložnost smo zapravili pred tednom dni, ko nismo iztržili celotnega izkupička proti Droju. Z zmago bi si lahko sa-

Oba derbija v rednem delu D-lige med Krasom in Triestino sta se končala 1:1

mi sodili, tako pa smo odvisni tudi od izidov na ostalih igriščih. Obstane ne več odvisen le od nas. Mislim, da lahko upamo le na možen delni spodrslija Giorgioneja proti Unionu Ripi La Fenadora, medtem ko bosta Tamai in Triestina skoraj gotovo zmagala proti

Mezzacoroni in Legnagu. Vsekakor bomo morali najprej mi opraviti svojo nalogo, to se pravi premagati Clodiense. Res je, da je moštvo iz Chiogge izgubilo zadnjih pet tekem, kar kaže, da niso posebno motivirani, a to še ne pomeni, da nam bodo zmago podarili. Obenem smo v dokajšnjih težavah s postavo, saj bo kar šest naših igralcev odsotnih. Žlogar ne bo razpolagal z Guličem, Babičevom, Del Nerom, Rondinellijem, Rabbenijem in Tawguiem. Slednji si je poškodoval koleno na četrtkovem treningu in zanj je prvenstva v vsakem primeru že konec.«

Triestina se pripravlja na današnjo odločilno tekmo v Marini di Ravenna. Društvo se je tako odločilo, da bi se lahko igralci s psihološkega vidika še bolj koncentrirali pred odločilnim nastopom v Legnagu (ravno tako s pričetkom ob 15. uri, sodnik Madonia iz Palermo). Triestina mora zmagati, da si v vsakem primeru zagotovi dodatno odločilno tekmo za obstanek v Droju. Današnji nasprotnik je sicer v zadnjih krogih nekoliko popustil, potem ko si je predčasno zagotovil obstanek. Tako je Legnago v zadnjih treh krogih osvojil le točko, a Triestina ravno tako ne navdušuje, saj so Gagliardijski varovanci v zadnjih šestih tekmah zbrali pičlih pet točk. Triestina bo morala v Legnagu igrati brez kapetana in stebra obrambe Piscopa, ki je kaznovan, a je kljub temu v teh dneh treniral s soigralci. (I.F.)

UMET. KOTALKANJE Na Pikelcu vodi M. Pecchiar, Jazbečeva druga

ŠD Polet in kotalkališče na openskem Pikelcu od včeraj gosti sklepno fazo deželne prvenstva v umetnostnem kotalkanju za kategorije kadeti, mladinke, jeunesse, članice in člani ter pari. V včerajšnjem kratkem programu se je v kategoriji mladink Katarina Jazbec (Polet) uvrstila na 2. mesto. Društvena kolegica Metka Kuk pa je po kratkem programu tretja. Pred današnjim dolгим programom v kategoriji mladink vodi lanska evropska mladinska prvakinja Gioia Girardi (Gradisca). V kategoriji članic po kratkem programu vodi tržaška Slovenka Martina Pecchiar, ki tekmuje za tržaški klub Pat. V kategoriji kadetinj je slabše nastopila Irene Albasini, ki je trenutno predzadnja na lestvici. Deželno prvenstvo se bo na openskem Pikelcu nadaljevalo danes od 14. ure dalje.

ORIENTACIJSKI TEK - Prvi deželni tekmi

Tekmovalci SZ Gaja 28-krat na stopničkah

Z majke se je za tekmovalce in tekmovalke sekcije orientacijskega teka Gaje uradno začela nova tekmovalna sezona. Na sporedu sta bili prvi dve tekmovalni v deželnem prvenstvu v San Danieleju in Cimanu. V San Danieleju so gajevci osvojili pet prvih, pet drugih in štiri tretja mesta. Na najvišjo stopničko so stopili: Nastja Ferluga (kategorija W12), Goran Polojaz (M12), Jernej Vidali (M18), Fulvio Pacor (M55) in Claudio Sepin (M65). Drugi do bili: Leonardo Bonfiglioli (M16), Mauro Clemente (M45), Paola Spinelli (W55), Francesca Rovere (WB) in Marko Germani (WB). Na najnižjo stopničko zmagovalnega odra so stopili: Tjaša De Luisa (W16, sicer druga v deželi),

Chiara Sepin (WA) in Lorenzo Ruzzier (MB). Peter Ferluga se je na moški absolutni lestvici uvrstil na četrto mesto (tretji med tekmovalci iz naše dežele).

V Cimanu so orientacijski tekači Gaje tekmovali v težkih razmerah, saj je deževalo in proga je bila blatna. Najboljše uvrstitve gajevcev: Sandor Pellessoni in Goran Polojaz 2. v kategoriji M12, Veronika De Luisa (3. W14), Krsitjan Kalc (4. M14), Tjaša De Luisa (3. W16), Leonardo Bonfiglioli (2. M16), Chiara Sepin (2. W35), Paolo Pizamus (2. M45), Marko De Luisa (2. M45), Paola Spinelli (3. W55), Margareta Pavlič (1. WB), Francesca Rovere (3. WB), Gregor Pavlič (1. MB), Lorenzo Ruzzier (3. MB).

Domači šport

DANES

Nedelja, 10. maja 2015

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Chioggi: Clodiense - Kras Repen

3. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Štarancanu: Pro Staranzano - Gaja

PROMOCIJSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Štandrežu: Juventina - Trieste Calcio

1. AMATERSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Dolini: Breg - Sant'Andrea San Vito

2. AMATERSKA LIGA (play-off) - 16.00 v Doberdobu: Mladost - Romana

NAJMLAJŠI (poskusno prvenstvo) - 10.30 v Dignanu: Sandanielese - Kras Repen

ODBOJKA

ŽENSKA D-LIGA - 18.00 v Roveredu: Roveredo - Zalet Kontovel

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.30 v Trstu, Ul. Svevo: Virtus - Zalet Breg

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.00 v Nabrežini: Zalet Sokol - Virtus Volley

UNDER 18 ŽENSKO - 10.30 v Repnu: TimMusic - Zalet Dvigala Barich (polfinale); 10.30 v Mošu: Mossa - Soča Lokanda Devetak (polfinale)

UNDER 17 MOŠKI - 17.00 v Gorici, Špacapan: Olympia - Coselli

KOŠARKA

MOŠKA D-LIGA - 18.00 v Krminu: Alba - Sokol

UMETNOSTNO KOTALKANJE

DEŽELNO PRVENSTVO - 14.00 na Opčinah, Pikelc: organizira ŠD Polet

NOGOMET

Jutri turnir U12 ŠD Sovodnje

Jutri se bo v Sovodnjah začel nogometni turnir za starostno kategorijo U12. Poleg domače ekipe bodo v skupini B igrali še Zarja in Audax Sanrocchese. V skupini A pa Kras Repen, selekcija U12 MNZ Nova Gorica in Isontina. Spored: jutri, 17.30 Isontina - selekcija MNZ NG, 18.30 Zarja - Audax; v torek, 17.30 Sovodnje - Audax, 18.30 selekcija MNZ NG - Kras; v sredo, 17.30 Sovodnje - Zarja, 18.30 Isontina - Kras. V soboto bodo na vrsti še finalne tekme. ŠD Sovodnje organizira turnir v sklopu praznovanj ob 50-letnici društva.

Športel jutri o ženski odbojki

Podatki kažejo, da se na svetu rojeva vedno več žensk in manj moških. Ta podatek velja tudi za zamejski šport. Zakaj je odbojkaric manj. Ali je to res? Na ta in druga vprašanja bodo v studiu oddaje Športel jutri ob 18. uri na Tv Koper-Capodistria odgovarjali Paola Uršič in Rok Magajne za gorisko ter Staška Cvelber in Andrej Pertot za tržaško žensko odbojkarsko gibanje. Objektivi kamere bo posnel nastop v končni nogometni tekmi v košarkarjev Brega, moški odbojkarjski derbi Sloge Tabor - Soča in atletski dan za šole Atletskega društva Bor.

Obvestila

SK DEVIN vabi na izredni občni zbor, ki bo na društvenem sedežu v Slivnem v sredo, 13. maja 2015 ob 20.30 uri v drugem sklicanju z dnevnim redom. Vpis v Italijansko športno zvezo FIHP in razno.

»**GURNE - DULNCE**« Bazovica 2015, v soboto, 30. maja ob 17.30, v športnem centru Zarje v Bazovici. Tekmo bo povezoval duo Marucelli&Arduini. Nastop navijaške skupine Cheerdance Millenium. Poskrbljeno za pijačo in jedačo.

ŠD JUVENTINA organizira v soboto, 13. junija, od 10.00 dalje na igrišču Juventine v Štandrežu turnir 12 ur nogometa&greenvolley. Novosti: turnir v igri zadeni prečko in beer pong. Zvečer zabava z DJ Bestcompany Tour. Vpis do 7. junija. Info: Maja 3290913340 in Nikol 3297864633.

MOŠKA B2-LIGA - Olympia in Sloga Tabor

Za konec zmagali oboji

Olympia - Olimpia Zane' 3:1 (25:17, 19:25, 25:21, 27:25)

Olympia: Hlede 4, Pavlovič 8, Rigonat 1, Juren 4, Komjanc 5, Lavrenčič 11, Persoglia 11, Gastaldo 20, Vizin 2, Plesničar (L1), Čavdek (L2), Vogric, Brun. Trener: Marchesini.

Odbojkarji združene ekipe so na najboljši način zaključili že tako uspešno sezono. Pred domačo publiko, ki se je tudi tokrat zbrala številna, so premagali ekipo, ki se s sinočnim porazom vrača v deželno ligo. Tekma sama ni bila na višku prejšnjih nastopov. Varovanci trenerja Marchesinija so igrali premalo zbrano in to še posebno v obrambi in sprejemu. Na tak način so omogočili slabemu nasprotniku, da je bil v igri za zmago vse do konca četrtega niza, ki se je zaključil šele v podaljšku. Še dobro, da je v ključnih trenutkih prišla na dan izkušenost Gastalda in Hledeta, ki sta popeljala soigralce do zmage. Ekipi sta tokrat igrali brez svojih dveh najučinkovitejših napadalcev in oba trenerja sta tako poslala na igrišče prav vse razpoložljive odbojkarje.

Uvodoma se je trener Marchesini odločil, da poleg diagonale Hlede- Gastaldo zaupa vogo krilnih sprejemalcev Lavrenčiču in Jurnu in je kot blokerja izbral Pavloviča in Persoglio. Po obetavnem začetku (5:0) so domačini igrali v istem slogu tudi v nadaljnjem delu niza in ga brez težav osvojili. Vse drugače je bilo v drugem nizu, ko so gostje izkoristili slab dan domače obrambe in v vsem zaslužen kot prvi dosegli 25. točko. Tudi začetek tretjega niza ni bil kaj vzpodbuden za gostitelje, ki so obdržali stik z nasprotnikom po zaslugi napak gostov na servisu. Ob koncu srečanja smo jih našteali kar 17. Izenače-

no stanje je trajalo do 22. točke, ko so le nazivali tri zaporedne točke, potrebne za osvojitve niza. Podobni sliki smo bili priča tudi v četrtem nizu, ki je bil še dodatno napet. Končno sta učinkovitejša igrala v napadu tudi Lavrenčič in Komjanc. Po zaslugi tokrat učinkovitega Gastalda in z uspešno režijo kapetana Hledeta so tako prišli do zmage, ki krona odlično in nekoliko presenetljivo mesto tik pod vrhom lestvice. Velja omeniti, da kot v lansk sezoni, je tudi letos zaključno točko dosegel kapetan Filip Hlede, tokrat celo v bloku. (J.P.)

Kioene Pallavolo Padova - Sloga Tabor Televita 0:3 (21:25, 21:25, 23:25)

Sloga Tabor Televita: Cettolo 18, Iaccarino 10, Ivanović 12, Kante 17, Princi 0, Sirch 7, Ambrož Peterlin (libero), Bolognesi, Jerončič, Matevž Peterlin. Trener Gregor Jerončič.

Po dolgem času je Sloga Tabor Televita na gostovanju zmagala po samih treh setih, osvojila tri točke in ponovila svoj doslej najboljši izid izpred dveh sezon, ko je prvenstvo zaključila prav tako s 45 točkami.

Sinočnje srečanje je bilo zelo sproščeno, saj ni odločalo več o ničemer: Sloga Tabor Televita je bila že pred to tekmo matematično šesta, prav tako je Padova že matematično izpadla. Padova je zelo mlada ekipa, saj gre v bistvu za podmladek prve šesterke, ki igra v A ligo. Njeni igralci so vsi mlajši od 20 let, so pa zelo postrtovalni, tehnično dobro podkovani, zaradi svoje mladosti pa še brez pravih izkušenj. Slogaši so seveda neprimerno boljši, sinoči so zaigrali povsem mirno in sproščeno. Občasno so se prilagodili igri svojih nasprotnikov, v odločilnih tre-

Zadnjo točko sezone je za Olympio, tako kot lani, dosegel Filip Hlede

BUMBACA

nutkih, ko se jim je Padova preveč približala (ali rahlo vodila, kot v zadnjem setu), pa so se vedno znali zbrati in osvojiti odločilne točke, ki so jim prinesle štirinajsto prvenstveno zmago.

Končna izida v prvih dveh setih sta nekoliko varljiva, saj je bila Sloga Tabor Televita stalno v visokem vodstvu in so domačini zaostanek omilili v končnici. Bolj izenačen je bil le tretji set, v katerem je dalj časa sicer zelo rahlo prednostjo vodila Padova, zadnjič v končnici s 23:22, ko so Slogaši dosegli z učinkovitimi napadi tri zaporedne točke.

Tudi tokrat je bila postava naše ekipe nekoliko spremenjena: Gregor Jerončič je »svoje« mesto na centru prepustil Sirchu, v prvi šesterki je tudi tokrat zaigral Iaccarino, tako da je bila tokrat klop zelo »kratka«, saj je bil odsoten Privileggi, Matevž Peterlin pa je zaradi poškodbe soigralce le bodril s klopi. Vsekakor je šlo vse kot po olju in tekma se je zaključila po malo več kot uri igranja. (INKA)

ŽENSKA C-LIGA

Zalet Sloga končal na četrtem mestu

Zalet Sloga - Rojalkennedy 3:0 (25:21, 25:19, 25:13)

Zalet Sloga: Babudri 7, Balzano 6, Gridelli 11, Mania' 4, Spanio 9, Štoka 14, Prestifilippo (libero 1), de Walderstein (libero 2), Costantini 0, Crissani, Anja Grgič, Petra Grgič 3, Zonch 0. Trener Edi Božič

Zalet Sloga se je na najboljši način poslovil aod svojih navijačev z novimi tremi točkami in tudi po lepi odbojarski predstavi.

S to zmago je naša združena ekipa tudi dosegla končno četrto mesto z lastnimi močmi, ne da bi čakala na izide z drugih igrišč. Je pa sicer njen edini tekmeec Rizzi sinoči s 3:2 izgubil v Trstu proti mladinkam ekipe TimMusic in jih zato v vsakem primeru ne bi mogel prehiteti.

Rojalkennedy je (po besedah vodstva) v Repen prišel po zmago in začel zelo odločno. Njegova korektorica je zelo učinkovito napadala, a tudi zaletovke niso nikoli popustile. Nekaj odličnih posegov v obrambi, ki je bila skozi vso tekmo vedno na mestu (zelo dobra je bila v drugi liniji tokrat Vera Balzano), je gostjam nekoliko pristrigla krila, tako da je Zalet Sloga po izenačenem boju set zaslužen osvojil. Od tu naprej je šlo vse kot po olju: Zalet Sloga je zaigral zelo učinkovito, si v drugem setu takoj priigral nekaj točk prednosti in jih do konca tudi obdržal. Rojalkennedyju je začela upadati samozavest, naše igralk pa so bile iz akcije v akcijo učinkovitejša, tako da so v zadnjem setu svoje nasprotnice povsem nadigrale in lahko po koncu tekme dale duška svojemu veselju ob nadvse prestižnem končnem četrtem mestu.

1. MOŠKA DIVIZIJA

»Hvala, ker ste vestno trenirali!«

V torek se bo z zaostalo tekmo zaključilo moško medpokrajinsko prvenstvo 1. divizije, lestvica pa je že dokončna. Val je kar dve koli pred koncem napredoval v deželno D-ligo. S tem je bil njegov (na začetku skriti) cilj dosežen. »Izšlo se je še boljše, kot sem pričakoval. Hvala fantom, ki so vestno trenirali!«, je svojo ekipo pohvalil trener David Corva.

Tudi pri Našem Praporu so s sezono zadovoljni, saj so osvojili drugo mesto, kot je na začetku sezone trener Valter Mikluz tudi pričakoval: »Razlika med nami in Valom je očitna. Moji fantje niso zelo izkušeni igralci, z izjemo Persolje so vsi ostali igrali le v nižjih ligah, kljub temu so pokazali, da zmorejo. Rezultat je sad celotne skupine.« Tako je bila sezona za obe slovenski ekipi pozitivna: Val je izstopal kot absolutni prvak prvenstva (samo en poraz), Naš Prapor pa je drugi z zadoščenjem, da so Brici edini, ki so (enkrat) premagali najboljšo ekipo. (stc)

Naš Prapor - Val 3:2 (23:25, 16:25, 25:23, 25:22, 15:12)

Naš Prapor: Barbera (L), Cietto 5, Fogari 1, Juretič 16, Medeot 16, Mervig 0, Oliva 1, Pellizzari 6, Persolja 18, Valentincic 9; trener: Mikluz.

Val: Brandolin 4, Braini 2, Černic 8, I. Devetak 13, M. Devetak 1, R. Devetak 0, Fedrigo 6, Frandolič (L) 1, Juren 24, Magajne 19, Sfiligoi 2; trener: Corva.

Derbi za prestiž je po izenačeni tekmi osvojil Naš Prapor, čeprav bi bili po prvih dveh setih lahko pričakovali drugačen razplet. V tretjem pa je prišlo do preobrata: z veliko voljo do zmage so Brici v nadaljevanju še potrdili dobro igro, ki so jo sicer prikazali že v prvem nizu; Val pa je popustil, zbranost je upadla in v ključnih trenutkih je bilo preveč napak.

Vrstni red: Val 39, Naš Prapor 32, S. Andrea 25, Prevenire 20, Pogivolley 10, S. Sergio 6. (S. Andrea in S. Sergio s tekmo manj)

Odbojkarji OK Val

FOTODAMJ@N

primorski_sport

facebook

primorski_sport

twitter

MOŠKA D-LIGA - Derbi polfinala končnice na Opčinah proti Soči

V finalu slogaši

Sloga Tabor - Soča 3:1 (25:16, 25:21, 23:25, 25:19)

Sloga Tabor: Taučer 7, Kante 12, Antoni 15, Milič 14, Trento 26, Reggente 2, Rauber (L), De Luisa 0, Markežič 0, Jerič, Guštin, Vattovaz, trener Berlot.

Soča: Komjanc 3, Pahor 9, Lupoli 5, Pellis 13, Manfreda 1, Waschl 8, Čavdek (L), Franžot 0, Princi 0, Terpin 0, Hlede, Margarito, trener Battisti.

Derbi polfinala končnice, po katerem si je Sloga Tabor neposredno izborila pravico do nastopa v finalu, je bil vreden ogleda. Igralci obeh ekip so se maksimalno potrudili, tekma je bila lepa in izenačena, za to raven tudi kakovostna, na koncu pa je vendarle prevladala večja želja (in izkušnost) slogašev, ki so že od vsega začetka ciljali na uvrstitev v play-off in skozi celo sezono pokazali, da se želijo letos resno odolžiti za lansko razočaranje, ko so po odličnem prvem delu sezone povsem popustili.

Da so letos trdno namenjeni vsi da-leč, so pokazali tudi naenkrat. Že od vsega začetka so igrali zelo agresivno, zbrano in dinamično. Napadali so z vseh odsekih mreže, posebno prodoren je bil Trento. Učinkovit je bil tudi blok (na koncu 18 točk), pri tem pa so jim delno olajšali delo nasprotniki, ki so bili na mreži nevarni le s centra in levega krila. Do izida 14:7 v drugem setu je bila tekma trdna v rokah gostiteljev. Velika zasluga rosno mladih igralcev Soče (glavnina igra tudi v prvenstvu under 17) je, da se niso predali malodušju in v drugi polovici tega seta tudi reagirali (19:17), seta sicer niso osvojili, so si pa pripravili izhodišče za preobrat v 4. setu. Do tega je tudi prišlo, saj so takoj povedli, Sloga Tabor pa jih je prvič prehitela šele pri izidu 21:20, vendar so na koncu gostje izkoristili že prvo

Blok je bil sinoči eno od orožij Sloge Tabor

FOTODAMJ@N

zaključno žogo za izid 1:2 v setih. Četrty set je bil izenačen do 8. točke, nato je Sloga Tabor z Antonijem na servisu (priseben je bil tudi v bloku) dosegla odločilno prednost (19:13), ki je Soča ni mogla več nadoknaditi.

Za napredovanje v C-ligo se bo Sloga Tabor od prihodnjega tedna pomerila s San Vitom. Igra se na dve zmagi, San Vito bo morebitno tretjo tekmo odigral doma.

Trener Sloge Tabor Berlot: »Čestitati moram svoji ekipi za borbenost in tudi za prikazano igro. Ta tekma je bila za nas tudi zahteven mentalni izziv, ki smo ga premagali z visoko oceno. Soča prav tako zasluži pohvalo za reakcijo in dobro igro.«

Trener Soče Battisti: »Slogaši so igrali zelo borbeno, večina dolgih akcij se je iztekla njim v prid. Mi bi morali igrati malo bolj agresivno, saj to zmoremo. Rezultat je vsekakor nesporen.« (ak)

rešitev v naslednji številki na strani televizijskih sporedov

SLOVARČEK - ADAMI = italijanski slikar (Valerio, rojen v Bologni, 1935) • ADIL = muslimansko moško ime • ARAGON = francoski pesnik in pisatelj (Louis, 1897 – 1982) • ATALA = ime treh pergamonskih kraljev • AVIS = italijanska krvodajalna ustanova, ki jo je ustanovil doktor Vittorio Formentano v Milanu leta 1927 • ELVIRO = neapeljski slikar Raimondi • HOR = egipčanski bog sonca in neba, sin Ozirisa in Izide • ORS = španski pisatelj • ORTONA = občina pri Chietiju • RENAN = Joseph Ernest, francoski filozof in pisatelj (1823 – 1892) • SAL = reka v Rusiji, levi pritok reke Don • SIL = reka v Španiji, levi pritok reke Mino • TRIPOLI = pristanišče v Libanonu

ODPRTO PISMO PREDSTAVNIKOV JEZIKOVNIH ORGANIZACIJ KRAJEVNEMU MINISTRU ZA IZOBRAŽEVANJE

Valižani zahtevajo tekoče znanje jezika tudi za učence šol z angleškim učnim jezikom

Pod naslovom valižanski minister za izobraževanje Huw Lewis; spodaj prebivalci podeželskih predelov Peruja ohranjajo poleg tradicionalnih oblačil tudi jezik, ki pa ga španščina izpodriva.

Aktivisti, ki si prizadevajo za ohranitev in razvoj valižanskega jezika so na ministra za izobraževanje valižanske regionalne vlade naslovili odprto pismo z zahtevo, naj vsem otrokom zagotovijo raven šolanja, da bodo ob koncu obvezne šole tekoče obvladali valižanski jezik.

Podpisniki, med katerimi je tudi predsednica najuglednejše valižanske kulturne prireditve National Eisteddfod Christine James, zahtevajo zagotovilo, da bo valižanska vlada izpolnila obljubo, da bodo vsi učenci v Walesu tekoče govorili valižanščino ne glede na šolo, ki jo obiskujejo.

To pismo je odgovor na napovedi vrhovnega inšpektorja za izobraževanje Grahama Donaldsona, ki je pred časom že pripravil učne načrte za Škotsko. Ob njegovi napovedi, ki po mnenju podpisnikov valižanskemu jeziku ne namenja zadostne pozornosti, so se uprli tudi številni učitelji, med katerimi generalna sekretarka združenja valižanskih učiteljev Elaine Edwards in direktorica organizacije prostovoljnih učiteljev valižanščine Tegwen Morris. Obe sta podpisali odprto pismo.

V pismu so med drugim zapisali: »Kot organizacije in posamezniki, ki dan za dnem promoviramo valižanski jezik, želimo vedeti, kako bo to poročilo uresničilo ambicijo predsednika valižanske vlade, napovedano avgusta lanskega leta, da bodo vsi v Walesu, ne glede na to, ali obiskujejo šolo z valižanskim ali z angleškim učnim jezikom, tekoče govorili valižansko. Mi soglašamo s tistimi, ki trdijo, da bi morali vsi otroci poznati ta jezik in da ni pošteno, da komurkoli odvzamemo možnost, da lahko prosto občuje v valižanskem jeziku.

Po eni strani smo hvaležni profesorju Donaldsonu, ki je v svojem osnutku reforme učnih načrtov že predlagal, da bi jezik bil eden izmed temeljnih predmetov. Če po eni strani soglašamo z načelom, da je treba vsem otrokom omogočiti izobraževanje v valižanskem jeziku, obstajajo pomisleki glede na raven poučevanja valižanskega jezika v šolah z angleškim učnim jezikom. Pričakujemo torej, da profesor Donaldson dopolni svoj predlog.«

Profesor Sioned Davies, vodja oddelka za valižanski jezik na univerzi v Cardiffu, je že v septembru leta 2013 opozoril, da je treba za zagotovitev razvoja valižanščine nujno sprejeti spremembe, preden bo prepozno.

Toni Schiavone, glasnik organizacije Cymdeithas yr Iaith, osrednje organizacije valižanskih aktivistov, je dejal, da je njegova organizacija že napovedala odločna prizadevanja za doseg tega cilja. »Mi postavljamo sposobnost komuniciranja v valižanskem jeziku v središče sposobnosti, ki bi jih morali imeti naši mladi ljudje, da bi lah-

ko aktivno delovali v demokratičnem razvoju Walesa,« je dejal in dodal: »Novi učni načrti morajo postati temelj za živo demokracijo v obeh jezikih, ne pa proizvod konservativnih birokratskih struktur.«

Predstavnica valižanske vlade je na to pismo že delno odgovorila, ko je napovedala, da bodo v kratkem objavili spremenjeno poročilo prof. Donaldsona. »Pri pripravi teh sprememb se je prof. Donaldson posvetoval s številnimi strokovnjaki in z valižanskimi jezikovnimi skupinami ter je pozorno prisluhnil njihovim pogledom in njihovi zaskrbljenosti. Mi priznamo, da so potrebne spremembe pri poučevanju valižanščine kot drugega jezika; zavzemamo se, da se v učni program vnesejo potrebne spremembe za izboljšanje ravni poučevanja valižanščine kot drugega jezika, z namenom, da mlade ljudi opremimo z znanjem, ki ga potrebujejo, da bodo lahko v prihodnje tekoče govorili valižanščino.«

Zaenkrat pa je to še vedno samo obljuba.

Največji južnoameriški domorodni jezik kečua zapisan počasnemu izumiranju

Jezikovni zemljevid sveta je čudovit mozaik. Od obrobja Arktike do samotnih naselij podsaharske Afrike govorijo prebivalci sveta kakih 6.000 jezikov. Vendar pa Unesco opozarja, da za njihovo zaščito ni ustreznih ukrepov in bo polovica teh jezikov izginila pred koncem tega stoletja.

V Južni Ameriki, na območju Andov obstaja skrb za jezik, ki nazorno pričča o prizadevanju v boju proti izumiranju jezikov. Južnoameriški jezik kečua je star več kot 2.000 let; govorili so ga domorodci v južni Kolumbiji, Ekvadorju, Peruju, Boliviji, Čilu in Argentini. To je jezik, v katerem so se sporazumevali Inki in sedaj ga govori približno 8 milijonov ljudi, več kot katerikoli drugi domorodni jezik na ameriški celine, kot ve povedati profesorica Rosaleen Howard, direktorica oddelka za španske študije na šoli za moderne jezike univerze v Newcastleu.

Kljub velikemu številu govorcev je kečua ogrožen jezik. Na nekaterih območjih je popolnoma izginil. Eno takih območij je gorska pokrajina Huarochiri v okraju Lime, prestolnice Peruja. »V kolonialnem obdobju je bil tam duhovnik, ki je zapisoval krajevne običaje in ustno izročilo. Če obiščete danes to regijo, boste ugotovili, da prebivalstvo tega jezika ne govori več,« pojasnjuje profesorica Howard in dodaja, da se zdaj ljudje pogovarjajo samo v španščini.

Zgodovina jezika kečua je zelo dolga in njegov razvoj izredno raznolik. Jezik se je začel razvijati na območju v osrednjih Andih, ki danes nekako ustreza Peruju. Kakih 1.000 let so ljudje, ki so govorili kečua, tesno sodelovali s prebivalstvom, ki je govorilo jezik ajmara, prav tako domorodnim jezikom v regiji in to sodelovanje je močno zaznamovalo razvoj jezika kečua. Kot pojasnjuje profesorica Howard, je prišlo do nekakšne cepitve jezika, njegove delitve na dve veji in lahko bi rekli, da prav raznolikost tega jezika do neke mere šibi njegove priljubljenosti za preživetje. Dokaz za to lahko najdemo tudi v odločitvi Peruja, da je svoja prizadevanja za zaščito jezika osredotočil na ohranjanje jezikovnih variant južnega dela Peruja in veliko manj je pozoren na jezikovne variante v osrednjem delu države.

Dogajanja v zvezi z jezikom kečua se vrtijo v nekakšnem začaranem krogu. Na številnih kmetijskih predelih v Andih so prebivalci diskriminirani, predvsem v izobraževalnem sistemu, ker govorijo kečua in ne španščine. Če se ljudje selijo s podeželja v mesta je znanje španščine nujno potrebno za zaposlitev in za nadaljevanje študija, tu ni nobene alternative. To je stvarnost, ki je stara že več generacij. Zato se dogaja, da številni prebivalci kmetijskih predelov države ocenjujejo, da je za njihove otroke bolje, da se učijo španščine namesto kečua; prepričujejo jih, da brez španščine ne bodo prišli nikamor in čedalje pogostejše se dogaja, da z otroci nočejo govoriti kečua ampak raje lomijo slabo španščino. Pravi paradoks pa je, da med izobraženimi prebivalci narašča zanimanje za revitalizacijo jezika. Daleč od mestnih elit pa se navadni ljudje tega pomena ne zavedajo. Tu profesorica Howard pojasnjuje, da »ljudje, ki si prizadevajo za revitalizacijo, pripadajo izobraženi skupnosti, ki je dvojezična. Španščine so se naučili s selitvijo v mesta ter v višjem in visokem izobraževalnem sistemu, kečua pa so ohranili kot osebno izročilo.« Dodaja tudi, da se ljudje s podeželja ne zavedajo, kako ogrožen je njihov jezik, saj ga dejansko uporabljajo kot pogovorni jezik v okolju, v katerem živijo. Potreba po španščini se pojavi še le v trenutku, kadar v njihovo regijo pridejo kolonizatorji ali kadar se želijo seliti v mesta ali tja poslati svoje otroke.

Kar nekaj prizadevanj je za ohranitev jezika kečua. Eden takih primerov je v Boliviji, kjer so s šolsko reformo leta 1994 uvedli obvezno poučevanje jezika kečua; v prvih razredih osnovne šole je kečua učni jezik, postopoma pa se v višjih razredih uvaja španščina, dejansko kot drugi jezik, čeprav je španščina prvi uradni jezik v državi. Vendar tudi ta reforma ni zelo učinkovita in ne prispeva k medsebojnemu razumevanju in k promociji bolj spoštljive družbe. Eden razlogov, zaradi katerih ta šolski sistem ni učinkovit, je občutek domorodnih prebivalcev, da so diskriminirani, ker so v šolskem sistemu ločeni od špansko govorečega prebivalstva.

Sicer pa profesorica Howard opozarja, da so nekateri drugi ukrepi boli-

vijske vlade zelo učinkoviti. Leta 2009 je namreč Bolivija spremenila ustavo in v njej zapisala, da je vseh 37 jezikov, ki so v rabi v državi, uradnih jezikov. Temu določilo je sledilo drugo, po katerem morajo ob zaposlitvi vsi javni uslužbenci obvladati vsaj enega od domorodnih jezikov. Po njeni oceni je to določilo primerno na področju zaposlovanja, ker je prejšnja ureditev odpirala veliko zaposlitvenih priložnosti za prebivalce, ki so govorili španščino in zelo malo za tiste, ki so govorili jezike domorodnih ljudstev.

Pred kratkim so v Boliviji sprejeli sklep, da morajo vsi javni uslužbenci obvladati vsaj en domorodni jezik; to pravilo se torej uveljavlja tudi za že zaposlene in vlada financira tečajje jezikov, kar je nedvomno učinkovito. Poleg tega se uveljavlja tudi poučevanje domorodnih jezikov na univerzah in povečuje se prisotnost jezikov na televiziji in drugih sredstvih obveščanja.

Kaj je torej potrebno za zaščito in ohranitev jezika kečua? Profesorica Howard nima dvomov, ko trdi, da je zaščita domorodnih jezikov vprašanje človekovih pravic: »Povsem jasno je, kakšno krivico trpijo ljudje, ki morajo živeti v družbi, ki jih je prisilila, da opustijo svoje jezike in jih zamenjajo z dominantnimi jeziki tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju,« ugotavlja.

70

Primorski
dnevnik

Z vami, naprej.

**Posebna naročniška akcija
za nove naročnike ob
70. letnici Primorskega dnevnika**

Vsem, ki se bodo odločili postati naročniki
na Primorski dnevnik, nudimo do konca
meseca maja posebno ponudbo:

7-mesečno naročnino za samo 100 evrov.

Vsak nov naročnik bo prejemal
Primorski dnevnik na dom do
31. decembra 2015, **do konca maja**
pa bo zanj časopis brezplačen!

 Primorski
dnevnik

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
20.00 Tv Kocka: Pravljična ura babice Pra, ki sploh ne pričakuje tigra **20.30** Deželni Tv Dnevnik **20.50** Alpe Jadran, sledi Čezmej-na Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.30 UnoMattina in famiglia **7.00** 8.00, 9.00, 13.30, 16.30, 20.00, 23.40 Dnevnik **10.00** QB – All'estero quanto basta **10.30** A Sua im-magine, vmes maša **12.20** Linea verde **14.00** Talk show: L'Arena **16.35** Show: Do-menica in **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Show: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.35** Nad.: Fuori classe

RAI2

6.30 Nautilus **7.00** Serija: Once Upon a Ti-me in Wonderland **8.30** Serija: Heartland **10.00** Dok.: Il cavallo **10.30** Dok.: Il baco **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mez-zogiorno in famiglia **13.00** 17.05, 20.30 Dnevnik, vreme in šport **13.45** Quelli che aspettano **15.30** Quelli che il calcio **17.10** Stadio Sprint **18.10** 90° minuto **19.35** Se-rija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.00** Av-tomobilizem: Formula 1, VN Španije, dir-ka **23.00** La domenica sportiva

RAI3

7.05 Film: Teodora, imperatrice di Bisanzio (zgod.) **8.35** Film: Diabolicamente tua (dram.) **10.05** Community – L'altra Italia **10.50** Figù – Album di persone notevoli **10.55** 12.10 Rubrike **11.45** Kolesarstvo: Gi-ro mattina **12.00** 14.00, 18.55, 23.25 Dnev-nik in vreme **12.55** Il posto giusto **14.30** In 1/2 ora **15.05** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 2. etape **18.00** Kilimangiaro **20.00** Blob **20.10** Che tempo che fa **21.40** Report **23.40** Nemico Pubblico

RAI4

13.35 Film: Professione assassino (akc.) **15.05** Chaos **15.55** Xena **17.35** Novice **17.40** Film: Star Trek – La nemesi (zf) **19.40** Supernatural **20.25** Teen Wolf **21.15** At-lantis **22.05** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D.

22.50 Film: Perimetro di paura (horor)

RAI5

14.15 La Terra vista dal cielo **15.15** Medi-terraneo: Mare Nostrum **16.05** 18.30 Cin-que buoni motivi **16.10** Gledališče: Clôture d'amour **17.50** Prima della prima **18.25** Novice **18.40** Koncert: Temirkanov, Haydn, Shostakovich, Dvorak **20.10** Petruška: Back in the URSS **20.45** Libri come: Gianrico Caro-figlio **21.15** I meccanismi della natura **22.10** Dok.: Philip Roth rivelato **23.05** Film: Angel – La vita, il romanzo (dram.)

RAI MOVIE

14.20 Film: Eroe per un giorno (dram.) **16.05** Film: Pensieri pericolosi (dram., '95, i. M. Pfeiffer) **17.45** Novice **17.50** Film: L'imbro-glio nel lenzuolo (dram., It., '09) **19.45** Film: I pompieri di Viggiù (kom., It., '49, i. Totò)

21.15 Film: I cospiratori (dram., '70, i. S. Connery) 23.35 Serija: Bates Motel

RAI PREMIUM

11.10 Nad.: Il veterinario **14.40** Attualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.45** GranPremium **15.05** Film: The Good Witch – Un'amore di strega (fant.) **16.40** Nad.: Stiamo bene insieme **17.35** Novice **17.40** Nad.: Io e mio figlio **19.25** Nad.: Commes-se **21.20** The Voice of Italy **0.35** Nad.: Lo zio d'America

RETE4

7.10 Media Shopping **7.40** Super Partes **8.20** Dok.: Magnifica Italia **8.55** Terra! **10.00** Ma-ša **10.50** Le storie di viaggio a... **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Walker Tex-as Ranger **13.55** Oltre il limite – Storie di corsa **14.45** Ieri e oggi in Tv **15.50** Film: L'im-pero del sole (biogr.) **19.35** Serija: The Mentalist **20.30** Nad.: Tempesta d'amore

21.30 Film: The Interpreter (triler, '05, i. N. Kidman, S. Penn)

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Le frontiere del-lo spirito **10.10** Bye Bye Cinderella **10.30** Dok.: Il meraviglioso volo degli uccelli **12.00** Melaverde **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** L'arca di Noè **14.00** Film: Letters to Juliet (rom., '10, i. A. Seyfried) **16.15** Do-menica Live **18.45** 21.10 Nad.: Il segreto **20.40** Show: Paperissima Sprint **23.30** X-Style

ITALIA1

7.30 Risanke **8.05** Serija: Dragons **8.25** Film: Lupin III – La cospirazione dei Fuma (anim.) **10.00** 12.45 Motociklizem: SP Su-perbike 2015 **12.25** 18.30 Dnevnik in vre-me **14.05** Karaoke **14.55** Film: Missione

VREDNO OGLEDA

Nedelja, 10. maja
La 7, ob 23. uri

Omicidio
a luci rosse

ZDA 1985
Režija: Brian De Palma
Igrajo: Craig Wasson, Melan-
ie Griffith, Gregg Henry in
Deborah Sheldon

V duhu Hitchcockovih pri-povedi, si je tudi De Palma zamislil srhljivko katere gla-vni protagonist je Jake, tro-moglavi filmski igralec, ki je na dan, ko je izgubil službo, tudi izvedel, da ga žena že dalj časa vara. Preden bi pa-del v hudo depresijo, se je za-tekel v prijateljevo vilo, kjer lahko dan za dnem nemote-no opazuje okno sosedov, za katerim se nič hudega sluteč preoblači prikupna sosed. Med vsakodnevnim opazovanjem, pa se na lepem zave, da so nje-govo novo plavalaso simpatijo ubili ...

Mercurio (zf) **16.50** Film: Ant Bully – Una vita da formica (anim.) **19.00** Film: Amore a prima svista (kom., '01, i. G. Paltrow, J. Black) **21.25** Show: Colorado

IRIS

14.45 Film: Seta (dram.) **16.45** Film: Segreti (dram., '97, i. J. Lange, M. Pfeiffer) **18.45** Film: Una notte per decidere (rom., '00, i. S. Penn)

21.00 Film: I sublimi segreti delle Ya-Ya sisters (dram., '02, i. S. Bullock) 23.45 Film: In cerca di Amy (kom., '97, i. B. Affleck)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnev-nik **7.50** Vreme **10.00** L'aria che tira – Il dia-rio **11.00** Gustibus **11.35** Film: Intrigo a Taormina (kom.) **14.00** Kronika **14.40** Se-rija: I Kennedy **16.15** Serija: Josephine, ange gardien **20.30** Film: Tracce di rosso (triler) **21.10** Film: Uccidete la colomba bianca (triler) **23.00** Film: Omicidio a luci rosse (triler)

LA7D

6.30 I menu di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 12.00, 19.30 Talent show: Chef per un giorno **9.10** I menu di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **14.00** Nad.: Grey's Ana-tomy **16.45** The Dr. Oz Show **18.55** Dnev-nik **19.00** Food Maniac **21.40** Crozza nel Paese delle meraviglie

TELEQUATTRO

6.30 18.00 Le ricette di Giorgia **9.30** Italia economia e prometeo **9.45** 19.30, 23.00 Dnevnik **10.00** La parola del signore **10.30** 23.15 Rotocalco Adnkronos **10.45** Attual-no: Musa Tv **12.30** 20.00 Qui studio a voi stadio **18.20** Tanta salute **19.00** Il caffè del-lo sportivo **19.45** Qua la zampa **23.30** Trie-ste in diretta

LAEFFE

12.45 17.50 Un medico on the road **13.50** 20.15 Bourdain: Senza prenotazione **14.45** Jamie: Menù in 15 minuti **15.50** Film: We Want Sex (dram.) **19.00** Posso dormire da voi? **21.00** Nad.: The Paradise **23.15** Film: Coco Chanel & Igor Stravinsky (dram.)

CIELO

11.15 Wrestling **12.30** Novice **12.35** 19.30 Top 20 Countdown **13.30** 20.15 Top 20 Funniest **14.30** Frank Matano – Planet's Got Talent **14.45** 23.15 Italia's Got Talent **17.15** Stop & Gol **18.45** Most Shocking

21.15 Film: La terrazza sul lago (akc.)

DMAX

12.30 Top Gear **13.20** Turtleman **14.10** 22.55 Wild Frank: Africa **15.05** Nudi e cru-di **15.55** World's Top 5 **16.50** Airport Se-curity **18.35** 21.10 Affare fatto! **19.30** Ri-mozione forzata **22.00** Fritti e strafritti **23.45** Ghost Asylum

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške nanizanke **10.50** Prisluhnjimo tišini **11.25** Obzorja du-ha **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 17.00, 18.55, 23.05 Poročila, šport in vreme **13.25** Slo-venski pozdrav **15.10** Film: Umetnik (rom.) **17.20** Točno popoldne **18.20** Z vrta na mi-zo **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nad.: Nova dvajseta **20.30** Nad.: To naše življenje **21.35** Intervju **22.30** Dok. odd.: Polži **23.35** Nad.: Oblast

SLOVENIJA2

7.10 Posebna ponudba **7.35** Ugriznimo zna-nost **8.00** Turbulenca **8.35** Rad igram no-gomet **9.00** Žogarija **9.35** Glasbena mati-neja **10.35** 7. srečanje kitarskih orkestrov Slovenije **11.20** 16.05 Veslanje: SP, prenos **13.50** Avtomobilizem: Formula 1, VN Ka-talonije, prenos dirke **17.35** Športni izziv **18.30** Avtomobilnost **18.55** Dok. film: Me-sto na robu **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Na utrip srca **20.25** Pomladne noči **21.00** Pod svobodnim soncem **21.30** Nan.: Foylova vojna **23.10** Dok. odd.: Hitlerjevi otroci **0.30** Aritmični koncert

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Vsedanes – Svet **14.20** Tednik **14.50** Vrt sanj **15.35** Folkset 2014 **16.35** Najlepše besede **17.05** 21.50 Av-tomobilizem **17.20** Dok.: Julijska krajina 1945 – Med upori in svobodo **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Spomini **19.00** 22.05 Vse-danes - Tv dnevnik **19.50** Šport **19.30** Vzhod – Zahod **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Dok.: Vidim rdeče! **22.20** Slovenski magazin **22.45** Posvečeno Tarti-niju **23.35** Sredozemlje

POP TV

6.55 Risanke, otroške in zabavne serije **10.20** Nad.: Beverly Hills 90210 **11.30** Po-polna poroka **14.20** Film: 007 – Goldfinger (akc., '65, i. S. Connery) **16.25** Film: Zlob-na dekleta (kom.) **18.20** Serija: Vrtičkanje **18.55** Novice in vreme **20.00** Znan obraz ima svoj glas

22.45 Film: Gorile v megli (biogr.)

KANAL A

7.00 15.10 Risanke **8.30** 18.35 Serija: Naša mala klinika **9.20** 15.30 Serija: Revolucija **10.15** ŠKL – Šport mladih **10.45** 15.05 Se-rija: Šola za pare **11.10** Tv prodaja **11.30** Se-rija: Veliki pokovci **12.20** 19.30 Serija: Frendi iz službe **12.50** Film: Mreža (krim.) **16.25** Film: Pot do ljubezni **18.00** Volan **20.00** Film: Šerifova zvezda (dram., '96) **22.30** Big Brother **23.30** Film: Darjeeling Li-mited (pust., '07, i. O. Wilson)

PLANET TV

10.25 Nad.: Ena žlahtna štorija **13.30** Ma-gazin Lige Prvakov **14.05** Nan.: Spet zalju-bljena **15.00** Gordonova vrhunska domača kuhinja **15.35** Nan.: Pretkane služkinje **16.30** Ta teden z Juretom Godlerjem **17.05** Bognedaj, da bi crknu televizor **18.00** Dok.: Galileo **19.00** Danes **20.00** Film: Ba-bilon (dram.) **22.35** Film: Naključni vohun (akc.)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv.maša iz žup-ne cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled sloven-skega tiska; 10.00, 10.50 Music box; 10.15 Iz domače zakladnice; 11.10 Nabožna glas-ba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik, sledi Music box; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poroči-la in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.15 Istrska srečanja, sledi Music box; 15.30 Z goriške scene, sledi Music box; 16.00 Šport in glasba, vmes kratka poroči-la; 17.30 Z naših prireditev; 19.20 Napo-vednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)
5.00 Jutro na RK; 5.50 Radijska kronika; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Kmetijska oddaja; 8.00, 17.30 Vreme; 8.30 Jutranjik; 9.10 Pri-reditve danes; 9.30 Torklja; 10.30 Poročila; 10.40, 15.00, 18.50 Pesem tedna; 11.00 Pri-morski kraji in ljudje; 12.00, 13.00 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik; 14.30 Nede-lja na športnih igriščih; 15.30 DiO; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Okrog osmih;

22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Crossroads; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.15, 8.15, 10.30, 12.00, 13.30, 17.30, 19.30 Dnevnik; 8.00, 17.45 Pesem ted-na; 8.30 Il giornale del mattino; 9.00 Glasba; 9.30 Sonoramente classici; 10.00 Glasba; 10.45, 19.15 Sigla single; 11.00 Osservatorio; 11.35 Ora musica; 12.30 I fatti del giorno; 13.00, 20.30 La rosa dei venti/Tesori da ris-coprire/Next/I magnifici 22; 14.00 Glasba; 15.00 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Glasba; 21.30 Sono-ricamente Puglia, 22.00 Extra extra extra; 23.00 Pic nic electronique; 0.00 Nottetempo.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Zelo boste naklonjeni domu in družin-skim članom ter boste povezani v od-nosih z najbližjimi, kar jim ne bo nuj-no po godu. Pustite jim dihati! Zdra-vje: pred vrati je poslabšanje.

BIK 21.4.-20.5.: Veliko pozor-nosti boste usmerili k finan-cam. V zasledovanju materialnega uspeha boste prešli k dejanjem in mo-goče odkrili skrite talente, ki vam bo-do pomagali na karierni poti.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Potre-bovali boste iskrene pogovo-re z bližnjimi. Zahtevali boste pravi obraz, ne pa skrivanja za ponarejenim idealom. Na delovnem mestu boste že-leli izzive, rutine se boste izogibali.

RAK 22.6.-22.7.: Če ste si po-stavili cilj bolj zdravega živje-nja ali ste razmišljali o načinu prehra-njevanja, je pravi trenutek za ta korak. Veliko stvari boste postavili na stran-ski tir, da boste dosegli zastavljeno.

LEV 23.7.-23.8.: V službi bo-ste prevzeli iniciativo in kot vodja boste odlični. Delavnost vam bo pomembna vrednota, s katero boste sodili ljudi okoli vas. Pazite se pokro-viteljstva, ki lahko škoduje odnosom.

DEVICA 24.8.-22.9.: V part-nerskem odnosu boste idea-lizirali zvezo, kar na daljši rok se ne bo obrestovalo. V iskanju življenjskega smisla se boste zaprli vase, kar vas bo omejevalo v prijateljskih odnosih.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Vaš ego bo v prihodnjem tednu presegel meje normalnega. Zelo boste ukazovalni in nestrpni. Na delovnem mestu pa zelo svojeglavi in zato v ne-soglasju s kolektivom in nadrejenim.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Če ste samski, boste stremeli k dolgotrajni zvezi, če ste že v partner-skem odnosu, pa boste sanjali o dru-žini, otrocih, vnukih. Zapostavljali boste službene obveznosti.

STRELEC 23.11.-21.12.: Na-gnjeni boste k hitrim odlo-čitvam. Previdnost na delovnem me-stu pa ne bo odveč. Samski boste iska-li pozornost od prijateljev in družine, a boste čutili pomanjkanje ljubezni.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Zelo boste kreativni in ustvarjalni. Energičnost in pozitivnost bosta odlič-no vplivala na vaš delovni zagon v službi. Individualnost vam bo tuja, ze-lo boste kooperativni in sodelovalni.

VODNAR 21.1.-19.2.: Veliko časa boste namenili partner-ju, ki vam pozornosti ne bo vračal. V službi boste odsotni, manjkalo vam bo koncentracije in volje do dela. Vedno boste iskali najlažjo pot do cilja.

RIBI 20.2.-20.3.: Iskali boste nove in zanimive načine iz-ražanja skozi vaše delo. Če delate v pi-sarni, si boste v prostem času želeli ustvarjalnih dejavnosti. Kreativnost v težjih izzivih bo privedla do rezultatov.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Torto o ragione? La macchina della verità **14.40** Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Si può fare! **23.40** Porta a porta

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.20** Nad.: Streghe **8.00** Sorgente di vita **8.30** Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.30 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisperer **17.00** Serija: Cold Case **18.00** Šport **18.50** Serija: Blue Bloods **19.40** 21.10 Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL

23.45 Film: Red Riding – 1983 (krim.)

RAI3

7.00 Buongiorno Italia **7.30** Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55** 14.00, 18.55, 0.00 Dnevnik in vreme **13.15** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 3. etape **18.00** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** #TreTre3 **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Amore criminale **23.10** Visionari

RAI4

12.00 Heroes **12.40** 18.25 Andromeda **13.30** 20.20 Star Trek Enterprise **14.15** 90210 **15.00** Heartland **15.50** Joan of Arcadia **16.40** Streghe **17.30** Novice **17.35** The Lost World **19.10** Doctor Who

21.15 Film: Spy Kids 2 – L'isola dei sogni perduti (pust.) **23.05** Il trono di spade **0.05** Vikings

RAI5

14.10 La Terra vista dal cielo **15.10** Mediterraneo: Mare Nostrum **16.05** Dok. film: Ferma il tuo cuore in affanno **17.45** Scaramouche Scaramouche **18.00** Memo – L'agenda culturale **18.30** Novice **18.35** Cinque buoni motivi **19.45** Millenium – Nascita di un bestseller **20.40** Passepartout **21.15** Gledališče: Fuerza bruta **22.15** Ples **23.10** Ghiaccio bollente **23.15** Eric Clapton: Crossroads Blues Festival '07

RAI MOVIE

13.40 Film: Convoy – Trincea d'asfalto (akc.) **15.40** Film: Goodnight for Justice (western) **17.15** Novice **17.20** Film: La battaglia di Midway (voj.) **19.40** Film: I nuovi mostri (kom., It., '77) **21.15** Film: Io sono la legge (western, '71, i. B. Lancaster) **23.05** Film: JFK – Un caso ancora aperto (zgod., '91, i. K. Costner)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.20** Nad.: Terapia d'urgenza **13.10** 19.30 Nad.: Terra Nostra **13.55** 23.00 Serija: Sulle tracce del crimine **15.45** Aktualno: Anica – Appunta-

mento al cinema **15.50** GranPremium **16.05** Serija: Delitti in Paradiso **17.10** Nad.: Legami **17.50** Novice **17.55** Nad.: Batticuore **18.45** Nad.: La signora in rosa **20.20** Serija: Nero Wolfe **21.15** Serija: Padre Brown **23.55** Serija: Un caso di coscienza

RETE4

6.40 Serija: Miami Vice **8.45** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg Distretto 21 **16.35** Serija: Colombo **19.30** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Quinta Colonna **23.55** Terra!

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Uomini e donne **16.10** Amici fase serale **16.20** Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Caduta libera **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Serija: Squadra Mobile **23.10** Serija: Falco

ITALIA1

6.45 Risanke **8.25** Nad.: Smallville **10.15** Nad.: The O.C. **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in sport **13.55** Nan.: Simpsonovi **14.45** Serija: The Big Bang Theory **15.15** Serija: Merlin **16.40** Serija: The Vampire Diaries **17.35** Serija: Dr. House – Medical Division **19.00** Fattore umano **19.30** Notorius **19.55** Karaoke **20.35** Serija: C.S.I. - Miami **21.10** Film: Par-to col folle (kom., '10, i. R. Downey Jr.) **23.00** Tiki Taka – Il calcio è il nostro gioco

IRIS

13.00 Film: Il testimone (triler, '78) **15.00** Film: Colpo di fulmine (kom., It., '12) **16.50** Note di cinema **17.00** Film: Cuore sacro (dram., It., '05) **19.10** Serija: A-Team

21.00 Film: Rapimento e riscatto (akc., '00, i. M. Ryan, R. Crowe) **23.50** Film: Ipotesi di complotto (triler, '97, i. M. Gibson, J. Roberts)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **7.50** Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: McBride **16.20** Serija: Le strade di San Francisco **18.05** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Piazza-pulita

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** Nad.: Amare per sempre **9.10** I menù di Benedetta **11.00** 19.00, 20.05 Cuochi e fiamme **13.00** Nad.: Grey's Anatomy **16.00** Nad.: Providence **17.00** Cambio moglie **18.55** Dnevnik

21.10 Film: Un giorno di gloria per Miss Pettigrew (kom.) **23.00** La mala educax-xion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** Dok.: Piccola grande Italia **12.30** Italia economia e pro-

meteo **12.40** Aktualno: Musa Tv **12.55** Le ricette di Giorgia **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** Trieste in diretta **19.20** Qua la zampa **20.00** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **22.30** Il caffè dello sportivo **23.30** Film: Due o tre cose che so di lei (dram.)

LAEFFE

11.40 18.30 Bourdain: Senza prenotazione **13.20** 16.20 Silvia, pepe quanto basta **13.50** 19.20 Attraverso una lente **14.10** Il cuoco vagabondo **15.15** Il guru delle prelibatezze **17.25** Jamie: Menù in 15 minuti **19.40** Novice **20.05** Posso dormire da voi? **21.05** Film: Sesso e filosofia (kom.) **23.10** Film: Cinqueperdue – Frammenti di vita amorosa (dram.)

CIELO

12.00 Junior MasterChef Australia **14.15** 16.00 MasterChef Australia **17.30** Buying & Selling **18.30** Fratelli in affari **19.15** Affari di famiglia **20.15** Dok.: House of Gag **21.10** Italia's Got Talent

DMAX

12.30 Storage Wars **13.20** 19.30 Rimozione forzata **15.05** Nudi e crudi **15.55** Turtleman **16.50** Airport Security **18.35** Affari a quattro ruote **21.10** River Monsters

SLOVENIJA1

6.20 Utrip **6.35** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.20** 18.25 Kviz: Vem! **11.00** Nan.: Moji, tvoji, najini **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.50, 22.35 Poročila, vreme in sport **13.35** Polnočni klub **15.10** Dober dan, Koroška! **15.40** 18.10 Risanke **16.15** 0.15 Duhovni utrip **16.30** Odrpta knjiga **17.30** Alpe-Donava-Jadran **17.55** Novice **18.00** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio City **22.00** Odmevi **23.05** Platforma **23.35** Slovenska jazz scena

SLOVENIJA2

6.00 9.50 Zabavni infokanal **7.00** Risanke in otroške oddaje **8.25** Zgodbe iz školjke **8.45** Infodrom **10.15** Dobro jutro **12.35** 19.05 Točka **13.20** To bo moj poklic **13.50** Obzorja duha **14.35** O živalih in ljudeh **15.10** Prava ideja! **15.35** Sobotno popoldne **16.45** Dober dan, Koroška! **17.15** Dok. odd.: Rabbin in nemški častnik **18.10** Nad.: Pokličite babico **20.00** Nad.: Besi **21.00** Serija: Zločini v Walesu **22.40** Film: Elena (dram.)

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.35 Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje **15.00** Ciak Junior **15.25** Posvečeno Tartiniju **16.10** Vesolje je... **16.40** Tednik **17.10** Dogodki **17.25** Istra in... **18.00** 23.00 Športel **18.35** 23.30 Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **20.00** Sredozemlje **20.30** Artevisione **21.00** Meridiani **22.15** Glasba zdaj **22.30** Športna mreža

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **8.00** 9.55, 11.05, 12.15 Tv prodaja **8.15** 17.20 Nad.: Moje srce je tvoje **10.10** 16.00 Nad.: Zaljubljen do ušes **11.20** 15.00 Nad.: Dubrovnika zora **12.30** Film: Jeklene magnolije (kom.) **17.00** 18.55, 22.40 Novice **20.00** Dan najlepših sanj

21.00 Film: Zmenek (kom., '10, i. S. Carrell) **23.15** Serija: Obdarjen

KANAL A

7.50 Risanke in otroške oddaje **9.10** 11.45 Serija: Odvetnik z ulice **10.00** 16.35 Pazi, kamera! **10.35** 12.35, 12.50 Tv prodaja **10.50** Serija: Kamp razvajencev **13.05** 16.15 V živo iz hiše Big Brother **13.35** 17.50 Serija: Komisar Rex **14.35** Film: Zemlja v nevarnosti (zf) **18.00** Svet **18.55** Serija: Novo de-

Ponedeljek, 11. maja
Raimovie, ob 23.05

JFK - Un caso ancora aperto

ZDA 1991

Režija: Oliver Stone

Igrajo: Kevin Costner, Donald Sutherland, Tommy Lee Jones in Walter Matthau

Leta 1963, v Dallasu, je umor ameriškega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja pretresel svet. Preiskava je naposled dokazala, da je atentator Lee Harvey Oswald sam načrtoval in tudi izvedel zločin.

Okrožnega tožilca iz New Orleansa Jima Garrisona, pa ta zaključek ne prepiča in tudi zato skuša razkriti vse dogodke, ki so se zgodili pred umorom. Garrison je namreč gotov, da je bilo v tisti preiskavi preveč lukenj, ki jih nihče ni želel zapolniti.

Dokazi, ki jih dan za dnem odkriva pa vodijo do vrha CIE, FBI-ja, obveščevalnih služb in mafije.

Stonejev film, čeprav je to fiksijska zgodba, še danes velja za eno popolnejših razlag tega kar se je zgodilo v Dallasu tistega novemberskega dne.

VREDNO OGLEDA

kle **19.30** Film: Pravični umor (krim., '08, i. R. De Niro, A. Pacino) **21.25** Big Brother **22.55** Film: Kameleon (dram., '10)

PLANET TV

11.00 Nad.: Moja družina **11.40** Tv prodaja **12.10** Nan.: Havaji 5.0 **13.05** Nad.: Sulejman Veličastni **14.10** Ellen **15.10** Nan.: Zasebna klinika **16.05** 20.00 Bar **17.15** Nad.: Ena žlahtna štorija **18.20** Nan.: Allo allo **19.00** Danes

21.10 Film: Čas za ubijanje (dram.) **23.55** Bar doma

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Prva izmena: Dobro jutro, pravljica, napovednik, sledi Music box; 8.00, 10.00 Poročila; 8.10 Prva izmena: začnimo skupaj; 9.00 Tretji polčas, vodi Rok Maver; 10.10 Komorno popotovanje; 11.00 Studio D; 11.15 Pogled skozi čas; 13.20 Music box; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Primorski obzornik; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music box; 17.30 Odrpta knjiga; 18.00 Tatjana Rojc: Od zgodovinskih avantgard do računalniške umetnosti in kulturalizacije; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.00 Jutranjik; 7.25 Kotiček za jeziček; 7.45 Primorske novice; 8.00 Pregled tiska; 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.15 Prireditve danes; 10.00 Dober dan, znanost; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Zeleni planet; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 17.50 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Sotočja; 21.00 Gremo plesat; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Metalmorfoza; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00 Calle degli Orti Grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Appuntamenti; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 L'intervista; 9.35, 22.30 Il frullatore; 10.15, 19.15 Sigla Single; 10.25 Programi; 10.35, 20.30 Glocal; 13.00 Ballando con Casadei; 13.35 Ora musica; 14.00 Santi patroni; 14.35 Glasba; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 L'alveare; 20.00 Glasba; 23.00 Osservatorio; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it

Brezplačna tel.št. 800912775

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €

na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,

osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale

na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu

št. 14 z dne 6. 12.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

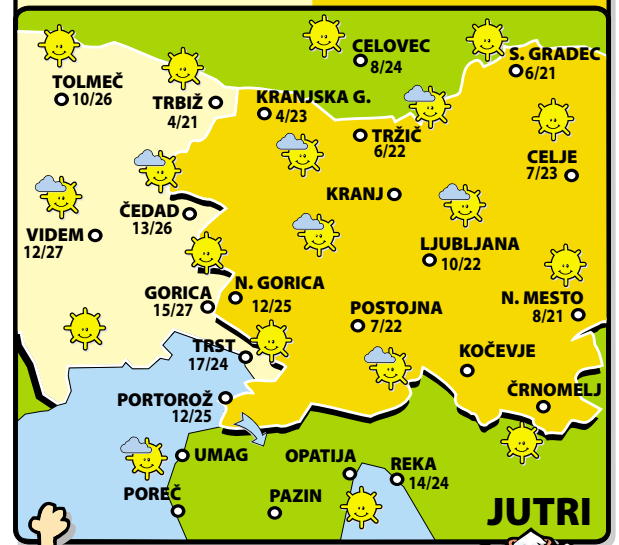

Popoldan bo po nižinah delno oblačno, v gorah spremenljivo vreme. Tam bodo še možne kratkotrajne krajevne plohe. Zvečer bo jasno. Ob morju bo zjutraj pihal burin, kasneje šibak veter.

Sprva bo precej jasno, čez dan pa bo nastajala spremenljiva oblačnost, lahko tudi še kakšna ploha ali nevihta. Ponekod bo pihal severni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 6 do 12, ob morju okoli 14, najvišje dnevne od 20 do 27 stopinj C.

V notranjosti gorskega območja in ob morju bo jasno z nekaj koprenaste oblačnosti v popoldanskih urah. Po nižinah bo spremenljivo do delno oblačno, vendar bo možne tudi nekaj kratkotrajne povečane oblačnosti. Zjutraj bo ob morju pihal burin, kasneje šibak veter.

Jutri bo pretežno jasno, v torek bo sončno z nekaj prosojne visoke oblačnosti.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.40 in zatone ob 20.22
Dolžina dneva 14.42

LUNINE MENE
Luna vzide ob 1.04 in zatone ob 11.20

NA DANASNI DAN
1955 - Po svežem jutru se je čez dan ob sončnem vremenu predvsem na vzhodu močno segrelo. V Mokronogu se je temperatura z jutranjih 1,5 °C povzpela na 26,1 °C, v Novem mestu s 3,6 °C na 26,8 °C, v Celju z 2,2 °C na 25,4 °C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.43 najvišje 17 cm, ob 8.00 najnižje -32 cm, ob 16.01 najvišje 22 cm, ob 21.59 najnižje 0 cm.
Jutri: ob 2.18 najvišje 9 cm, ob 9.28 najnižje -27 cm, ob 17.14 najvišje 27 cm, ob 23.53 najnižje -10 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 17
1000 m 14
1500 m 10
2000 m 6
2500 m 3
2864 m 1
UV indeks sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah doseže vrednost 7 in v gorah 8.

fotoutrip '15 70 let

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu
(Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Bani - Ponatis prve strani Partizanskega dnevnika je na 1. maj navdušil marsikoga izmed spremljevalcev godbe V. Parma iz Trebč

MULONE

Pijani Super Leo poškodovan vsaj do konca sezone

DUNAJ - Avstrijski nogometni prvoligaš Austria iz Dunaja je do konca sezone ostal brez maskote, ki se je znašla na seznamu poškodovanih. Super Leo, kot je vzdevek leva, oblečenega v vijoličaste barve kluba, se je na zadnji tekmi prevrnil po tleh, vzrok pa je bilo preveč alkohola pri možakarju znotraj oprave. Možakar, ki je sicer v kostumu Super Lea, je na dan tekme proti Wiener Neustadt praznoval 42. rojstni dan, na delo pa je prišel opit. Kljub temu je želel kar se da najbolje opraviti svojo nalogo, a mu to ni uspelo najbolje. Ko je padel po tleh, mu je morala pomagati zdravniška služba, ki ga je umaknila z igrišča.

Obama po šestih letih le obiskal vseh 50 zveznih držav ZDA

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je v petek obiskal Južno Dakoto, s čimer je po šestih letih končno uspel obiskati vseh 50 zveznih držav, ki jim vlada. S tem je sicer postal šele četrti predsednik v zgodovini ZDA z obiskom v 50 državah. Do leta 1959 sicer sploh ni bilo mogoče obiskati 50 zveznih držav, saj so Havaji šele takrat vstopili v ta klub. Najbolj "obiskovalno" je bil razporejen Richard Nixon, ki je leta 1971, kar pomeni še v prvem mandatu, obiskal Delaware in odključal vseh 50. Naslednji, ki je obiskal vse države, je bil šele George Bush starejši, za njim pa Bill Clinton, ki je na koncu drugega mandata nazadnje uspel obiskati Nebraska. Ronaldu Reaganu so za popoln izkupiček zmanjkale štiri države, Georgu Bushu mlajšemu pa Vermont, kamor ni hotel, ker je tam dvakrat izgubil volitve.

Kobilarna Lipica ponovno vabi na obisk
TA ČUDOVITI KONJ, POKLON
435. OBLETNICI KOBILARNE

www.lipica.org
info@lipica.org

DAN LIPICANCA NEDELJA 17. MAJ 2015

od 10.00 dalje

VODENI OGLEDI POSESTVA
NA DRUGAČEN NAČIN

PO BARVITIH KORAKIH ČERNIGOJEVE DEDIŠČINE,
ogled Galerije Avgusta Černigoja in muzeja LIPIKUM-a

USTVARJALNICE ZA NAJMLAJŠE

15.00 PREDSTAVA LIPIŠKE ŠOLE JAHANJA
S POSEBNIMI GOSTI

Vstopnina 12 €. Otroci do 15 leta brezplačen vstop.

Vabljeni!

GLEDALIŠČE

FURLANIJA JULIJSKA - KRAJINA

TRST

Slovensko Stalno Gledališče
Velika dvorana

V ponedeljek, 11. maja ,ob 11.00 / Vin-ko Möderndorfer: »Jaz, Batman«.

Mala dvorana

V četrtek, 14. maja, ob 20.30 / Vinko Möderndorfer: »Obiski« / Ponovitve: V petek, 15., in v soboto, 16. maja, ob 20.30 ter v nedeljo, 17. maja, ob 16.00.

Gledališče Rossetti

Dvorana Generali

V sredo, 13. maja, ob 20.30 / Projekt Elia De Capitanija in Renata Sartija: »Goli otok - isola della libertà« / Ponovitve: od četrтка, 14. do sobote, 16. maja, ob 20.30 in v nedeljo, 17. maja, ob 16.00.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNG

Veliki oder

V nedeljo, 10. maja, ob 17.00 / Jean Baptiste Poquelin Molière: »Tartuffe«.

V petek, 22. maja, ob 20.00 / Rafael Spregelburd: »Neumnost«.

Mali oder

V sredo, 13. maja, ob 20.00 / Nebojša Pop Tasić: »Gospa Bovary«. / Ponovitve: od četrтка, 14. do sobote, 16. maja, ob 20.30.

PORTOROŽ

Avditorij

V ponedeljek, 18. maja, ob 20.00 / komedija / »Ko ko komedija« / Nastoa-pata: Katarina Čas in Ana Marija Mitić.

LJUBLJANA

SNG Drama

Veliki oder

V ponedeljek, 11. maja, ob 19.30 / Franz Kafka: »Grad«. / Ponovitve: v četrtek, 14. maja, ob 19.30.

V torek, 12. maja, ob 19.30 / Goran Vojnović: »Jugoslavija, moja dežela«. / Ponovitve: v sredo, 13., v petek, 15. in v soboto, 16. maja ob 19.30.

Mala drama

V ponedeljek, 11. maja, ob 20.00 / Ernst Lubitsch: »Ko sem bil mrtev«.

V sredo, 13. maja, ob 20.00 / Simona Semenič: »medtem ko skoraj rečem še ali « / Ponovitve: v petek, 15. in v soboto, 16. maja, ob 20.00.

Slovensko Mladinsko Gledališče

Zgornja dvorana

V petek, 15. maja, ob 19.30 / Boštjan Videmšek: »Rokova modrina« / Ponovitve: v soboto, 16. maja, ob 19.30.

Spodnja dvorana

V nedeljo, 10. maja, ob 19.30 / Jean Genet: »Balkon« / Ponovitve: v ponedeljek, 11. in v nedeljo, 17. maja ob 19.30.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK - Il Rossetti

Dvorana Generali

Še danes v nedeljo 10. maja, ob 16.00 / muzikal / William Shakespeare: »Romeo e Giulietta - Ama e cambia il mondo« / Režija: Giuliano Peparini /

GORICA

Kulturni dom

V četrtek, 14. maja 2015, (s pričetkom ob 20.30) se nam bo predstavila s koncertom »Vorrei volare« (Želim leteti) svojevrstna multietnična glasbena skupina Alberto Sergi & Arakne Group. Skupino sestavljajo: Alberto Sergi (tamburel, glas), Aleksander Ipavec (harmonika, glas), Zoran Majstorović (kitara, ljutnja, saz), Simone Serafini (kontrabas), Laura Nascosto (plesalka, tolkala), Emanuele Liquori (tamburel) in King Naat Veliov (trobenta).

Gledališče Miela

V petek, 22. maja, ob 21.30 / Miela Music-Live / Nastopa kitarist Stefano Rampoldi (Edda).

SLOVENIJA

PORTOROŽ

Avditorij

V soboto, 16. maja, ob 19.00 / koncert / Koncert Mladinskega Pihalnega Orkestra Piran / Dirigent: Iztok Babnik. / Gosti večera: Otroški pevski zbor Glasbene šole Koper in Piran in Mešani pevski zbor Faros iz Pirana. / Prireditelji: KD Mladinski pihalni orkester Piran, ZKD Karol Pahor Piran, OI JSKD Piran.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Gallusova dvorana

V torek, 12. maja, ob 19.30 / Kromatika – Fantazija in za izven / Simfonični orkester RTV Slovenija / Dirigent: Benoît Fromanger / Solist: Erik Schumann - violina.

Linhartova dvorana

V četrtek, 14. maja, ob 20.00 / Predstavitev novega albuma / Nastopa: Alenka Godec.

V soboto, 16. maja. ob 19.30 / Letni koncert – Rast / »AFS France Marolt« / Simfonični orkester Crescendo Gala koncert Maroltovcev bo obenem otvoritveni dogodek Tedna ljubiteljske kulture. / Ponovitev: v nedeljo, 17. maja, ob 18.00.

Kino Šiška

V četrtek, 14. maja, ob 21.00 / glasba / Demolition Group – promocija albuma Zlagano Sonce.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lo-

kalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.
Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železniske postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek, od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

DOLINA

Zgodovinski arhiv Pangerc (na trgu v Dolini) je na ogled razstava »Spomini iz fronte 1914 - 1918«. Razstava bo na ogled do 27. septembra.

GORICA

Galerija Kulturnega doma (Ul. Brass, 20):je na ogled samostojna razstava slikarke Janine Cotić iz Sovodenj ob Soči.Razstava bo odprta do 15 maja.

ROMANSA

V langobardski dvorani v občinski stavbi: je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečovelske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film

o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

LIPICA

Muzej Lipicanca: z zgodbo o nastanku in lastnostih konja kot živalske vrste in tesni povezanosti s človekom, ki se kaže tudi skozi upodobitve konja v mitologiji in umetnosti od pradavnine dalje. Osrednji del je namenjen predstavitvi zgodbe o ustanovitvi lipiške kobilarne, njenih vzponih in padcih skozi stoletno zgodovino do današnjih dni.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

GORJANSKO

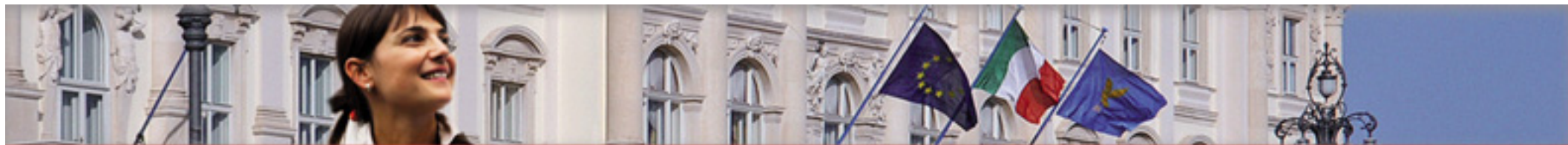
Rojstna hiša jezikoslovca in zbiratelja ljudskega blaga dr. Karla Štreklja in kmetijskega strokovnjaka Antona Štreklja spominska soba Karla Štreklja in dogodkov, ki so zaznamovali domači kraj med 1. svetovno vojno: spominska soba in razstava predmetov iz 1. svetovne vojne; zbirnik vode z napajalnimi korigiti : je primerek tehnične in arhitekturne dediščine, ki je bil domnevno zgrajen leta 1906 za potrebe napajanja živine. Krajani so spelja li vodo preko lovilca in zidanega kanala v usedalnike oz. peskolovce, od koder se je voda prelivala v cisterno s približno 650m3 prostornine.
Avstro-Ogrsko vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne je največje pokopališče avstro-ogrske vojske na območju soške fronte, saj je tu pokopanih preko 10.000 vojakov različnih narodnosti. Možen je samostoje ogled.

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

SLIKOVNA KRIŽANKA - Filmske zvezde

SESTAVIL LAKO	MUSLIMANSKI POSTNI MESEC	NAŠA PISATELJICA IN PREVAJALKA UMEK	BOLGARSKI SKLADATELJ (EMANUIL)	REKA V NEMČUJI IN NA ČESKEM	PRISTANIŠČE V FRANCJI	JEZERO V SEVERNIM ITALIJI	PREVZEM LASTNINE S PLAČILOM	RAMON NOVARRO	GLEDALIŠČA	ITALIJANSKI VOJAK V PRVI SVETOVNI VOJNI	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	POST SCRIPTUM	PRIPRAVA ZA VKLEPANJE, VEZ, SPONA	PREŠERNOVA PESEM	STOPNJA PRIDEVNIKA ALI PRISLOVA	ZGODAJ ZRELO SADJE	
SLOVENSKI PISATELJ (MIHA)						ROMAN INGARDEN					HAZARDNA IGRA NA KARTE						
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA											GLASBENA LESTVICA						
											NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV						
ETIOPSKI CESAR								ITAL. PESNICA NEGRI				AZIJSKA DRŽAVA					
								GRAD PRI ČRNEM KALU				AFRIŠKA ANTILOPA					
MESTO V ŠPANIJ, ZAHODNO OD MALAGE						ANG. IGRALEC (PETER)								OS. ZAIMEK, JAZ, ..., ON			
						IT. IGRALKA ARCURI								CHARLES AZNAVOUR			
INDIJSKA ROMANTIČNA DRAMA				UVOZNIK									KOSITER				
				KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ									FRANCOSKA FILM. IGRALKA CAROL				
NAZNANILO, OBJAVA V ČASOPISIH							CHRISTOPHER ISHERWOOD			REKA V TRŽ. PRIMORJU							
							POLITIČNI AKTIVIST			ANG. PESNIK (GEORGE)							
ITALIJANSKA KANTAVTORKA (MARINELLA)					BIBLIJSKI OČE				SLAP V SOŠKI DOLINI					ROJAK IVANA TRINKA	NEKDANJI JUVENTUSOV NOGOMETAS (MATTIA)	NEKDAJ V SREDINI JAP. PISATELJ (KOBO)	
					ALFRED HITCHCOCK				PRISTANIŠČE V KALIFORNIJI						GRŠKI BOG VETROV, TUDI EOL		
											PREBIVALEC EVR. DRŽAVE						
											SOL DUŠIKOVE KISLINE						
												KEM. ZNAK ZA TELUR			LJUDSKO GLASBILO Z JEZIČKOM, BRENKALO		
											ANKER, KOTVA, MAČEK				ELEKTROKARDIOGRAM		ITALIJANSKI SPOLNIK
					LAURENCE OLIVIER		FR. REŽISER (THIERRY)								PREPROSTA TORBA		SODOBNIK KELTOV
							IT. ETAPNA DIRKA										
					PREBIVALEC JUŽNO-AMERIŠKE DRŽAVE										ŠALA, POTE-GAVŠČINA PO DOMAČE	ITALIJANSKA FILMSKA IGRALKA (VIRNA)	
																NAŠ NOGOMETAS CARLI	
					PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	ITALIJANSKI IGRALEC NOVECENTO				RDEČELASEC (SLABŠ.)						KAREL ERBEN	
						MIHA OBIT				MIRA SARDOČ							
					ZGODOVINSKI GRAD PRI TRSTU								NEZMOŽNOST BRANJA				
					NAM OMOGOČA VID				OKROGLJO ŠTEVILO				SLOVENSKI OPERNI PEVEC JUNKAR			NEKDANJI ETIOPSKI KNEZ	

SLOVARČEK - ABE = japonski pisatelj in esejist • AIOLOS = grški bog vetrov • ALORA = mesto v Španiji • DIL = indijska romantična drama • MANOLOV = bolgarski skladatelj in vojaški kapelnik • ROISIN = francoski režiser

70. obletnica Primorskega dnevnika je pomemben dosežek, praznična priložnost in vzrok za ponos ne le za dnevnik, za novinarje, sodelavce in ostalo osebje založniške družbe, temveč tudi za vso skupnost Slovencev v Italiji. In hkrati je tudi dosežek, praznična priložnost in vzrok za ponos za vse prebivalce Furlanije Julijske krajine, dežele, ki je s sožitjem, integracijo med manjšinami in politiko čezmejnega prijateljstva ustvarila pravi model za vso Evropo. Primorski dnevnik, edini dnevnik v slovenskem jeziku, ki izhaja v naši državi, je torej temeljni in nenadomestljiv povezovalni element za Slovence z italijanskim državljanstvom, ne le informativni medij, ampak identitetni element, ki od nekdanje spremlja manjšinsko skupnost na njeni poti rasti in utrjevanja v demokratični republiki Italiji.

Govorim o demokratični republiki Italiji, ker želim spomniti na izvor časopisa. Obletnice so vedno pomembne priložnosti, saj omogočajo, da se spomnimo svoje zgodovine in svojih korenin. Zgodovina dnevnika v slovenskem jeziku je zgodovina, ki jo je treba poznati in pripovedovati. Primorski dnevnik je nastal iz pepela partizanskega dnevnika v slovenskem jeziku, ki se ga je tiskalo med osvobodilno vojno izpod nacifašizma; bil je eden redkih takrat tiskanih dnevnikov in torej simbol prerojenja in osvoboditve slovenskega naroda, ki se je vztrajno in heroično upiral fašističnemu preganjanju in sovražni politiki zanikanja pravic in prisilne asimilacije. Lastne zgodovine ni mogoče izbrisati. Rojstni list Primorskega dnevnika je tudi njegova osebna izkaznica, izkaznica identitete, ki smo jo v teh 70 letih stalno potrjevali, identitete, ki je sinonim za vrednote in ideale antifašizma in osvobodilnega boja. Zato je izredno pomembno, in to velja posebej poudariti ob tej priložnosti, da 70. obletnica Primorskega dnevnika sovpada s praznovanjem 70. obletnice osvoboditve Italije izpod nacifašizma: dve zgodbi, ki tečeta vzporedno.

Primorski dnevnik je ostal zvest tem vrednotam in svojemu poslanstvu, hkrati pa se je v teh letih nenehno posodabljal, in to ne le z vidika tehnologije in organizacijskega ustroja za tiskanje dnevnika; vedno je spremljal tudi razvoj etnično-socialnih dinamik svoje skupnosti in bil usmerjen v inovacijo v znamenju kontinuitete. Obstajajo še drugi aspekti, ki jih gre izpostaviti: Primorskemu dnevniku si je uspelo izboriti vlogo elementa povezovanja in čezmejne integracije, saj s svojo informativno dejavnostjo od nekdanje krije ne le ozemlje, na katerem živi manjšinska skupnost, ampak tudi vso Furlanijo Julijsko krajino, pozornost pa vedno namenja tudi nacionalnemu dogajanju in novicam iz sosednje republike Slovenije. Reči je torej mogoče, da je bil Primorski dnevnik pravi predhodnik in spodbujevalec procesa čezmejne integracije, ki ga je sprožila širitev Evropske unije proti vzhodu z vstopom Slovenije in s padcem fizičnih mej. Za sosednjo Slovenijo, za njen vodilni kader, za njene politike in upravitelje, a tudi za preproste bralce je tako Primorski dnevnik postal odprto okno na danost Furlanije Julijske krajine in Italije, ugleden in bistveni vir informacij v slovenskem jeziku, ki je omogočil vzajemno spoznavanje med sosednjimi območji, kar je temeljnega pomena za napredovanje na poti integracije tega dela Evrope.

Ob tej priložnosti je treba izpostaviti še eno temo. Zavedamo se namreč, da je na dolgi poti, ki ga je privedla do tega, da lahko danes proslavlja svojo 70. obletnico, moral dnevnik slovenske manjšinske skupnosti v Italiji premestiti veliko težav in uvesti številne postopke za preureditev, ki so ga prisilile do postopnega prestrukturiranja svojega organizacijskega ustroja in do zmanjšanja števila novinarjev. Primorski dnevnik še vedno preživlja krizno obdobje v pričakovanju reforme zakona o založništvu. S tega vidika lahko potrdim svoje osebno prizadevanje in prizadevanje deželne uprave v odnosih z državno vlado. Dejavno spremljamo postopek, ki bo privedel do reforme, ta pa mora nujno vsebovati poglavje o dnevnikih v manjšinskih jezikih, saj bo to Primorskemu dnevniku omogočilo, da lahko nadaljuje s svojim poslanstvom ne le do slovenske manjšinske skupnosti, ampak tudi do deželne skupnosti in širše čezmejne danosti, kot se to dogaja že 70 let.

V deželi prihodnosti, ki si jo zamišljamo za naše prebivalstvo, v večkulturni deželi, odprti za dialog, deželi, ki prispeva k evropski integraciji, bo Primorski dnevnik moral obstajati. In obstajal bo.